

İSTANBUL'UN SOSYO-EKONOMİK ANALİZİ

(2023)

**T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
AÇIK KAPI ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ**

**İSTANBUL'UN
SOSYO-EKONOMİK
ANALİZİ
(2023)**

Hazırlayanlar

Dr. Hasan Hüseyin CAN, Vali Yardımcısı
Ünal KILIÇARSLAN, Vali Yardımcısı
Gülveren ÜNLÜ, Açık Kapı Şube Müdürü
Çiğdem POLAT, Açık Kapı Sorumlusu
Gamze KIVRAK, Açık Kapı Sorumlusu
Şeyma KAAN, Açık Kapı Sorumlusu

"milletin kapısı"

İstanbul
2024

ÖNSÖZ

8 bin 500 yıllık tarihe sahip İstanbul, Asya ve Avrupa arasında stratejik bir konumda bulunup, hem tarihi yapılarıyla hem de doğal güzellikleriyle öne çıkmaktadır. İstanbul'un tarihi ile ilgili en göze çarpan özelliği, Roma, Bizans ve Osmanlı İmparatorluğu gibi üç büyük imparatorluğa başkentlik yapmış olmasıdır.

Ayasofya, Topkapı Sarayı, Sultanahmet Camii ve Kapalıçarşı gibi simgesel yapılarıyla kültürel ve tarihi zenginliğini sergileyen İstanbul, günümüzde Türkiye Cumhuriyeti'nin nüfus ve ekonomi açısından en büyük şehridir. Aynı zamanda, şehir üzerinde yaşayan farklı medeniyetlerin izlerini günümüze taşıyan bir kültür merkezi olarak da kabul edilmektedir.

İstanbul, sadece bir şehir olmanın ötesinde; şairlerin yüreklerine dokunan dizelerin ilham kaynağıdır. Yahya Kemal Beyatlı'nın "Sana dün bir tepeden baktım aziz İstanbul!" dizelerinde vurgulandığı gibi, şehrin her bir köşesi duyguları harekete geçiren bir güzellik barındırır. Hem tarihi mekânlarıyla hem de zengin kültürüyle İstanbul, bir sanat eseri niteliğindedir.

Bu şehre layık olmak amacıyla 14 Mayıs 2018 tarihinden itibaren Valiliğimiz ve 36 ilçe kaymakamlığımızda İstanbul Açık Kapı Birimleri fiilen hizmet vermeye başlamıştır.

Bu yıl dördüncüsü yayımlanan ‘İstanbul’un Sosyo-Ekonomik Analizi’ çalışması ile İlimizde yaşayan vatandaşlarımızın kamu kurumlarından talepleri analiz edilmiş ayrıca Valiliğimiz Açık Kapı Şube Müdürlüğü veri tabanındaki bilgiler bağlamında da İstanbul ile ülke geneli coğrafi, demografik ve sosyo-ekonomik açılardan karşılaştırmalı olarak ele alınmıştır. Çalışmada emeği geçen Valiliğimiz Açık Kapı Şube Müdürlüğü başta olmak üzere katkı sunan tüm kurum ve kuruluşlara teşekkür ediyor, çalışmanın ilgililere faydalı olmasını diliyorum.

Davut GÜL
İstanbul Valisi

GİRİŞ

İlimizde 14.05.2018 tarihi itibari ile Valiliğimiz ve 36 İlçe Kaymakamlığında Açık Kapı Birimleri Hizmet vermeye başlamış olup 04 Nisan 2020 tarihli ve 31089 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan ‘Valilik ve Kaymakamlık Birimleri Teşkilat, Görev ve Çalışma Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik’ ile Valilikler bünyesinde Açık Kapı Şube Müdürlükleri, İlçe Kaymakamlıklarında da Açık Kapı Şeflikleri teşkilat yapısında yer almıştır.

Açık kapı birimleri, vatandaşların sosyal hizmetler, sağlık hizmetleri, gençlik ve spor faaliyetleri, milli eğitim, tarım ve diğer kamu hizmetlerine kolay ve hızlı bir şekilde erişimini sağlar. Ayrıca, başvuruların sonuçlarını takip eder, analizler yapar ve raporlama çalışmalarında bulunarak kamu hizmetlerinin verimli şekilde ifasında önemli rol oynar.

Bu birimler, toplumsal sorunlarla mücadelede de önemli bir katkı sağlayarak, toplumsal farkındalık ve destek mekanizmalarının güçlenmesine katkıda bulunur. Kadına yönelik şiddetle mücadele amacıyla gerçekleştirilen Açık Kapı standı ve KADES bilgilendirme kampanyaları, kadınların güvenliğini sağlamak ve farkındalık oluşturmak üzerine odaklanmıştır. Bu kampanyalar, KADES uygulamasının tanıtımı ve şiddet mağdurlarına yönelik destek hizmetlerini geniş kitlelere ulaştırmayı hedeflemiştir.

Uyğurucu bağımlılığı ile mücadelede ise Açık Kapı birimleri, devlet ile vatandaş arasında köprü kurarak, tedaviye erişim ve bilgi desteği sağlamaktadır. Bu birimler, toplumsal bilinçlendirme çalışmaları ile destek arayan bireylerin daha kolay hizmet almasını sağlamaktadır.

Ayrıca, muhtar ziyaretleri aracılığıyla Açık Kapı birimleri, muhtarlar ve mahalle sakinlerine sunulan hizmetler hakkında bilgi vermiş, bu iş birliği sayesinde vatandaşların kamu kurumlarıyla doğrudan iletişim kurmasını kolaylaştırmıştır. Açık Kapı birimlerinin bu çalışmaları, toplumsal değişime katkıda bulunarak daha etkili bir destek mekanizması sunmaktadır.

Bu kapsamda halkımızın talep ve şikâyetlerini doğrudan dinleyerek çözüm önerileri sunan, kamu hizmetlerine erişimde yaşanan sorunları çözmeye çalışan İstanbul Açık Kapı birimlerince; halkla ilişkileri kuvvetlendirmek, vatandaşın talep ve önerilerini yerinde almak amacıyla 2023 yılında 39 bin 943 vatandaşımız ile görüşülmüştür.

Açık Kapı Ziyaretleri Aşağıdaki Şekilde Gerçekleştirilmiştir;

- Açık Kapı birimleri tarafından ilçelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik sıralamasına göre öncelik dezavantajlı vatandaşa verilmek üzere 23 ilçede 69 mahallede 245 hane ziyaret edilmiştir.
- İlimiz Açık Kapı birimlerine depremlerden zarar gören 24.868 vatandaşımız başvuruda bulunmuş ve ihtiyaçları hızlı bir şekilde karşılanmıştır.
- Depremden etkilenen vatandaşların sorunlarına çözüm sağlayan Açık Kapı birimleri ile 1.482 haneye ve 4.891 depremzede vatandaşımız ziyaret edilmiştir.
- Açık Kapı birimleri tarafından 36 ilçede 19 kadın kooperatifinde ve 121 halk eğitim merkezinde kadın buluşmaları yapılmıştır.
- Bu ziyaretler sayesinde 3.138 kadın vatandaşımızla iletişim kurulmuş ve ihtiyaçları ile ilgili elektronik ortamda sisteme başvuru kaydedilmiştir.

Açık Kapı başvuru süreci aşağıda belirtilen şekilde gerçekleşmektedir;

- Vatandaşlarımızca; 20 başlık ve 316 konudan seçilen talepler, Açık Kapı Birimlerine yüz yüze iletebilirken, www.acikkapi.gov.tr internet sitesi veya Açık Kapı mobil uygulaması üzerinden de başvuru yapılabilmektedir.
- Valilik ve Kaymakamlıklarımıza yapılan vatandaş başvuruları, Açık Kapı Büroları personeli tarafından elektronik ortamda sisteme kaydedilmektedir.
- Başvuruda bulunan vatandaşlarımıza “Müracaatınızdan dolayı Valilik olarak teşekkür ederiz.” bildirimini ile başvuru kaydının alındığına dair başvuru numarası kısa mesajla anında iletilmektedir.
- Başvurular, konularına göre elektronik ortamda ilgili kurum ve kuruluşlara anında yönlendirilmektedir.
- Başvurular 7 iş günü içerisinde sonuçlandırılmakta ve neticesine dair bilgi, kısa mesaj yoluyla vatandaşa iletilmektedir.
- Vatandaşlarımız başvurunun başlangıcından sonuçlandırılmasına kadar sürecin her aşamasını başvuru numarasıyla internet üzerinden ve mobil telefon vasıtasıyla takip edebilmektedir.
- Başvuru sürecinin tüm aşamaları İlgili Personel, Sorumlu Mülki İdare Amiri, Valiliğimiz ve Bakanlık Merkez Teşkilatınca takip edilebilmektedir.
- İl ve İlçelerdeki yoğunluk arz eden başvuru konuları tespit edilerek, yerel ve merkezi düzeyde yönetim politikaları ve yeni hizmet sunum teknikleri geliştirilebilmektedir.

Bu doğrultuda, 2018-2023 yılları arasında İstanbul Açık Kapı Birimlerine yapılan 1 milyon 214 bin 960 başvurunun tümü başarılı bir şekilde sonuçlandırılmıştır. Bu süreçte, Açık Kapı Birimleri vatandaşların idareye seslerini duyurabilmeleri, şikayetlerini ve taleplerini iletebilmeleri sağlanmıştır.

İlimiz, 81 İl Valiliği genelinde Açık Kapı birimlerine gelen başvuruların %9,42'sini karşılayarak önemli bir yer tutmaktadır. 2023 yılı itibarıyla İstanbul'da 167 bin 089 başvuru elektronik sistem üzerinden kaydedilmiş ve ilgili kurumlara iletilmiş olup, tamamı sonuçlandırılmıştır. Bu başarıyla İstanbul, Açık Kapı başvurularında en yüksek sayıya ulaşan il olarak öne çıkmaktadır.

İlçe bazında değerlendirildiğinde, yüksek nüfusa sahip Esenyurt ilçesi 19 bin 103 başvuru ile en fazla müracaatın yapıldığı ilçe olurken, Sultangazi 10 bin 893 başvuru ile ikinci sırada, Küçükçekmece ise 10 bin 175 başvuru ile üçüncü sıradadır. Bu üç ilçe, başvuru sayısı açısından öne çıkan bölgeler arasında yer almaktadır.

Diğer yandan, başvuru sayısının en düşük olduğu ilçeler arasında Adalar 76 başvuru ile birinci, Şile ise 242 başvuru ile ikinci sıradadır. Bu ilçeler, Açık Kapı başvurularında en az müracaatın yapıldığı bölgeler olarak kaydedilmiştir.

Bu veriler, yoğun nüfusa sahip Esenyurt, Sultangazi ve Küçükçekmece ilçelerinin diğer ilçelere kıyasla daha fazla başvuru aldığını ve bu ilçelerde Açık Kapı hizmetlerine olan talebin daha yüksek olduğunu göstermektedir.

İstanbul'un Sosyo-Ekonomik Analizi mezkûr yönetmelik hükümleri doğrultusunda, Valiliğimiz Açık Kapı birimlerinin işleyişi, fonksiyonları, toplumsal etkileri ve uygulama alanındaki başarılı örnekleri ile coğrafi, demografik ve sosyo-ekonomik açılardan irdelenmiş, istatistiki verilerle bir araya getirilerek kullanıcıların istifadesine sunulmuştur.

İÇİNDEKİLER

1. İLİMİZ AÇIK KAPI BİRİMLERİ	16
1.1. İLİMİZ AÇIK KAPI BİRİMİ ÇALIŞMALARI	17
1.2. KADINA YÖNELİK ŞİDDET	25
1.2.1. Açık Kapı Birimlerinin Kadına Yönelik Şiddete Sağladığı Farkındalıklar	25
1.2.2. Açık Kapı Birimlerinin Kadına Yönelik Şiddetle İlgili Yaptığı Çalışmaları	28
1.3. UYUŞTURUCU BAĞIMLILIĞI.....	29
1.3.1. Açık Kapı Birimlerinin Uyuşturucu Bağımlılığıyla İlgili Yaptığı Çalışmaları	29
1.4. AÇIK KAPI BİRİMLERİNİN MUHTAR ZİYARETLERİ: TOPLUMLA DAHA YAKIN VE ETKİN İLETİŞİM	31
1.5.2023 YILI İSTANBUL İLİ AÇIK KAPI BİRİMİNE YAPILAN BAŞVURULARIN İSTATİSTİĞİ	35
2. COĞRAFİ DURUM	48
2.1. İSTANBUL YÜZÖLÇÜMÜ	48
2.2. AKARSULARI	50
2.3. GÖLLERİ.....	51
2.4. İKLİM TABLOSU	51
3. DEMOGRAFİ	53
3.1. NÜFUS	54
3.1.1. Nüfus Projeksiyonu	56
3.1.2.Cinsiyete Göre Ortanca Yaş Projeksiyonu	57
3.1.3. İstanbul’da İkamet Eden Yabancı Nüfus	59
3.1.4.Yıllara Göre İstanbul nüfusunun ilçelere dağılımı	60
3.2.DOĞUM İSTATİSTİKLERİ	62
3.2.1. Doğum Sayısı	62
3.2.2.Toplam Doğurganlık Hızı	65
3.2.3.Kaba Doğum Hızı	66
3.2.4.Yaşa Özel Doğurganlık Hızı	67
3.2.5. Anne Ortalama Yaşı	69
3.3. EVLENME VE BOŞANMA İSTATİSTİKLERİ.....	70
3.3.1. Evlenme Sayıları.....	70
3.3.2. Boşanma Sayıları	73
3.3.3. İlçe Bazında Evlenme İstatistikleri	75
3.3.4 .Ortalama İlk Evlenme Yaşı	77
3.4. NÜFUS PİRAMİDİ	78
3.4.1. Cinsiyete Göre Ortanca Yaş	80
3.4.2.Yaş Gruplarına Göre Nüfus Oranı	82
3.4.3.Yaş Bağımlılık Oranı.....	83
3.5. NÜFUS YOĞUNLUĞU	87
3.6. NÜFUS ARTIŞ HIZI	89
3.7. GÖÇ İSTATİSTİKLERİ.....	92
3.7.1. İstanbul’un İller Düzeyinde Aldığı- Verdiği Göç.....	92
3.7.2. İstanbul’da Yaşayan Diğer İllere Kayıtlı Nüfus	94
3.7.3.İstanbul İlinin Aldığı Göç – Verdiği Göç.....	94
3.7.4.Uluslararası Göç İstatistikleri.....	96
3.8.ÖLÜM İSTATİSTİKLERİ	101
3.8.1. İlçelere Göre Ölüm Sayıları (2023)	101
3.8.2. Kaba Ölüm Hızı	103
3.8.3. Bebek Ölüm Sayısı ve Hızı	104
4. VALİLİK HİZMETLERİ	107
4.1. PROJELER.....	107
4.1.1. “BİR ÇOCUK BİR DİLEK” PROJESİ	107

4.1.2 "GÖZBEBEĞİMİZ İSTANBUL" PROJESİ	110
4.1.3.İSTANBUL ÖĞRENCİ MECLİSLERİ	111
4.1.4."BEN OKUYORUM İSTANBUL OKUYOR" PROJESİ.....	113
4.1.5."ENSTRÜMANSIZ OKUL KALMASIN" PROJESİ	114
4.1.6."SPOR ŞEHRİ İSTANBUL" PROJESİ	115
4.1.7."YADİGÂR" PROJESİ	116
4.1.8."AZİZ İSTANBUL'A İYİLİĞİN 1000 HÂLİ" PROJESİ.....	117
4.1.9."TÜRKİYE YÜZYILI ÇOCUKLARI" PROJESİ.....	118
5. SOSYAL HİMETLER	119
5.1. AÇIK KAPI BİRİMLERİNE GELEN SOSYAL HİZMET BAŞVURULARI	119
5.2. HANE HALKI YAPISI	123
5.2.1. Ortalama Hanehalkı	123
5.2.2. Ortalama Hanehalkının İlçelere Göre Dağılımı	124
5.2.3. Hane Halkı Tipleri	126
5.2.4. Okuma-Yazma Bilmeyen Kadın Sayısı.....	129
5.3. İL SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA VAKFI TARAFINDAN VATANDAŞLARA YAPILAN YARDIMLAR .	131
5.3.1. Doğalgaz Desteği Kapsamında Yapılan Yardımlar	133
5.3.2. Elektrik Desteği Kapsamında Yapılan Yardımlar.....	135
5.3.3. Türkiye Aile Destekleri Programı	137
5.4. KORUNMA VE BAKIM ALTINDA BULUNAN NÜFUS	139
6. ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK.....	141
6.1. AÇIK KAPI BİRİMLERİNE GELEN ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAŞLIKLILIK BAŞVURULAR	141
6.2. İŞSİZLİK VE İSTİHDAM	145
6.3. İŞGÜCÜNE KATILIM SAYISI VE ORANI	147
6.4. İŞSİZLİK ÖDENEĞİ	150
6.5. SEKTÖRLERE GÖRE İSTİHDAM	151
7. EĞİTİM	153
7.1. AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN EĞİTİM KONULU BAŞVURULAR.....	153
7.2.ÖRGÜN VE YAYGIN EĞİTİM	157
7.3.+6 YAŞ NÜFUSUNUN EĞİTİM İSTATİSTİKLERİ	164
7.4.YÜKSEKÖĞRETİM İSTATİSTİKLERİ.....	172
8.SAĞLIK.....	174
8.1. AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN SAĞLIK KONULU BAŞVURULAR	174
8.2 SAĞLIK İSTATİSTİKLERİ.....	178
8.2.1 Hekim Sayıları.....	178
8.2.2 Hastane Sayıları.....	180
8.2.3 Yatak Sayıları.....	181
8.3. SAĞLIK HİZMETLERİ PRİMİ HAZİNE TARAFINDAN KARŞILANAN NÜFUS	182
9.EKONOMİ VE SANAYİ	184
9.1. AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN EKONOMİ VE SANAYİ KONULU BAŞVURULAR.....	184
9.2. İSTANBUL İLİ SANAYİSİNİN GENEL DEĞERLENDİRMESİ	188
9.3. GAYRİ SAFİ YURT İÇİ HÂSILA	189
9.3.1. Kişi Başına Gayri Safi Yurt İçi Hâsıla.....	190
9.4. DIŞ TİCARET VERİLERİ	190
9.5. İLÇELERİN SOSYO-EKONOMİK GELİŞİMİŞLİK SIRALAMASI	192
10. YEREL YÖNETİMLER, ÇEVRE ŞEHİRCİLİK VE TAPU KADASTRO.....	194
10.1. AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN YEREL YÖNETİMLER KONULU BAŞVURULAR.....	194
10.2. AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK KONULU BAŞVURULAR	198
10.3. AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN TAPU VE KADASTRO KONULU BAŞVURULAR	202

10.4. KONUT VE YERLEŞİM DURUMU	206
10.5. SU İSTATİSTİKLERİ	206
10.6. ULAŞIM	209
10.7. YAPI-BİNA İSTATİSTİKLERİ	212
11. GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK İLE ORMAN VE SU İŞLERİ	215
11.1. AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK KONULU BAŞVURULAR	216
11.2. YÜZÖLÇÜMÜ TÜRLERİ	219
11.3. TARIM İSTATİSTİKLERİ	220
11.4. CANLI HAYVAN İSTATİSTİKLERİ	224
11.5. ORMAN İSTATİSTİKLERİ	226
12. GENÇLİK VE SPOR	228
12.1. AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN GENÇLİK VE SPOR KONULU BAŞVURULAR	228
12.2. İSTANBUL İLİ GENÇ NÜFUSUN TOPLAM NÜFUS İÇİNDEKİ ORANI	232
12.3. LİSANSLI SPORCU SAYISI	234
12.4. İSTANBUL İLİ KULÜP TÜRLERİ	235
12.5. İSTANBUL İLİ STADYUM KAPASİTELERİ	237
13. ENERJİ	238
13.1. AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN ENERJİ KONULU BAŞVURULAR	238
13.2. ENERJİ İSTATİSTİKLERİ	242
13.2.1. Doğalgaz	242
13.2.2. Elektrik	242
14. DİN HİZMETLERİ	244
14.1. AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN DİN HİZMETLERİ KONULU BAŞVURULAR	244
14.2. CAMİLERİMİZ	248
14.3. KUR'AN KURSLARI	250
14.4. İSTATİSTİKİ ORANLAR	252
15. KÜLTÜR VE TURİZM	253
15.1. AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN KÜLTÜR VE TURİZM KONULU BAŞVURULAR	253
15.2. TARİHİ DEĞERE SAHİP YAPILAR	256
15.3. MÜZELERİN ZİYARETÇİ SAYILARI	257
15.4. KÜTÜPHANE SAYILARI	259
15.4.1 Halk Kütüphaneleri	259
15.4.2. Örgün ve Yaygın Eğitim Kurum Kütüphaneleri	261
15.5.TAŞINMAZ KÜLTÜR VARLIKLARI	263
15.6.İSTANBUL'A GELEN YABANCI ZİYARETÇİ SAYILARI	264
15.7.İSTANBUL'A GELEN YABANCI ZİYARETÇİLERİN SINIR KAPILARINA GÖRE DAĞILIMI	266
15.8.MİLLETLERİNE GÖRE İSTANBUL'A GELEN YABANCI ZİYARETÇİLER	269
15.9.KONAKLAMA TESİSLERİ	271
16. DEPREM	274
16.1. AÇIK KAPI BİRİMLERİNE GELEN DEPREM BAŞVURULARI	274
SONUÇ	279

GRAFİK LİSTESİ

GRAFİK 1: 2023 YILI AÇIK KAPI BAŞVURULARININ CİNSİYETE GÖRE DAĞILIMI	39
GRAFİK 2: 2023 YILI AÇIK KAPI BAŞVURULARININ EĞİTİM DURUMU YÜZDELERİ	41
GRAFİK 3: 2023 YILI BAŞVURU SAYISI YAŞ GRUBU DAĞILIMI	44
GRAFİK 4: 2023 YILI AÇIK KAPI BAŞVURULARININ CEVAP SÜRELERİ	46
GRAFİK 5: İSTANBUL SICAKLIK TABLOSU	52
GRAFİK 6: İSTANBUL YAĞIŞ TABLOSU	52
GRAFİK 7: NÜFUSUN CİNSİYETE GÖRE DAĞILIMI	55
GRAFİK 8: İSTANBUL 2023-2030 YILLARI NÜFUS PROJEKSİYONU	56
GRAFİK 9: TÜRKİYE 2023-2100 NÜFUS PROJEKSİYONU	58
GRAFİK 10: TÜRKİYE CİNSİYETE GÖRE ORTANCA YAŞ PROJEKSİYONU	58
GRAFİK 11: İSTANBUL VE TÜRKİYE'DE İKAMET EDEN YABANCI NÜFUS SAYISI	60
GRAFİK 12: DOĞUM SAYISI VE DOĞURGANLIK HIZI	66
GRAFİK 13: 2009-2023 KABA DOĞUM HIZI	67
GRAFİK 14: ANNE ORTALAMA YAŞI	69
GRAFİK 15: İSTANBUL YILLARA GÖRE EVLENME SAYISI VE KABA EVLENME HIZI (BİNDE)	71
GRAFİK 16: TÜRKİYE YILLARA GÖRE EVLENME SAYISI VE KABA EVLENME HIZI (BİNDE)	72
GRAFİK 17: İSTANBUL YILLARA GÖRE BOŞANMA SAYISI VE KABA BOŞANMA HIZI (BİNDE)	74
GRAFİK 18: TÜRKİYE YILLARA GÖRE BOŞANMA SAYISI VE KABA BOŞANMA HIZI (BİNDE)	75
GRAFİK 19: İSTANBUL 2007 VE 2023 YILLARI NÜFUS PİRAMİTLERİ	78
GRAFİK 20: TÜRKİYE 2007 VE 2023 YILLARI NÜFUS PİRAMİTLERİ	79
GRAFİK 21: İSTANBUL'UN YILLARA GÖRE ORTANCA YAŞ DEĞERİ	81
GRAFİK 22: TÜRKİYE'NİN YILLARA GÖRE ORTANCA YAŞ DEĞERİ	81
GRAFİK 23: TÜRKİYE YAŞ GRUPLARINA GÖRE NÜFUS ORANI	82
GRAFİK 24: İSTANBUL YAŞ GRUPLARINA GÖRE NÜFUS ORANI	83
GRAFİK 25: İSTANBUL YAŞ BAĞIMLILIK ORANI 2007-2023	84
GRAFİK 26: İSTANBUL 2023 YILI BAĞIMLI NÜFUS ORANI VE SAYISI	85
GRAFİK 27: TÜRKİYE YAŞ BAĞIMLILIK ORANI 2007-2023	86
GRAFİK 28: TÜRKİYE 2023 YILI BAĞIMLI NÜFUS ORANI VE SAYISI	86
GRAFİK 29: İLÇE NÜFUS YOĞUNLUĞU	89
GRAFİK 30: TÜRKİYE NÜFUSU VE NÜFUS ARTIŞ HIZI	91
GRAFİK 31: İSTANBUL NÜFUSU VE NÜFUS ARTIŞ HIZI	92
GRAFİK 32: İSTANBUL İLİ GÖÇ İSTATİSTİKLERİ	96
GRAFİK 33: İSTANBUL'A GELEN ULUSLARARASI GÖÇÜN CİNSİYETLERE GÖRE DAĞILIMI	97
GRAFİK 34: İSTANBUL'A GELEN ULUSLARARASI GÖÇÜN YAŞ GRUPLARINA GÖRE DAĞILIMI	98
GRAFİK 35: İSTANBUL'A GELEN ULUSLARARASI GÖÇÜN EN FAZLA OLDUĞU İLÇELER	99
GRAFİK 36: İSTANBUL'A GELEN ULUSLARARASI GÖÇÜN EN FAZLA OLDUĞU UYRUKLAR	100
GRAFİK 37: ÖLÜM SAYISI VE KABA ÖLÜM HIZI	104
GRAFİK 38: BEBEK ÖLÜM SAYISI VE BEBEK ÖLÜM HIZI	105
GRAFİK 39: SOSYAL HİZMET BAŞVURU SAYILARI	122
GRAFİK 40: YILLARA GÖRE ORTALAMA HANE HALKI BÜYÜKLÜĞÜ	123
GRAFİK 41: İLÇELERE GÖRE ORTALAMA HANEHALKI BÜYÜKLÜĞÜ 2023	126
GRAFİK 42: ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAŞVURU SAYILARI	144
GRAFİK 43: İŞSİZ VE İSTİHDAMDA OLANLAR (BİN KİŞİ)	146
GRAFİK 44: İŞSİZLİK VE İSTİHDAM ORANI	146
GRAFİK 45: İSTANBUL'DA İSTİHDAMIN SEKTÖRLERE DAĞILIMI	152
GRAFİK 46: TÜRKİYE'DE İSTİHDAMIN SEKTÖRLERE DAĞILIMI	152
GRAFİK 47: EĞİTİM BAŞVURU SAYILARI	156
GRAFİK 48: OKUL, DERSLİK VE ÖĞRETMEN SAYILARI, İSTANBUL	159
GRAFİK 49: +6 YAŞ NÜFUSUN OKUR-YAZAR DURUMU, İSTANBUL	165
GRAFİK 50: +6 YAŞ NÜFUSUN KARŞILAŞTIRMALI OKUR-YAZARLIK DURUMU (TÜRKİYE)	166
GRAFİK 51: 6+ YAŞ OKUMA YAZMA BİLMİYEN NÜFUSUN İLÇELERE DAĞILIMI	169
GRAFİK 52: YÜKSEKOKUL VE FAKÜLTEDEN MEZUN NÜFUSUN İLÇELERE DAĞILIMI	171
GRAFİK 53: SAĞLIK BAŞVURU SAYILARI	177

GRAFİK 54: HASTANE SAYILARI	180
GRAFİK 55: YATAK SAYILARI	181
GRAFİK 56: EKONOMİ VE SANAYİ BAŞVURU SAYILARI	187
GRAFİK 57: GAYRİ SAFİ YURT İÇİ HASILA	189
GRAFİK 58: DIŞ TİCARET VERİLERİ, İHRACAT DEĞERLERİ	191
GRAFİK 59: DIŞ TİCARET VERİLERİ, İTHALAT DEĞERLERİ	192
GRAFİK 60: 2022 YILINDA AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN YEREL YÖNETİMLER BAŞVURULARININ İLÇELERE DAĞILIMI	197
GRAFİK 61: 2023 YILINDA AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAŞVURULARININ İLÇELERE DAĞILIMI	201
GRAFİK 62: 2023 YILINDA AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN TAPU VE KADASTRO BAŞVURULARININ İLÇELERE DAĞILIMI	205
GRAFİK 63: ULAŞIM TÜRÜNE GÖRE GÜNLÜK TAŞINAN KİŞİ SAYISI	210
GRAFİK 64: GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAŞVURU SAYILARI	218
GRAFİK 65: BİTKİSEL ÜRETİM	223
GRAFİK 66: CANLI HAYVAN İSTATİSTİKLERİ	226
GRAFİK 67: GENÇLİK VE SPOR BAŞVURU SAYILARI	231
GRAFİK 68: İL NÜFUSUN GENÇ NÜFUS ORANI VE GENÇ NÜFUS DIŞINDAKİ ORAN	233
GRAFİK 69: İSTANBUL İLİNDEKİ LİSANSLI SPORCU SAYISININ TÜRKİYE'YE ORANI	235
GRAFİK 70: 2023 YILINDA AÇIK KAPI BİRİMLERİNE ENERJİ BAŞVURULARININ İLÇELERE DAĞILIMI	241
GRAFİK 71: DİN HİZMETLERİ BAŞVURU SAYILARI	247
GRAFİK 72: 2023 YILINDA AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN KÜLTÜR VE TURİZM BAŞVURULARININ İLÇELERE DAĞILIMI	255
GRAFİK 73: TARİHİ DEĞERE SAHİP YAPILAR	256
GRAFİK 74: MÜZELERİN ZİYARETÇİ SAYILARI	258
GRAFİK 75: KÜTÜPHANELERDEKİ KİTAP SAYILARI VE KÜTÜPHANELERDEN YARARLANAN KİŞİ SAYILARI	260
GRAFİK 76: HALK KÜTÜPHANELERİ SAYILARI	261
GRAFİK 77: TAŞINMAZ KÜLTÜR VARLIKLARI	264
GRAFİK 78: TÜRKİYE VE İSTANBUL'A GİRİŞ YAPAN ZİYARETÇİ SAYILARI	265
GRAFİK 79: MİLLİYETLERİNE GÖRE İSTANBUL'A GELEN YABANCI ZİYARETÇİLER 2022	270
GRAFİK 80: MİLLİYETLERİNE GÖRE İSTANBUL'A GELEN YABANCI ZİYARETÇİLER, 2023	271
GRAFİK 81: DEPREM BAŞVURU SAYILARI	276

TABLO LİSTESİ

TABLO 1: 2023 YILI AÇIK KAPI BAŞVURULARININ İLÇELERE GÖRE DAĞILIMI	36
TABLO 2: 2023 YILI İSTANBUL HİZMET TÜR KATEGORİLERİNE GÖRE BAŞVURU DAĞILIMI.....	38
TABLO 3: 2023 YILI AÇIK KAPI BAŞVURULARININ İLÇELERE VE CİNSİYETE GÖRE DAĞILIMI.....	40
TABLO 4: 2023 YILI AÇIK KAPI BAŞVURANLARIN İLÇELERE VE EĞİTİM DURUMLARINA GÖRE DAĞILIMI	42
TABLO 5: 2023 YILI AÇIK KAPI BAŞVURU SAHİPLERİNİN YAŞ GRUBU DAĞILIMI	43
TABLO 6: 2023 YILI AÇIK KAPI BAŞVURULARININ SEKTÖRLERE GÖRE DAĞILIMI	45
TABLO 7: 2023 YILI AÇIK KAPI BAŞVURULARININ ALINMA ŞEKLİ.....	47
TABLO 8: YAŞ GRUBU VE CİNSİYETLERE GÖRE NÜFUS-İSTANBUL.....	54
TABLO 9: YAŞ GRUBU VE CİNSİYETLERE GÖRE NÜFUS-TÜRKİYE.....	55
TABLO 10: TÜRKİYE YILLARA VE CİNSİYETE GÖRE ORTANCA YAŞ.....	57
TABLO 11: TÜRKİYE CİNSİYETE GÖRE 65+ NÜFUS ORTANCA YAŞ PROJESİYONU	59
TABLO 12: İSTANBUL VE TÜRKİYE'DE İKAMET EDEN YABANCI NÜFUS SAYISI	59
TABLO 13: YILLARA GÖRE İSTANBUL İLİ NÜFUSUNUN İLÇELERE DAĞILIMI	61
TABLO 14: İSTANBUL' DA CANLI DOĞAN BEBEK SAYISI 2022	63
TABLO 15: İSTANBUL' DA CANLI DOĞAN BEBEK SAYISI 2023	64
TABLO 16: DOĞUM SAYISI VE DOĞURGANLIK HIZI	65
TABLO 17: 2009-2023 KABA DOĞUM HIZI	66
TABLO 18: YAŞA ÖZEL DOĞURGANLIK HIZI-TÜRKİYE	68
TABLO 19: YAŞA ÖZEL DOĞURGANLIK HIZI-İSTANBUL.....	68
TABLO 20: ANNE ORTALAMA YAŞI.....	69
TABLO 21: İSTANBUL YILLARA GÖRE EVLENME SAYISI VE KABA EVLENME HIZI(BİNDE)	71
TABLO 22: TÜRKİYE YILLARA GÖRE EVLENME SAYISI VE KABA EVLENME HIZI(BİNDE)	72
TABLO 23: İSTANBUL YILLARA GÖRE BOŞANMA SAYISI VE KABA BOŞANMA HIZI(BİNDE)	73
TABLO 24: TÜRKİYE YILLARA GÖRE BOŞANMA SAYISI VE KABA BOŞANMA HIZI(BİNDE).....	74
TABLO 25: İLÇE BAZINDA EVLENME SAYILARI 2022-2023	76
TABLO 26: ORTALAMA İLK EVLENME YAŞI 2002-2023	77
TABLO 27: İSTANBUL NÜFUSUNUN YAŞ DAĞILIMI.....	79
TABLO 28: TÜRKİYE NÜFUSUNUN YAŞ DAĞILIMI.....	80
TABLO 29: İSTANBUL 2007-2023 YILLARI YAŞ BAĞIMLILIK ORANLARI	84
TABLO 30: TÜRKİYE 2007-2023 YILLARINA GÖRE YAŞ BAĞIMLILIK ORANLARI.....	85
TABLO 31: 2010-2023 YILLARA GÖRE NÜFUS YOĞUNLUĞU.....	87
TABLO 32: İLÇE NÜFUSLARININ YÜZÖLÇÜMÜNE ORANI.....	88
TABLO 33: TÜRKİYE NÜFUS VE NÜFUS ARTIŞ HIZI 2007-2023	90
TABLO 34: İSTANBUL NÜFUS VE NÜFUS ARTIŞ HIZI 2007-2023	91
TABLO 35: NÜFUS ARTIŞ HIZININ İLÇELERE GÖRE DAĞILIMI-2023.....	92
TABLO 36: 2023 YILINDA İSTANBUL'UN İLLER DÜZEYİNDE ALDIĞI VE VERDİĞİ GÖÇ İSTATİSTİKLERİ	93
TABLO 37: İSTANBUL'DA YAŞAYAN DİĞER İLLERE KAYITLI NÜFUS	94
TABLO 38: İSTANBUL İLİ GÖÇ İSTATİSTİKLERİ	95
TABLO 39: İSTANBUL'A GELEN ULUSLARARASI GÖÇÜN CİNSİYETLERE GÖRE DAĞILIMI.....	96
TABLO 40: İSTANBUL' A GELEN ULUSLARARASI GÖÇÜN YAŞ GRUPLARINA GÖRE DAĞILIMI.....	98
TABLO 41: İSTANBUL'A GELEN ULUSLARARASI GÖÇÜN EN FAZLA OLDUĞU İLÇELER.....	99
TABLO 42: İSTANBUL'A GELEN ULUSLARARASI GÖÇÜN EN FAZLA OLDUĞU UYRUKLAR	100
TABLO 43: İLÇELERE GÖRE ÖLÜM SAYILARI.....	101
TABLO 44: KABA ÖLÜM HIZI VE KABA ÖLÜM SAYISI.....	103
TABLO 45: BEBEK ÖLÜM HIZI VE BEBEK ÖLÜM SAYISI.....	105
TABLO 46: BEBEK ÖLÜM SAYILARI	106
TABLO 47: 2022 YILINDA AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN SOSYAL HİZMET BAŞVURULARININ İLÇELERE DAĞILIMI.....	120
TABLO 48: 2023 YILINDA AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN SOSYAL HİZMET BAŞVURULARININ İLÇELERE DAĞILIMI.....	121
TABLO 49: YILLARA GÖRE ORTALAMA HANEHALKI BÜYÜKLÜĞÜ	123
TABLO 50: HANE HALKI SAYISININ İLÇELERE GÖRE DAĞILIMI.....	125
TABLO 51: TEK KİŞİLİK HANEHALKI SAYISI VE ORANI	127
TABLO 52: TEK ÇEKİRDEK AİLEDEN OLUŞAN HANE HALKI SAYISI VE ORANI	127
TABLO 53: EN AZ BİR ÇEKİRDEK AİLE VE DİĞER KİŞİLERDEN OLUŞAN HANEHALKI SAYISI VE ORANI	128

TABLO 54: ÇEKİRDEK AİLE BULUNMAYAN BİRDEN FAZLA KİŞİDEN OLUŞAN HANE HALKI	129
TABLO 55: İSTANBUL İLİ 2023 YILI OKUMA-YAZMA BİLMEYEN KADIN NÜFUSUNUN YAŞ GRUPLARINA GÖRE DAĞILIMI	130
TABLO 56: YAPILAN YARDIM TÜRLERİ	132
TABLO 57: DOĞALGAZ DESTEĞİ KAPSAMINDA YAPILAN YARDIMLARIN İLÇELERE GÖRE DAĞILIMI	134
TABLO 58: ELEKTRİK DESTEĞİ KAPSAMINDA YAPILAN YARDIMLARIN İLÇELERE GÖRE DAĞILIMI	136
TABLO 59: TÜRKİYE AİLE DESTEĞİ KAPSAMINDA YAPILAN YARDIMLARIN İLÇELERE GÖRE DAĞILIMI	137
TABLO 60: SOSYAL HİZMET KURULUŞLARI	140
TABLO 61: 2022 YILINDA AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAŞVURULARININ İLÇELERE DAĞILIMI	142
TABLO 62: 2023 YILINDA AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAŞVURULARININ İLÇELERE DAĞILIMI	143
TABLO 63: İŞSİZLİK SAYISI VE ORANI	145
TABLO 64: İSTİHDAM EDİLEN KİŞİ SAYISI VE ORANI	147
TABLO 65: İSTANBUL İLİNDE İŞGÜCÜNE KATILAN KİŞİ SAYISI	148
TABLO 66: TÜRKİYE’DE İŞGÜCÜNE KATILAN KİŞİ SAYISI	148
TABLO 67: İŞGÜCÜNE KATILMA ORANI	149
TABLO 68: İŞSİZLİK ÖDENEĞİ	150
TABLO 69: YILLARA GÖRE İSTİHDAMIN SEKTÖRLERE DAĞILIMI	151
TABLO 70: 2022 YILINDA AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN EĞİTİM BAŞVURULARININ İLÇELERE DAĞILIMI	154
TABLO 71: 2023 YILINDA AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN EĞİTİM BAŞVURULARININ İLÇELERE DAĞILIMI	155
TABLO 72: ÖĞRENCİ, ÖĞRETMEN, DERSLİK VE OKUL SAYILARI	158
TABLO 73: NET OKULLAŞMA ORANI	160
TABLO 74: OKUMA YAZMA KURSLARI	161
TABLO 75: EĞİTİM SEVİYESİ VE CİNSİYETE GÖRE TAMAMLAMA ORANI (%) (2021-2022)	163
TABLO 76: EĞİTİM SEVİYESİ VE CİNSİYETE GÖRE TAMAMLAMA ORANI (%) (2022-2023)	163
TABLO 77: +6 YAŞ NÜFUSUN KARŞILAŞTIRMALI OKUR-YAZARLIK DURUMU	165
TABLO 78: +6 YAŞ NÜFUSUN KARŞILAŞTIRMALI OKUR-YAZARLIK DURUMU	165
TABLO 79: +6 YAŞ NÜFUSUN KARŞILAŞTIRMALI OKUR-YAZARLIK DURUMU (TÜRKİYE)	166
TABLO 80: OKUMA YAZMA BİLMEYEN NÜFUSUN İLÇELERE DAĞILIMI	168
TABLO 81: YÜKSEKOKUL VE FAKÜLTEDEN MEZUN NÜFUSUN İLÇELERE DAĞILIMI	170
TABLO 82: YÜKSEKÖĞRETİM OKUL SAYILARI	172
TABLO 83: YÜKSEKÖĞRETİM ÖĞRENCİ SAYILARI	173
TABLO 84: YÜKSEKÖĞRETİM ÖĞRETİM ELEMANI SAYISI	173
TABLO 85: 2022 YILINDA AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN SAĞLIK BAŞVURULARININ İLÇELERE DAĞILIMI	175
TABLO 86: 2023 YILINDA AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN SAĞLIK BAŞVURULARININ İLÇELERE DAĞILIMI	176
TABLO 87: HEKİM SAYILARI	178
TABLO 88: 10 BİN KİŞİYE DÜŞEN HEKİM SAYISI	179
TABLO 89: HASTANE VE YATAK SAYILARI	180
TABLO 90: YOĞUN BAKIM YATAK SAYILARI	181
TABLO 91: 100 BİN KİŞİYE DÜŞEN HASTANE YATAK SAYISI	182
TABLO 92: SOSYAL GÜVENLİK PRİMİ HAZİNE TARAFINDAN KARŞILANAN NÜFUS	183
TABLO 93: 2022 YILINDA AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN EKONOMİ VE SANAYİ BAŞVURULARININ İLÇELERE DAĞILIMI	185
TABLO 94: 2023 YILINDA AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN EKONOMİ VE SANAYİ BAŞVURULARININ İLÇELERE DAĞILIMI	186
TABLO 95: İMALAT SANAYİSİNDE ÇALIŞANLAR	188
TABLO 96: GAYRİ SAFİ YURTİÇİ HÂSILA	189
TABLO 97: KİŞİ BAŞINA GAYRİ SAFİ YURTİÇİ HASILA	190
TABLO 98: DIŞ TİCARET VERİLERİ	191
TABLO 99: 2022 İLÇELERİN SOSYO-EKONOMİK GELİŞMİŞLİK SIRALAMASI	193
TABLO 100: 2022 YILINDA AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN YEREL YÖNETİMLER BAŞVURULARININ İLÇELERE DAĞILIMI	195
TABLO 101: 2023 YILINDA AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN YEREL YÖNETİMLER BAŞVURULARININ İLÇELERE DAĞILIMI	196
TABLO 102: 2022 YILINDA AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAŞVURULARININ İLÇELERE DAĞILIMI	199
TABLO 103: 2023 YILINDA AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAŞVURULARININ İLÇELERE DAĞILIMI	200
TABLO 104: 2022 YILINDA AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN TAPU VE KADASTRO BAŞVURULARININ İLÇELERE DAĞILIMI	203
TABLO 105: 2023 YILINDA AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN TAPU VE KADASTRO BAŞVURULARININ İLÇELERE DAĞILIMI	204
TABLO 106: TOKİ YERLEŞİM KONUTLARI 2023	206
TABLO 107: SU ŞEBEKESİ VE İSALE HATTI	206

TABLO 108: SU KAYNAKLARI	207
TABLO 109: SU KULLANAN ABONE SAYISI	208
TABLO 110: SU KULLANAN ABONE SAYISI	208
TABLO 111: ATIKSU ARITMA TESİSİ VE ARITILAN SU MİKTARI	209
TABLO 112: ULAŞIM TÜRÜNE GÖRE GÜNLÜK TAŞINAN KİŞİ SAYISI.....	210
TABLO 113: ULAŞIM TÜRÜNE GÖRE RAYLI ARAÇLAR GÜNLÜK TAŞINAN KİŞİ SAYISI	211
TABLO 114: ULAŞIM TÜRÜNE GÖRE LASTİKLİ ARAÇLAR GÜNLÜK TAŞINAN KİŞİ SAYISI.....	212
TABLO 115: YAPI RUHSATINA GÖRE BİNA SAYISI	213
TABLO 116: YAPI RUHSATINA GÖRE DAİRE SAYISI	213
TABLO 117: YAPI RUHSATINA GÖRE YÜZÖLÇÜMÜ(M2)	214
TABLO 118: YAPI KULLANMA İZİN BELGESİNE GÖRE BİNA SAYISI	214
TABLO 119: YAPI KULLANMA İZİN BELGESİNE GÖRE DAİRE SAYISI.....	215
TABLO 120: YAPI KULLANMA İZİN BELGESİNE GÖRE YÜZÖLÇÜMÜ (M2).....	215
TABLO 121: 2022 YILINDA AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAŞVURULARININ İLÇELERE DAĞILIMI	216
TABLO 122: 2023 YILINDA AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAŞVURULARININ İLÇELERE DAĞILIMI	217
TABLO 123: YÜZÖLÇÜMÜ TÜRLERİ.....	219
TABLO 124: TARIM ARAZİSİ ALANI.....	220
TABLO 125: TARLA BİTKİLERİ ÜRETİM ALANI VE MİKTARI.....	221
TABLO 126: MEYVECİLİK ÜRETİMİ	222
TABLO 127: SEBZECİLİK ÜRETİMİ	223
TABLO 128: KÜMES HAYVAN VARLIĞI	224
TABLO 129: KÜÇÜKBAŞ HAYVAN VARLIĞI	225
TABLO 130: KÜÇÜKBAŞ HAYVAN VARLIĞI	226
TABLO 131: ORMAN ARAZİSİ ALANI.....	227
TABLO 132: ORMAN ARAZİSİ ALANI.....	227
TABLO 133: 2022 YILINDA AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN GENÇLİK VE SPOR BAŞVURULARININ İLÇELERE DAĞILIMI	229
TABLO 134: 2023 YILINDA AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN GENÇLİK VE SPOR BAŞVURULARININ İLÇELERE DAĞILIMI	230
TABLO 135: GENÇ NÜFUSUN İL TOPLAM NÜFUS İÇİNDEKİ ORANI	232
TABLO 136: İSTANBUL İLİNDEKİ LİSANSLI SPORCU SAYISININ TÜRKİYE'YE ORANI	234
TABLO 137: KULÜP TÜRLERİ VE SAYILARI	236
TABLO 138: STADYUM KAPASİTELERİ	237
TABLO 139: 2022 YILINDA AÇIK KAPI BİRİMLERİNE ENERJİ BAŞVURULARININ İLÇELERE DAĞILIMI	238
TABLO 140: 2023 YILINDA AÇIK KAPI BİRİMLERİNE ENERJİ BAŞVURULARININ İLÇELERE DAĞILIMI	240
TABLO 141: KİŞİ BAŞINA YILLIK DOĞALGAZ TÜKETİMİ.....	242
TABLO 142: İLDEKİ ELEKTRİK ABONELERİ SAYILARI	243
TABLO 143: İLDEKİ KİŞİ BAŞI ELEKTRİK TÜKETİM SAYILARI	243
TABLO 144: 2022 YILINDA AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN DİN HİZMETLERİ BAŞVURULARININ İLÇELERE DAĞILIM.....	245
TABLO 145: 2023 YILINDA AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN DİN HİZMETLERİ BAŞVURULARININ İLÇELERE DAĞILIMI	246
TABLO 146: CAMİ SAYILARI.....	249
TABLO 147: KUR'AN KURSU VE ÖĞRETİCİ SAYILARI	251
TABLO 148: İSTATİSTİKİ ORANLAR	252
TABLO 149: 2022 YILINDA AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN KÜLTÜR VE TURİZM BAŞVURULARININ İLÇELERE DAĞILIMI.....	254
TABLO 150: 2023 YILINDA AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN KÜLTÜR VE TURİZM BAŞVURULARININ İLÇELERE DAĞILIMI.....	254
TABLO 151: TARİHİ DEĞERE SAHİP YAPILAR	256
TABLO 152: MÜZELERİN ZİYARETÇİ SAYILARI	257
TABLO 153: HALK KÜTÜPHANE SAYISI, KİTAP SAYISI, KÜTÜPHANEDEN YARARLANAN KİŞİ SAYISI, KAYITLI ÜYE SAYISI 2023	260
TABLO 154 : ÖRGÜN VE YAYGIN EĞİTİM KURUMLARINDAKİ KÜTÜPHANE SAYISI VE KİTAP SAYISI 2023	262
TABLO 155: TAŞINMAZ KÜLTÜR VARLIKLARI	263
TABLO 156: GELEN YABANCI ZİYARETÇİ SAYISI	265
TABLO 157: İSTANBUL'A GELEN YABANCI ZİYARETÇİLERİN SINIR KAPILARINA GÖRE DAĞILIMI	266
TABLO 158: İSTANBUL'A GELEN YABANCI ZİYARETÇİLERİN SINIR KAPILARINA GÖRE DAĞILIMI	268
TABLO 159: MİLLİYETLERİNE GÖRE İSTANBUL'A GELEN YABANCI ZİYARETÇİLER 2022.....	269
TABLO 160: MİLLİYETLERİNE GÖRE İSTANBUL'A GELEN YABANCI ZİYARETÇİLER 2023.....	270
TABLO 161: İŞLETME BELGELİ YEME-İÇME VE EĞLENCE TESİSLERİ	271

TABLO 162: YATIRIM BELGELİ YEME-İÇME VE EĞLENCE TESİSLERİ	272
TABLO 163: İŞLETME BELGELİ KONAKLAMA TESİSLERİ.....	272
TABLO 164: YATIRIM BELGELİ KONAKLAMA TESİSLERİ	273
TABLO 165: BELEDİYE BELGELİ KONAKLAMA TESİSLERİ	273
TABLO 166: 2023 YILINDA AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN DEPREM BAŞVURULARININ İLÇELERE DAĞILIMI	275

1. İLİMİZ AÇIK KAPI BİRİMLERİ

İstanbul Valiliği Açık Kapı Şube Müdürlüğü

Açık Kapı birimleri, vatandaşlarımızın kamu kurumlarıyla doğrudan iletişim kurabilmesine olanak sağlayan önemli kuruluşlardır. Bu birimler, vatandaşlarımızın sorunlarını dinleyerek çözüm önerileri sunar ve kamu kurumlarıyla iş birliği yaparak çözüm süreçlerini yönetirler.

Hizmetler ve Faydaları:

- Açık Kapı birimleri, toplumun her kesimine hizmet sunar, böylece dezavantajlı grupların ihtiyaçlarını da karşılamaya olanak tanır.
- Sağlık, eğitim ve iş bulma gibi konularda danışmanlık hizmetleri sunarak bireylerin yaşamlarını geliştirmelerine yardımcı olur.
- İhtiyaç sahibi bireylere gıda, barınma, giyim gibi temel ihtiyaçların karşılanması için destek ve rehberlik sunar.
- Kadına yönelik şiddetle mücadele, evsizlik, yoksulluk ve uyuşturucu bağımlılığı gibi konuları gündeme getirerek topluma çeşitli konularda farkındalık sağlar ve çözüm için harekete geçilmesini teşvik eder.

1.1. İLİMİZ AÇIK KAPI BİRİMİ ÇALIŞMALARI

Bahçelievler Kaymakamlığı Açık Kapı Birimi:

Bahçelievler Kaymakamlığı Açık Kapı Birimi, Şanlıurfa'dan Tedavi Amacıyla Gelen Afetzedeyi Ziyaret Etti.

İstanbul Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Eğitim ve Araştırma Hastanesinde tedavi gören Şanlıurfa'dan gelen afetzedelerden Z.K, Bahçelievler Kaymakamlığı Açık Kapı Birimi ve İl Emniyet Müdürlüğü polis memurları tarafından ziyaret edilmiştir. Moral ve destek olmak için gerçekleştirilen ziyaret, hastanedeki tedavi sürecinde olan vatandaşlarımıza yalnız olmadıklarını göstermiştir.

Beşiktaş Kaymakamlığı Açık Kapı Birimi:

Geçici Kayıt Terminali Uygulaması İle Nüfus Müdürlüğüne Gelemeyen Hasta ve Yaşlı Vatandaşın Evine Gidilmesi Sağlanmıştır.

N.A adlı vatandaşın 04.01.2023 tarihinde yapmış olduğu 6678741 nolu başvuru ile Beşiktaş İlçesi Dikilitaş Mahallesinde ikamet eden hasta ve yaşlı annesinin nüfus değişimi için yardım talep etmiştir.

Başvuru sahibi ile yapılan telefon görüşmesinde annesinin 87 yaşında, kalp hastası ve yaşlılığa bağlı yürümekte zorluk çektiği öğrenilmiştir. Bu kapsamda başvuru konusu Beşiktaş İlçe Nüfus Müdürlüğü'ne yönlendirilmiş olup geçici kayıt terminali uygulaması ile Nüfus Müdürlüğüne gelemeyen hasta ve yaşlı vatandaşın evine gidilmesi sağlanmıştır.

Evcil Kedi, Köpeğe Mikroçip Takılması Sağlandı.

6663724 sayılı başvurusunda evcil kedi, köpeklere mikroçip takılarak kimliklendirilip kayıt altına alınması zorunlu olduğundan evcil hayvanına mikroçip taktırma konusunda yardım istemiştir.

Beşiktaş Kaymakamlığı Açık Kapı birimi olarak başvurusu konusu İlçe Tarım Müdürlüğü'ne yönlendirilmiş olup evcil hayvana Veteriner hekimler tarafından mikroçip takılması sağlanmıştır.

Beykoz Kaymakamlığı Açık Kapı Birimi:

Beykoz'da Yaşlı Vatandaşın Ev Temizlik Talebi, Açık Kapı Birimi Tarafından Hızla Çözüme Kavuşturuldu.

10.08.2023 tarihinde 8296479 başvuru numarasıyla Kaymakamlık Açık Kapı Bürosu'na müracaat eden İ.A. adındaki 72 yaşındaki vatandaşımız, Beykoz'da yaşamakta olduğunu ve evinin temizlik ihtiyaçlarına yönelik destek talebinde bulunduğunu ifade etmiştir.

Yaşlılığının getirdiği zorluklar nedeniyle evini temizleme konusunda yeterli güce sahip olmadığını belirten İ.A.'nın bu talebi, Açık Kapı birimi tarafından hızla Beykoz Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı Müdürlüğü'ne yönlendirilmiştir. Vakfın desteğiyle, İ.A.'nın evi temizlenerek yaşanabilir bir hale getirilmiştir.

Esenler Kaymakamlığı Açık Kapı Birimi:

Yıldız Teknik Üniversitesi Öğrencileri, Yarışma Öncesi Hazırlık Kampı İçin Açık Kapı Biriminden Destek Aldı.

Yıldız Teknik Üniversitesi öğrencileri, 04.01.2024 tarihinde Esenler Açık Kapı birimine gelerek Üniversitenin farklı bölümlerinden gelen 48 aktif pilot ile Türkiye çapında birçok yarışmaya katıldıklarını belirtmişlerdir.

Ayrıca, Denizli Pamukkale'de yarışma öncesi hazırlık kampı düzenlemek istediklerini ve bu amaçla İstanbul'dan Denizli'ye ulaşmalarının sağlanması için 30 kişilik bir araca ihtiyaçları olduğunu ifade etmişlerdir.

Esenler Kaymakamlığı Açık Kapı birimi, konuyu ilçe belediyesine yönlendirmiş ve öğrencilerin yardım isteği üzerine belediye, ulaşım aracının sağlanması konusunda sponsorluk üstlenmiştir. Böylece, ulaşım aracı sağlanmış ve öğrencilerin ihtiyaçları karşılanmıştır. Öğrenciler, Açık Kapı birimine teşekkürlerini iletmektedir.

Fatih Kaymakamlığı Açık Kapı Birimi:

Fatih Kaymakamlığı Açık Kapı Birimi, Tek Başına Yaşayan Vatandaşımızın Huzurevine Yerleştirme Talebini Başarıyla Sonuçlandırdı.

21.12.2023 tarihinde 8449675 başvuru numarasıyla Açık Kapı birimize başvuran S.D, tek başına yaşadığını ve ihtiyaçlarını karşılayamadığını belirterek kendisinin huzurevine yerleştirilmesini talep etmiştir.

Bu talep üzerine Fatih Kaymakamlığı Açık Kapı birimi, konuyla ilgili olarak Fatih Sosyal Hizmet Merkezi yetkilileri ile iletişime geçmiştir. Vatandaşımızın Valilik onayı ile Özel Hayat Mimaroba Yaşlı Bakım Merkezi'ne yerleştirilmesi sağlanmıştır.

Güngören Kaymakamlığı Açık Kapı Birimi:

Güngören Kaymakamlığı Açık Kapı Birimi, Vatandaşın Hasta Annesi İçin Talep Edilen Karyolayı Başarıyla Teslim Etti.

02.11.2023 tarihinde, 8379871 başvuru numarasıyla Açık Kapı birimimize başvuran H. P. bakmakla yükümlü olduğu annesi için hasta karyolası talebinde bulunmuştur.

Açık Kapı birimi tarafından incelenen başvuru, Güngören Belediye Başkanlığına yönlendirilmiştir.

Hasta karyolası talebine yönelik olarak gerekli işlemler gerçekleştirilerek karyola temin edilmiş ve ilgili vatandaşımıza başarıyla teslim edilmiştir.

Kadıköy Kaymakamlığı Açık Kapı Birimi:

Kentsel Dönüşümden Dolayı Yapılan Yıkım Çalışmalarından Rahatsız Olan Vatandaşın Şikâyeti Kadıköy Kaymakamlığı Açık Kapı Birimi Aracılığıyla Çözümüne Kavuşturuldu.

B.Ş.K adlı vatandaşımız, Açık Kapı Birimine 18.04.2024 tarihinde 8731546 başvuru numarasıyla müracaat ederek, kentsel dönüşümden dolayı yapılan yıkım çalışmalarında sulama yapılmadığı ve bundan dolayı sokakta aşırı toz oluştuğunu, Belediyeye iletmelerine rağmen çözüm sağlanmadığını belirtmiştir.

Kadıköy Kaymakamlığı Açık Kapı birimi, vatandaşımızın talebini Kadıköy Belediyesine iletmiştir. Merdivenköy Mahallesi'nde yıkım faaliyetlerinde güvenlik önlemlerinin yetersizliği nedeniyle Afet İşleri Müdürlüğüne düzenlenen tespit tutanağı ile inşaat sahibine idari para cezası uygulanmıştır.

Kadıköy Kaymakamlığı Açık Kapı Birimi, Vatandaşın Talebine Hızlı Çözüm Sunarak Memnuniyet Sağladı.

17.02.2024 tarihinde 8499646 başvuru numarasıyla Açık Kapı Birimize başvuran M.Ç, Rasimpaşa Mahallesi Karakol Hane Caddesi'ndeki yük indirme yerlerindeki kilitli sınır elemanlarının kaldırılması konusunda belediyeden dilekçe ile yardım istemesine rağmen sonuç alamadığını belirterek şikayetçi olduğunu ifade etmiştir.

Kadıköy Kaymakamlığı Açık Kapı Birimi, başvuruyu hemen ilgili merci olan Kadıköy Belediye Başkanlığına yönlendirerek sorunu çözmek için gerekli adımları atmıştır. Belediye saha ekipleri, talep edilen bölgedeki kilitli sınır elemanlarını kaldırarak vatandaşın memnuniyetini sağlamıştır.

Kağıthane Kaymakamlığı Açık Kapı Birimi:

Kağıthane Kaymakamlığı Açık Kapı Birimi, Zor Durumda Olan Aileyi Yalnız Bırakmadı. Sosyal Yardımlarla Destek Sağlandı.

30.10.2023 tarihinde 8405305 başvuru numarasıyla Açık Kapı birimimize başvuran Gizem G. ailesinin istemediği bir durum nedeniyle kaçarak evlendiği eşiyle resmi nikah işlemlerini gerçekleştiremeyen çiftin 1 yaşında erken doğan çocuğu, PEG ile beslenmeye ihtiyaç duyduğundan dolayı ek mali sıkıntı yaşamaktadır. Çift, çocukları için sed yardımı, nakdi yardım, gıda ve kıyafet yardımı talebinde bulunmuştur.

Başvuru, Açık Kapı birimi tarafından ilgili kurumlara yönlendirilmiş olup ücretsiz nikah işlemleri, Kağıthane Belediyesi tarafından gerçekleştirilip Sosyal Yardım Kartı teslim edilmiş Türkiye Aile Destek Programı, Kağıthane Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı tarafından sağlanmış, ayrıca Sosyal Ekonomik Destek (SED) yardımı, Kağıthane Sosyal Hizmet Merkezi tarafından sunulmuştur. Vatandaş, bu kapsamlı yardımlar için teşekkürlerini Kağıthane Açık Kapı birimine iletmiştir.

Kartal Kaymakamlığı Açık Kapı Birimi:

Açık Kapı İkiz Çocukları Sinemaya Götürdü.

H. adlı vatandaşın 13.01.2023 tarihinde yapmış olduğu 6687847 nolu başvurusunda engelli ikiz kız çocuklarının sinemaya gitmek istediklerini belirterek yardım istemiştir.

Kartal Kaymakamlığı Açık Kapı birimi olarak çocukların bu isteği yerine getirilmiş ve sinemaya götürülmüştür. Ayrıca ikiz çocuklar sinemaya götürüldükleri için Açık Kapı Birimine çok mutlu olduklarını ifade etmiştir.

Küçükçekmece Kaymakamlığı Açık Kapı Birimi:

85 Yaşındaki N.T'nin Hac Başvuru Süreci, Açık Kapı Birimi ve İlçe Müftülük İşbirliğiyle Çözüme Kavuştu.

Küçükçekmece Kaymakamlığı Açık Kapı birimimize 8412730 başvuru numarasıyla 07.11.2023 tarihinde başvuran 85 yaşındaki N.T, 10 yıl önce gerçekleştirdiği hac başvurusunun sonucunu e-devlet şifresini kaybetmiş olması ve fiziksel zorlukları nedeniyle öğrenemediğini ifade etmiştir.

Atakent bölgesinde bulunan İlçe Müftülüğüne gidemeyen N.T'nin durumu, Açık Kapı birimi tarafından İlçe Müftülük personelleriyle paylaşılarak Diyanet İşleri Başkanlığı ile

iletişim kurulması gerektiği bilgisi alınmıştır. Müftülük personeli desteğiyle gerekli görüşmeler yapılarak vatandaşımızın hac başvuru sorgulaması gerçekleştirilmiş ve kendisine bilgi iletilmiştir.

Huzurevine Yerleşmek İsteyen Vatandaşa Açık Kapı Hızlı Destek Sağladı.

21 Şubat 2024 tarihinde, 8502972 sayılı başvuru numarasıyla Küçükçekmece Açık Kapı Birimimize başvuran R. Ç. isimli vatandaşımız, evde yalnız yaşadığını ve herhangi bir sağlık sorunu olmadığını belirterek huzurevine yerleşmek istediğini beyan etmiştir.

Vatandaşımızın talebi doğrultusunda başvurusu alınmış ve yaşlı olması sebebiyle gerekli sağlık raporları sistemde taranarak ilgili kuruma yönlendirilmiştir. Küçükçekmece Sosyal Hizmet Merkezi Müdürlüğü ile irtibata geçilmiş ve ilgili kurum tarafından ev ziyareti düzenlenerek süreç hızlı bir şekilde başlatılmıştır.

Birkaç gün sonra vatandaşımız, Açık Kapı birimimize gelerek duyduğu memnuniyeti dile getirerek teşekkürlerini iletmek için ziyarette bulunmuştur.

Sancaktepe Kaymakamlığı Açık Kapı Birimi:

Sancaktepe'de Otizmlili Çocuğun Servis Sorunu Çözüldü.

20 Mart 2024 tarihinde 8545836 başvuru numarasıyla Sancaktepe Açık Kapı birimine müracaat eden Ş.Ö. adlı vatandaşımız Sancaktepe Osmangazi İlköğretim Okulu'nda özel eğitim alan 11 yaşındaki Otizm Engelli oğlu Aras Berkay ÖLMEZ'in servis sorunları, aileyi büyük

endişeye sürüklemiştir. Servis şoförünün ihmalkâr ve sorumsuz tavırları hakkında uyarılara rağmen sorunun bir türlü çözüme kavuşturulamadığı ve okul yönetiminin de yardımcı olmadığı bildirilmiştir. Aile, engelli çocuğunun eğitim hakkının gasp edildiğini düşünerek yardım istemiştir.

Sancaktepe Kaymakamlığı Açık Kapı birimi, başvuruyu Sancaktepe İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne yönlendirerek Osmangazi İlköğretim Okulu'ndaki servis hizmetlerinin düzenli olarak yapılması sağlanmıştır.

Şişli Kaymakamlığı Açık Kapı Birimi:

Şişli'de Evsizlerin Neden Olduğu Soruna Hızlı Çözüm Sağlandı.

8727347 başvuru numarasıyla 15.04.2024 tarihinde Şişli Açık Kapı birimine başvuran H.K, Sisli Süleyman Nazif Sokak girişindeki evsiz ve alkol bağımlısı kişilerin sokağın huzurunu kaçırdığını, polis ve belediyeye yapılan şikayetlere rağmen bir sonuç alınmadığını ifade ederek, gece bekçilerinin bölgede yerleşerek emniyetin sağlanması ve bu kişilerin sokağa tekrar gelmemesi için gerekli tedbirlerin alınmasını talep etmiştir.

Şişli Kaymakamlığı Açık Kapı birimi, başvuruyu Şişli Belediye Başkanlığı'na yönlendirmiştir. Şişli Belediyesi ve İlçe Emniyet Müdürlüğü ile ortaklaşa çalışan mobil huzur ekipleri ilgili adresi sürekli olarak kontrol ederek olumsuzlukları gidermiştir. Ayrıca, şikâyetin tekrarı halinde anlık müdahale için 444 3 112 numaralı Komşu Masaya şikâyetin iletilmesi gerektiği vatandaşa bildirilmiştir.

Ümraniye Kaymakamlığı Açık Kapı Birimi:

Ümraniye Kaymakamlığı Açık Kapıdan Vatandaşa Hızlı Çözüm: Elektrik Direği Dikildi ve Enerji Bağlandı.

06.09.2023 tarih ve 8342937 numaralı başvuru kapsamında, Açık Kapı Ümraniye birimine şahsen müracaat eden Z.Y. isimli vatandaşımız, elektrik direğinin kardeşinin bahçesinde bulunduğunu ve anlaşmazlık nedeniyle bu direği kendi bahçesine taşımak istediğini belirterek Ayedaş'a yaptığı başvuruda kendisine bir elektrikçi çağırıp direği kurmasının ve sonrasında Ayedaş ekibinin gelip elektrik bağlantısını yapacakları bilgisini aldığını ifade etmiştir. Ancak, bu süreçte 3-4 gün geçmesine rağmen herhangi bir ekip gelmemesi ve evinde elektriğin olmamasından dolayı şikayetçi olduğunu bildirmiştir.

Tedaş 5. Bölge Müdürlüğü ile Açık Kapı yetkilimizin yaptığı koordinasyon sonucunda, vatandaşımızın talebi Ayedaş tarafından hızla değerlendirilmiştir. Kısa süre içinde elektrik direği dikilmiş ve enerji bağlantısı sağlanmıştır.

Vatandaşımız, bu olumlu sonuç üzerine Ümraniye Kaymakamlığı Açık Kapı birimimizi telefonla arayarak teşekkürlerini ve memnuniyetini dile getirmiştir.

Kaldırım Çalışması Sonucu Oluşan Su Birikintisi Sorunu Açık Kapı Birimi İle Çözüldü.

30.11.2023 tarihinde 8432429 başvuru numarasıyla Açık Kapı birimize başvuran A.Ö, Atatürk Mahallesi, Papatya Sokak'ta Ümraniye Belediyesi tarafından yapılan kaldırımın su tahliye borusunun yüksekte kaldığını ve yağmur yağdığında binanın boşluğuna su dolması nedeniyle binanın temelinde ve giriş katına zarar verdiğini belirtmiştir. Bu sorunun çözümü için belediyeden yapılan başvuruların sonuçsuz kaldığını ifade ederek acil yardım talebinde bulunmuştur.

Ümraniye Kaymakamlığı Açık Kapı birimi, başvuru konusunu Ümraniye Belediye Başkanlığına yönlendirerek ilçe belediyesi teknik ekiplerinin incelemesi sonucunda, kaldırım içine yerleştirilen su tahliye borusu ile sorunu çözmüştür. Vatandaşımız, yaşadığı memnuniyeti ifade ederek Açık Kapı birimine teşekkür etmiştir.

Üsküdar Kaymakamlığı Açık Kapı Birimi:

Üsküdar Kaymakamlığı Açık Kapı Birimi, Çevre Kirliliği Yaratın Hurdacılık Faaliyetine Müdahale Etti.

8411614 başvuru numarasıyla 06.11.2023 tarihinde Üsküdar Açık Kapı birimimize başvuran S.I, ikamet ettiği adreste gerçekleştirilen yasa dışı hurdacılık faaliyetleri nedeniyle çevre kirliliği yaşandığını belirterek yardım talep etmiştir.

Üsküdar Kaymakamlığı Açık Kapı birimi, başvuruyu Üsküdar Belediye Başkanlığı'na yönlendirmiş ve burada hurda malzemelerin kaldırılması sağlanmıştır. Bu sayede, vatandaşımızın çevresel sorunlarına yönelik etkili bir çözüm sunulmuştur.

Üsküdar Kaymakamlığı Açık Kapı Birimi İle Trafik Sorunlarına Çözüm buldu.

20 Mart 2024 tarihinde 8545831 başvuru numarasıyla Üsküdar Açık Kapı Birimine müracaat eden O.K. adlı vatandaşımız, ikametinde bulunan dükkânların dizi şirketi tarafından kullanıldığını ve her çarşamba günü aynı yerde pazar kurulduğunu, ekibin kaldırımları işgal etmesi nedeniyle aşırı trafik yoğunluğu yaşandığını belirtmiştir. Özellikle çarşamba günleri ekibin faaliyetlerini durdurması talebini iletmiştir.

Üsküdar Kaymakamlığı Açık Kapı Birimi, bu başvuruyu Üsküdar Belediye Başkanlığına ileterek, pazar kurulduğu günlerde dizi şirketinin faaliyetinin durdurulması sağlanmıştır.

1.2. KADINA YÖNELİK ŞİDDET

1.2.1. Açık Kapı Birimlerinin Kadına Yönelik Şiddete Sağladığı Farkındalıklar

Açık Kapı Standı ve KADES Bilgilendirme Kampanyasıyla Açık Kapı Birimleri Toplumda Farkındalık Oluşturdu.

İlimiz Açık Kapı birimleri, kadına yönelik şiddetle mücadelede toplumda farkındalık oluşturmak ve kadınların güvenliğini sağlamak amacıyla önemli bir rol üstlenmektedir. Bu kapsamda, Açık Kapı standları kurularak Kadın Acil Destek Hattı (KADES) broşürleri dağıtılmıştır.

Broşürler aracılığıyla KADES uygulamasının tanıtımı ve kullanımı hakkında detaylı bilgiler verilmiştir. Kadınların şiddet durumunda başvurabilecekleri acil destek hizmetleri anlatılarak, bu uygulamanın güvenliklerini sağlamalarına yönelik bilinçlendirme yapılmıştır.

Ayrıca, Açık Kapı hizmetlerinin önemi vurgulanarak, kadınların yaşadıkları şiddet durumunda başvurabilecekleri destek mekanizmaları hakkında bilgi verilmiştir. Açık Kapı tanıtım broşürleriyle vatandaşlara başvuru yöntemleri ve destek alabilecekleri kamu kurumları hakkında detaylı bilgiler sunulmuştur.

Açık Kapı birimlerinin kadına yönelik şiddetle mücadelede sunduğu destek ve bilinçlendirme faaliyetleri, toplumda olumlu değişimlerin gerçekleşmesine katkı sağlamaktadır.

Esenler Kaymakamlığı Açık Kapı Birimi

Sancaktepe Kaymakamlığı Açık Kapı Birimi

Ümraniye Kaymakamlığı Açık Kapı Birimi

Başakşehir Kaymakamlığı Açık Kapı Birimi

Küçükçekmece Kaymakamlığı Açık Kapı Birimi

Tuzla Kaymakamlığı Açık Kapı Birimi

Beşiktaş Kaymakamlığı Açık Kapı Birimi

Beşiktaş Kaymakamlığı Açık Kapı Birimi

1.2.2. Açık Kapı Birimlerinin Kadına Yönelik Şiddetle İlgili Yaptığı Çalışmaları

Küçükçekmece Açık Kapı Birimi:

Anne, Öz Oğlundan Şiddet Gördüğünü İddia Ederek Can Güvenliği İçin Kadın Sığınma Evi Talebinde Bulundu.

8612760 başvuru sahibi Y. T., 29 Mart 2024 tarihinde Küçükçekmece Açık Kapı Birimi'ne gelerek, kendi öz oğlu tarafından fiziksel şiddet gördüğünü ve psikolojik durumunun iyi olmadığını belirtmiştir. Oğlunun kendisine zarar vermesinden endişe duyduğunu ifade eden Y. T., can güvenliğinin olmadığını düşünerek kadın sığınma evine yerleşmek istediğini beyan etmiştir.

Küçükçekmece Açık Kapı Birimi olarak, İlçe Emniyet Müdürlüğü Aile İçi ve Kadına Karşı Şiddet Birimi ile iletişime geçilmiş ve başvuru sahibinin durumu aktarılmıştır. Ayrıca, www.acikkapi.gov.tr adresinden İlçe Emniyet Müdürlüğüne başvuru konusu yönlendirilerek, Y. T.'nin kadın sığınma evine yerleştirilmesi sağlanmıştır.

Kadına Karşı Şiddet Olayında Uzaklaştırma Kararı Alındı

8533638 başvuru sahibi E. C. Ç. 14.03.2024 tarihinde Küçükçekmece Açık Kapı Birimine başvurarak, eski erkek arkadaşı tarafından son bir yıldır rahatsız edildiğini, tehdit ve hakarete maruz kaldığını, kendisine zarar verme endişesi taşıdığını belirtmiştir.

Küçükçekmece Açık Kapı Birimi konuyla ilgili olarak İlçe Emniyet Müdürlüğü aile içi ve kadına karşı şiddet birimi ile irtibata geçilmiş ve başvuru sahibinin talebi üzerine gerekli işlemlerin başlatılmasına yönelik bilgi verilmiştir.

Ayrıca www.acikkapi.gov.tr adresinden İlçe Emniyet Müdürlüğüne başvuru konusu yönlendirilerek şüpheli şahıs hakkında uzaklaştırma kararı çıkarılmıştır.

Şiddet ve Zorbalıktan Kaçan Suriyeli Çocuk Yurda Yerleştirilmek Üzere Yetkililere Teslim Edildi

16 Ocak 2024 tarihinde Açık Kapı birimimize bizzat gelen Suriye uyruklu Ş.E, anne ve babasından şiddet gördüğünü, zorla çalıştırıldığını ve eve dönmek istemediğini ifade etmiştir.

Küçükçekmece Açık Kapı birimi durumu 112 Acil Çağrı Merkezine bildirmiştir. Gerekli yasal işlemlerin başlatılması için kısa bir süre misafir ettiğimiz Ş.E'yi, Küçükçekmece İlçe Emniyet Müdürlüğü Çocuk Büro Amirliğine götürülmek üzere görevlilere teslim etmiştir.

Tuzla Açık Kapı Birimi:

Oğlundan şiddet gördüğü için Açık Kapı birimine müracaat eden S.A. isimli vatandaşa KADES ile ilgili bilgi verilmiş olup telefonuna KADES uygulaması indirilmiştir.

1.3. UYUŞTURUCU BAĞIMLILIĞI

Açık Kapı Birimleri, Uyuşturucu Bağımlılığıyla Mücadelede Devletin Vatandaş Arasında Köprü Kuruyor.

Açık Kapı birimleri, devlet ile vatandaş arasında köprü görevi görerek uyuşturucu bağımlılığı gibi hassas konularda bireylere devletle güvenli ve doğrudan bir iletişim kurma fırsatı sunmaktadır. Bu birimler, uyuşturucu tedavisi için başvuranlara erişim kolaylığı, bilgi desteği ve yönlendirme hizmetleri sağlayarak süreci daha erişilebilir hale getirmektedir.

Ayrıca, koordinasyon ve iş birliği yoluyla toplumsal bilinçlendirme konularında da önemli katkılarda bulunmaktadır. Toplumsal farkındalığı artırarak, destek arayan bireylerin daha kolay ulaşabilmesini sağlamaktadır.

1.3.1. Açık Kapı Birimlerinin Uyuşturucu Bağımlılığıyla İlgili Yaptığı Çalışmaları **Kağıthane Açık Kapı Birimi:**

Madde Bağımlısı Evsiz Vatandaşa Psikolojik Destek Verildi.

16.12.2022 tarihinde O.P isimli vatandaş Kağıthane Açık Kapı Birimi'ne gelerek sokakta kaldığını, madde kullandığını ve tedavi olmak istediğini bildirmiştir.

Kağıthane Açık Kapı Birimi tarafından başvuru konusu ilgili hizmet birimlerine yönlendirilmiş olup Sosyal Hizmet Merkezi meslek elemanı tarafından grup terapisi ile psikolojik destek verilmiş ayrıca kendisinin ve ailesinin aile danışmanlığı hizmeti alması sağlanmıştır.

Beykoz Açık Kapı Birimi

Uyuşturucuya “Hayır” Demek İçin Açık Kapı Birimi Afiş Hazırladı.

Uyuşturucu ile mücadele etmek için “Bağımlı Olma Özgür Ol. Uyuşturucuya Hayır” sloganını içeren afişler hazırlanıp İshaklı Spor Tesisinde gerçekleştirilen futbol müsabakasında Beykoz Açık Kapı Birimi tarafından asıldı.

Başakşehir Açık Kapı Birimi

Uyuşturucudan Kurtulmak İsteyen Gençlere Yardım Edildi.

Madde kullanan ve tedavi olmak isteyen 28 yaşında H.Z ve 27 yaşında D.U adlı vatandaşlar Başakşehir Açık Kapı birimine gelerek uyuşturucu bağımlılığında kurtulmak için yardım istemiştir.

Başakşehir Açık Kapı Birimi, uyuşturucu bağımlısı gençleri Başakşehir İlçe Sağlık Müdürlüğü'nün kurum psikoloğu ile görüşürmüş ve AMATEM randevusu almaları sağlanmıştır.

1.4. AÇIK KAPI BİRİMLERİNİN MUHTAR ZİYARETLERİ: TOPLUMLA DAHA YAKIN VE ETKİN İLETİŞİM

Açık Kapı birimlerinin yaptığı muhtar ziyaretleri, muhtarlarımızın Açık Kapı birimlerinin çalışmaları hakkında bilgi sahibi olmalarını ve Açık Kapı birimleri ile iletişim kurabilme konusunda bilgilendirilmelerini sağlamıştır. Bu ziyaretler aynı zamanda mahalle sakinlerine Açık Kapı birimlerinin hizmetlerini, sundukları çözüm olanaklarını ve nasıl ulaşabileceklerini anlatma fırsatı sunmuştur.

Muhtarlar ve Açık Kapı birimleri arasındaki düzenli iletişim, vatandaşlarımızın ihtiyaçlarını daha etkili bir şekilde karşılamak için önemli bir iş birliği oluşturmaktadır. Bu ziyaretlerde Açık Kapı birimlerinin vatandaşların kamu kurumlarıyla doğrudan iletişim kurmalarını kolaylaştırdığı vurgulanmıştır.

Muhtarlar, Açık Kapı birimlerinin sunduğu hizmetleri mahalle sakinlerine ayrıntılı bir şekilde anlatmış ve bu hizmetlerin nasıl kullanılabileceği konusunda bilgilendirmeler yapmıştır.

Şile İlçesi Mahalle Muhtarları

Çatalca Gökçeali Mahalle Muhtarlığı

Çatalca Akalan Mahalle Muhtarlığı

Çatalca Çanakça Mahalle Muhtarlığı

Arnavutköy Kaymakamlığı Açık Kapı Birimi:

Arnavutköy Kaymakamlığı Açık Kapı Birimi tarafından Muhtarlar Toplantısı ve Eğitimi Semineri kapsamında Açık Kapı Tanıtımı yapılmıştır.

Küçükçekmece Kaymakamlığı Açık Kapı Birimi:

Küçükçekmece Kaymakamlığı Açık Kapı Birimi, Mahalle Muhtarlarını ve İlçe Sağlık Müdürünü Ziyaret Ederek Kamu Hizmetlerinde İş Birliğini Güçlendirdi.

Küçükçekmece Kaymakamlığı Açık Kapı Birimi, İnönü, Atakent mahalle muhtarlarını ve ilçe Sağlık Müdürü Sayın Dr. Ali Osman ÇOLAK'ı ziyaret ederek, kamu hizmetlerine erişimin kolaylaştırılması, vatandaş başvurularının hızlı ve eksiksiz bir şekilde sonuçlandırılması ve muhtarlarla iş birliği içinde sürecin yönetilmesi gibi önemli konular görüşülmüştür.

Bu ziyaret, kamu hizmetlerine erişimde farkındalık yaratma ve etkili iş birliği örneklerini artırma açısından önemli bir adım olmuştur. Ayrıca, kurumlar arasındaki ilişkilerin güçlenmesine de katkı sağlamıştır.

Tuzla Kaymakamlığı Açık Kapı Birimi:

Tuzla Kaymakamlığı Açık Kapı Birimi olarak Akfırat, Orta ve Aydıntepe mahalle muhtarları ziyaret edilmiştir.

1.5. 2023 YILI İSTANBUL İLİ AÇIK KAPI BİRİMİNE YAPILAN BAŞVURULARIN İSTATİSTİĞİ

Esenyurt, Sultangazi ve Küçükçekmece Açık Kapı Birimleri Yoğun İlgi Gördü.

81 İl Valiliğinde oluşturulan Açık Kapı birimlerine gelen başvuruların %9,49'unu karşılayan İstanbul'da, 167 bin 89 başvuru elektronik sisteme kaydedilerek ilgili kurumlara yönlendirilmiş ve tamamı sonuçlandırılmıştır. Başvuru sayısının en fazla olduğu illere bakıldığında İlimizin birinci sırada yer aldığı görülmektedir.

Tablo 1'deki verilere göre yoğun nüfusa sahip ilçelerden Esenyurt, 19 bin 103 başvuruyla en yüksek müracaat sayısına ulaşarak listenin başında yer almıştır. Sultangazi 10 bin 893 başvuru ile Esenyurt'u takip ederken, Küçükçekmece ise 10 bin 175 başvuruyla üçüncü sıradadır. Bu üç ilçe en fazla müracaatın yapıldığı ilçelerdir.

En düşük başvuru sayısına sahip ilçeler sıralamasında ise Adalar 76 başvuru ile birinci sırada yer alırken, Şile 242 başvuru ile ikinci sıradadır. Bu iki ilçe en az müracaatın yapıldığı ilçelerdir.

Bu verilere dayanarak, yoğun nüfuslu ilçeler olan Esenyurt, Sultangazi ve Küçükçekmece'nin diğer ilçelere göre daha fazla başvuru aldığı görülmektedir.

Tablo 1: 2023 Yılı Açık Kapı Başvularının İlçelere Göre Dağılımı

İlçe	Başvuru Sayıları	
	2023	Sonuçlanma Oranı
Esenyurt	19.103	100%
Sultangazi	10.893	100%
Küçükçekmece	10.175	100%
Bağcılar	8.763	100%
Ümraniye	8.009	100%
Sancaktepe	7.135	100%
Esenler	6.865	100%
Sultanbeyli	6.665	100%
Gaziosmanpaşa	6.456	100%
Arnavutköy	6.332	100%
Bahçelievler	6.240	100%
Kağıthane	6.214	100%
Pendik	6.201	100%
Avcılar	4.532	100%
Fatih	3.886	100%
Eyüpsultan	3.385	100%
Başakşehir	3.310	100%
Maltepe	3.183	100%
Üsküdar	3.183	100%
Beylikdüzü	3.077	100%
Kartal	2.975	100%
Ataşehir	2.963	100%
Güngören	2.911	100%
Tuzla	2.540	100%
Beyoğlu	2.492	100%
Büyükçekmece	2.391	100%
Çekmeköy	2.375	100%
Zeytinburnu	2.320	100%
Silivri	2.142	100%
Şişli	2.021	100%
Bayrampaşa	1.936	100%
Sarıyer	1.835	100%
Beykoz	1.380	100%
Kadıköy	1.102	100%
Beşiktaş	726	100%
Çatalca	542	100%
Bakırköy	513	100%
Şile	242	100%
Adalar	76	100%
Toplam	167.089	100%

Kaynak: rapor.icisleri.gov.tr, E-İçişleri İş Zekâsı Modülü, [Ziy.Tar.: 30/04/2024]

İstanbul'da Açık Kapı Başvurularında Sosyal Hizmetler Alanında Olanlar İlk Sırada Yer Aldı.

Tablo 2'deki verilere göre İstanbul'da 2023 yılında Açık Kapı birimlerine yapılan başvuruların incelenmesi sonucunda, hizmet başlıklarına göre en yoğun başvurunun %87,99 oranıyla Sosyal Hizmetler alanında olduğu görülmektedir.

Yerel Yönetimler %1,95 oranıyla ikinci sırada yer alırken, Deprem başvuruları ise %1 oranıyla üçüncü sırada yer almıştır. Öte yandan, başvuruların en düşük olduğu hizmet başlıklarının ise Tapu ve Kadastro, Kültür ve Turizm, Orman ve Su İşleri olarak son sıralarda yer aldıkları görülmektedir.

Tablo 2: 2023 Yılı İstanbul Hizmet Tür Kategorilerine Göre Başvuru Dağılımı

İstanbul			
S.No:	Hizmet Tür Kategorisi	Başvuru Sayısı	Oranı
1	Sosyal Hizmetler	149.035	87,99%
2	Diğer	4.290	2,53%
3	Yerel Yönetimler	3.316	1,96%
4	Deprem	2.531	1,49%
5	Valilik Hizmetleri	1.880	1,11%
6	Sağlık	1.868	1,10%
7	Eğitim	1.774	1,05%
8	Çalışma Ve Sosyal Güvenlik	1.378	0,81%
9	Vefa Masası Yardım	918	0,54%
10	Emniyet Ve Güvenlik Hizmetleri	700	0,41%
11	Çevre Ve Şehircilik	415	0,25%
12	Valilik/Kaymakamlık Sosyal Yardım	400	0,24%
13	Gençlik Ve Spor	270	0,16%
14	Gıda, Tarım Ve Hayvancılık	188	0,11%
15	Ekonomi Ve Sanayi	104	0,06%
16	Enerji	96	0,06%
17	Din Hizmetleri	86	0,05%
18	Tapu Ve Kadastro	81	0,05%
19	Kültür Ve Turizm	29	0,02%
20	Orman Ve Su İşleri	10	0,01%
Toplam		169.369	100,00%

Kaynak: rapor.icisleri.gov.tr, E-İçişleri İş Zekâsı Modülü Hizmet Tür Kategorilerine Göre Dağılımı, [Ziy.Tar.:30/04/2024]

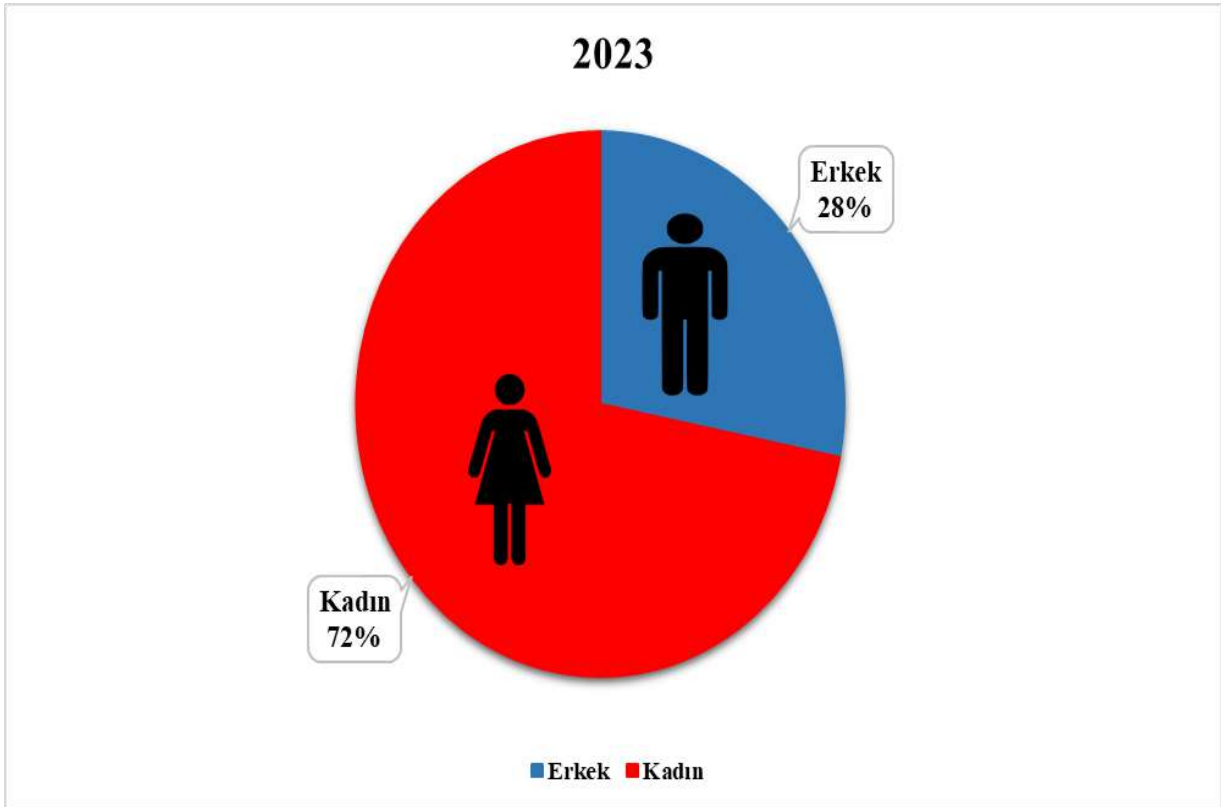
İlimizde Açık Kapı Birimlerine Yapılan Başvuruların Çoğunluğunu Kadınlar Oluşturdu.

2023 yılında İlimiz Açık Kapı birimlerine toplamda 167 bin 89 başvuru yapılmıştır. Bu başvuruların 120 bin 87'si kadınlar tarafından gerçekleştirilmiştir. Tablo 3'teki verilere göre başvuruların %28'i erkeklerden gelirken, %72'si kadınlardan oluşmuştur.

TÜİK verilerine göre 2023 yılında ilimizde çalışma çağındaki nüfusun istihdam oranına göre erkekler %69,3, kadınlar ise %34,9 olarak görülmektedir. (Kaynak: www.tuik.gov.tr, TÜİK, İstihdam Verileri, 2022-2023) Bu rakamlar, Açık Kapı başvurularına kadınların yoğun ilgi göstermesinin bir nedenidir. Ayrıca kadınların günlük yaşamlarında dijital platformların sunduğu kolaylıkları daha fazla değerlendirmeleri ve bu platformlardan etkin bir şekilde faydalanmaları da etkili olmaktadır.

Bu verilere göre, ilimizde kadınlar tarafından en çok başvurunun yapıldığı ilçeler Esenyurt, Sultangazi ve Küçükçekmece iken, en az başvurunun yapıldığı ilçeler sıralamasında ise Adalar, Şile ve Bakırköy bulunmaktadır.

Grafik 1: 2023 Yılı Açık Kapı Başvurularının Cinsiyete Göre Dağılımı

Kaynak: rapor.icisleri.gov.tr, E-İçişleri İş Zekâsı Modülü İlçelere ve Cinsiyete Göre Dağılımı, [Ziy.Tar.: 30/04/2024]

Tablo 3: 2023 Yılı Açık Kapı Başvularının İlçelere ve Cinsiyete Göre Dağılımı

S.No.	İlçe Adı	2023		
		Cinsiyet		Toplam
		Erkek	Kadın	
1	Adalar	24	52	76
2	Arnavutköy	1.730	4.602	6.332
3	Ataşehir	814	2.149	2.963
4	Avcılar	1.317	3.215	4.532
5	Bağcılar	2.471	6.292	8.763
6	Bahçelievler	1.534	4.706	6.240
7	Bakırköy	219	294	513
8	Başakşehir	920	2.390	3.310
9	Bayrampaşa	509	1.427	1.936
10	Beşiktaş	328	398	726
11	Beykoz	463	917	1.380
12	Beylikdüzü	852	2.225	3.077
13	Beyoğlu	767	1.725	2.492
14	Büyükkçekmece	699	1.692	2.391
15	Çatalca	187	355	542
16	Çekmeköy	684	1.691	2.375
17	Esenler	1.829	5.036	6.865
18	Esenyurt	5.068	14.035	19.103
19	Eyüpsultan	934	2.451	3.385
20	Fatih	1.217	2.669	3.886
21	Gaziosmanpaşa	1.640	4.816	6.456
22	Güngören	899	2.012	2.911
23	Kadıköy	435	667	1.102
24	Kağıthane	1.572	4.642	6.214
25	Kartal	980	1.995	2.975
26	Küçükçekmece	2.637	7.538	10.175
27	Maltepe	941	2.242	3.183
28	Pendik	2.219	3.982	6.201
29	Sancaktepe	2.232	4.903	7.135
30	Sarıyer	591	1.244	1.835
31	Silivri	617	1.525	2.142
32	Sultanbeyli	1.792	4.873	6.665
33	Sultangazi	2.242	8.651	10.893
34	Şile	101	141	242
35	Şişli	650	1.371	2.021
36	Tuzla	834	1.706	2.540
37	Ümraniye	2.259	5.750	8.009
38	Üsküdar	1.104	2.079	3.183
39	Zeytinburnu	691	1.629	2.320
Toplam		47.002	120.087	167.089

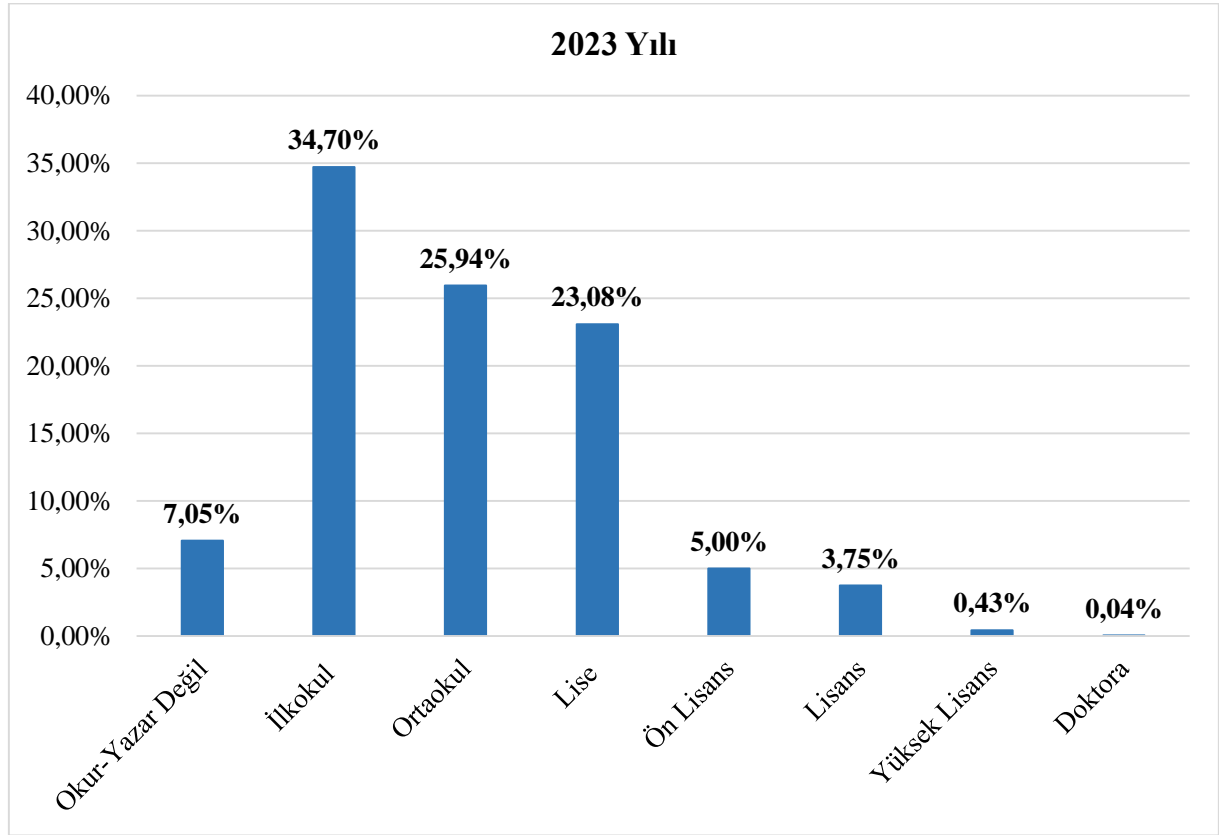
Kaynak: rapor.icisleri.gov.tr, E-İçişleri İş Zekâsı Modülü İlçelere ve Cinsiyete Göre Dağılımı, [Ziy.Tar.: 30/04/2024]

İlimiz Açık Kapı Birimleri 2023 Yılında En Fazla Başvuruyu İlkokul Mezunlarından Aldı

Tablo 4 ve Grafik 2'deki verilere göre 2023 yılı Açık Kapı birimine yapılan başvurular arasında eğitim durumunu belirtenler içinde en yüksek oran %34,70 ile ilkokul mezunlarına ait olup onu %25,94 ile ortaokul mezunları, %23,08 ile lise mezunları, %7,05 ile okur-yazar olmayanlar, %3,75 ile lisans mezunları, %5 ile önlisans mezunları takip etti. Yüksek lisans mezunlarının oranı %0,43, doktorasını tamamlamış olanların oranı ise %0,04 olduğu gözlemlendi.

2023 yılı Açık Kapı birimine yapılan başvurular arasında eğitim durumunu belirtenler içinde okur-yazar olmayanlar, ilkokul, ortaokul, lise, ön lisans ve lisans mezunlarının en fazla olduğu ilçe Esenyurt olurken başvuru yapan yüksek lisans mezunları sayısı en fazla Fatih, doktora yapmış olan sayısı ise en fazla Kartal, Kağıthane, Şişli ve Üsküdar oldu.

Grafik 2: 2023 Yılı Açık Kapı Başvurularının Eğitim Durumu Yüzdeleri

Kaynak: rapor.icisleri.gov.tr, E-İçişleri İş Zekâsı Modülü, [Ziy.Tar.: 30/04/2024]

Tablo 4: 2023 Yılı Açık Kapı Başvuranların İlçelere ve Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı

İlçe	Okur-Yazar Değil	İlkokul	Ortaokul	Lise	Ön Lisans	Lisans	Yüksek Lisans	Doktora
Adalar	8	31	14	10	1	3	9	0
Arnavutköy	537	2352	1935	1144	219	137	5	3
Ataşehir	165	1012	697	770	173	134	12	0
Avcılar	277	1598	1220	1035	216	168	15	3
Bağcılar	631	3185	2413	1872	372	278	12	0
Bahçelievler	446	2177	1403	1589	386	223	15	1
Bakırköy	30	124	88	117	46	60	48	0
Başakşehir	257	1210	789	723	158	160	11	2
Bayrampaşa	68	670	450	523	111	111	3	0
Beşiktaş	12	186	99	249	59	96	21	4
Beykoz	45	424	354	382	94	75	6	0
Beylikdüzü	223	884	723	831	227	179	10	0
Beyoğlu	224	919	547	539	126	124	12	1
Büyükkçekmece	129	818	613	611	129	83	6	2
Çatalca	34	189	139	127	27	25	1	0
Çekmeköy	119	727	624	638	160	93	12	2
Esenler	500	2553	1822	1479	304	184	21	2
Esenyurt	1626	6807	5483	3922	777	471	16	1
Eyüpsultan	163	1135	790	940	218	127	11	1
Fatih	348	1420	838	859	181	145	94	1
Gaziosmanpaşa	510	2598	1646	1258	251	175	17	1
Güngören	224	967	675	770	138	129	7	1
Kadıköy	30	278	197	333	79	149	35	1
Kağıthane	501	2213	1468	1503	314	192	23	0
Kartal	155	894	650	898	191	159	21	7
Küçükçekmece	872	3605	2623	2180	565	310	18	2
Maltepe	154	942	788	932	181	169	16	1
Pendik	309	2111	1599	1514	343	293	28	4
Sancaktepe	459	2296	2090	1646	364	259	18	3
Sarıyer	58	565	429	503	124	108	44	4
Silivri	98	758	619	490	96	76	5	0
Sultanbeyli	527	2238	1972	1466	269	173	16	4
Sultangazi	1030	4115	3075	2039	383	235	14	2
Şile	11	76	68	57	16	11	2	1
Şişli	134	676	430	452	102	186	34	7
Tuzla	124	752	718	649	176	110	10	1
Ümraniye	456	2603	1993	2167	434	321	31	4
Üsküdar	104	1093	732	816	228	181	22	7
Zeytinburnu	181	786	526	527	122	153	25	0
Toplam	11779	57987	43339	38560	8360	6265	726	73

Kaynak: rapor.icisleri.gov.tr, E-İçişleri İş Zekâsı Modülü, [Ziy.Tar.: 30/04/2024]

2023 Yılında Açık Kapı Birimlerine Başvuru Yapanların En Fazla 30-40 Yaş Aralığında Olduğu Gözlendi

Tablo 5'teki verilere göre 2023 yılında başvuru yapanların yaşları incelendiğinde en fazla başvuruyu 65 bin 354 ile 30-40 yaş grubu yaparken onu 52 bin 520 ile 20-30 yaş grubu, 32 bin 777 ile 40-50 yaş grubu takip etti.

En az başvuru 2 müracaat ile 100-110 yaş grupları tarafından yapılırken onu 5 müracaatla 0-10 yaş grubu, 45 müracaat ile 90-100 yaş grubu ve bin 277 müracaat ile 70-80 yaş grubu takip etmiştir.

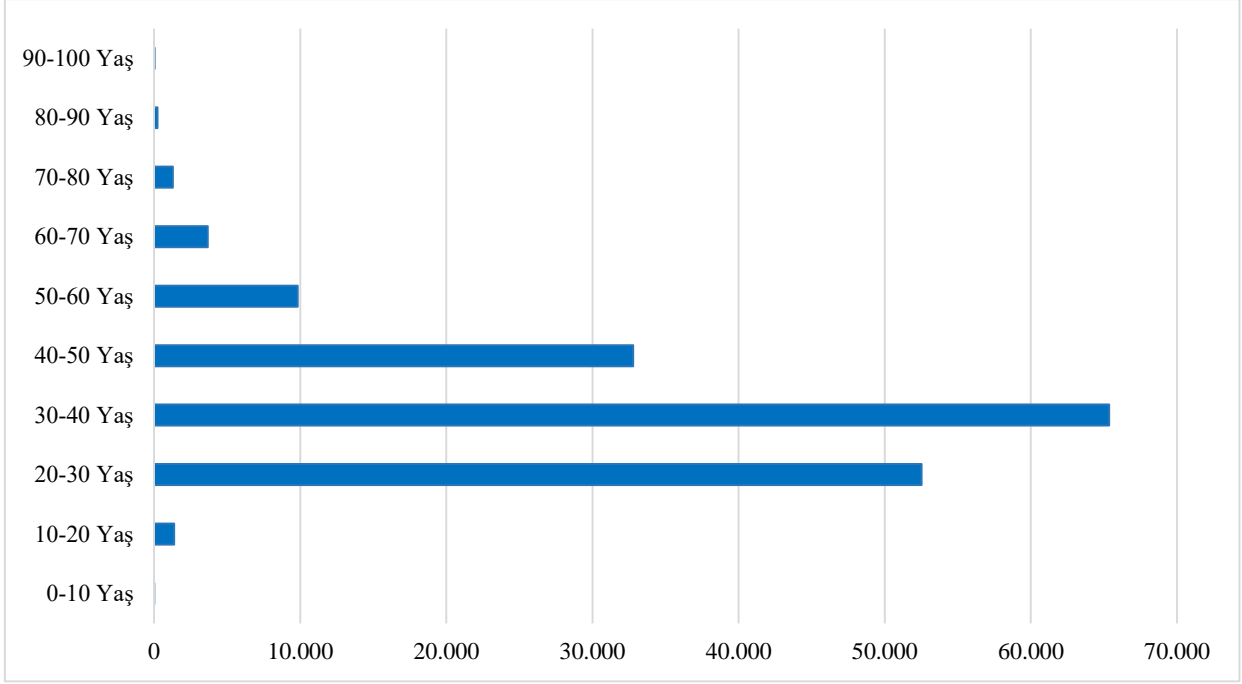
30-40 yaş grubu aralığındaki başvurular içerisinde en fazla başvuru 8 bin 113 ile Esenyurt ilçesinden yapılırken onu 4 bin 461 ile Sultangazi ve 4 bin 181 ile Küçükçekmece ilçeleri izlemiştir.

Tablo 5: 2023 yılı Açık Kapı Başvuru Sahiplerinin Yaş Grubu Dağılımı

Yaş Grubu	2023	Oran
0-10 Yaş	5	0,00%
10-20 Yaş	1.375	0,82%
20-30 Yaş	52.520	31,43%
30-40 Yaş	65.354	39,11%
40-50 Yaş	32.777	19,62%
50-60 Yaş	9.822	5,88%
60-70 Yaş	3.667	2,19%
70-80 Yaş	1.277	0,76%
80-90 Yaş	245	0,15%
90-100 Yaş	45	0,03%
100-110 Yaş	2	0,00%
Toplam	167.089	100,00%

Kaynak: rapor.icisleri.gov.tr, E-İçişleri İş Zekâsı Modülü, [Ziy.Tar.: 30/04/2024]

Grafik 3: 2023 Yılı Başvuru Sayısı Yaş Grubu Dağılımı

Kaynak: rapor.icisleri.gov.tr, E-İçişleri İş Zekâsı Modülü, [Ziy.Tar.: 30/04/2024]

İlimiz Açık Kapı Birimlerine 2023 Yılında En Fazla Başvuru Bir Mesleği Olmayan Vatandaşlar Tarafından Yapıldı

Tablo 6'daki verilere göre 2023 yılında ilimiz Açık Kapı birimlerine yapılan başvurular arasında mesleğini belirtenler içinde en yüksek orana; bir mesleği olmayanlar, tekstil çalışanları ve gıda çalışanlarının sahip olduğu gözlemlenmiştir.

Herhangi bir mesleğe sahip olmadığını belirten 119 bin 150 kişi varken, diğer sektörlerde çalıştığını belirten 21 bin 382 kişi, tekstil sektörü olduğunu belirten 3 bin 989 kişi, gıda sektöründe çalıştığını belirten 3 bin 441 kişi olarak kaydedilmiştir.

Herhangi bir mesleğe sahip olmayanlar içerisinde en fazla başvuru 13 bin 811 kişi ile Esenyurt, 8 bin 472 kişi ile Sultangazi ve 7 bin 372 kişi ile Küçükçekmece ilçelerinden yapılmıştır. Tekstil sektöründe çalışanlar içerisinde en fazla başvuru 494 kişi ile Bağcılar, 432 kişi ile Esenyurt ve 361 kişi ile Sultangazi ilçelerinden yapılmıştır. Gıda sektöründe çalışanlar içerisinde en fazla başvuru 381 kişi ile Esenyurt, 208 kişi ile Sancaktepe ve 206 kişi ile Ümraniye ilçelerinden yapılmıştır.

Tablo 6: 2023 Yılı Açık Kapı Başvurularının Sektörlere Göre Dağılımı

Sektör	Başvuru Sayısı
Çalışmıyor	119.150
Diğer	21.382
Tekstil-Konfeksiyon-Hazır Giyim	3.989
Gıda	3.441
İnşaat	2.795
Emekli	2.553
Temizlik Hizmetleri	2.016
Eğitim	1.851
Güvenlik	1.554
Sanayi	1.122
Lojistik-Taşımacılık	974
Sağlık- Medikal- Kozmetik	951
Kamu Hizmetleri	837
Ulaşım	544
Turizm	452
Elektrik ve Elektronik	447
Otomotiv	414
Ticaret	373
Bilişim	268
Basım Yayın- Matbaacılık	175
Kimya Sanayi	155
Finans	150
Medya- İletişim	143
Avukatlık- Hukuki Danışmanlık	123
Bankacılık	123
Teknoloji	103
Telekomünikasyon	103
Endüstri	94
Eğlence	90
Çevre	89
Emlak- Gayrimenkul	85
Kuyumculuk	85
Enerji	77
Spor Faaliyetleri	70
Denizcilik	63
Sigortacılık	61
Kültür, Sanat ve Tasarım	59
Tarım- Hayvancılık	47
Madencilik	31
Fuarçılık	27

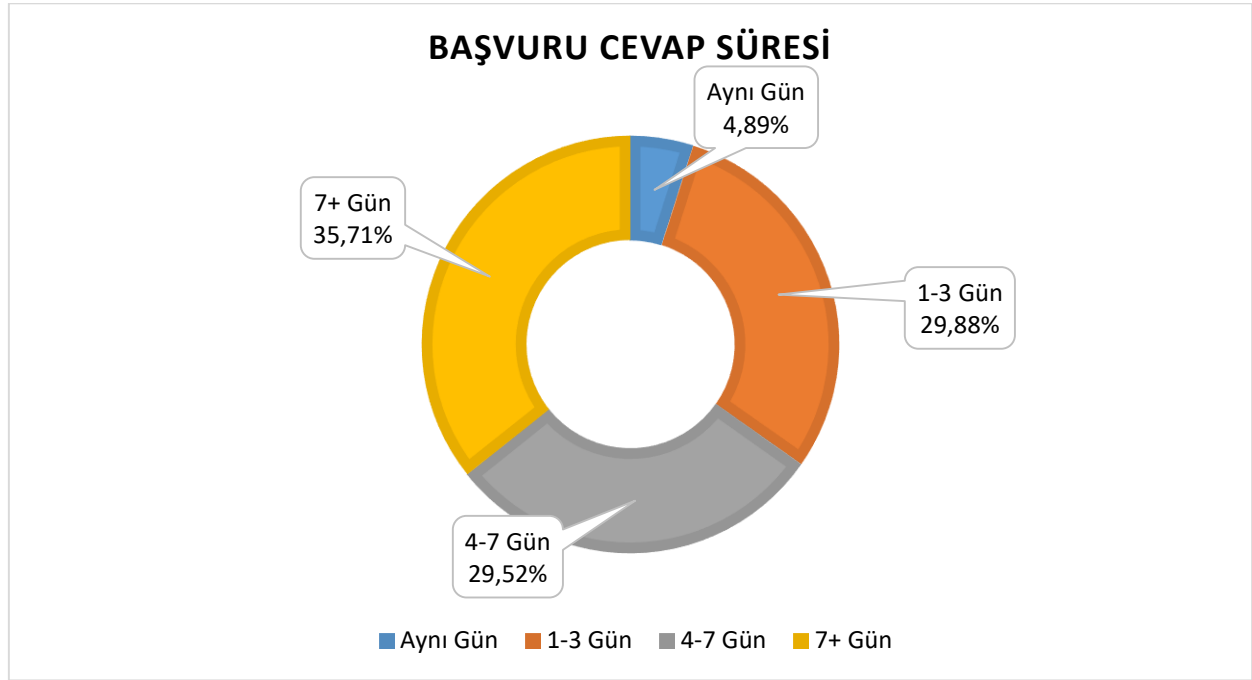
Kaynak: rapor.icisleri.gov.tr, E-İçişleri İş Zekâsı Modülü, [Ziy.Tar.: 30/04/2024]

2023 Yılında Açık Kapı Birimlerine Yapılan Başvuruların %4,89'u Aynı Gün İçerisinde Sonuçlandırılmıştır

Grafik 4'teki verilere göre İstanbul Açık Kapıya yapılan başvurular çoğunlukla 7 iş gününde sonuçlandırılmaktadır.

2023 yılında İstanbul Açık Kapı sistemine yapılan başvuruların %4,89'u aynı gün içinde, %29,88'i 1-3 gün içinde, %29,52'si 4-7 gün içinde, %35,71'i ise 7+ günde sonuçlandırılmıştır.

Grafik 4: 2023 Yılı Açık Kapı Başvurularının Cevap Süreleri

Kaynak: rapor.icisleri.gov.tr, E-İçişleri İş Zekâsı Modülü, [Ziy.Tar.: 30/04/2024]

e-Devlet Üzerinden Açık Kapı Başvuruları %93'e Ulaştı

Tablo 7'deki verilere göre Açık kapı başvuru şekilleri incelendiğinde, çeşitli dijital platformlar ve yüz yüze iletişim yöntemleri arasında belirgin bir tercih dağılımı gözlemlenmektedir. Başvuruların %93,62'si e-Devlet (turkiye.gov.tr) platformu üzerinden gerçekleştirilmiştir. Toplamda 156 bin 437 başvuru bu platform aracılığıyla yapılmıştır.

İnternet (acikkapi.gov.tr) üzerinden yapılan başvuruların oranı %3,17 olup, toplamda 5 bin 292 başvuru bulunmaktadır. Mobil (Mobil uygulama) üzerinden yapılan başvuruların oranı ise %0,05'tir ve toplamda 89 başvuru yapılmıştır. İnternet üzerinden yapılan başvuruların da önemli bir oranı bulunmakla birlikte, mobil uygulama kullanımının henüz yaygın olmadığı görülmektedir.

Yüz yüze başvuruların oranı ise %3,15 olarak kaydedilmiş olup, toplamda 5 bin 271 başvuru gerçekleştirilmiştir. Yüz yüze başvuruların oranının ise dijitalleşme sürecine rağmen hala önemli bir paya sahiptir. Sonuç olarak en yaygın kullanılan Açık Kapı başvuru yöntemi e-Devlet platformu olarak öne çıkmaktadır.

Tablo 7: 2023 Yılı Açık Kapı Başvurularının Alınma Şekli

Başvuru Alınma Şekli	2023	Yüzelik Oranı
e-Devlet (turkiye.gov.tr)	156.437	93,62%
İnternet (acikkapi.gov.tr)	5.292	3,17%
Mobil (Mobil uygulama)	89	0,05%
Yüz Yüze	5.271	3,15%
Toplam	167.089	100,00%

Kaynak: rapor.icisleri.gov.tr, E-İçişleri İş Zekâsı Modülü, [Ziy.Tar.: 30/04/2024]

İstanbul Valiliği Açık Kapı Şube Müdürlüğü (Yüz Yüze Başvuru)

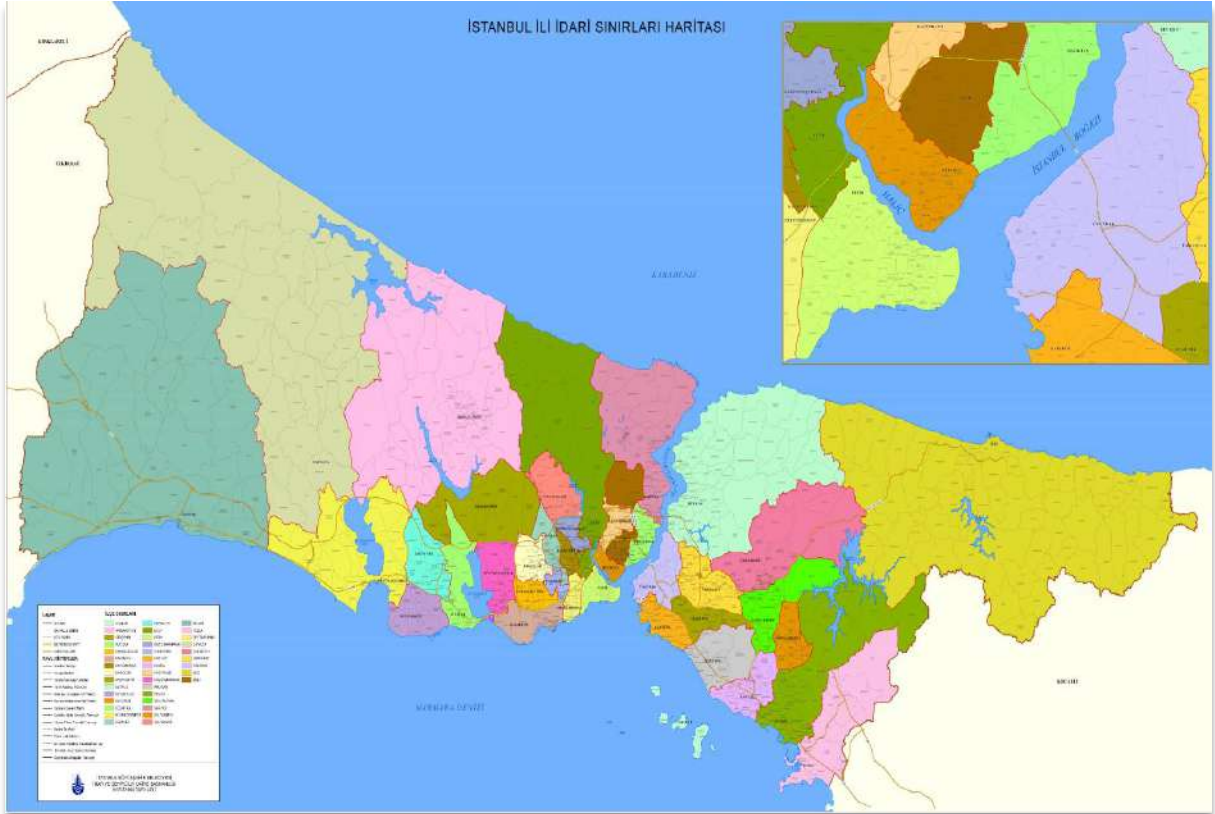

2. COĞRAFİ DURUM

2.1. İSTANBUL YÜZÖLÇÜMÜ

İstanbul, Türkiye'nin Marmara Bölgesinde 5.196 km² izdüşüm alana (5.461 km² gerçek alan) sahiptir. Doğuda Kocaeli, Batıda Tekirdağ ve Kırklareli, Kuzeyi Karadeniz'e bakan ve Güneyi Marmara Denizi ile uluslararası Altın Boynuz olarak anılan Haliç ile çevrilidir.

Harita 1: İstanbul İli İdari Sınırları Haritası

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

İstanbul, yüzölçümüne göre Türkiye'nin 64. büyük İlidir. Bugünkü İstanbul'un büyük kesimi Avrupa yakasında, diğer kesimi ise Asya yakasındadır. İstanbul, karalar ve denizler arasında önemli bir geçit yerindedir. Bir yandan Anadolu ve Balkan Yarımadalrı, öte yandan Karadeniz ve Ege Denizi arasında bulunur.

İstanbul ili, 1927 yılında yedi ilçeden bugüne 39 ilçe ve 961 mahalleye ulaşarak önemli bir büyüme göstermiştir. Tarihi ve kültürel mirasıyla tanınan bu bölge, Avrupa Yakası'nda 25 ilçe ve nüfusun %36'sını barındıran Asya Yakası'nda ise 14 ilçe bulunmaktadır.

Asya ile Avrupa kıtalarını birbirinden ayıran İstanbul, 29.9 km uzunluğundaki İstanbul Boğazı'na ev sahipliği yapmasıyla öne çıkmaktadır. Bu stratejik konum, şehrin tarih boyunca ticaretin merkezi olmasını sağlamış ve modern ekonomik yapıda da önemli bir rol oynamaktadır.

Harita 2: İstanbul İli İdari Sınırları Haritası

UÇ NOKTALAR			
YÖNLER	UÇ NOKTALAR	ENLEM (KUZEY)	BOYLAM (DOĞU)
DOĞU	ŞİLE-AĞVA-KABAKOZ DERESİ	41° 09' 36"	29° 42' 30"
BATI	SİLİVRİ-KISIRTEPE	41° 05' 59"	27° 58' 18"
KUZEY	ÇATALCA-KASATURA KÖRFEZİ	41° 24' 35"	28° 12' 06"
GÜNEY	TUZLA-TUZBURNU	40° 48' 14"	29° 15' 26"

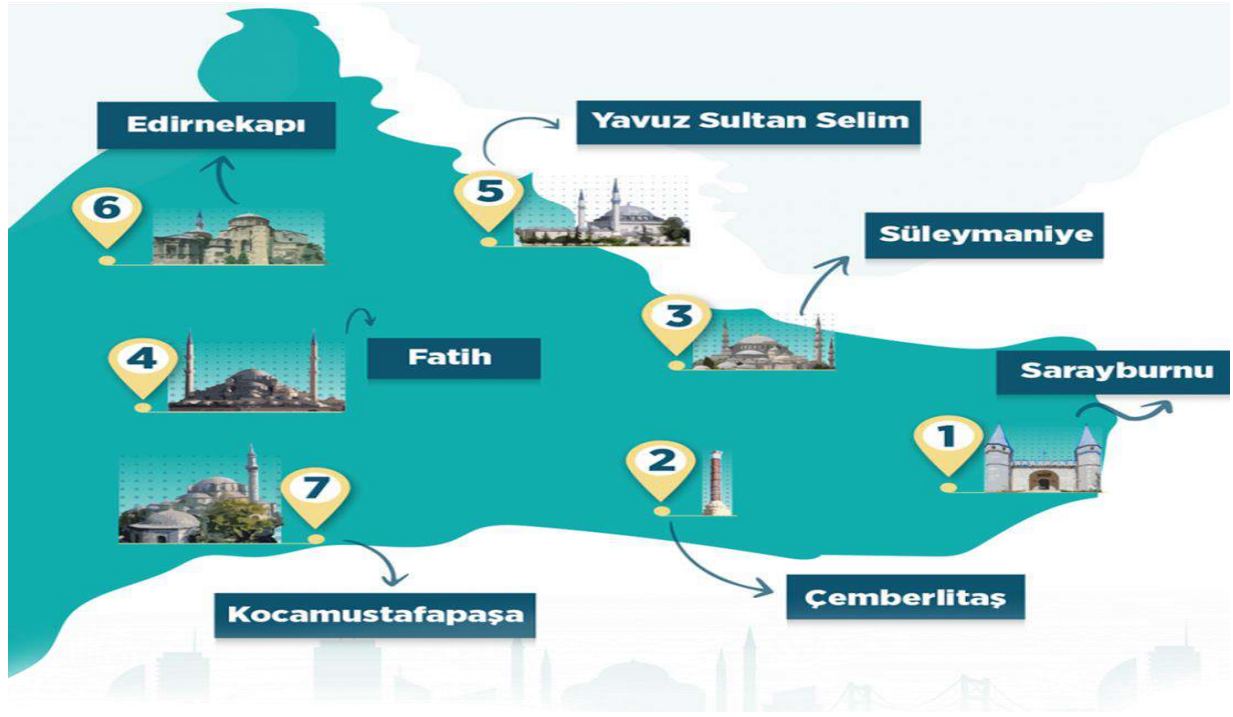
Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi 2023

Asya ve Avrupa kıtalarını birbirinden ayıran İstanbul Boğazı, Kuzey'den Güney-Batı'ya yönelerek kıyılar kısmen birbirine yaklaşırsa da paralellliğini korur. Her iki kıyı arasındaki en yakın uzaklık (Anadolu Hisarı-Rumeli Hisarı) 760 m'dir. Kıyıların uzunluğu ise, Asya yakasında Ahırkapı Feneri ile Kavak Burnu arası 32,2 km, Rumeli Feneri ile Ahırkapı Feneri arası (Haliç dahil) Avrupa kıyısı 46 km'dir.

Marmara Denizi içinde İstanbul'a bağlı 9 adet ada bulunmaktadır. Bunlardan Büyükada, Heybeli, Burgaz, Kınalı ve Sedef Adaları yerleşime açıktır. Adalar'ın tamamı, 16 km² yüz ölçüme sahip olup, bunun yaklaşık 542 ha'ı binalarla kaplıdır. Diğer kısımlar genelde ormanlık, makilik ve kayalıktır. Boyu en uzun ada, Büyükada (5.200 m.), eni en geniş ada ise Heybeliada'dır (2.000 m.).

İstanbul, genel görünüşü ile plato özelliği taşır. Yüksek düzlükler, akarsular tarafından parçalanmıştır. Bu coğrafya ile İstanbul, "Yedi Tepeli Şehir" olarak da isimlendirilmiştir.

Harita 3: İstanbul'daki Yedi Tepenin Bulunduğunu Gösterir Harita

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi 2023

Bahsi geçen tepeler şunlardır:

1. Topkapı Sarayı, Ayasofya ve Sultanahmet Camiinin bulunduğu tepe,
2. Çemberlitaş ve Nuruosmaniye Camiinin bulunduğu tepe,
3. Beyazıt Camii, Üniversite ve Süleymaniye'nin bulunduğu tepe,
4. Fatih Camiinin bulunduğu tepe,
5. Yavuz Selim Camiinin bulunduğu tepe,
6. Edirnekapi'da, Mihrimah Sultan Camiinin bulunduğu tepe,
7. Kocamustafapaşa semtinin bulunduğu tepe.

2.2. AKARSULARI

Akarsuları küçük ırmaklar halindedir. En büyüğü Riva çayı olup 65 km uzunluğundadır. Yeşilçay (Ağva), Çanak Deresi, Uludere, İstinye Deresi, Büyükdere, Kağıthane, Alibey, Sazlıdere, Karasu Deresi, İstiranca Deresi, İstanbul'un önemli akarsularıdır.

2.3. GÖLLERİ

- Terkos Gölü: Karadeniz Kıyısındadır. (Alanı: 39 km²)
- Büyükçekmece Gölü: Marmara Denizi Kıyısındadır. (Alanı: 28,4 km²)
- Küçükçekmece Gölü: Marmara Denizi Kıyısındadır. (Alanı: 16 km²)

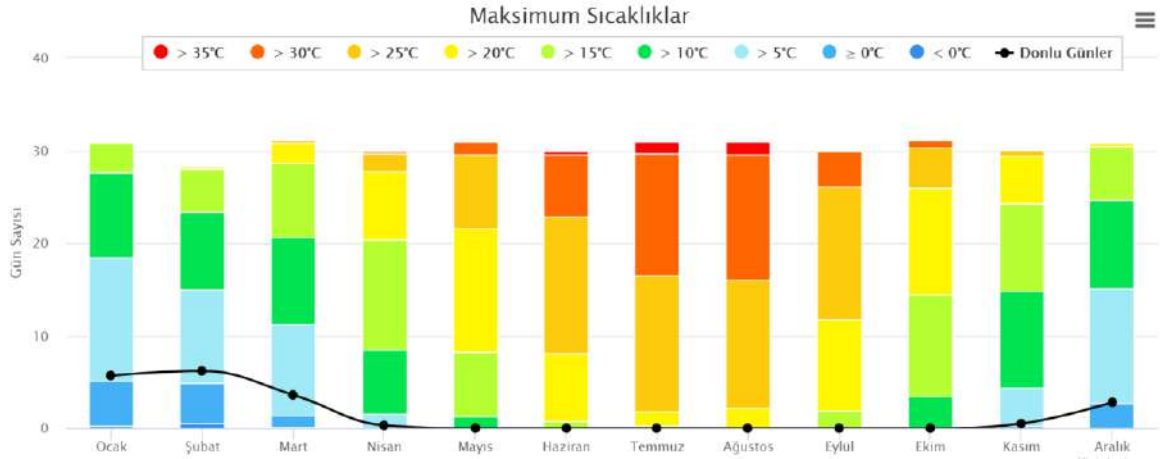
Bu göller, vadilerin sular altında kalmasından sonra meydana gelmiştir. Terkos Gölü denizden ilişkisini kestiği için suları tatlıdır. Küçük ve Büyükçekmece gölleri denize açık bulunduğundan suları tuzludur.

2.4. İKLİM TABLOSU

İstanbul ili, yazları sıcak ve kurak, kışları ılık ve yağışlı olan Akdeniz ikliminden yazları sıcak ve kışları ılık ama her mevsim yağışlı Karadeniz iklimine geçişin gerçekleştiği bir bölgede yer alır. Yerleşimin daha yoğun olduğu ilin güney kesimleri Akdeniz iklimine daha yakın karakteristiklere sahipken, kuzeye doğru gidildikçe iklim özellikleri Karadeniz iklimine doğru evrilir. Yukarıdaki şekilden de görüleceği üzere ortalama sıcaklık ocak ayında 6 °C civarından temmuz ayında 23 °C civarına çıkmaktadır. Maksimum ve minimum sıcaklıkların ortalama sıcaklıktan farkı ocak ayında 6 °C civarında iken temmuz ayında 12°C civarına yükselmektedir. Bu durumda en sıcak ayın maksimum sıcaklığı ile en soğuk ayın minimum sıcaklığı arasındaki fark 25 °C civarında olmaktadır.

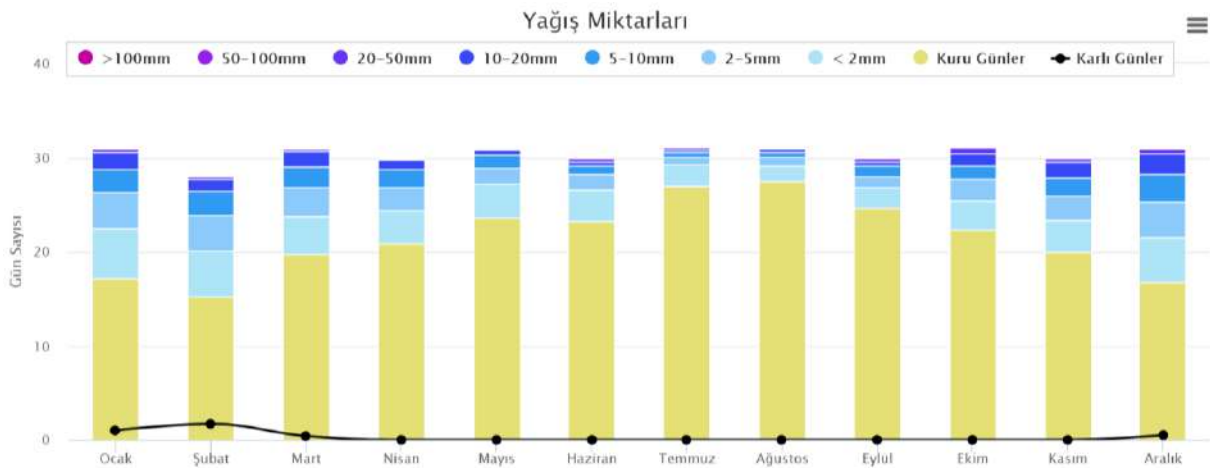
Grafik 5: İstanbul Sıcaklık Tablosu

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi 2023

İstanbul, önemli bir yükseltiyeye sahip olmamasına rağmen kuzey-güney doğrultusunda yağış değişkenliğinin yüksek olduğu bir ildir. Güneyinde yıllık toplam yağış 650 mm civarında iken orta kesimlerinde yer yer 1000 mm'nin üzerine çıkar. Karadeniz kıyılarına doğru tekrar azalarak 850 mm civarına iner. Göztepe ölçümlerine göre en yüksek aylık yağışa 122 mm ile aralık ayında ulaşılır. 100 mm'nin üzerinde yağışa sahip diğer ay ocaktır. Haziran ve Temmuz 20 mm'nin altındaki yağışları ile en kurak aylardır. En yağışlı ve en kurak ayların yağışları arasında yaklaşık 100 mm fark vardır. Akdeniz ikliminin en tipik özelliği mevsimselliğinin, yani bu farkın, yüksek olmasıdır. Bu fark örneğin İzmir için 140 mm, Antalya için 255 mm civarındadır. (Kaynak: <https://iklim.istanbul>)

Grafik 6: İstanbul Yağış Tablosu

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi 2023

3. DEMOGRAFİ

Bu bölüm, sosyo-ekonomik gelişmişlik bağlamında demografi göstergelerini incelemektedir. Demografik göstergeler; “Nüfus, Doğum İstatistikleri, Evlenme ve Boşanma İstatistikleri, Nüfus Piramidi, Nüfus Yoğunluğu, Nüfus Artış Hızı, Göç İstatistikleri ve Ölüm İstatistikleri” olmak üzere 9 alt başlıkta ele alınmıştır.

Bölümün amacı, İstanbul'un sosyo-ekonomik gelişmişliğini demografik göstergeler ışığında değerlendirmektir. 2022-2023 dönemine ilişkin Türkiye geneli ve İstanbul demografik verileri karşılaştırılarak analiz edilmiştir.

3.1. NÜFUS

İstanbul Nüfusu Azalarak 15 Milyon 655 Bin 924 Oldu

Tablo 8'in verilerine göre İstanbul'un nüfusu bir önceki yıla göre 252 bin 27 azalarak 15 milyon 655 bin 924 sayısına ulaşmıştır. Türkiye nüfusunun %18,33'ünün ikamet ettiği İstanbul'da erkek nüfus 7 milyon 806 bin 787 kişi olurken kadın nüfus ise 7 milyon 849 bin 137 kişi oldu. Toplam nüfusun %49,86'sını erkekler, %50,14'ünü ise kadınlar oluşturmaktadır.

Tablo 8: Yaş Grubu ve Cinsiyete Göre Nüfus-İstanbul

Yaş Grubu	2022		2023	
	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
0-4	476 502	501 209	436 865	458 132
5-9	568 566	600 478	554 459	585 959
10-14	542 516	574 551	532 128	563 631
15-19	536 448	572 767	538 638	572 493
20-24	609 505	632 231	594 834	612 213
25-29	666 593	682 380	660 157	667 808
30-34	665 534	675 239	646 326	650 875
35-39	677 233	679 642	660 422	655 556
40-44	704 318	703 805	688 212	682 696
45-49	599 543	602 470	597 586	598 739
50-54	490 137	502 103	508 899	514 693
55-59	407 939	406 295	400 674	402 872
60-64	315 769	303 312	322 823	309 335
65-69	252 162	220 044	252 956	221 742
70-74	179 825	141 991	182 722	145 409
75-79	117 931	82 709	126 297	87 493
80-84	76 483	45 254	77 837	46 538
85-89	41 402	21 230	42 097	21 094
90+	23 725	8 110	25 205	9 509
Toplam	7.952.131	7.955.820	7.849.137	7.806.787

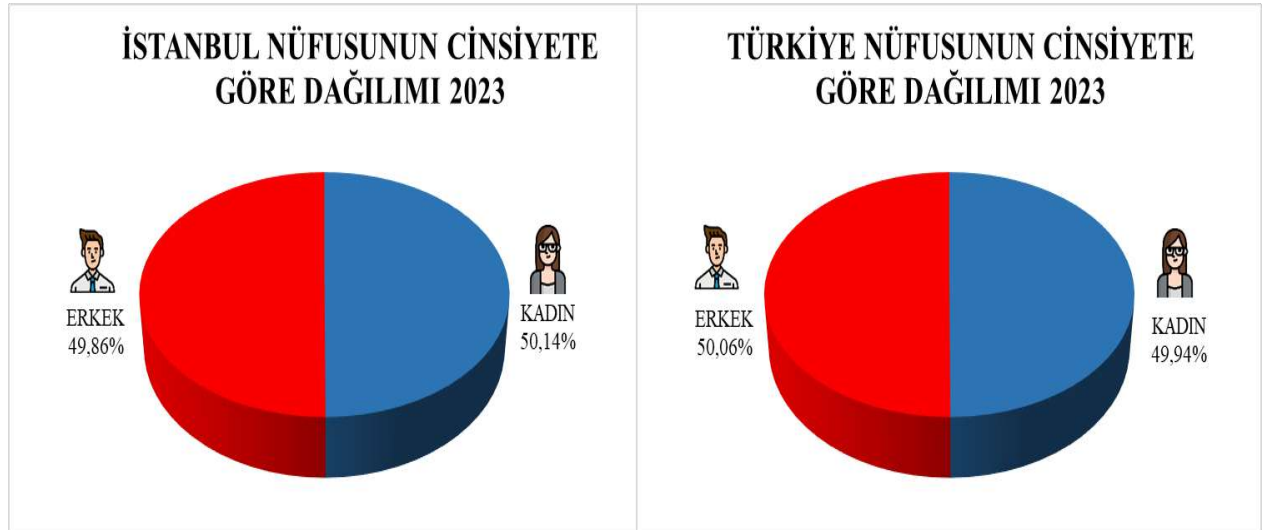
Kaynak: <https://biruni.tuik.gov.tr> Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemine göre yaş grubu ve cinsiyete göre nüfus 2022 – 2023 [Ziy.Tar.: 27/03/2024]

Tablo 9: Yaş Grubu ve Cinsiyete Göre Nüfus-Türkiye

Yaş Grubu	2022		2023	
	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
0-4	2 759 241	2 904 379	2 606 181	2 741 873
5-9	3 230 105	3 404 972	3 197 661	3 368 825
10-14	3 133 043	3 303 371	3 113 329	3 283 764
15-19	3 070 609	3 244 500	3 113 008	3 283 511
20-24	3 245 984	3 388 724	3 158 513	3 317 007
25-29	3 218 730	3 334 439	3 212 210	3 330 851
30-34	3 116 019	3 199 028	3 094 683	3 172 482
35-39	3 151 290	3 215 451	3 138 484	3 190 762
40-44	3 284 156	3 321 873	3 265 956	3 298 682
45-49	2 869 703	2 893 831	2 894 024	2 932 767
50-54	2 511 036	2 543 588	2 634 986	2 637 680
55-59	2 321 295	2 305 846	2 311 209	2 315 313
60-64	1 962 809	1 893 862	2 055 612	1 980 198
65-69	1 661 877	1 523 412	1 686 354	1 554 059
70-74	1 232 222	1 031 897	1 267 553	1 077 788
75-79	827 777	617 021	886 599	656 329
80-84	540 167	353 290	546 603	357 820
85-89	284 407	165 676	288 413	163 397
90+	154 971	58 952	166 928	70 963
Toplam	42.575.441	42.704.112	42.638.306	42.734.071

Kaynak: <https://biruni.tuik.gov.tr> Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemine Göre Cinsiyete Göre Nüfus 2022- 2023 [Ziy.Tar.: 27/03/2024]

Grafik 7: Nüfusun Cinsiyete Göre Dağılımı

Kaynak: <https://www.tuik.gov.tr> Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemine göre yaş grubu ve cinsiyete göre nüfus 2022-2023 [Ziy.Tar.: 27/03/2024]

3.1.1. Nüfus Projeksiyonu

2100 Yılında Türkiye Nüfusunun 77 Milyonun Altına Düşmesi Bekleniyor

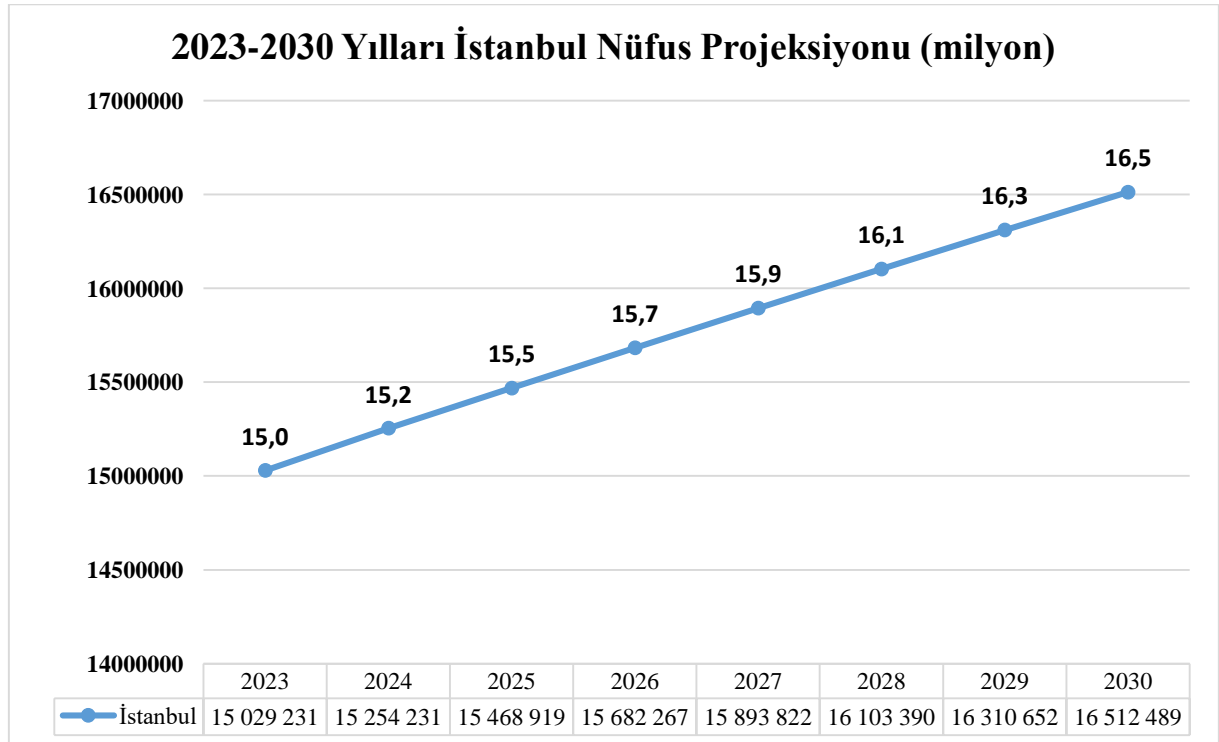
Nüfus projeksiyonları geleceğe yönelik politika üretme noktasında büyük önem arz etmektedir. Mevcut nüfus eğilimlerinin tespit edilmesi ve bu eğilimlerin devamı halinde gelecekteki nüfus yapısı hakkında kestirimlerde bulunulması daha sağlıklı politikalar üretilmesini sağlar.

Nüfus projeksiyonlarının bir tahmin değil, mevcut nüfus eğilimlerinin devam etmesi veya benzer süreçleri daha önce yaşamış ülkelerin eğilimlerinin analiz edilerek bu eğilimlerin yansıtılması durumunda nüfusun gidişatını gösteren bir uygulama olan nüfus projeksiyonlarına göre; (Kaynak: Tuik, Nüfus Projeksiyonları, 2013-2075 Sayı: 15844 14/02/2013)

Türkiye için 2023 yılında 85 milyon 372 bin 377 kişi olan Türkiye nüfusunun, 2030 yılında 88 milyon 188 bin 221 kişiye, 2050 yılında ise 93 milyon 774 bin 618 kişiye ulaşması beklenmektedir. Türkiye nüfusunun 2050'li yılların ortasına kadar artması ve sonrasında azalışa geçmesi öngörülmekte olup 2100 yılında 77 milyonun altına düşmesi beklenmektedir. (Kaynak: Tuik, Nüfus Projeksiyonları, 2023-2100 Sayı: 53699 30/07/2024)

Yıllara göre verilen nüfus projeksiyon grafik 8'e göre 2030 yılında İstanbul'un nüfus beklentisi 16 milyon 512 bin 489 kişi olması yönündedir.

Grafik 8: İstanbul 2023-2030 Yılları Nüfus Projeksiyonu

Kaynak: www.tuik.gov.tr, Nüfus Projeksiyonları 2023-2030, Yıllara göre il nüfusları, [Ziy.Tar.: 12/08/2024]

3.1.2. Cinsiyete Göre Ortanca Yaş Projeksiyonu

Türkiye'nin Ortanca Yaşının 2100'de 52 Olması Bekleniyor

Tablo 10'daki nüfus projeksiyonlarına göre, Türkiye'nin 2023'te 34.0 olan ortalama yaşının, 2040'da 41.4'e, 2060'ta 48.1'e, 2080'de 51.4'e ve 2100'de 52.2'ye çıkması beklenmektedir.

Cinsiyete göre bakıldığında, Türkiye'deki kadınların ve erkeklerin ortalama yaşlarının önemli ölçüde artması beklenmektedir. 2023 yılında kadınların ortalama yaşı 34.7 iken, bu rakamın 2100 yılında 53.7'ye yükselmesi öngörülmektedir. Aynı zamanda, erkeklerin ortalama yaşı da 2023'teki 33,2 seviyesinden 2100 yılında 50.7'ye çıkması beklenmektedir.

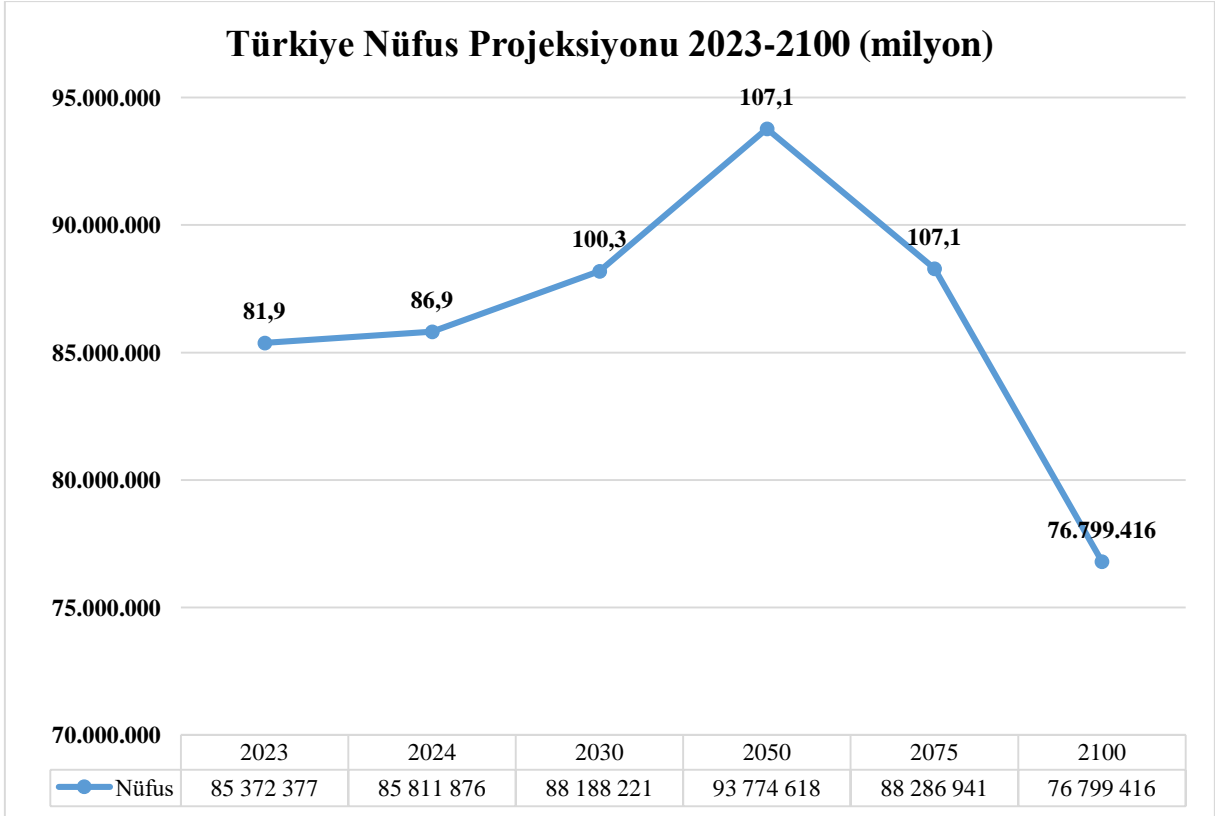
Türkiye'deki yaşlı nüfus oranı, yani 65 yaş ve üzerindeki bireylerin toplam nüfusa oranı, 2023'te %10,21 olarak belirlenmiştir. Ancak tablo 11'e göre 2100 yılına gelindiğinde bu oranın yaklaşık üç kat artarak %33,63'e ulaşması beklenmektedir.

Tablo 10: Türkiye Yıllara Ve Cinsiyete Göre Ortanca Yaş

Yıl Year	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female	Yıl Year	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female
2023 ⁽¹⁾	34,0	33,2	34,7	2062	48,7	47,5	49,9
2024	34,4	33,7	35,2	2063	49,0	47,8	50,3
2025	34,9	34,1	35,7	2064	49,4	48,1	50,6
2026	35,3	34,5	36,1	2065	49,7	48,4	51,0
2027	35,8	35,0	36,6	2066	50,0	48,7	51,3
2028	36,2	35,4	37,1	2067	50,3	49,0	51,6
2029	36,7	35,9	37,6	2068	50,6	49,3	51,9
2030	37,2	36,3	38,0	2069	50,8	49,5	52,1
2031	37,6	36,7	38,5	2070	51,0	49,7	52,3
2032	38,0	37,2	38,9	2071	51,2	49,8	52,6
2033	38,5	37,6	39,4	2072	51,4	49,9	52,8
2034	38,9	38,1	39,8	2073	51,4	49,9	52,9
2035	39,3	38,5	40,3	2074	51,5	49,9	53,1
2036	39,7	38,8	40,7	2075	51,5	49,9	53,2
2037	40,2	39,2	41,1	2076	51,6	49,9	53,3
2038	40,6	39,7	41,6	2077	51,6	49,8	53,3
2039	41,0	40,1	42,0	2078	51,5	49,8	53,3
2040	41,4	40,5	42,4	2079	51,5	49,7	53,3
2041	41,8	40,8	42,8	2080	51,4	49,7	53,2
2042	42,1	41,1	43,2	2081	51,4	49,7	53,2
2043	42,5	41,4	43,5	2082	51,4	49,6	53,1
2044	42,8	41,8	43,9	2083	51,3	49,6	53,1
2045	43,2	42,1	44,3	2084	51,3	49,6	53,1
2046	43,6	42,4	44,7	2085	51,3	49,6	53,0
2047	43,9	42,8	45,0	2086	51,3	49,6	53,0
2048	44,2	43,1	45,3	2087	51,3	49,7	53,0
2049	44,5	43,3	45,6	2088	51,3	49,7	53,0
2050	44,8	43,6	45,9	2089	51,4	49,8	53,0
2051	45,1	43,9	46,3	2090	51,4	49,8	53,0
2052	45,4	44,3	46,6	2091	51,5	49,9	53,1
2053	45,8	44,6	47,0	2092	51,5	50,0	53,1
2054	46,1	44,9	47,3	2093	51,6	50,1	53,1
2055	46,4	45,2	47,6	2094	51,7	50,1	53,2
2056	46,7	45,5	47,9	2095	51,7	50,2	53,3
2057	47,1	45,9	48,3	2096	51,8	50,3	53,4
2058	47,4	46,2	48,6	2097	51,9	50,4	53,4
2059	47,8	46,6	49,0	2098	52,0	50,5	53,5
2060	48,1	46,9	49,3	2099	52,1	50,6	53,6
2061	48,4	47,2	49,6	2100	52,2	50,7	53,7

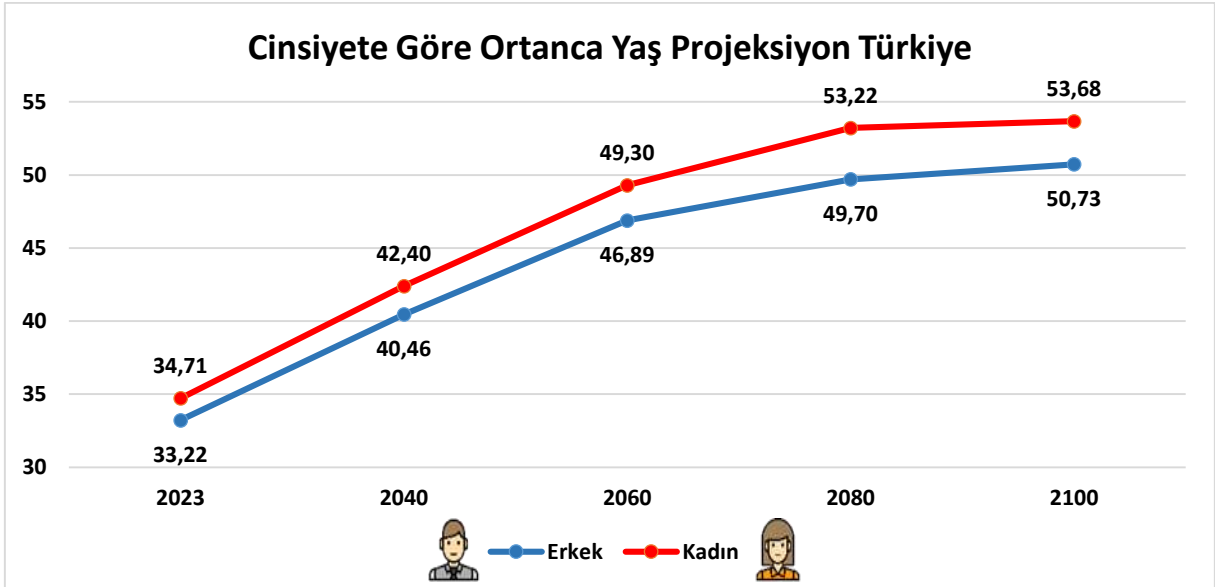
Kaynak: www.tuik.gov.tr, Nüfus Projeksiyonları 2023-2100, Yıllara ve cinsiyete göre ortalama yaş [Ziy.Tar.: 12/08/2024]

Grafik 9: Türkiye 2023-2100 Nüfus Projeksiyonu

Kaynak: www.tuik.gov.tr, Nüfus Projeksiyonları 2023-2100, Yıllara göre il nüfusları, [Ziy.Tar. : 12/08/2024]

Grafik 10: Türkiye Cinsiyete Göre Ortanca Yaş Projeksiyonu

Kaynak: www.tuik.gov.tr, Nüfus Projeksiyonları 2023-2100, Yıllara ve cinsiyete göre ortanca yaş [Ziy.Tar.: 12/08/2024]

Tablo 11: Türkiye Cinsiyete Göre 65+ Nüfus Ortanca Yaş Projeksiyonu

Yaş grubu	2023			2100		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
65+ Nüfus / Toplam Nüfus Oranı				65+ Nüfus / Toplam Nüfus Oranı		
Toplam-Total	85 372 377	42 734 071	42 638 306	76 799 416	37 713 747	39 085 669
65-69	3 240 413	1 554 059	1 686 354	4 603 573	2 293 272	2 310 301
70-74	2 345 341	1 077 788	1 267 553	4 427 714	2 182 622	2 245 092
75-79	1 542 928	656 329	886 599	4 533 843	2 192 633	2 341 211
80-84	904 423	357 820	546 603	5 025 506	2 342 201	2 683 305
85-89	451 810	163 397	288 413	4 017 508	1 734 081	2 283 427
90-94	193 379	62 195	131 184	2 202 639	807 177	1 395 462
95-99	37 903	7 762	30 141	777 212	217 467	559 746
100+	6 609	1 006	5 603	243 265	42 924	200 341

Kaynak: www.tuik.gov.tr, Nüfus Projeksiyonları 2023-2100, Yıllara ve cinsiyete göre ortanca yaş [Ziy.Tar.: 12/08/2024]

3.1.3. İstanbul'da İkamet Eden Yabancı Nüfus

İstanbul'da İkamet Eden Yabancı Nüfus Bir Önceki Yıla Göre 137 Bin 162 Kişi Azalarak 599 Bin 118 Kişi Oldu.

Tablo 12'nin verilerine göre İstanbul'daki yabancı nüfusta, bir önceki yıla göre %18,62'lik oranda bir azalış olmuştur. Türkiye'deki yabancı nüfusun %38,14'üne ev sahipliği yapan İstanbul'da, ülkemizdeki yabancı nüfusun en yüksek yoğunluğuna sahip olduğu görülmektedir.

İstanbul'daki yabancı nüfusun cinsiyet dağılımına baktığımızda %47,6'sını erkeklerin, %52,4'ünü ise kadınların oluşturduğu görülmektedir.

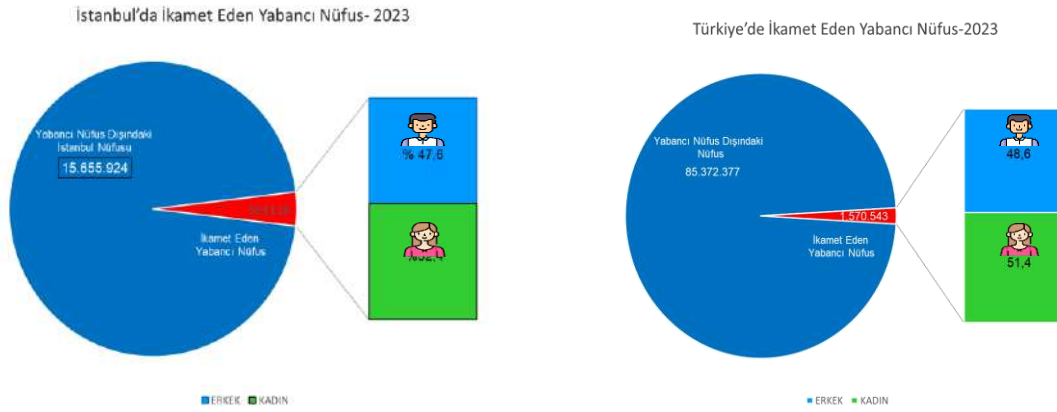
Ülkemizdeki yabancı nüfus ise %13,88 düşüş göstermiş ve 1 milyon 570 bin 543 kişiye düşmüştür. Bu durum Türkiye'deki yabancı nüfusun genel olarak azaldığını göstermektedir.

Tablo 12: İstanbul ve Türkiye'de İkamet Eden Yabancı Nüfus Sayısı

Yıl	İstanbul			Türkiye		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
2022	364 816	371 464	736 280	902 124	921 712	1 823 836
2023	285 203	313 915	599 118	762 672	807 871	1 570 543

Kaynak: www.tuik.gov.tr, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2022-2023, İllere ve cinsiyete göre yabancı nüfus, [Ziy. Tar. :27/03/2024]

Grafik 11: İstanbul ve Türkiye’de İkamet Eden Yabancı Nüfus Sayısı

Kaynak: www.tuik.gov.tr, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2021-2022, İllere ve cinsiyete göre yabancı nüfus, [Ziy.Tar. :27/03/2024]

3.1.4. Yıllara Göre İstanbul nüfusunun ilçelere dağılımı

İstanbul İlinde Nüfusu En Fazla Olan İlçe Esenyurt, Nüfusu En Az Olan İlçe İse Adalar Oldu.

Tablo 13’ün verilerine göre İstanbul ili nüfusunun dağılımı incelendiğinde, Esenyurt ilçe nüfusunun diğer ilçelere göre oldukça yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca Küçükçekmece, Pendik, Ümraniye ve Bağcılar nüfus açısından en kalabalık ilçeler arasında yer almakta olup bununla birlikte, Adalar Şile Çatalca Beşiktaş ve Beyoğlu gibi ilçelerin nüfuslarının diğer ilçelere oldukça düşüktür.

Ayrıca 2022-2023 yılları arasında nüfusu en fazla artan ilçe Şile iken en az artan ilçe ise Sancaktepe olarak belirlenmiştir. 2023 yılında Bahçelievler ilçesinin nüfusunda en fazla azalma olduğu görülmektedir.

Tablo 13: Yıllara Göre İstanbul İli Nüfusunun İlçelere Dağılımı

S.No:	İlçe	Yıl				2022 yılından 2023 yılına nüfus artış hızı oranı
		2010	2020	2022	2023	Yüzde
1	Adalar	14.221	16.033	16.690	16.325	-2,19%
2	Arnavutköy	188.011	296.709	326.452	336.062	2,94%
3	Ataşehir	375.208	422.594	423.127	416.529	-1,56%
4	Avcılar	364.682	436.897	452.132	437.221	-3,30%
5	Bağcılar	738.809	737.206	740.069	719.071	-2,84%
6	Bahçelievler	590.063	592.371	594.350	567.848	-4,46%
7	Bakırköy	219.145	226.229	226.685	220.476	-2,74%
8	Başakşehir	248.467	469.924	514.900	509.915	-0,97%
9	Bayrampaşa	269.481	269.950	275.314	268.850	-2,35%
10	Beşiktaş	184.390	176.513	175.190	169.022	-3,52%
11	Beykoz	246.136	246.110	247.875	245.647	-0,90%
12	Beylikdüzü	204.873	365.572	412.835	409.347	-0,84%
13	Beyoğlu	248.084	226.396	225.920	218.589	-3,24%
14	Büyükkçekmece	182.017	257.362	277.181	276.572	-0,22%
15	Çatalca	62.001	74.975	77.468	80.007	3,28%
16	Çekmeköy	168.438	273.658	296.066	299.806	1,26%
17	Esenler	461.072	446.276	445.421	427.901	-3,93%
18	Esenyurt	446.777	957.398	983.571	978.007	-0,57%
19	Eyüpsultan	338.329	405.845	422.913	420.194	-0,64%
20	Fatih	431.147	396.594	368.227	356.025	-3,31%
21	Gaziosmanpaşa	474.259	487.778	495.998	483.830	-2,45%
22	Güngören	309.624	280.299	282.692	269.944	-4,51%
23	Kadıköy	532.835	481.983	483.064	467.919	-3,14%
24	Kağıthane	416.515	442.415	455.943	445.672	-2,25%
25	Kartal	432.199	474.514	483.418	475.042	-1,73%
26	Küçükçekmece	695.988	789.633	808.957	792.030	-2,09%
27	Maltepe	438.257	515.021	528.544	523.137	-1,02%
28	Pendik	585.196	726.481	750.435	743.774	-0,89%
29	Sancaktepe	256.442	456.861	489.848	492.804	0,60%
30	Sarıyer	280.802	335.298	350.454	344.250	-1,77%
31	Şile	28.119	37.904	43.464	48.537	11,67%
32	Silivri	138.797	200.215	217.163	221.723	2,10%
33	Şişli	317.337	266.793	276.528	264.736	-4,26%
34	Sultanbeyli	291.063	343.318	358.201	360.702	0,70%
35	Sultangazi	468.274	537.488	542.531	532.802	-1,79%
36	Tuzla	185.819	273.608	288.878	293.604	1,64%
37	Ümraniye	603.431	713.803	732.379	723.760	-1,18%
38	Üsküdar	526.947	520.771	524.452	517.348	-1,35%
39	Zeytinburnu	292.430	283.657	292.616	280.896	-4,01%
Toplam		13.255.685	15.462.452	15.907.951	15.655.924	

Kaynak: www.tuik.gov.tr Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2010-2023, [Ziy.Tar.: 27/03/2024]

3.2. DOĞUM İSTATİSTİKLERİ

3.2.1. Doğum Sayısı

İstanbul'da Canlı Doğan Bebek Sayısı Önceki Yıla Göre Düştü

Tablo 15'teki verilere göre İstanbul'da canlı doğan bebek sayısı, bir önceki yıla göre 14 bin 190 azalarak 156 bin 708 olarak kaydedilmiştir. 2023 yılında canlı doğan bebeklerin %51,17'si erkek, %48,83'ü ise kızlardan oluşmaktadır.

Canlı doğan bebek sayısı ilçelere göre incelendiğinde, en yüksek doğum sayısı 13 bin 439 ile Esenyurt ilçesinde gerçekleşmiştir. Esenyurt'u 8 bin 340 doğum ile Küçükçekmece ve 8 bin 124 doğum ile Bağcılar izlemiştir. En düşük doğum sayısına sahip ilçe ise 89 doğum ile Adalar'dır. Adalar'ı 324 doğum ile Şile izlemektedir.

Tablo 14: İstanbul' da Canlı Doğan Bebek Sayısı 2022

S.No:	İlçe Adı	2022	2022	Toplam
		Erkek	Kız	
1	Esenyurt	7.394	6.981	14.375
2	Bağcılar	4.539	4.441	8.980
3	Küçükçekmece	4.605	4.366	8.971
4	Pendik	4.566	4.366	8.932
5	Ümraniye	4.232	3.899	8.131
6	Sultangazi	3.781	3.614	7.395
7	Sancaktepe	3.629	3.447	7.076
8	Başakşehir	3.123	2.908	6.031
9	Bahçelievler	3.032	2.898	5.930
10	Esenler	2.963	2.680	5.643
11	Sultanbeyli	2.850	2.683	5.533
12	Arnavutköy	2.788	2.708	5.496
13	Gaziosmanpaşa	2.817	2.676	5.493
14	Kağıthane	2.310	2.276	4.586
15	Eyüpsultan	2.293	2.248	4.541
16	Kartal	2.375	2.114	4.489
17	Maltepe	2.322	2.162	4.484
18	Avcılar	2.178	2.139	4.317
19	Beylikdüzü	2.018	1.986	4.004
20	Üsküdar	2.031	1.938	3.969
21	Çekmeköy	1.990	1.826	3.816
22	Ataşehir	1.897	1.880	3.777
23	Tuzla	1.884	1.742	3.626
24	Zeytinburnu	1.680	1.556	3.236
25	Fatih	1.617	1.505	3.122
26	Kadıköy	1.420	1.445	2.865
27	Güngören	1.425	1.422	2.847
28	Sarıyer	1.373	1.236	2.609
29	Büyükçekmece	1.334	1.224	2.558
30	Bayrampaşa	1.249	1.242	2.491
31	Beyoğlu	1.074	1.013	2.087
32	Silivri	1.017	991	2.008
33	Beykoz	1.010	939	1.949
34	Şişli	978	879	1.857
35	Bakırköy	801	688	1.489
36	Beşiktaş	513	466	979
37	Çatalca	370	386	756
38	Şile	175	180	355
39	Adalar	50	45	95
Genel Toplam		87.703	83.195	170.898

Kaynak: www.biruni.tuik.gov.tr. TÜİK, Doğum İstatistikleri/ İl ve cinsiyete göre doğumlar 2022 [Ziy.Tar.: 17/05/2024]

Tablo 15: İstanbul' da Canlı Doğan Bebek Sayısı 2023

S.No:	İlçe Adı	2023	2023	Toplam
		Erkek	Kız	
1	Esenyurt	6.867	6.572	13.439
2	Küçükçekmece	4.265	4.075	8.340
3	Bağcılar	4.169	3.955	8.124
4	Pendik	4.079	3.992	8.071
5	Ümraniye	3.747	3.449	7.196
6	Sultangazi	3.531	3.379	6.910
7	Sancaktepe	3.423	3.211	6.634
8	Başakşehir	2.985	2.860	5.845
9	Bahçelievler	2.777	2.745	5.522
10	Arnavutköy	2.657	2.664	5.321
11	Sultanbeyli	2.563	2.503	5.066
12	Esenler	2.606	2.383	4.989
13	Gaziosmanpaşa	2.521	2.414	4.935
14	Eyüpsultan	2.190	2.084	4.274
15	Kartal	2.207	2.044	4.251
16	Kağıthane	2.067	1.971	4.038
17	Maltepe	2.054	1.955	4.009
18	Avcılar	2.054	1.888	3.942
19	Üsküdar	1.820	1.855	3.675
20	Beylikdüzü	1.856	1.688	3.544
21	Çekmeköy	1.729	1.705	3.434
22	Tuzla	1.756	1.652	3.408
23	Ataşehir	1.697	1.611	3.308
24	Fatih	1.488	1.360	2.848
25	Zeytinburnu	1.475	1.366	2.841
26	Kadıköy	1.277	1.231	2.508
27	Büyükçekmece	1.220	1.275	2.495
28	Güngören	1.254	1.227	2.481
29	Sarıyer	1.228	1.122	2.350
30	Bayrampaşa	1.179	1.163	2.342
31	Silivri	978	996	1.974
32	Beykoz	1.059	884	1.943
33	Beyoğlu	899	836	1.735
34	Şişli	831	760	1.591
35	Bakırköy	694	659	1.353
36	Beşiktaş	412	413	825
37	Çatalca	370	364	734
38	Şile	168	156	324
39	Adalar	43	46	89
Genel Toplam		80.195	76.513	156.708

Kaynak: www.biruni.tuik.gov.tr. TÜİK, Doğum İstatistikleri/ İl ve cinsiyete göre doğumlar 2023 [Ziy.Tar.: 17/05/2024]

3.2.2. Toplam Doğurganlık Hızı

Doğum Sayıları ve Doğurganlık Hızı İstanbul'da Azaldı

Tablo 16'daki verilere dayanarak, 2009 ile 2023 arasında İstanbul ve Türkiye genelinde doğurganlık hızı ve doğum sayısında önemli bir azalma yaşanmıştır. İstanbul'da doğurganlık hızı %32 azalarak 1,77'den 1,2'ye düşmüştür. Türkiye genelinde ise bu azalma %28'e tekabül ederek doğurganlık hızı 2,10'dan 1,51'e gerilemiştir.

İstanbul'da doğum sayısı %25 azalarak 210 bin 441'den 156 bin 708'e, Türkiye genelinde ise %24 azalarak 1milyon 266 bin 751'den 958 bin 408'e düşmüştür. Bu verilere göre, İstanbul ve Türkiye genelinde 2009-2023 yılları arasında doğurganlık hızı ve doğum sayısı azalmıştır.

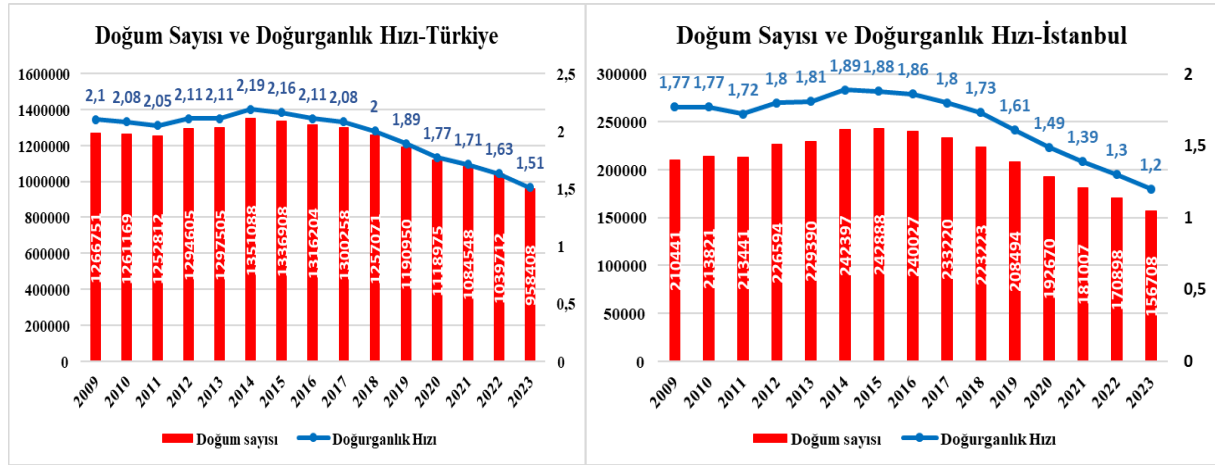
Ayrıca, İstanbul'daki doğurganlık hızı Türkiye genelindeki doğurganlık hızının altında kalmıştır. Bu durum, İstanbul'un nüfusun yenilenme düzeyi olan 2,10'un altında olduğunu göstermektedir.

Tablo 16: Doğum Sayısı ve Doğurganlık Hızı

Yıllar	İstanbul		Türkiye	
	Doğurganlık Hızı	Doğum Sayısı	Doğurganlık Hızı	Doğum Sayısı
2009	1,77	210.441	2,10	1.266.751
2010	1,77	213.821	2,08	1.261.169
2011	1,72	213.441	2,05	1.252.812
2012	1,80	226.594	2,11	1.294.605
2013	1,81	229.390	2,11	1.297.505
2014	1,89	242.397	2,19	1.351.088
2015	1,88	242.888	2,16	1.336.908
2016	1,86	240.027	2,11	1.316.204
2017	1,80	233.220	2,08	1.300.258
2018	1,73	223.223	2,00	1.257.071
2019	1,61	208.494	1,89	1.190.950
2020	1,49	192.670	1,77	1.118.975
2021	1,39	181.007	1,71	1.084.548
2022	1,3	170.898	1,63	1.039.712
2023	1,2	156.708	1,51	958.408

Kaynak: www.biruni.tuik.gov.tr. TÜİK, Doğum İstatistikleri/ Toplam Doğurganlık Hızı (Çocuk Sayısı) İstanbul-Türkiye 2009-2023[Ziy.Tar.: 17.05.2024]

Grafik 12: Doğum Sayısı ve Doğurganlık Hızı

Kaynak: www.biruni.tuik.gov.tr. TÜİK, Doğum İstatistikleri/ Toplam Doğurganlık Hızı (Çocuk Sayısı) İstanbul-Türkiye 2009-2023[Ziy.Tar.:17.05.2024]

3.2.3. Kaba Doğum Hızı

İstanbul'da Kaba Doğum Hızı, Türkiye Ortalamasının Altında Kaldı

Bin nüfus başına düşen canlı doğum sayısını ifade eden kaba doğum hızına bakıldığında Tablo 17'deki verilere göre, İstanbul'da 2009 yılında binde 16,4 olan kaba doğum hızının, 2023 yılında binde 9,9'a düştüğü, aynı dönemde Türkiye genelinde kaba doğum hızının 2009 yılında binde 17,6 iken 2023 yılında binde 11,2'ye gerilediği görülmektedir.

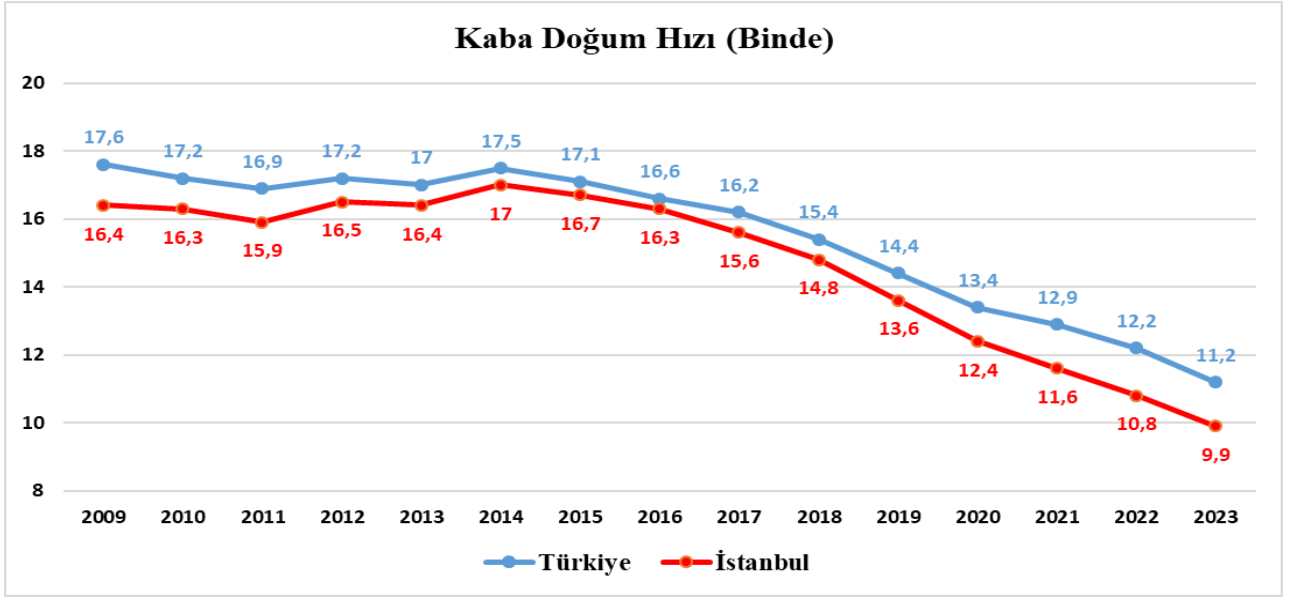
İstanbul'da kaba doğum hızı, sürekli bir düşüş göstermekte olup Türkiye geneliyle karşılaştırıldığında, İstanbul'daki kaba doğum hızının Türkiye ortalamasının altında olduğu görülmektedir.

Tablo 17: 2009-2023 Kaba Doğum Hızı

	Kaba Doğum Hızı (Binde)														
Yıllar	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
İstanbul	16,4	16,3	15,9	16,5	16,4	17,0	16,7	16,3	15,6	14,8	13,6	12,4	11,6	10,8	9,9
Türkiye	17,6	17,2	16,9	17,2	17,0	17,5	17,1	16,6	16,2	15,4	14,4	13,4	12,9	12,2	11,2

Kaynak: www.biruni.tuik.gov.tr. TÜİK, Doğum İstatistikleri/ Kaba Doğum Hızı (Binde) İstanbul-Türkiye 2009-2023 [Ziy.Tar.: 20.05.2024]

Grafik 13: 2009-2023 Kaba Doğum Hızı

Kaynak: www.biruni.tuik.gov.tr. TÜİK, Doğum İstatistikleri/ Kaba Doğum Hızı (Binde) İstanbul-Türkiye 2009-2023 [Ziy.Tar.: 20.05.2024]

3.2.4. Yaş Özel Doğurganlık Hızı

İstanbul ve Türkiye Genelinde Doğurganlık Hızı Geriliyor

Doğurganlık, toplam nüfusun içerisindeki canlı doğum sayısını ifade eden bir terim olup yaşa özel doğurganlık hızı ise belli bir yaş grubunda bin kadın başına düşen ortalama canlı doğan çocuk sayısını ifade etmektedir.

Tablo 18 ve 19'daki verilere göre doğurganlık hızının yaş gruplarına göre incelendiği İstanbul ve Türkiye genelinde, en yüksek doğurganlık hızının 25-29 yaş grubunda olduğu belirlenmiştir. Ancak 2009 ile 2023 yılları arasında bu yaş grubundaki anne sayıları azalmıştır. İstanbul'da binde 108'den 80'e düşen bu sayılar, Türkiye genelinde 126'dan 101'e gerilemiştir.

Ayrıca, 25-34 yaş aralığındaki anne sayısının diğer yaş gruplarına kıyasla hem İstanbul'da hem de Türkiye genelinde daha fazla olduğu gözlenmektedir. Bu durum, kadınlarda yaş ilerledikçe doğum yapma oranlarının azaldığını da işaret etmektedir.

Hem İstanbul'da Hem de Türkiye Genelinde Adölesan Doğurganlık Hızı Düşüş Gösterdi

15-19 yaş grubunda bin kadın başına düşen ortalama canlı doğan çocuk sayısını ifade eden Adölesan doğurganlık hızı, İstanbul'da 2009 yılında binde 24 iken 2023 yılında binde 5'e gerilemiştir. Diğer bir ifadeyle İstanbul'da 2023 yılında 15-19 yaş grubundaki her bin kadın başına 5 doğum düşmekte olup Türkiye'de ise 2009 yılında binde 37 iken 2023 yılında binde 11'e gerilemiştir. Bu verilere göre, İstanbul'da adölesan doğurganlık hızı Türkiye ortalamasının altında seyretmektedir.

Tablo 18: Yaşa Özel Doğurganlık Hızı-Türkiye

Yıl	Annenin Yaş Grubu-Türkiye						
	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49
2009	37	117	126	85	42	11	2
2010	34	113	126	88	43	11	2
2011	32	110	125	89	42	10	2
2012	31	110	129	95	45	10	1
2013	29	107	130	96	47	11	1
2014	28	108	136	103	50	12	1
2015	26	104	136	102	50	13	1
2016	24	101	133	101	51	12	1
2017	22	97	133	100	51	12	1
2018	19	91	129	99	50	12	1
2019	17	83	123	94	48	11	1
2020	15	77	116	90	45	11	1
2021	13	71	114	90	44	10	1
2022	12	67	108	86	41	10	1
2023	11	61	101	81	38	9	1

Kaynak: www.tuik.gov.tr, Doğum İstatistikleri, İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflamasına göre yaşa özel doğurganlık hızı, 2009-2023, [Ziy.Tar.: 20/05/2024]

Tablo 19: Yaşa Özel Doğurganlık Hızı-İstanbul

Yıl	Annenin Yaş Grubu- İstanbul						
	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49
2009	24	97	108	78	38	8	1
2010	22	93	109	81	39	9	1
2011	21	89	107	80	38	8	1
2012	20	89	113	87	42	9	1
2013	19	88	113	88	44	10	1
2014	18	88	118	95	47	11	1
2015	17	85	119	95	48	11	1
2016	16	82	117	95	50	11	1
2017	13	77	116	94	49	11	1
2018	11	70	112	92	49	11	1
2019	9	62	105	87	46	11	1
2020	8	55	98	82	43	10	1
2021	6	47	92	81	41	10	1
2022	6	43	85	76	39	10	1
2023	5	38	80	71	36	9	1

Kaynak: www.tuik.gov.tr, Doğum İstatistikleri, İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflamasına göre yaşa özel doğurganlık hızı, 2009-2023, [Ziy.Tar.: 20/05/2024]

3.2.5. Anne Ortalama Yaşı

İstanbul'da Anne Ortalama Yaşı Türkiye Ortalamasının Üzerinde Artıyor

Tablo 20'deki verilere göre Türkiye genelinde ve İstanbul'da anne ortalama yaşları yıllara göre artış göstermektedir. 2009 yılında Türkiye genelinde anne ortalama yaşı 27.4 iken, İstanbul'da bu rakam 28.0 olarak kaydedilmiştir. Zamanla, bu fark daha da artmış ve 2023 yılında Türkiye genelinde ortalama anne yaşı 29.2'ye yükselirken, İstanbul'da bu rakamın 30.3'e çıktığı görülmektedir.

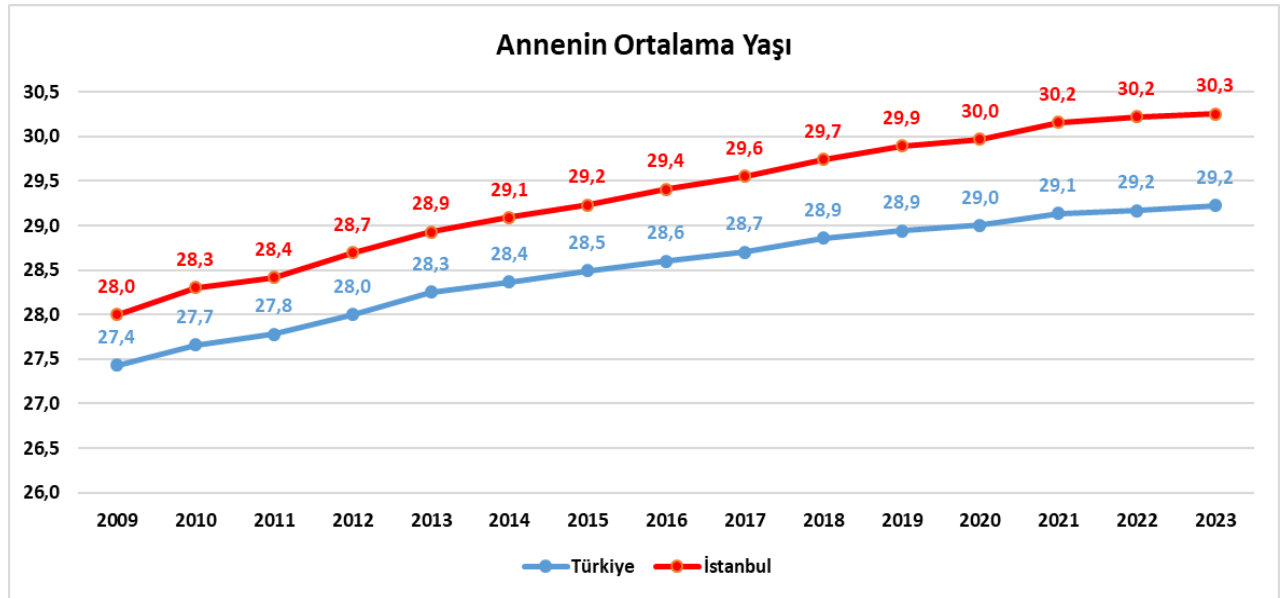
Bu veriler, İstanbul'un genellikle Türkiye ortalamasının biraz üzerinde seyrettiği eğilimini ortaya koymaktadır.

Tablo 20: Anne Ortalama Yaşı

	Yıllar														
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Türkiye	27,4	27,7	27,8	28,0	28,3	28,4	28,5	28,6	28,7	28,9	28,9	29,0	29,1	29,2	29,2
İstanbul	28,0	28,3	28,4	28,7	28,9	29,1	29,2	29,4	29,6	29,7	29,9	30,0	30,2	30,2	30,3

Kaynak: www.tuik.gov.tr, Doğum İstatistikleri, İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflamasına göre annenin ortalama yaşı, 2009-2023, [Ziy.Tar.: 20/05/2024]

Grafik 14: Anne Ortalama Yaşı

Kaynak: www.tuik.gov.tr, Doğum İstatistikleri, İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflamasına göre annenin ortalama yaşı, 2009-2023, [Ziy.Tar.: 20/05/2024]

3.3. EVLENME VE BOŞANMA İSTATİSTİKLERİ

3.3.1. Evlenme Sayıları

İstanbul'da Evlenme Sayısı ve Evlenme Hızı Türkiye Ortalamasının Üzerinde Artıyor

Tablo 21 ve 22'deki verilere göre, İstanbul'da 2022'den 2023'e evlenme sayısında %1'lik bir artış yaşanırken, Türkiye genelinde %2'lik bir azalış görülmüştür. Bu durum, İstanbul'daki evlenme sayısının Türkiye geneline göre artmaya devam ettiğini göstermektedir.

Bin nüfus başına düşen evlenme sayısını ifade eden kaba evlenme hızı İstanbul'da 2022'den 2023'e binde 6,66'dan binde 6,75'e yükselirken, Türkiye genelinde ise binde 6,76'dan binde 6,63'e düşmüştür. Bu da İstanbul'un kaba evlenme hızının Türkiye ortalamasının üzerinde olduğunu göstermektedir.

Özetle, İstanbul'da evlenme sayısı ve kaba evlenme hızı Türkiye genelinden daha hızlı artmıştır, bu da İstanbul'un evlilik trendlerinde belirgin bir öne çıkış yaşadığını göstermektedir.

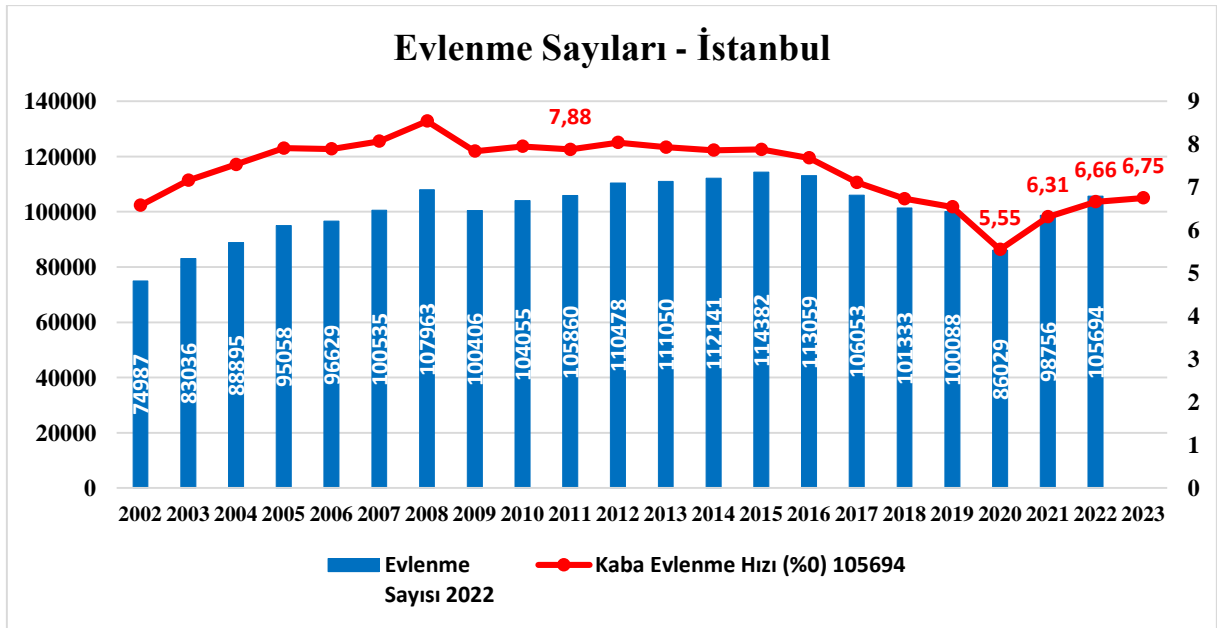

Tablo 21: İstanbul Yıllara Göre Evlenme Sayısı ve Kaba Evlenme Hızı(binde)

Evlenme Sayıları		
İstanbul	Evlenme Sayısı	Kaba Evlenme Hızı (%0)
2002	74.987	6,58
2003	83.036	7,16
2004	88.895	7,53
2005	95.058	7,91
2006	96.629	7,89
2007	100.535	8,07
2008	107.963	8,54
2009	100.406	7,84
2010	104.055	7,95
2011	105.860	7,88
2012	110.478	8,04
2013	111.050	7,93
2014	112.141	7,86
2015	114.382	7,88
2016	113.059	7,68
2017	106.053	7,11
2018	101.333	6,73
2019	100.088	6,54
2020	86.029	5,55
2021	98.756	6,31
2022	105.694	6,66
2023	106.588	6,75

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, Bölgesel İstatistikler, Evlilik İstatistikleri 2002-2023 [Ziy.Tar.:27/03/2024]

Grafik 15: İstanbul Yıllara Göre Evlenme Sayısı ve Kaba Evlenme Hızı(binde)

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, Bölgesel İstatistikler, Evlilik İstatistikleri 2002-2023 [Ziy.Tar.: 27/03/2024]

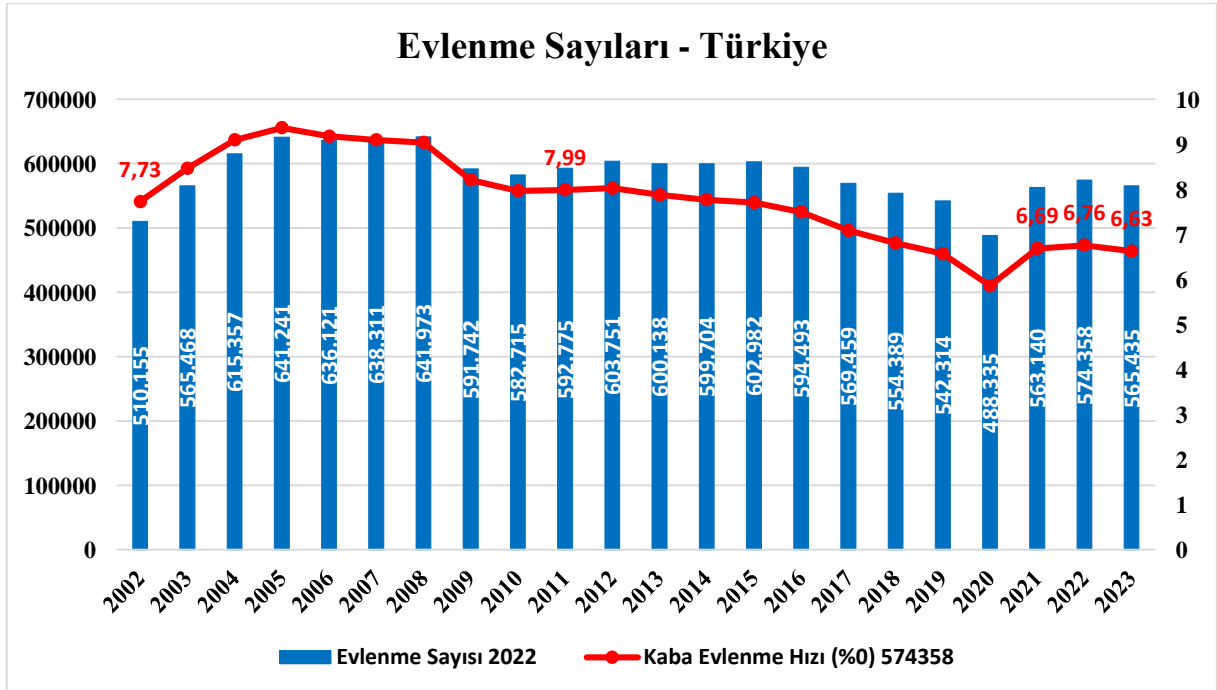

Tablo 22: Türkiye Yıllara Göre Evlenme Sayısı ve Kaba Evlenme Hızı(binde)

Evlenme Sayıları		
Türkiye	Evlenme Sayısı	Kaba Evlenme Hızı (%)
2002	510.155	7,73
2003	565.468	8,47
2004	615.357	9,1
2005	641.241	9,37
2006	636.121	9,18
2007	638.311	9,1
2008	641.973	9,04
2009	591.742	8,21
2010	582.715	7,97
2011	592.775	7,99
2012	603.751	8,03
2013	600.138	7,88
2014	599.704	7,77
2015	602.982	7,71
2016	594.493	7,5
2017	569.459	7,09
2018	554.389	6,81
2019	542.314	6,57
2020	488.335	5,86
2021	563.140	6,69
2022	574.358	6,76
2023	565.435	6,63

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, Bölgesel İstatistikler, Evlilik İstatistikleri 2002-2023 [Ziy.Tar.:27/03/2024]

Grafik 16: Türkiye Yıllara Göre Evlenme Sayısı ve Kaba Evlenme Hızı(binde)

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, Bölgesel İstatistikler, Evlilik İstatistikleri 2002-2023 [Ziy.Tar.: 27/03/2024]

3.3.2. Boşanma Sayıları

İstanbul'da ve Türkiye genelinde Boşanma sayılarında Azalış Gözlendi

Tablo 23 ve 24'teki verilere göre, 2022 yılında İstanbul'da boşanan çiftlerin sayısı 35 bin iken, 2023 yılında 33 bin 297'ye düşerek %4,87'lik bir azalış yaşanmıştır. Türkiye genelinde ise 2022 yılında 180 bin 954 olan boşanma sayısı, 2023 yılında 171 bin 881'e düşerek %5'lik bir azalış göstermiştir.

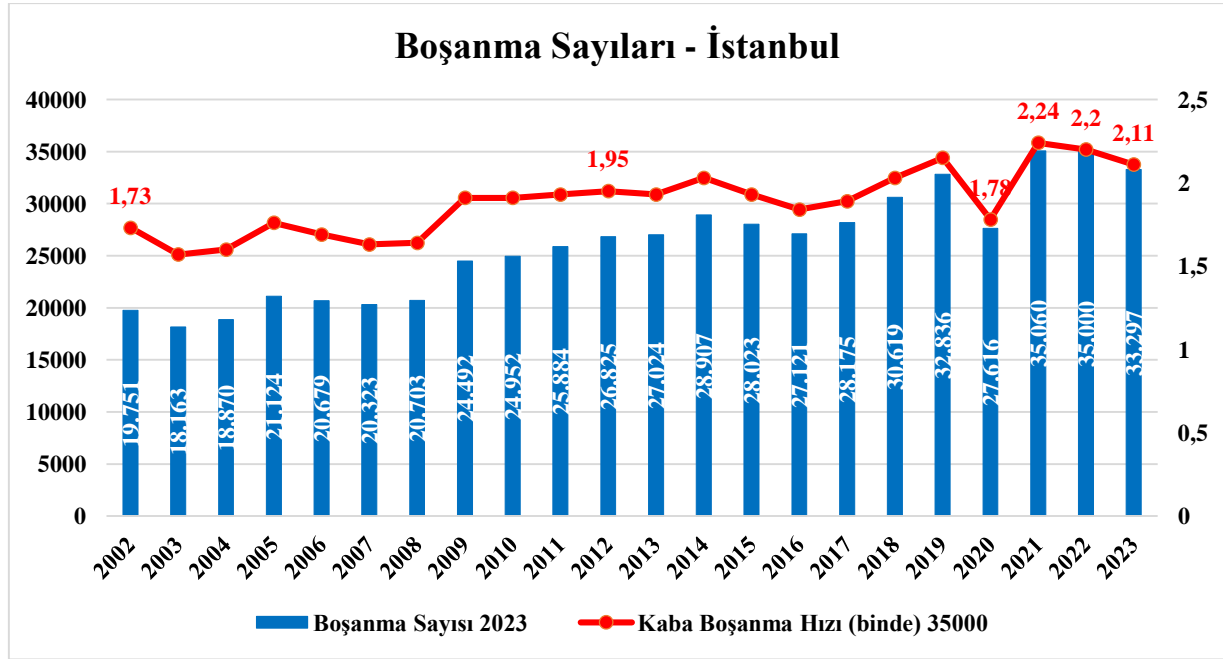
Ayrıca, kaba boşanma hızı, yani bin nüfus başına düşen boşanma sayısı, İstanbul'da 2022 yılında binde 2,2 iken 2023 yılında binde 2,11 seviyesinde azalmıştır. Buna karşılık, Türkiye genelinde kaba boşanma hızı 2022 yılında binde 2,13 iken 2023 yılında binde 2,01'e azalmıştır. Bu verilere göre, İstanbul'da bin nüfus başına düşen boşanmalar Türkiye genelindeki ortalamadan fazladır.

Tablo 23: İstanbul Yıllara Göre Boşanma Sayısı ve Kaba Boşanma Hızı(binde)

İstanbul Boşanma Sayıları		
Yıllar	Boşanma Sayısı	Kaba Boşanma Hızı (Binde)
2002	19.751	1,73
2003	18.163	1,57
2004	18.870	1,6
2005	21.124	1,76
2006	20.679	1,69
2007	20.323	1,63
2008	20.703	1,64
2009	24.492	1,91
2010	24.952	1,91
2011	25.884	1,93
2012	26.825	1,95
2013	27.024	1,93
2014	28.907	2,03
2015	28.023	1,93
2016	27.121	1,84
2017	28.175	1,89
2018	30.619	2,03
2019	32.836	2,15
2020	27.616	1,78
2021	35.060	2,24
2022	35.000	2,2
2023	33.297	2,11

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, Bölgesel İstatistikler, Boşanma İstatistikleri 2002-2023 [Ziy.Tar.:27/03/2024]

Grafik 17: İstanbul Yıllara Göre Boşanma Sayısı ve Kaba Boşanma Hızı(binde)

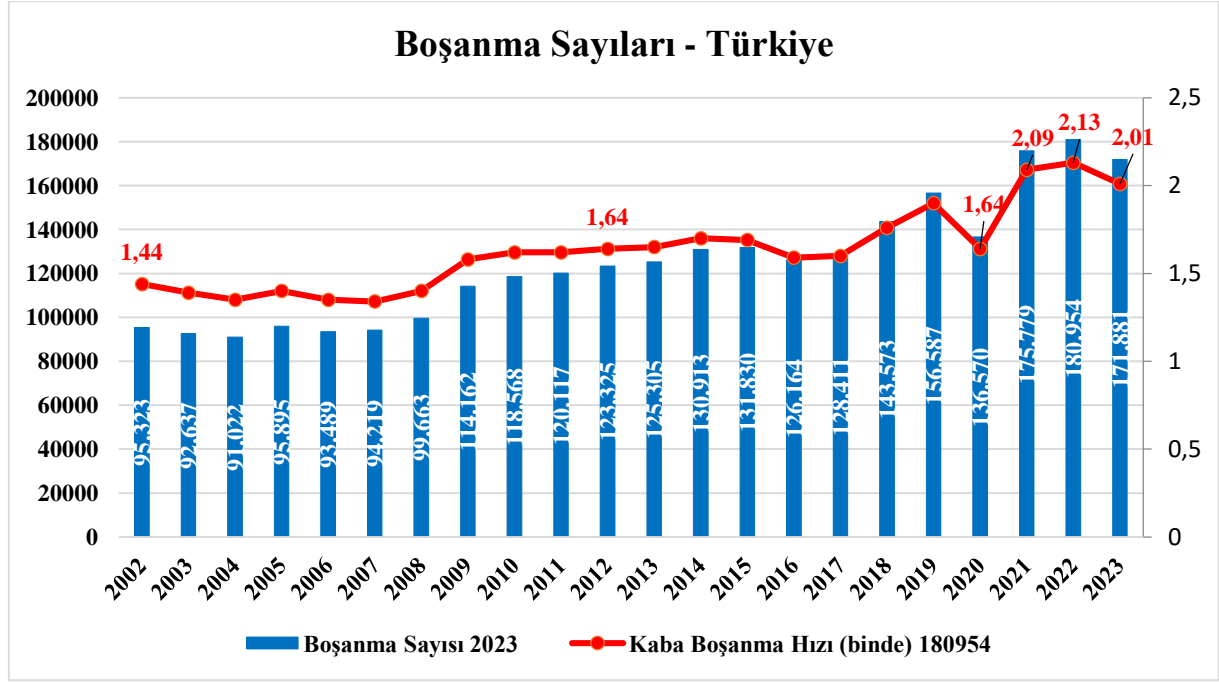
Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, Bölgesel İstatistikler, Boşanma İstatistikleri 2002-2023 [Ziy.Tar.:27/03/2024]

Tablo 24: Türkiye Yıllara Göre Boşanma Sayısı ve Kaba Boşanma Hızı(binde)

Boşanma Sayıları		
Yıllar	Boşanma Sayısı	Kaba Boşanma Hızı (Binde)
2002	95.323	1,44
2003	92.637	1,39
2004	91.022	1,35
2005	95.895	1,4
2006	93.489	1,35
2007	94.219	1,34
2008	99.663	1,4
2009	114.162	1,58
2010	118.568	1,62
2011	120.117	1,62
2012	123.325	1,64
2013	125.305	1,65
2014	130.913	1,7
2015	131.830	1,69
2016	126.164	1,59
2017	128.411	1,6
2018	143.573	1,76
2019	156.587	1,9
2020	136.570	1,64
2021	175.779	2,09
2022	180.954	2,13
2023	171.881	2,01

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, Bölgesel İstatistikler, Boşanma İstatistikleri 2002-2023 [Ziy.Tar.:27/03/2024]

Grafik 18: Türkiye Yıllara Göre Boşanma Sayısı ve Kaba Boşanma Hızı(binde)

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, Bölgesel İstatistikler, Boşanma İstatistikleri 2002-2023 [Ziy.Tar.:27/03/2024]

3.3.3. İlçe Bazında Evlenme İstatistikleri

İstanbul'da Evlenme Sayısında Maltepe Öne Çıkıyor, Adalar Geriliyor

Tablo 25'teki verilere göre, İstanbul genelinde 2022'den 2023'e evlenme sayısında %0,41'lik bir artış gerçekleşmiştir. Bu durum, İstanbul'un toplam evlenme sayısının istikrarlı olduğunu göstermektedir.

Aynı dönemde evlenme sayısı ilçelere göre incelendiğinde, en yüksek artış oranına sahip olan ilçe %13'lük bir artışla Maltepe olmuştur. Maltepe'yi sırasıyla %12,42 oranla Kağıthane ve %12,21 oranla Küçükçekmece ilçeleri izlemiştir.

Evlenme sayısında azalış yaşanan ilçelerin başında ise %18,44'lük bir azalışla Adalar bulunmaktadır. Beylikdüzü ve Kadıköy de diğer azalış yaşayan ilçeler arasındadır.

Tablo 25: İlçe Bazında Evlenme Sayıları 2022-2023

İlçe Adı	2022	2023	Yüzde
Esenyurt	4365	4724	% 8,22
Küçükçekmece	4203	4716	% 12,21
Pendik	4451	4571	% 2,70
Sultangazi	4088	4286	% 4,84
Bağcılar	4366	4131	-% 5,38
Üsküdar	3933	4110	% 4,50
Maltepe	3293	3721	% 13,00
Esenler	3527	3691	% 4,65
Kadıköy	4083	3647	-% 10,68
Bahçelievler	3607	3631	% 0,67
Kağıthane	3117	3504	% 12,42
Beykoz	3671	3440	-% 6,29
Ümraniye	3357	3199	-% 4,71
Sancaktepe	3183	3191	% 0,25
Kartal	3249	3020	-% 7,05
Ataşehir	2994	3014	% 0,67
Eyüpsultan	2955	2985	% 1,02
Başakşehir	2949	2982	% 1,12
Avcılar	2943	2909	-% 1,16
Zeytinburnu	2884	2798	-% 2,98
Beşiktaş	2615	2623	% 0,31
Sarıyer	2728	2611	-% 4,29
Fatih	2592	2568	-% 0,93
Beylikdüzü	2792	2411	-% 13,65
Sultanbeyli	2398	2410	% 0,50
Bakırköy	2195	2291	% 4,37
Gaziosmanpaşa	2368	2284	-% 3,55
Çekmeköy	2090	2238	% 7,08
Arnavutköy	2151	2000	-% 7,02
Tuzla	1953	1944	-% 0,46
Şişli	1880	1920	% 2,13
Beyoğlu	2037	1872	-% 8,10
Büyükçekmece	1753	1801	% 2,74
Bayrampaşa	1837	1733	-% 5,66
Silivri	1374	1480	% 7,71
Güngören	1234	1191	-% 3,48
Çatalca	497	548	% 10,26
Şile	258	247	-% 4,26
Adalar	179	146	-% 18,44
Toplam	106149	106588	

Kaynak: biruni.tuik.gov.tr, Evlenme İstatistikleri [Ziy.Tar.: 27/03/2024]

3.3.4 .Ortalama İlk Evlenme Yaşı

İstanbul ve Türkiye Genelinde İlk Evlenme Yaşlarında Artış Sürüyor

Tablo 26'daki verilere göre 2002'den 2023'e kadar olan dönemde, evlenme yaşlarında belirgin bir artış gözlenmektedir. 2002'de İstanbul'da erkeklerin ilk evlenme yaşı 26,9 iken, bu rakam 2023'te 29,2'ye yükselmiştir. Kadınlarda ise benzer bir artış mevcuttur; 2002'de 23,8 olan ilk evlenme yaşı, 2023'te 26,9'a çıkmıştır.

Türkiye genelinde de benzer bir eğilim gözlemlenmektedir. 2002'de Türkiye'de erkeklerin ilk evlenme yaşı 26,4 iken, bu rakam 2023'te 28,3'e yükselmiştir. Kadınlarda ise 2002'de 23,2 olan ilk evlenme yaşı, 2023'te 25,7'ye çıkmıştır.

Ancak, 2022 ile 2023 arasında, İstanbul'da erkeklerde bir değişim gözlenmezken, kadınlarda hafif bir artış yaşanmıştır. Türkiye genelinde ise her iki cinsiyette de hafif bir artış söz konusudur.

Sonuç olarak, İstanbul'da ilk evlenme yaşının hem erkekler hem de kadınlar için Türkiye ortalamasından daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 26: Ortalama İlk Evlenme Yaşı 2002-2023

Yıl	İstanbul		Türkiye	
	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
2002	26,9	23,8	26,4	23,2
2003	27,0	23,7	26,4	23,1
2004	27,0	23,8	26,5	23,2
2005	27,2	23,9	26,5	23,2
2006	27,3	24,1	26,6	23,3
2007	27,3	24,2	26,6	23,3
2008	27,5	24,4	26,7	23,4
2009	27,7	24,6	26,8	23,5
2010	27,9	24,8	27,0	23,7
2011	28,0	25,0	27,1	23,8
2012	28,1	25,1	27,2	23,9
2013	28,2	25,3	27,3	24,1
2014	28,3	25,4	27,3	24,2
2015	28,4	25,6	27,5	24,4
2016	28,5	25,8	27,6	24,5
2017	28,6	25,9	27,7	24,6
2018	28,8	26,1	27,8	24,8
2019	28,9	26,2	27,9	25,0
2020	29,0	26,4	27,9	25,1
2021	29,1	26,7	28,1	25,4
2022	29,2	26,8	28,2	25,6
2023	29,2	26,9	28,3	25,7

Kaynak: biruni.tuik.gov.tr, Evlenme İstatistikleri, [Ziy.Tar.: 27/03/2024]

3.4. NÜFUS PİRAMİDİ

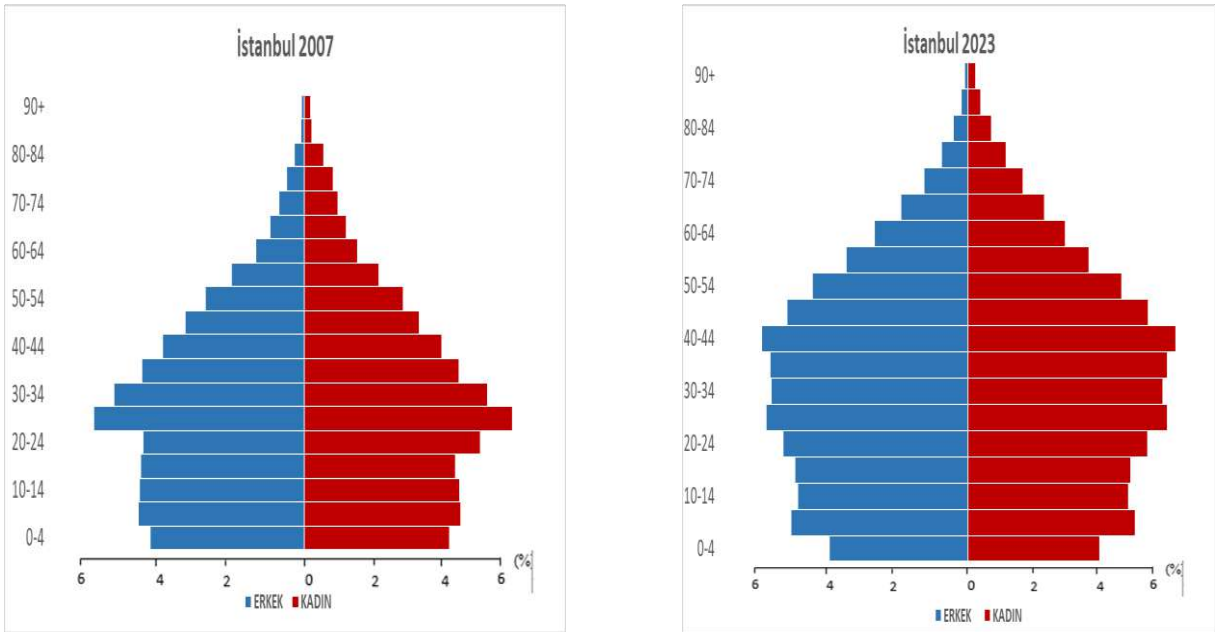
Türkiye ve İstanbul'da Yaşlı Nüfusta Artış, Doğum Oranlarında Azalma Oldu.

Bir ülkenin veya bölgenin o alandaki nüfus hareketleri, nüfus özellikleri, yaş grupları, cinsiyet durumu, ekonomik alanın özellikleri hakkında bilgi veren 2007 ve 2023 yılı nüfus piramitleri karşılaştırıldığında Türkiye'nin, doğurganlık ve ölümlülük hızlarındaki azalmaya bağlı olarak yaşlı nüfusun arttığı ve ortanca yaşın yükseldiği görülmektedir.

Tablo 27 ve 28'deki verilere göre Türkiye genelinde doğurganlığın azalmasının etkisi 2007-2023 yılları arasında İstanbul'da da gözlemlenmiştir. 2007'de 0-4 yaş grubunun nüfus içindeki oranı %7,69 iken, 2023'te %5,72'ye gerilemiştir. Buna karşılık, yaşam süresinin uzamasıyla birlikte 65 yaş ve üstü yaş grubunun nüfus içindeki oranı 2007'de %5,89'dan 2023'te %7,91'e yükselmiştir. Ayrıca, İstanbul'daki 5-19 yaş aralığındaki çocuk ve gençlerin nüfusa oranı 2007'de %24,61 iken, 2023'te %21,38'e düşmüştür.

Sonuç olarak, 2007 ve 2023 yıllarındaki nüfus piramitlerine bakarak, Türkiye ve İstanbul'da doğum ve ölüm oranlarındaki değişikliklerin nüfus yapısını etkilediği görülmektedir.

Grafik 19: İstanbul 2007 ve 2023 Yılları Nüfus Piramitleri

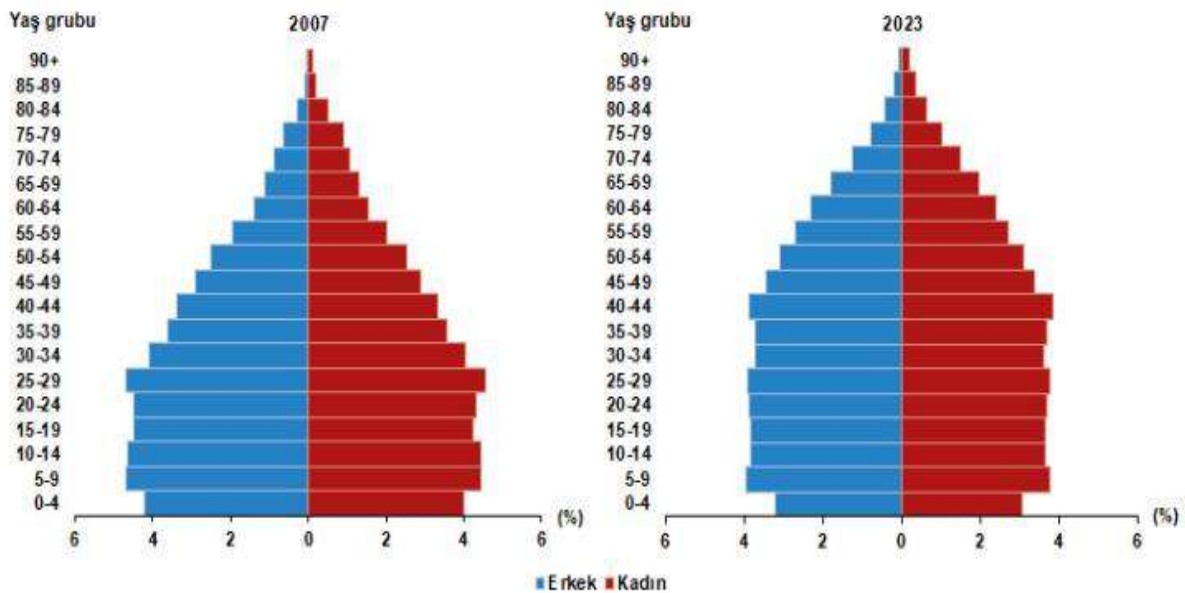
Kaynak: www.tuik.gov.tr, Nüfusun Yaş Dağılımı (ADNKS) sonuçları, 2007-2023 [Ziy.Tar.: 03/04/2024]

Tablo 27: İstanbul Nüfusunun Yaş Dağılımı

İstanbul						
Yaş	2007	Oran	2022	Oran	2023	Oran
0-4	967 366	%7,69	977 711	%6,15	894997	%5,72
5-9	1 042 909	%8,29	1 169 044	%7,35	1140418	%7,28
10-14	1 035 058	%8,23	1 117 067	%7,02	1095759	%7,00
15-19	1 016 765	%8,09	1 109 215	%6,97	1111131	%7,10
20-24	1 089 594	%8,67	1 241 736	%7,81	1207047	%7,71
25-29	1 351 568	%10,75	1 348 973	%8,48	1327965	%8,48
30-34	1 206 057	%9,59	1 340 773	%8,43	1297201	%8,29
35-39	1 023 084	%8,14	1 356 875	%8,53	1315978	%8,41
40-44	902 675	%7,18	1 408 123	%8,85	1370908	%8,76
45-49	757 008	%6,02	1 202 013	%7,56	1196325	%7,64
50-54	637 906	%5,07	992 240	%6,24	1023592	%6,54
55-59	475 499	%3,78	814 234	%5,12	803546	%5,13
60-64	327 918	%2,61	619 081	%3,89	632158	%4,04
65-69	245 126	%1,95	472 206	%2,97	474698	%3,03
70-74	189 606	%1,51	321 816	%2,02	328131	%2,10
75-79	149 242	%1,19	200 640	%1,26	213790	%1,37
80-84	92 311	%0,73	121 737	%0,77	124375	%0,79
85-89	35 025	%0,28	62 632	%0,39	63191	%0,40
90+	29 119	%0,23	31 835	%0,20	34714	%0,22
Toplam	12 573 836	%100,00	15 907 951	%100,00	15 655 924	%100,00

Kaynak: www.tuik.gov.tr, Nüfusun Yaş Dağılımı (ADNKS) sonuçları, 2007-2023 [Ziy.Tar.: 03/04/2024]

Grafik 20: Türkiye 2007 ve 2023 Yılları Nüfus Piramitleri

Kaynak: www.tuik.gov.tr, Nüfusun Yaş Dağılımı (ADNKS) sonuçları, 2007-2023 [Ziy.Tar.: 03/04/2024]

Tablo 28: Türkiye Nüfusunun Yaş Dağılımı

Türkiye						
Yaş	2007	Oran	2022	Oran	2023	Oran
0-4	5 793 906	%8,21	5 663 620	%6,64	5348054	%6,26
5-9	6 436 827	%9,12	6 635 077	%7,78	6566486	%7,69
10-14	6 411 658	%9,08	6 436 414	%7,55	6397093	%7,49
15-19	6 157 033	%8,72	6 315 109	%7,41	6396519	%7,49
20-24	6 240 573	%8,84	6 634 708	%7,78	6475520	%7,59
25-29	6 512 838	%9,23	6 553 169	%7,68	6543061	%7,66
30-34	5 727 699	%8,11	6 315 047	%7,41	6267165	%7,34
35-39	5 072 441	%7,19	6 366 741	%7,47	6329246	%7,41
40-44	4 725 800	%6,70	6 606 029	%7,75	6564638	%7,69
45-49	4 085 065	%5,79	5 763 534	%6,76	5826791	%6,83
50-54	3 565 669	%5,05	5 054 624	%5,93	5272666	%6,18
55-59	2 788 858	%3,95	4 627 141	%5,43	4626522	%5,42
60-64	2 067 714	%2,93	3 856 671	%4,52	4035810	%4,73
65-69	1 698 583	%2,41	3 185 289	%3,74	3240413	%3,80
70-74	1 373 077	%1,95	2 264 119	%2,65	2345341	%2,75
75-79	1 069 961	%1,52	1 444 798	%1,69	1542928	%1,81
80-84	578 879	%0,82	893 457	%1,05	904423	%1,06
85-89	182 188	%0,26	450 083	%0,53	451810	%0,53
90+	97 487	%0,14	213 923	%0,25	237891	%0,28
Toplam	70 586 256	%100,00	85 279 553	%100,00	85 372 377	%100,00

Kaynak: www.tuik.gov.tr, Nüfusun Yaş Dağılımı (ADNKS) sonuçları, 2007-2023 [Ziy.Tar.: 03/04/2024]

3.4.1. Cinsiyete Göre Ortanca Yaş

İstanbul ve Türkiye'de Ortanca Yaş Yükseliyor.

Yeni doğan bebekten en yaşlıya kadar nüfusu oluşturan kişilerin yaşları küçükten büyüğe doğru sıralandığında ortada kalan kişinin yaşını ifade eden ortanca yaşın 2007 ile 2023 yılları arasında İstanbul ve Türkiye'de arttığı gözlemlenmektedir.

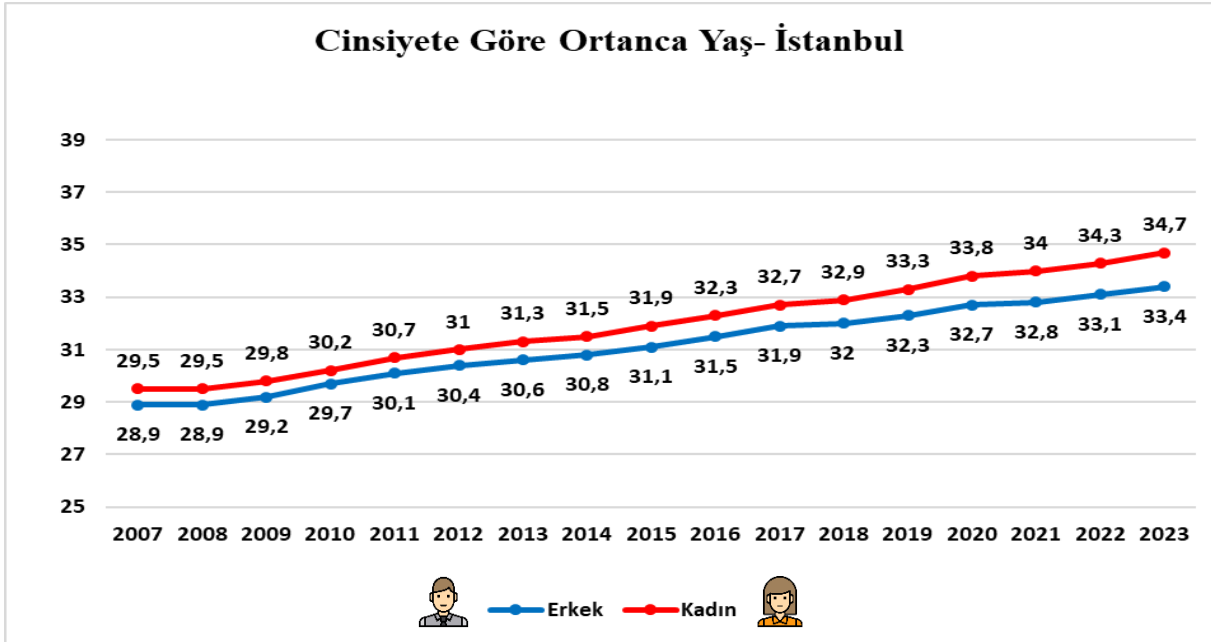
Nüfusun yaşlanması ile ilgili göstergelerden biri olan ortanca yaş 2007 yılında Türkiye genelinde toplam 28.3 iken, bu değer 2023 yılında 34.0'a yükselmiştir. Aynı şekilde, İstanbul'da 2007 yılında toplam ortanca yaş 29.2 iken, 2023 yılında bu değer 34.05'e çıkmıştır. (Kaynak: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2007-2023)

Grafik 21 ve 22'deki verilere göre erkeklerin ortanca yaşına odaklandığımızda, Türkiye genelinde 2007'de 27.7 iken, 2023'te 33.2'ye yükselmiştir. İstanbul'da ise aynı dönemde erkeklerin ortanca yaşının 28.9'dan 33.4'e yükseldiği görülmektedir.

Kadınların ortanca yaşına bakıldığında, Türkiye genelinde 2007'de 28.8 iken, 2023'te 34.7'ye yükselmiştir. İstanbul'da ise aynı dönemde kadınların ortanca yaşının 29.5'ten 34.7'ye yükseldiği görülmektedir.

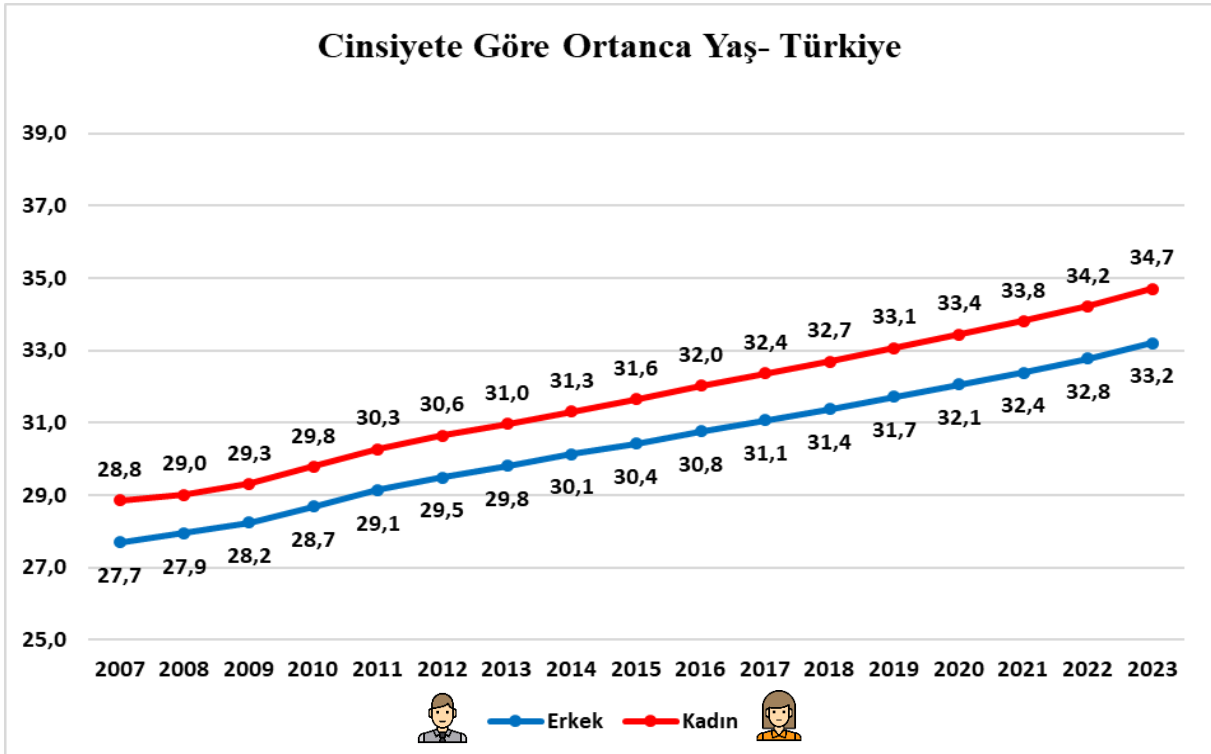
Sonuç olarak, Türkiye genelinde ve İstanbul'da hem erkeklerin hem de kadınların yaşam süresinin arttığını ve bu artışın toplam ortalama yaşa yansıdığını göstermektedir.

Grafik 21: İstanbul'un Yıllara Göre Ortanca Yaş Değeri

Kaynak: www.tuik.gov.tr Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2007-2023, [Ziy.Tar.: 08/04/2024]

Grafik 22: Türkiye'nin Yıllara Göre Ortanca Yaş Değeri

Kaynak: www.tuik.gov.tr, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2007-2023, [Ziy.Tar.: 08/04/2024]

3.4.2. Yaş Gruplarına Göre Nüfus Oranı

Çalışma Çağındaki Nüfus Oranı İstanbul İlinde %72,09 Oldu

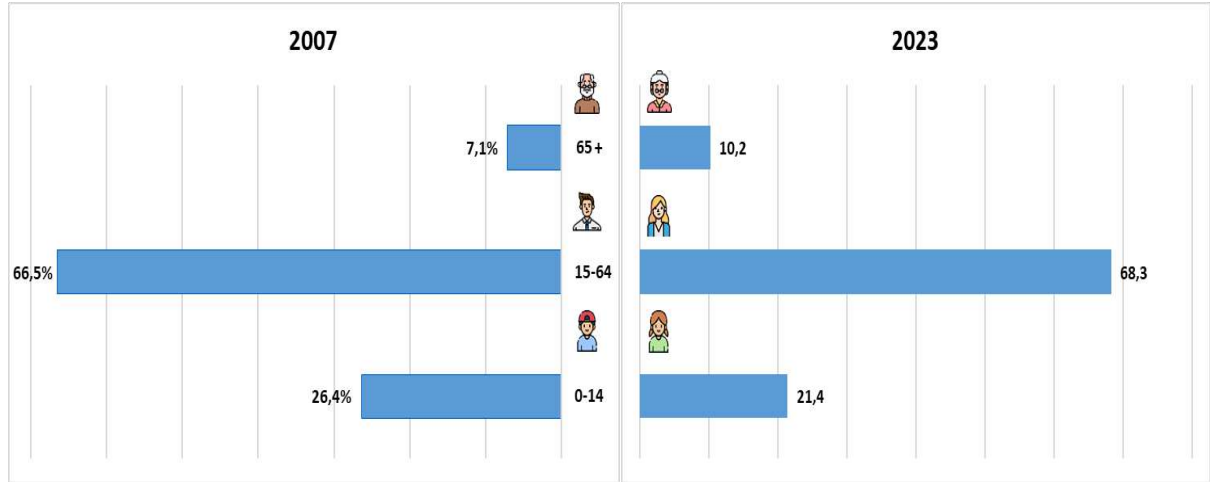
Grafik 23 ve 24'teki verilere göre İstanbul'da çalışma çağındaki nüfus (15-64 yaş aralığı) oranı 2007 yılında %69,89 iken 2023 yılında %72,09; Türkiye'de ise çalışma çağındaki nüfus (15-64 yaş aralığı) oranı 2007 yılında %66,5 iken 2023 yılında %68,3 oldu. İstanbul'un çalışma çağındaki nüfus oranı itibariyle Türkiye ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir.

Diğer yandan İstanbul'da çocuk yaş grubu olarak tanımlanan 0-14 yaş grubundaki nüfusun oranı %24,22' den %20,00' a gerilerken Türkiye'de ise çocuk yaş grubu olarak tanımlanan 0-14 yaş grubundaki nüfusun oranı %26,4'ten %21,4'e geriledi. İstanbul, 0-14 yaş grubundaki nüfus oranında ise Türkiye ortalamasının altındadır.

İstanbul'da 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun oranı %5,89' dan %7,91' e yükselirken Türkiye'de ise 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun oranı %7,1'den %10,2'ye yükseldi. Sonuç olarak İstanbul'un 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun oranında Türkiye ortalamasının altında olduğu anlaşılmaktadır.

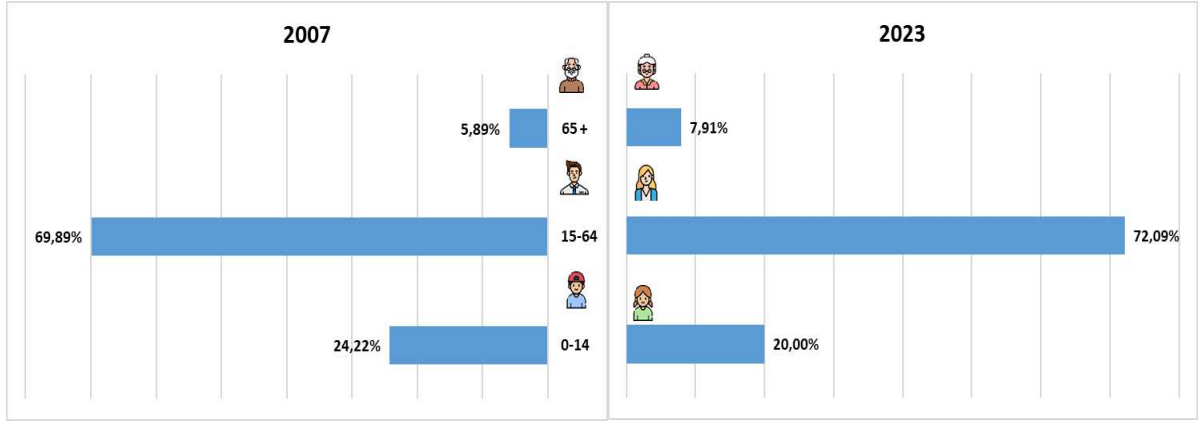
İstanbul'da, yaşlı nüfusun oranı artarken, çocuk nüfusun oranı ise düşmekte, bu netice kentteki yaşlanma eğilimini göstermektedir.

Grafik 23: Türkiye Yaş Gruplarına Göre Nüfus Oranı

Kaynak: TÜİK, Genel Nüfus Sayımı sonuçları, 2007-2023, [Ziy. Tar.: 08/04/2024]

Grafik 24: İstanbul Yaş Gruplarına Göre Nüfus Oranı

Kaynak: TÜİK, Genel Nüfus Sayımı sonuçları, 2007-2023, [Ziy. Tar. : 08/04/2024]

3.4.3. Yaş Bağımlılık Oranı

Toplam Yaş Bağımlılık Oranı Azaldı.

Çocuklar ve yaşlılar gibi çalışma hayatının dışındaki nüfus gruplarının ülke ekonomisindeki yükünü belirlemek için kullanılan çalışma çağındaki birey başına düşen çocuk ve yaşlı sayısını gösteren İstanbul'daki toplam yaş bağımlılık oranı, Tablo 29'da yer alan verilere göre 2007 yılında %43,1 iken 2023 yılında %38,7'ye düşmüş olup %10,21'lik bir azalmaya işaret etmektedir.

Ayrıca, İstanbul'daki yaş bağımlılık oranı Türkiye genelindeki yaş bağımlılık oranından daha düşük olup İstanbul'un nispeten genç bir nüfusa sahip olduğunu ve bu durumun bölgenin ekonomik kalkınması için fırsatlar sunabileceğini göstermektedir.

Çocuk bağımlılık oranı, ekonomik olarak aktif olan birey başına düşen çocuk sayısı ile ölçülmektedir. Tablo 29'daki verilere göre İstanbul'da çocuk bağımlılık oranı 2007 yılında %34,7 iken 2023 yılında %27,7'ye düşmüştür. Bu %20,17'lik bir azalmaya karşılık gelmektedir. Bu veriler, İstanbul'un Türkiye ortalamasından daha düşük bir çocuk bağımlılık oranına sahip olduğunu göstermektedir.

İstanbul'da yaşlı bağımlılık oranı Türkiye ortalamasının oldukça altındadır. Tablo 29'daki verilere göre 2007 yılında İstanbul'da yaşlı bağımlılık oranı %8,4 iken, 2023 yılında %11,0'a yükselmiştir. Bu %30,95'lik bir artışı işaret etmektedir.

Yaşlı bağımlılık oranı, yaşlı nüfusun çalışan nüfus üzerindeki ekonomik yükünü ölçmek için kullanılır. İstanbul'da yaşlı bağımlılık oranının Türkiye ortalamasının altında olması, İstanbul'daki çalışan nüfusun daha büyük bir yükü üstlendiği anlamına gelir.

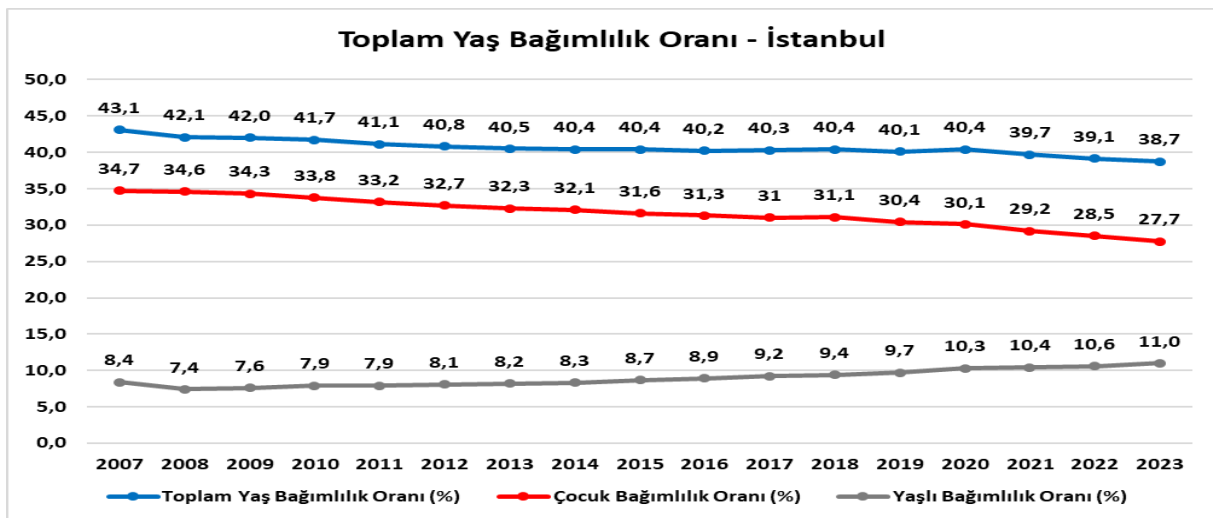
Diğer bir ifadeyle, 2023 yılında Türkiye'de çalışma çağındaki her 100 kişi 31,4 çocuğa ve 15,0 yaşlıya bakmaktadır. İstanbul'da ise 2023 yılında çalışma çağındaki her 100 kişi 27,7 çocuğa ve 11,0 yaşlıya bakmaktadır.

Tablo 29: İstanbul 2007-2023 Yılları Yaş Bağımlılık Oranları

Yıl	Toplam Yaş Bağımlılık Oranı (%)	Çocuk Bağımlılık Oranı (%)	Yaşlı Bağımlılık Oranı (%)
2007	43,1	34,7	8,4
2008	42,1	34,6	7,4
2009	42,0	34,3	7,6
2010	41,7	33,8	7,9
2011	41,1	33,2	7,9
2012	40,8	32,7	8,1
2013	40,5	32,3	8,2
2014	40,4	32,1	8,3
2015	40,4	31,6	8,7
2016	40,2	31,3	8,9
2017	40,3	31	9,2
2018	40,4	31,1	9,4
2019	40,1	30,4	9,7
2020	40,4	30,1	10,3
2021	39,7	29,2	10,4
2022	39,1	28,5	10,6
2023	38,7	27,7	11,0

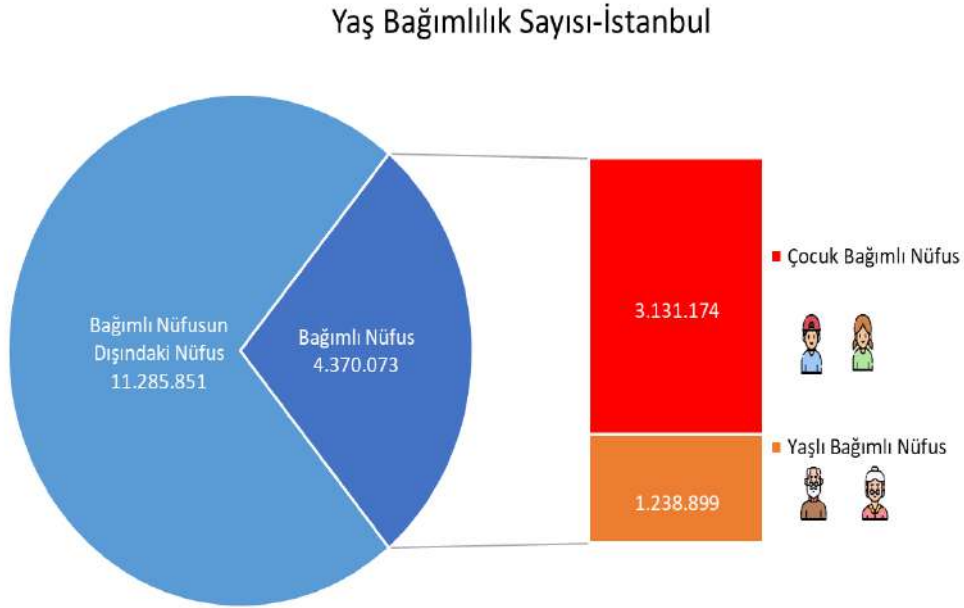
Kaynak: www.tuik.gov.tr, İllere Göre Yaş Bağımlılık Oranı, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2007-2023, [Ziy. Tar.: 08/04/2024]

Grafik 25: İstanbul Yaş Bağımlılık Oranı 2007-2023

Kaynak: www.tuik.gov.tr, İllere Göre Yaş Bağımlılık Oranı, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2007-2023, [Ziy. Tar.: 08/04/2024]

Grafik 26: İstanbul 2023 Yılı Bağımlı Nüfus Sayısı

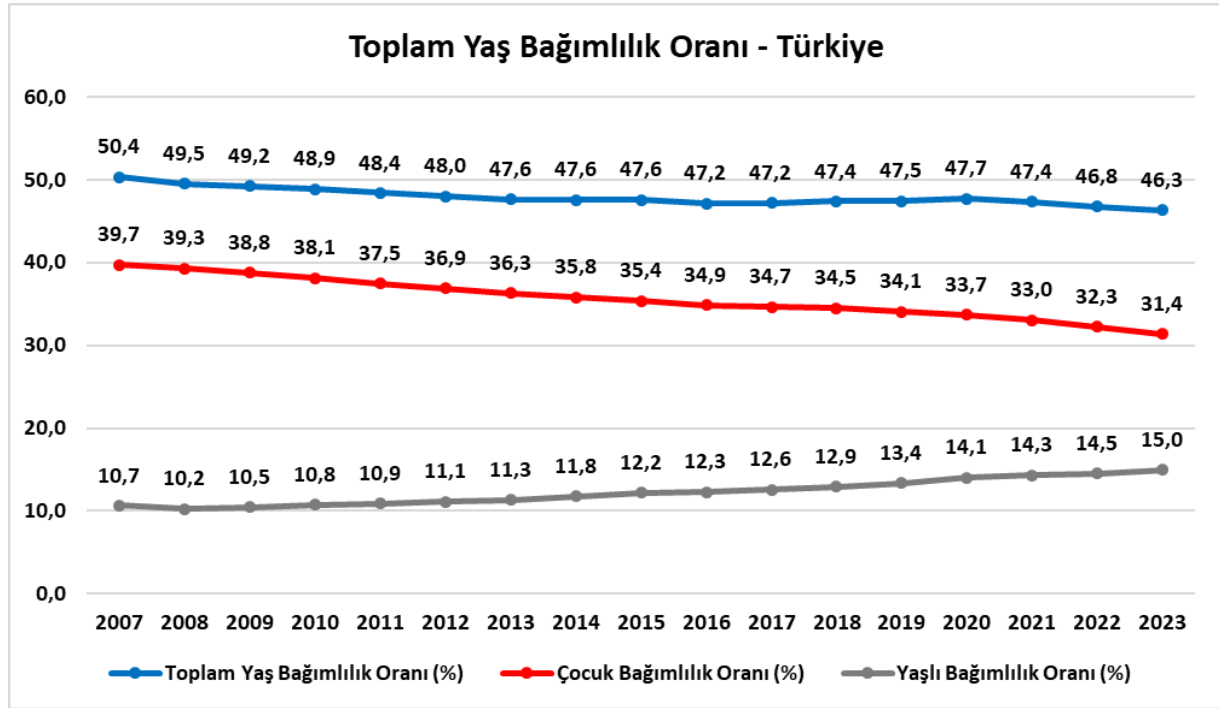
Kaynak: www.tuik.gov.tr, İllere Göre Yaş Bağımlılık Sayısı, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2007-2023, [Ziy. Tar.: 08/04/2024]

Tablo 30: Türkiye 2007-2023 Yıllarına Göre Yaş Bağımlılık Oranları

Yıl	Toplam Yaş Bağımlılık Oranı (%)	Çocuk Bağımlılık Oranı (%)	Yaşlı Bağımlılık Oranı (%)
2007	50,4	39,7	10,7
2008	49,5	39,3	10,2
2009	49,2	38,8	10,5
2010	48,9	38,1	10,8
2011	48,4	37,5	10,9
2012	48,0	36,9	11,1
2013	47,6	36,3	11,3
2014	47,6	35,8	11,8
2015	47,6	35,4	12,2
2016	47,2	34,9	12,3
2017	47,2	34,7	12,6
2018	47,4	34,5	12,9
2019	47,5	34,1	13,4
2020	47,7	33,7	14,1
2021	47,4	33,0	14,3
2022	46,8	32,3	14,5
2023	46,3	31,4	15,0

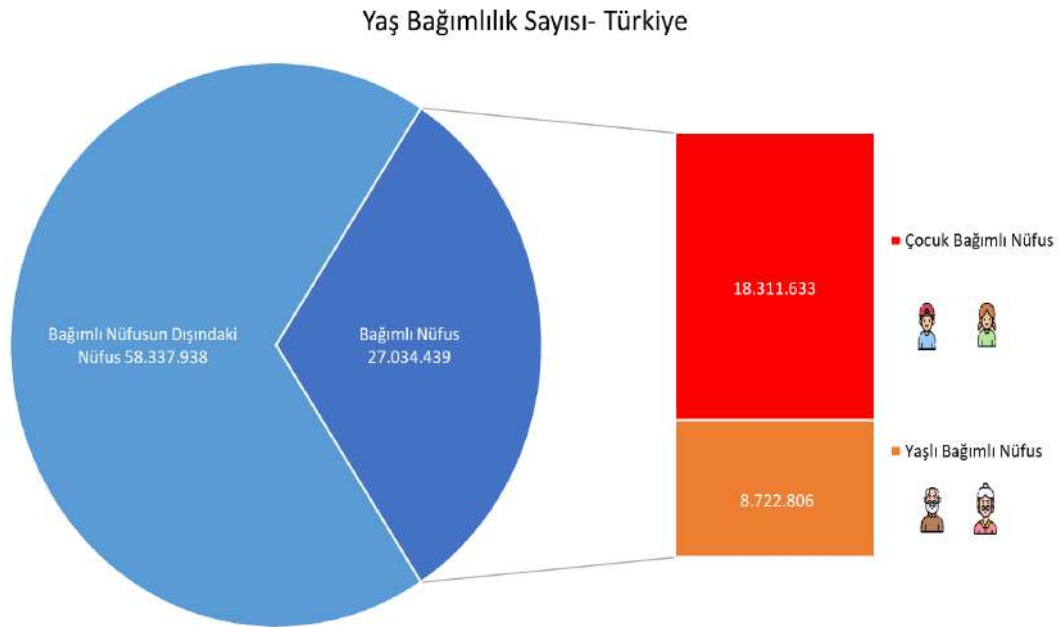
Kaynak: www.tuik.gov.tr, Yaş Bağımlılık Oranı, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2007-2023, [Ziy. Tar.: 08/04/2024]

Grafik 27: Türkiye Yaş Bağımlılık Oranı 2007-2023

Kaynak: www.tuik.gov.tr, Yaş Bağımlılık Oranı, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2007-2023, [Ziy. Tar.: 08/04/2024]

Grafik 28: Türkiye 2023 Yılı Bağımlı Nüfus Sayısı

Kaynak: www.tuik.gov.tr, Yaş Bağımlılık Sayısı, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2007-2023, [Ziy. Tar.: 08/04/2024]

3.5. NÜFUS YOĞUNLUĞU

İstanbul'da Kilometrekareye 3 Bin 13 Kişi Düştü

Nüfus yoğunluğu, bir bölgede yaşayan insan sayısının o bölgenin yüzölçümüne bölünmesiyle hesaplanmaktadır. İstanbul'un nüfus yoğunluğu Türkiye ortalamasının oldukça üzerindedir. İstanbul'da yaşamak, diğer şehirlere göre daha kalabalık bir ortamda yaşamak anlamına gelmekle birlikte İstanbul'un ekonomik, sosyal ve kültürel açıdan sunduğu olanaklar, birçok birey için tercih sebebi olmaya devam etmektedir.

Tablo 31'deki verilere göre, Türkiye'de nüfus yoğunluğu 2022 ve 2023 yılında değişim göstermemiştir. 111 kişi/km²'dir. İstanbul'da ise nüfus yoğunluğu ülke geneline oranla oldukça yüksek olup 2022 yılında 3 bin 62 kişi/km² iken 2023 yılında 3 bin 13 kişi/km²'ye yükselmiştir.

Diğer yandan Tablo 32'deki verilere göre en yüksek nüfus yoğunluğu olan ilçelerin başında Gaziosmanpaşa gelmektedir. Sırasıyla Güngören, Bahçelievler, Bağcılar ve Bayrampaşa diğer yoğun nüfuslu ilçeler arasındadır.

En düşük nüfus yoğunluğu ise Şile ve Çatalca'da görülmektedir. Beykoz, Arnavutköy ve Silivri gibi ilçeler de nüfus yoğunluğu en düşük ilçeler arasında yer almaktadır.

Tablo 31: 2010-2023 Yıllara Göre Nüfus Yoğunluğu

Yıl	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Türkiye	96	97	98	100	101	102	104	105	107	108	109	110	111	111
İstanbul	2 551	2 622	2 666	2 725	2 767	2 821	2 849	2 892	2 900	2 987	2 976	3 049	3 062	3013

Kaynak: www.tuik.gov.tr, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2010-2023 [Ziy. Tar.: 04/04/2024]

Tablo 32: İlçe Nüfuslarının Yüzölçümüne Oranı

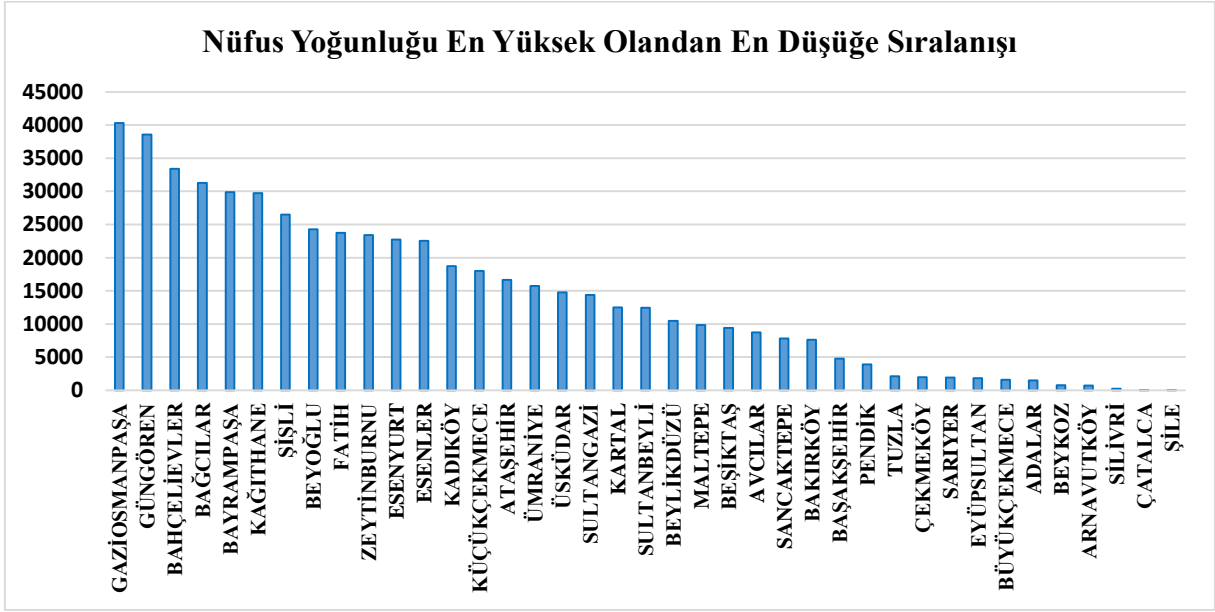
S.No	İlçeler	Nüfus- 2023 (ADNKS)	Yüzölçüm (km2) Gerçek Alan	Nüfus Yoğunluğu Kişi/km2	Toplam Nüfus İçindeki Oranı
	İstanbul	15.655.924	5.461	2.867	100
1	Esenyurt	978.007	43	22.744	6,1
2	Küçükçekmece	792.030	44	18.001	5
3	Pendik	743.774	190	3.915	4,7
4	Ümraniye	723.760	46	15.734	4,5
5	Bağcılar	719.071	23	31.264	4,5
6	Bahçelievler	567.848	17	33.403	3,6
7	Sultangazi	532.802	37	14.400	3,3
8	Maltepe	523.137	53	9.871	3,3
9	Üsküdar	517.348	35	14.781	3,3
10	Başakşehir	509.915	107	4.766	3,2
11	Sancaktepe	492.804	63	7.822	3,1
12	Gaziosmanpaşa	483.830	12	40.319	3
13	Kartal	475.042	38	12.501	3
14	Kadıköy	467.919	25	18.717	2,9
15	Kağıthane	445.672	15	29.711	2,8
16	Avcılar	437.221	50	8.744	2,7
17	Esenler	427.901	19	22.521	2,7
18	Eyüp	420.194	228	1.843	2,6
19	Ataşehir	416.529	25	16.661	2,6
20	Beylikdüzü	409.347	39	10.496	2,6
21	Sultanbeyli	360.702	29	12.438	2,3
22	Fatih	356.025	15	23.735	2,2
23	Sarıyer	344.250	177	1.945	2,2
24	Arnavutköy	336.062	453	742	2,1
25	Çekmeköy	299.806	152	1.972	1,9
26	Tuzla	293.604	138	2.128	1,8
27	Zeytinburnu	280.896	12	23.408	1,8
28	Büyükçekmece	276.572	173	1.599	1,7
29	Güngören	269.944	7	38.563	1,7
30	Bayrampaşa	268.850	9	29.872	1,7
31	Şişli	264.736	10	26.474	1,7
32	Beykoz	245.647	310	792	1,5
33	Silivri	221.723	858	258	1,4
34	Bakırköy	220.476	29	7.603	1,4
35	Beyoğlu	218.589	9	24288	1,4
36	Beşiktaş	169.022	18	9390	1,1
37	Çatalca	80.007	1.142	70	0,5
38	Şile	48.537	800	61	0,3
39	Adalar	16.325	11	1484	0,1

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

Kaynak: Harita Genel Müdürlüğü, www.harita.gov.tr, İl ve İlçe Yüzölçümleri, [Ziy. Tar.: 04/04/2024]

Kaynak: www.tuik.gov.tr, Yıllara Göre Nüfus Yoğunluğu, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2010-2023, [Ziy. Tar.: 04/04/2024]

Grafik 29: İlçe Nüfus Yoğunluğu

Kaynak: www.tuik.gov.tr, Yıllara Göre Nüfus Yoğunluğu, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2010-2023, [Ziy. Tar.: 04/04/2024]

3.6. NÜFUS ARTIŞ HIZI

İstanbul ve Türkiye'de Nüfus Artış Hızı Azaldı

Tablo 33'teki verilere göre, Türkiye'de nüfus artış hızı 2008'de binde 13 iken, 2023'te 1,1'e düşmüştür. Bu dönemde en yüksek artış hızı 2010'da binde 16 iken, 2020'de binde 6'ya düşmüştür.

İstanbul'un nüfus artış hızı ise Tablo 34'teki verilere göre 2008'de binde 10 iken, 2023'te eksi binde -16 olmuştur. Bu süreçte, İstanbul'un nüfus artış hızı büyük dalgalanmalar göstermiştir; 2019'da binde 30'a ulaşmış ancak 2020'de eksi binde -4 olmuştur.

İstanbul'daki nüfus artış hızının ilçelere göre dağılımına bakıldığında, Sancaktepe ve Sultanbeyli ilçelerinde nüfus artış hızı en düşükken, Şile ve Çatalca ilçelerinde ise en yüksek seviyede olduğu Tablo 35'teki verilerde görülmektedir.

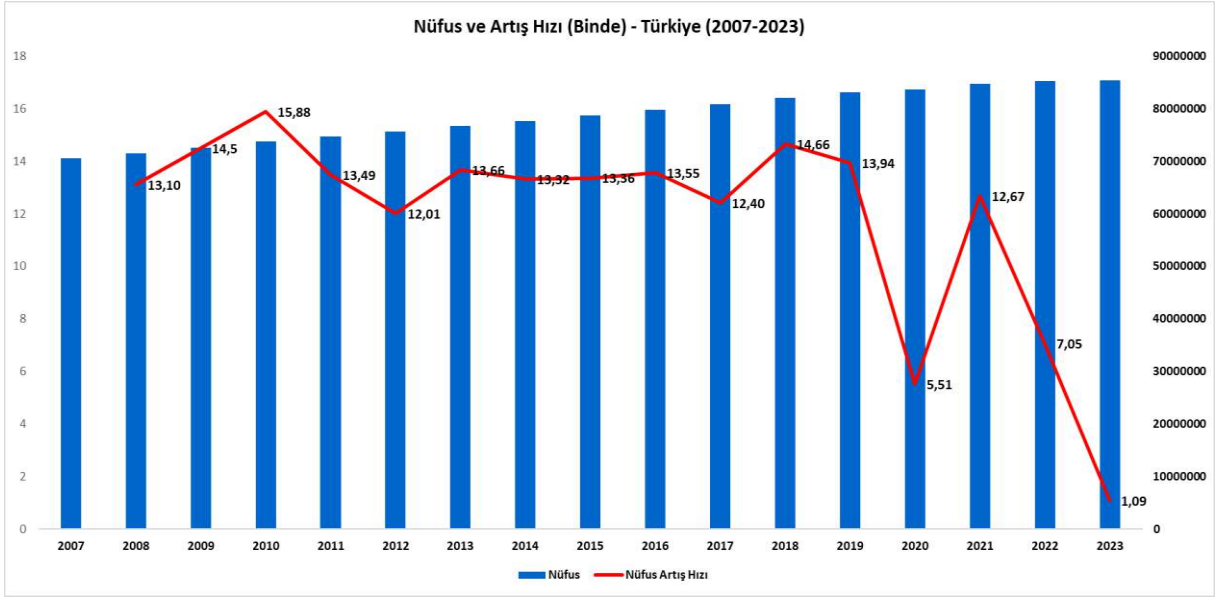
Bu veriler, İstanbul ve Türkiye'nin nüfus artış hızlarının önemli ölçüde değiştiğini ve İstanbul'un nüfus artış hızının Türkiye geneline kıyasla daha dalgalı bir seyir izlediğini göstermektedir.

Tablo 33: Türkiye Nüfus ve Nüfus Artış Hızı 2007-2023

Yıl	Nüfus Artış Hızı (Binde)	Nüfus
2007		70.586.256
2008	13,10	71.517.100
2009	14,5	72.561.312
2010	15,88	73.722.988
2011	13,49	74.724.269
2012	12,01	75.627.384
2013	13,66	76.667.864
2014	13,32	77.695.904
2015	13,36	78.741.053
2016	13,55	79.814.871
2017	12,40	80.810.525
2018	14,66	82.003.882
2019	13,94	83.154.997
2020	5,51	83.614.362
2021	12,67	84.680.273
2022	7,05	85.279.553
2023	1,09	85.372.377

Kaynak: www.tuik.gov.tr, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2007-2023 [Ziy.Tar. : 24/05/2024]

Grafik 30: Türkiye Nüfusu ve Nüfus Artış Hızı

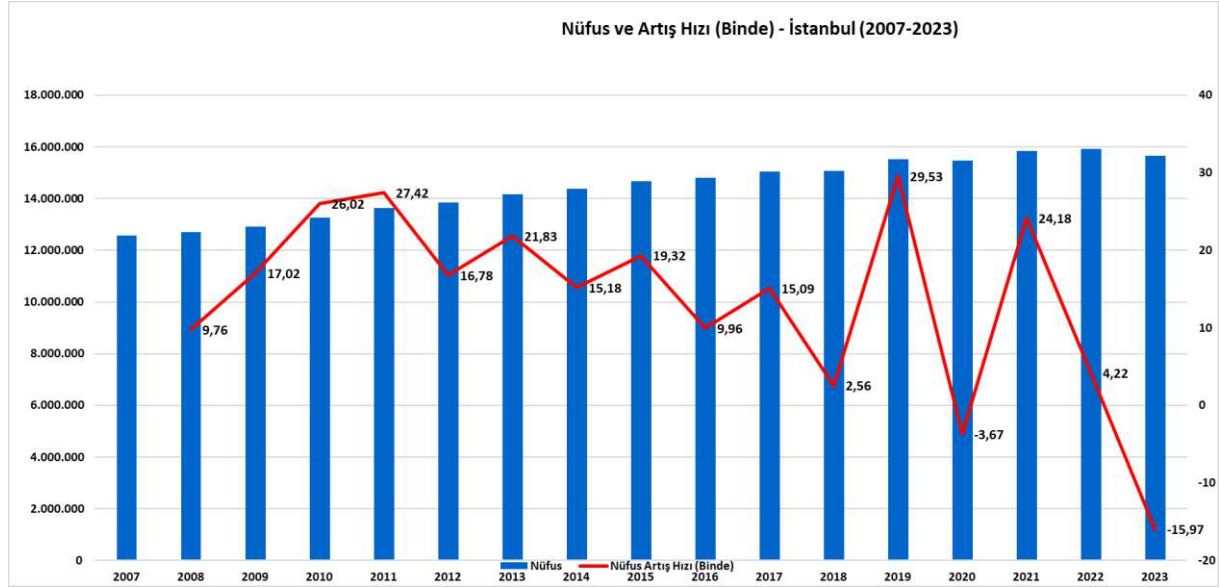
Kaynak: www.tuik.gov.tr, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2007-2023 [Ziy.Tar.: 24/05/2024]

Tablo 34: İstanbul Nüfus ve Nüfus Artış Hızı 2007-2023

Yıl	Nüfus Artış Hızı (Binde)	Nüfus
2007		12.573.836
2008	9,76	12.697.164
2009	17,02	12.915.158
2010	26,02	13.255.685
2011	27,42	13.624.240
2012	16,78	13.854.740
2013	21,83	14.160.467
2014	15,18	14.377.018
2015	19,32	14.657.434
2016	9,96	14.804.116
2017	15,09	15.029.231
2018	2,56	15.067.724
2019	29,53	15.519.267
2020	-3,67	15.462.452
2021	24,18	15.840.900
2022	4,22	15.907.951
2023	-15,97	15.655.924

Kaynak: www.tuik.gov.tr, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2007-2023 [Ziy.Tar.: 24/05/2024]

Grafik 31: İstanbul Nüfusu ve Nüfus Artış Hızı

Kaynak: www.tuik.gov.tr, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2007-2023 [Ziy.Tar.: 24/05/2024]

Tablo 35: Nüfus Artış Hızının İlçelere Göre Dağılımı-2023

İlçe	Nüfus Artış Hızı (Binde)
Şile	110,39
Çatalca	32,25
Arnavutköy	29,01
Silivri	20,78
Tuzla	16,23
Çekmeköy	12,55
Sultanbeyli	6,96
Sancaktepe	6,02

Kaynak: www.tuik.gov.tr Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2023 [Ziy.Tar.: 24/05/2024]

3.7. GÖÇ İSTATİSTİKLERİ

3.7.1. İstanbul'un İller Düzeyinde Aldığı- Verdiği Göç

İstanbul, Ankara'dan En Fazla Göç Alırken, Kocaeli'ye En Fazla Göç Verdi

Tablo 36'ya göre, 2023 yılında İstanbul, çeşitli illere göç vermiş ve aynı zamanda diğer illerden göç almıştır. En fazla göç verdiği il Kocaeli olurken, en fazla göç aldığı il ise Ankara'dır. İstanbul, toplamda 581 bin 330 kişi göç verirken, 412 bin 707 kişi göç almıştır.

İkinci en fazla göç verdiği il Tekirdağ'dır, İstanbul Tekirdağ'a 23 bin 476 kişi göç vermiştir. İkinci en fazla göç aldığı il ise Kocaeli'dir, İstanbul Kocaeli'den 17 bin 473 kişi göç almıştır. Bu verilere dayanarak, İstanbul'un Ankara gibi büyük şehirden yoğun bir göç aldığı, endüstriyel ve ticari faaliyetlerin yoğun olduğu Kocaeli'ye de göç verdiği görülmektedir.

Tablo 36: 2023 Yılında İstanbul'un İller Düzeyinde Aldığı ve Verdiği Göç İstatistikleri

2023 Yılında İstanbul'un İller Düzeyinde Aldığı Göç			2023 Yılında İstanbul'un İller Düzeyinde Verdiği Göç		
	İl	Aldığı Göç		İl	Verdiği Göç
1	Ankara	18.457	1	Kocaeli	27.835
2	Kocaeli	17.473	2	Tekirdağ	23.476
3	İzmir	16.677	3	Ankara	23.403
4	Bursa	14.619	4	Tokat	22.090
5	Hatay	13.882	5	İzmir	20.155
6	Tekirdağ	11.677	6	Ordu	18.505
7	Tokat	11.532	7	Samsun	17.545
8	Van	11.405	8	Sivas	16.306
9	Malatya	11.039	9	Kastamonu	15.953
10	Antalya	10.518	10	Giresun	15.763
-	Diğer İller	275.428	-	Diğer İller	380299
Toplam Alınan Göç		412.707	Toplam Verilen Göç		581.330

Kaynak: www.tuik.gov.tr, Göç İstatistikleri, İller Arası Aldığı ve Verdiği Göç Bilgileri,2023, [Ziy. Tar.: 30.05.2024]

3.7.2. İstanbul'da Yaşayan Diğer İllere Kayıtlı Nüfus

İstanbul'da Yaşayanların Diğer İllere Kayıtlı Olma Oranında Sivas ve Kastamonu Öne Çıkıyor

Tablo 37'ye göre, Sivas, İstanbul'da yaşayanların en fazla kayıtlı olduğu il olarak %5.01 oranla öne çıkmaktadır. Kastamonu ise %3,61'lik bir oranla ikinci sırada yer almaktadır. İstanbul'da yaşayanların diğer illere kayıtlı olma oranı genel olarak %2.43 ile %3,61 arasında değişmektedir. Bu veriler, İstanbul'un çeşitli illerden göç aldığını ve bu iller arasında Sivas ve Kastamonu'nun öne çıktığını göstermektedir.

Tablo 37: İstanbul'da Yaşayan Diğer İllere Kayıtlı Nüfus

2023 Yılında İstanbul'da Yaşayan Diğer İllere Kayıtlı Nüfus			
Nüfusa Kayıtlı Olunan İl		Nüfus	Oran %
1	Sivas	754.327	5,01%
2	Kastamonu	544.060	3,61%
3	Ordu	515.544	3,42%
4	Giresun	482.530	3,20%
5	Tokat	478.587	3,18%
6	Erzurum	450.286	2,99%
7	Malatya	419.224	2,78%
8	Samsun	415.022	2,76%
9	Trabzon	411.065	2,73%
10	Sinop	365.925	2,43%
-	İstanbul	2.152.878	14,30%

Kaynak: www.tuik.gov.tr, İkamet edilen ile göre nüfusa kayıtlı olunan il (ADNKS) sonuçları,2023 [Ziy. Tar.:14/05/2024]

3.7.3. İstanbul İlinin Aldığı Göç – Verdiği Göç

İstanbul'da Net Göç Hızı Negatif Yönde

Tablo 38'deki verilere göre 2007-2008 döneminden 2021-2022 dönemine kadar olan süreçte, İstanbul aldığı göç miktarında genel bir artış göstermiştir. Özellikle son iki dönemde (2021-2022 ve 2022-2023), İstanbul'un aldığı göç miktarında belirgin bir artış yaşanmıştır.

Aynı dönemlerde İstanbul'un verdiği göç miktarı da artmıştır. Özellikle, 2017-2018 dönemi ile 2022-2023 dönemi arasında İstanbul'dan göç edenlerin sayısında büyük bir artış gözlemlenmiştir.

Bu dönem boyunca İstanbul'da net göçte dalgalanmalar yaşanmıştır. Son iki dönemde net göç hızı negatif yönlüdür; İstanbul'a gelen göç, İstanbul'dan ayrılan göçten daha azdır. Bu durum, İstanbul'un göç alımı ile göç verimi arasındaki farkın net göçteki dalgalanmalara işaret etmektedir.

Net göçün nüfusa oranını ifade eden net göç hızı son iki dönemde negatif yönlü olmuştur. Bu etkinin ekonomik şartlardan, konut fiyatları ve kira maliyetlerinin artışından kaynaklandığı değerlendirilebilir.

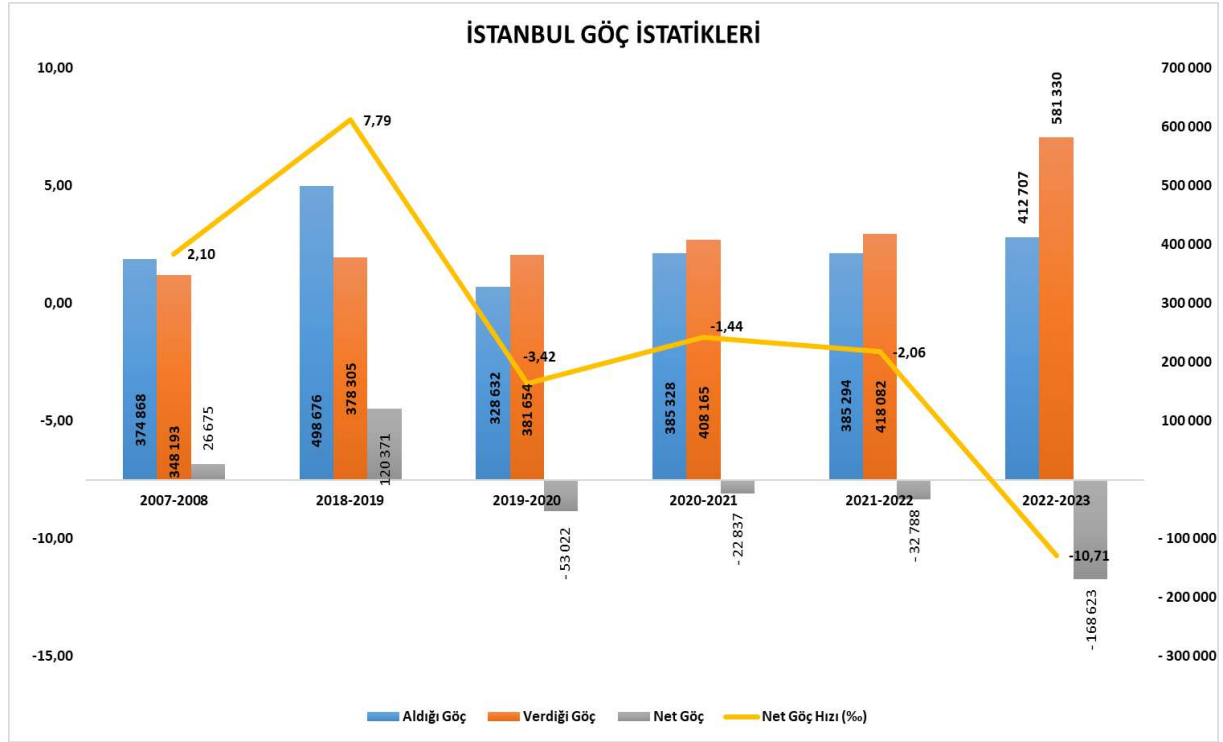
Tablo 38: İstanbul İli Göç İstatistikleri

İstanbul					
Yıl	Toplam nüfus	Aldığı göç	Verdiği göç	Net göç	Net göç hızı (%)
2007-2008	12 697 164	374 868	348 193	26 675	2,10
2008-2009	12 915 158	388 467	348 986	39 481	3,06
2009-2010	13 255 685	439 515	336 932	102 583	7,77
2010-2011	13 624 240	450 445	328 663	121 782	8,98
2011-2012	13 854 740	384 535	354 074	30 461	2,20
2012-2013	14 160 467	437 922	371 601	66 321	4,69
2013-2014	14 377 018	438 998	424 662	14 336	1,00
2014-2015	14 657 434	453 407	402 864	50 543	3,45
2015-2016	14 804 116	369 582	440 889	- 71 307	-4,81
2016-2017	15 029 231	416 587	422 559	- 5 972	-0,40
2017-2018	15 067 724	385 482	595 803	- 210 321	-13,86
2018-2019	15 519 267	498 676	378 305	120 371	7,79
2019-2020	15 462 452	328 632	381 654	- 53 022	-3,42
2020-2021	15 840 900	385 328	408 165	- 22 837	-1,44
2021-2022	15 907 951	385 294	418 082	- 32 788	-2,06
2022-2023	15 655 924	412 707	581 330	- 168 623	-10,71

Kaynak: www.tuik.gov.tr, Göç İstatistikleri, İllerin aldığı göç, verdiği göç, net göç ve net göç hızı, 2008-2023, [Ziy. Tar.: 28/03/2024]

Grafik 32: İstanbul İli Göç İstatistikleri

Kaynak: www.tuik.gov.tr, Göç İstatistikleri, İllerin aldığı göç, verdiği göç, net göç ve net göç hızı, 2008-2023, [Ziy. Tar.: 28/03/2024]

3.7.4. Uluslararası Göç İstatistikleri

İstanbul'da Uluslararası Göçte Azalma Gerçekleşti

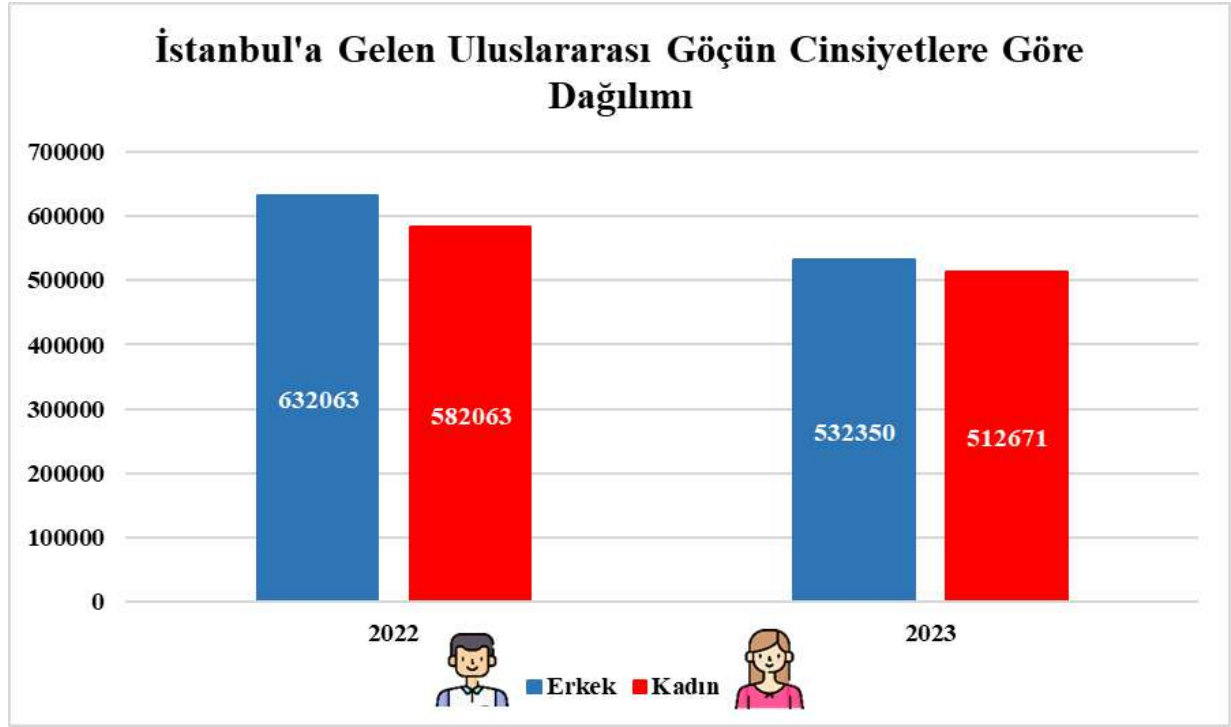
Tablo 39'daki verilere göre, 2022'de toplam uluslararası göç 1 milyon 214 bin 126 kişi iken, bu rakam 2023'te 1 milyon 45 bin 21'e düşmüştür. Hem erkek hem de kadın göçmen sayıları 2023'te azalmıştır. Cinsiyetlere göre dağılımda ise, her iki yılda da erkek göçmenlerin oranı kadınlardan biraz daha yüksektir. 2022'de erkek göçmenlerin oranı %52,06 iken, kadın göçmenlerin oranı %47,94'tür. 2023'te ise, erkek göçmenlerin oranı %50,94 iken, kadın göçmenlerin oranı %49,06'dır. Bu durum, uluslararası göçün toplamda azaldığını ve cinsiyet dağılımının daha da dengelendiğini göstermektedir.

Tablo 39: İstanbul'a gelen uluslararası göçün cinsiyetlere göre dağılımı

Yıl	İstanbul'a Gelen Uluslararası Göçün Cinsiyetlere Göre Dağılımı				
	Erkek	Erkek Oran	Kadın	Kadın Oran	Toplam
2022	632.063	52,06	582.063	47,94	1.214.126
2023	532.350	50,94	512.671	49,06	1.045.021

Kaynak: İstanbul İl Göç Müdürlüğü'nün 24.05.2024 tarih ve 659681 sayılı yazısı

Grafik 33: İstanbul'a gelen uluslararası göçün cinsiyetlere göre dağılımı

Kaynak: İstanbul İl Göç Müdürlüğünün 24.05.2024 tarih ve 659681 sayılı yazısı

İstanbul'a Yapılan Uluslararası Göçte 18-64 Yaş Grubu Öne Çıkıyor

Tablo 40'teki verilere göre 2023 yılında İstanbul'a gelen uluslararası göçün yaş gruplarına göre dağılımı incelendiğinde, en fazla göç edenlerin %66'sı 18-64 yaş grubunda olduğu görülmüştür. Bu yaş grubunu %22 ile 5-17 yaş grubu ve %9 ile 0-4 yaş grubu takip etmektedir. Bu da çalışma çağındaki nüfusun İstanbul'a daha fazla göç ettiklerini göstermektedir.

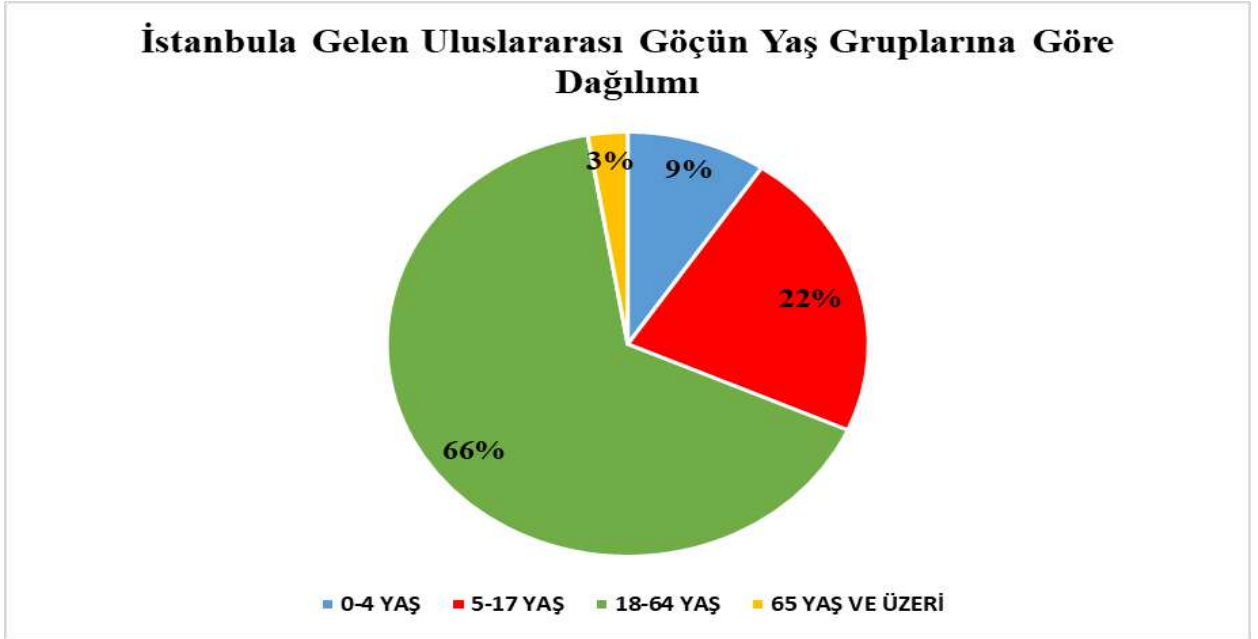
İstanbul'a gerçekleşen uluslararası göçün 2022 ve 2023 yıllarındaki değişim oranına bakıldığında ise toplamda %13,92'lik bir azalma gözlenmiştir. %16,48 oranla en fazla azalma 18-64 yaş grubunda olurken, %12,60 ile 0-4 yaş grubu, %9,71 ile 65 yaş üzeri %6,59 ile 5-17 grubu takip etmektedir.

Tablo 40: İstanbul' a Gelen Uluslararası Göçün Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

Yaş Grupları	İstanbul'a Gelen Uluslararası Göçün Yaş Gruplarına Göre Dağılımı		
	2022	2023	Oran
0-4 Yaş	112.282	98.134	-12,60%
5-17 Yaş	248.975	232.549	-6,59%
18-64 Yaş	822.000	686.467	-16,48%
65 Yaş Ve Üzeri	30.869	27.871	-9,71%
Toplam	1.214.126	1.045.021	-13,92%

Kaynak: İstanbul İl Göç Müdürlüğünün 24.05.2024 tarih ve 659681 sayılı yazısı

Grafik 34: İstanbul'a Gelen Uluslararası Göçün Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

Kaynak: İstanbul İl Göç Müdürlüğünün 24.05.2024 tarih ve 659681 sayılı yazısı

2023'te İstanbul'a Uluslararası Göçte En Fazla Göç Alan İlçe Esenyurt

Tablo 41'deki verilere göre, 2023 yılında İstanbul'a uluslararası göçün en fazla olduğu ilçe %11,30 oranıyla Esenyurt olmuştur. Esenyurt'u sırasıyla %6,42 ile Bağcılar, %6,24 ile Küçükçekmece, %6 ile Başakşehir ve %4,60 ile Sultangazi takip etmektedir. Diğer ilçeler ise toplamda %65,43'lük bir paya sahiptir.

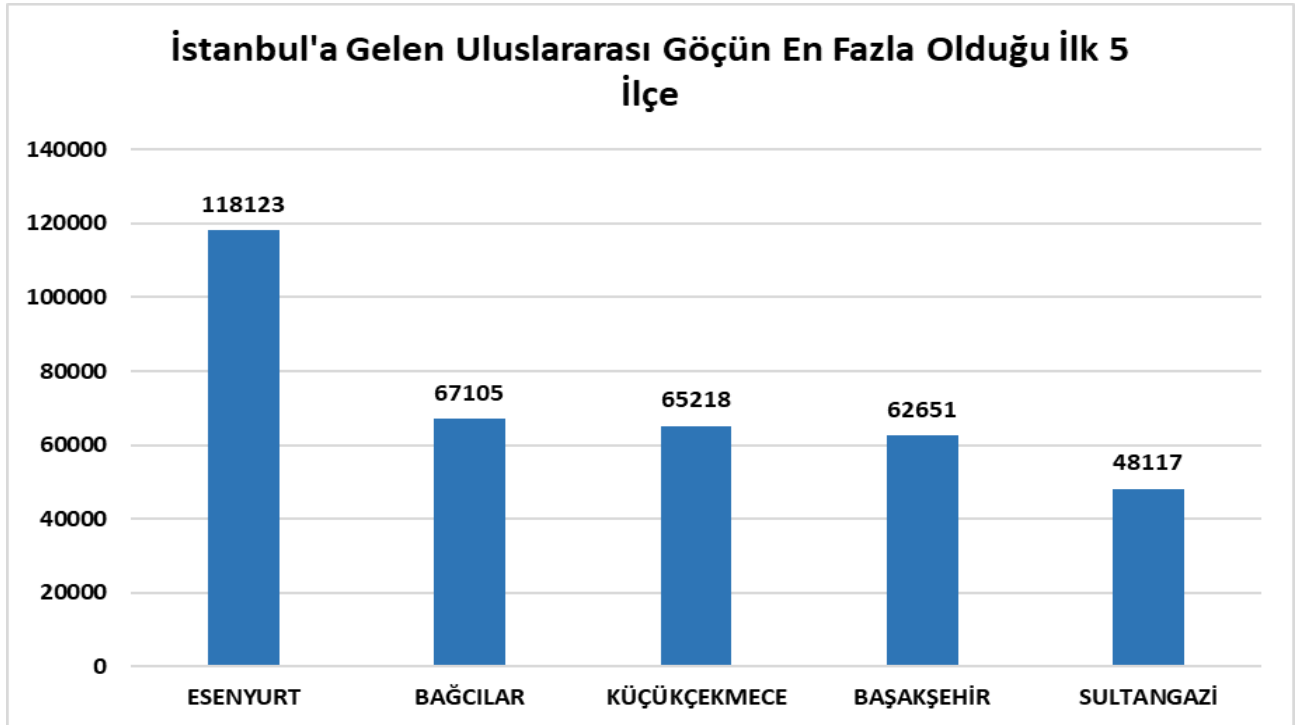
Bu verilere göre, İstanbul'da uluslararası göçte Esenyurt'un öne çıktığı ve Bağcılar, Küçükçekmece, Başakşehir ve Sultangazi'nin de önemli göç alan ilçeler olduğu görülmektedir. Diğer ilçeler ise genel toplamın büyük bir kısmını oluşturmaktadır.

Tablo 41: İstanbul'a Gelen Uluslararası Göçün En Fazla Olduğu İlçeler

İstanbul'a Gelen Uluslararası Göçün En Fazla Olduğu İlk 5 İlçe						
	İlçe	2022	Yüzde	İlçe	2023	Yüzde
1	Esenyurt	130.704	10,77%	Esenyurt	118.123	11,30%
2	Başakşehir	78.418	6,46%	Bağcılar	67.105	6,42%
3	Küçükçekmece	76.646	6,31%	Küçükçekmece	65.218	6,24%
4	Bağcılar	76.230	6,28%	Başakşehir	62.651	6,00%
5	Avcılar	64.092	5,28%	Sultangazi	48.117	4,60%
6	Diğer	788.036	64,91%	Diğer	683.807	65,43%
7	Toplam	1.214.126	100,00%	Toplam	1.045.021	100,00%

Kaynak: İstanbul İl Göç Müdürlüğü'nün 24.05.2024 tarih ve 659681 sayılı yazısı

Grafik 35: İstanbul'a Gelen Uluslararası Göçün En Fazla Olduğu İlçeler

Kaynak: İstanbul İl Göç Müdürlüğü'nün 24.05.2024 tarih ve 659681 sayılı yazısı

2023'te İstanbul'a Gelen Uluslararası Göçte Suriye Vatandaşları İlk Sırada

Tablo 42'deki verilere göre, İstanbul'a en fazla göç alan ülkeler incelendiğinde, öncelikle Suriye'nin göze çarptığı görülmektedir. Her iki yılda da Suriye, İstanbul'a en yüksek göç oranına sahiptir, 2022'de %49,32 iken 2023'te %54,94'e yükselmiştir.

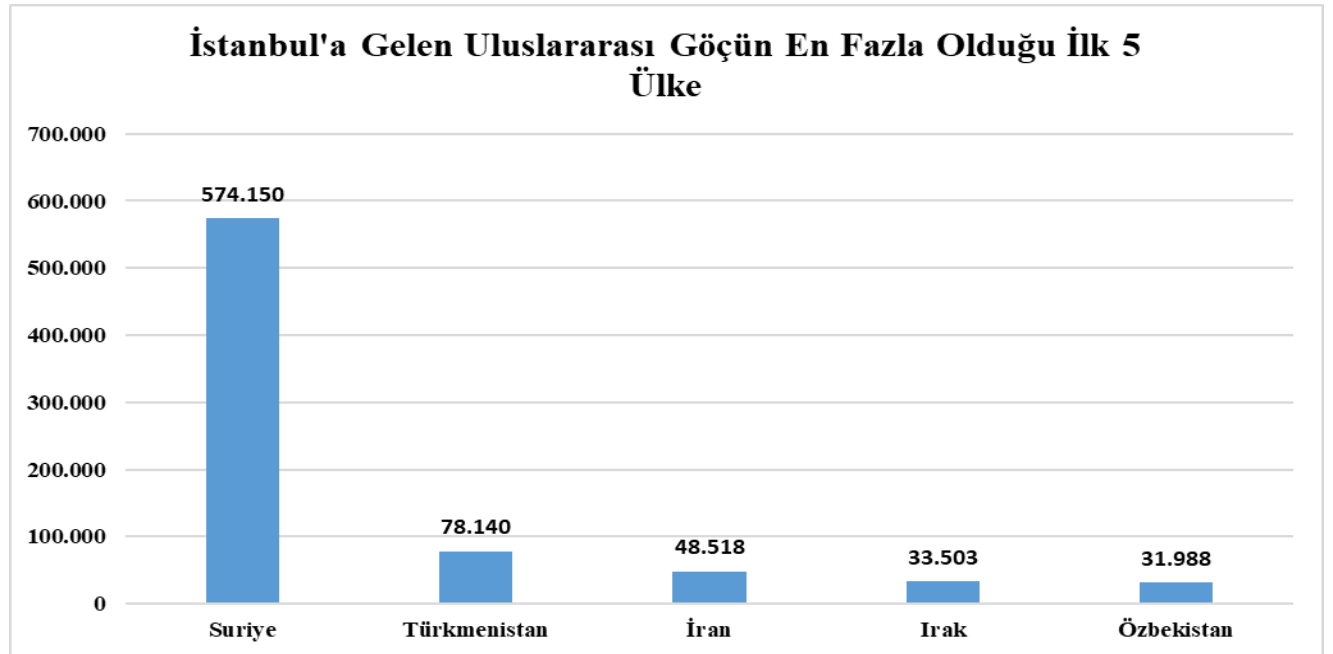
İkinci sırada ise Türkmenistan gelmektedir, ancak göç oranında azalma olmuştur. Özbekistan'ın ise her iki yılda da beşinci sırada olduğu görülmektedir.

Tablo 42: İstanbul'a Gelen Uluslararası Göçün En Fazla Olduğu Uyruklar

Vatandaşlık Ülkesine Göre İstanbul'a Gelen Uluslararası Göçün En Fazla Olduğu İlk 5 Ülke						
	Uyruk	2022	Yüzde	Uyruk	2023	Yüzde
1	Suriye	598.778	49,32%	Suriye	574.150	54,94%
2	Türkmenistan	86.686	7,14%	Türkmenistan	78.140	7,48%
3	İran	59.225	4,88%	İran	48.518	4,64%
4	Irak	50.330	4,15%	Irak	33.503	3,21%
5	Özbekistan	38.696	3,19%	Özbekistan	31.988	3,06%
6	Diğer	380.411	31,33%	Diğer	278.722	26,67%
	Toplam	1.214.126	100,00%	Toplam	1.045.021	100,00%

Kaynak: İstanbul İl Göç Müdürlüğü'nün 24.05.2024 tarih ve 659681 sayılı yazısı

Grafik 36: İstanbul'a Gelen Uluslararası Göçün En Fazla Olduğu Uyruklar

Kaynak: İstanbul İl Göç Müdürlüğü'nün 24.05.2024 tarih ve 659681 sayılı yazısı

3.8 ÖLÜM İSTATİSTİKLERİ

3.8.1. İlçelere Göre Ölüm Sayıları (2023)

İstanbul'da 2023 Yılında Ölüm Sayıları İlçelere Göre Değişti

Tablo 43'teki verilere göre, İstanbul'da 2021'den 2023'e kadar hem erkeklerde hem de kadınlarda ölüm sayıları azalmıştır. En yüksek ölüm sayıları genellikle 2021 yılında görülmüş olup, bunun başlıca nedeni Covid-19 salgınının İstanbul'daki ölüm sayıları üzerindeki etkisidir. Buna rağmen, alınan önlemler sonucunda sonraki yıllarda azalma eğilimi görülmüştür. Genel olarak, her yıl erkeklerde kadınlara kıyasla daha fazla ölüm meydana gelmiştir.

2023 yılı ölüm sayıları ilçelere göre incelendiğinde, ölüm sayılarının ilçeler arasında farklılık gösterdiği görülmektedir. Kadıköy ilçesi, diğer ilçelere kıyasla ölüm sayısının en fazla olduğu ilçeler arasında yer almaktadır.

Ayasofya-i Kebir Cami-i Şerifi

Tablo 43: İlçelere Göre Ölüm Sayıları

İlçeler	2021		2022		2023	
	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
Adalar	97	82	90	69	92	76
Arnavutköy	702	545	659	476	608	456
Ataşehir	1317	988	1116	931	1078	856
Avcılar	1292	1033	1088	867	997	796
Bağcılar	1665	1343	1408	1109	1465	1054
Bahçelievler	1826	1407	1540	1244	1422	1149
Bakırköy	918	910	796	864	809	771
Başakşehir	862	668	660	548	690	489
Bayrampaşa	988	770	870	638	754	643
Beşiktaş	742	759	706	782	583	699
Beykoz	952	792	878	729	771	665
Beylikdüzü	1014	788	899	749	805	695
Beyoğlu	877	701	767	577	756	585
Büyüçekmece	931	708	828	628	742	617
Çatalca	424	312	355	301	347	238
Çekmeköy	611	491	526	438	535	444
Esenler	1107	863	919	678	853	654
Esenyurt	1845	1487	1527	1172	1654	1145
Eyüpsultan	1239	978	1037	838	990	806
Fatih	1789	1529	1546	1491	1435	1265
Gaziosmanpaşa	1542	1249	1332	1068	1202	1010
Güngören	916	730	759	676	691	590
Kadıköy	2251	2401	2127	2341	1856	2233
Kağıthane	1298	1025	1042	845	1053	883
Kartal	1623	1318	1431	1239	1373	1190
Küçükçekmece	2015	1665	1828	1482	1742	1402
Maltepe	1744	1640	1592	1422	1549	1361
Pendik	2031	1665	1742	1381	1644	1269
Sancaktepe	896	735	790	634	795	642
Sarıyer	1107	881	1060	803	1013	830
Şile	233	154	241	181	223	173
Silivri	768	560	700	535	697	525
Şişli	1035	1023	945	983	877	909
Sultanbeyli	740	595	590	497	616	497
Sultangazi	1178	922	980	780	974	740
Tuzla	662	524	543	426	571	425
Ümraniye	1815	1489	1654	1254	1473	1244
Üsküdar	1952	1736	1674	1551	1533	1465
Zeytinburnu	860	638	679	600	621	557
Toplam	45864	38104	39924	33827	37889	32048

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, Ölüm İstatistikleri [Ziy.Tar.: 14/06/2024]

3.8.2. Kaba Ölüm Hızı

İstanbul'da 2023 Yılında Kaba Ölüm Sayısı ve Hızı Azaldı

Tablo 44'teki verilere göre, İstanbul'da kaba ölüm sayısı 2022 yılında 73 bin 751 olarak kaydedilmişken, 2023 yılında 69 bin 937 olarak gerçekleşmiştir. Bu, %5,17'lik bir azalışa denk gelmektedir. Türkiye genelinde ise 2022 yılında 504 bin 839 olan kaba ölüm sayısı, 2023 yılında 525 bin 814'e yükselmiştir. Bu oran da %4,15'lik bir artışa denk gelmektedir.

Bin kişi başına düşen ölüm sayısını ifade eden kaba ölüm hızına bakıldığında ise İstanbul'da toplam kaba ölüm hızı 2022 yılında binde 4,6 iken 2023 yılında binde 4,4 olarak azalmıştır. Diğer bir ifadeyle 2023 yılında bin kişi başına 4,4 ölüm düşmüştür. Türkiye genelinde ise toplam kaba ölüm hızı 2022 yılında binde 5,9 iken 2023 yılında binde 6,2 olarak artmıştır.

Bu verilere göre, İstanbul'da 2022-2023 yılları arasında kaba ölüm hızı ve kaba ölüm sayısı azalmıştır. Türkiye genelinde de kaba ölüm hızı ve ölüm sayısı 2022-2023 yılları arasında artmıştır. Ayrıca, İstanbul'daki kaba ölüm hızı Türkiye genelindeki kaba ölüm hızının altında kalmıştır.

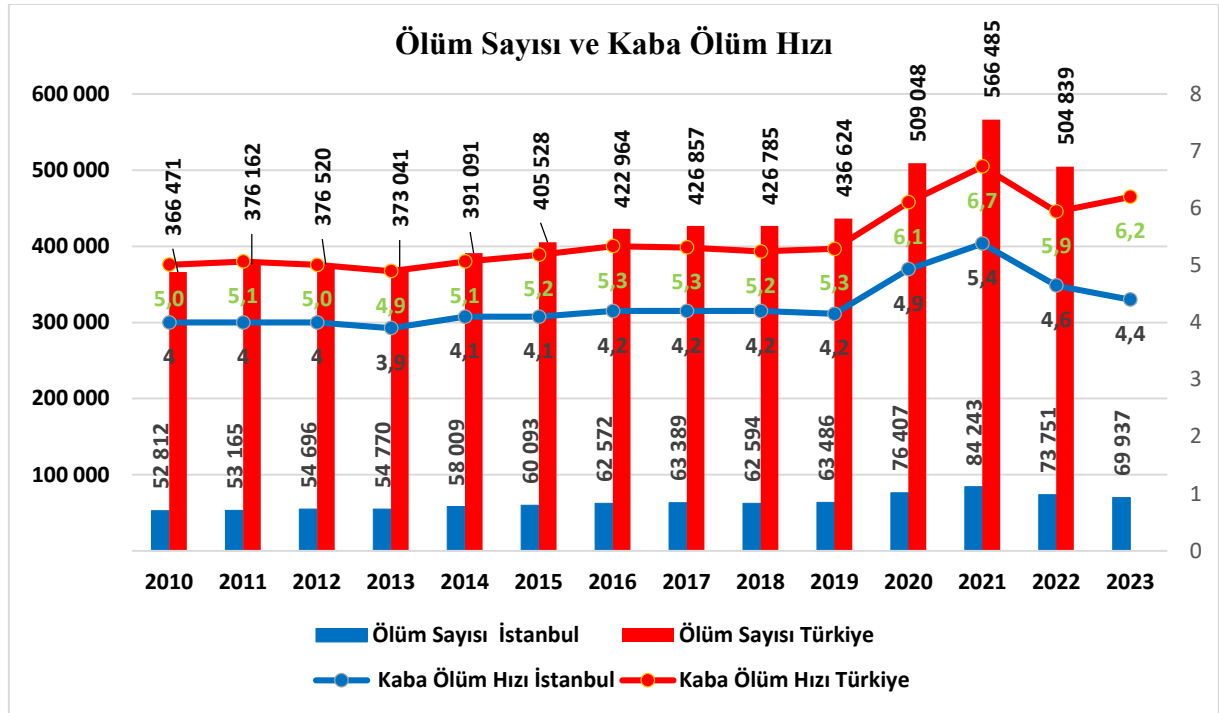
Tablo 44: Kaba Ölüm Hızı ve Kaba Ölüm Sayısı

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kaba Ölüm Hızı İstanbul	4	4	4	3,9	4,1	4,1	4,2	4,2	4,2	4,2	4,9	5,4	4,6	4,4
Ölüm Sayısı İstanbul	52 812	53 165	54 696	54 770	58 009	60 093	62 572	63 389	62 594	63 486	76 407	84 243	73 751	69 937
Kaba Ölüm Hızı Türkiye	5,0	5,1	5,0	4,9	5,1	5,2	5,3	5,3	5,2	5,3	6,1	6,7	5,9	6,2
Ölüm Sayısı Türkiye	366 471	376 162	376 520	373 041	391 091	405 528	422 964	426 857	426 785	436 624	509 048	566 485	504 839	525 814

Kaynak: TÜİK, Ölüm ve Ölüm Nedeni İstatistikleri, Sağlık Bakanlığı, Ölüm Bildirim Sistemi [Ziy.Tar.: 14/06/2024]

Grafik 37: Ölüm Sayısı ve Kaba Ölüm Hızı

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, Ölüm ve Ölüm Nedeni İstatistikleri, Sağlık Bakanlığı, Ölüm Bildirim Sistemi [Ziy.Tar.: 14/06/2024]

3.8.3. Bebek Ölüm Sayısı ve Hızı

İstanbul'da Bebek Ölüm Sayısı Azaldı

Tablo 45'teki verilere göre, İstanbul'da bebek ölüm sayısı 2022 yılında bin 171 olarak kaydedilmişken, 2023 yılında bin 119 olarak gerçekleşmiştir. Bu, %4,4'lük bir azalışa denk gelmektedir. Türkiye genelinde ise 2022 yılında 9 bin 522 olan bebek ölüm sayısı, 2023 yılında 9 bin 575'e yükselmiştir. Bu oran da %0,55'lik artışa denk gelmektedir.

Bin canlı doğum başına düşen bebek ölüm sayısını ifade eden bebek ölüm sayısına bakıldığında, İstanbul'da toplam bebek ölüm hızı 2022 yılında binde 6,9 iken 2023 yılında binde 7,1 olarak artmıştır. Diğer bir ifadeyle 2023 yılında bin canlı doğum başına 7,1 bebek ölümü gerçekleşmiştir. Türkiye genelinde ise toplam bebek ölüm hızı 2022 yılında binde 9,2 iken 2023 yılında binde 10 olarak artmıştır.

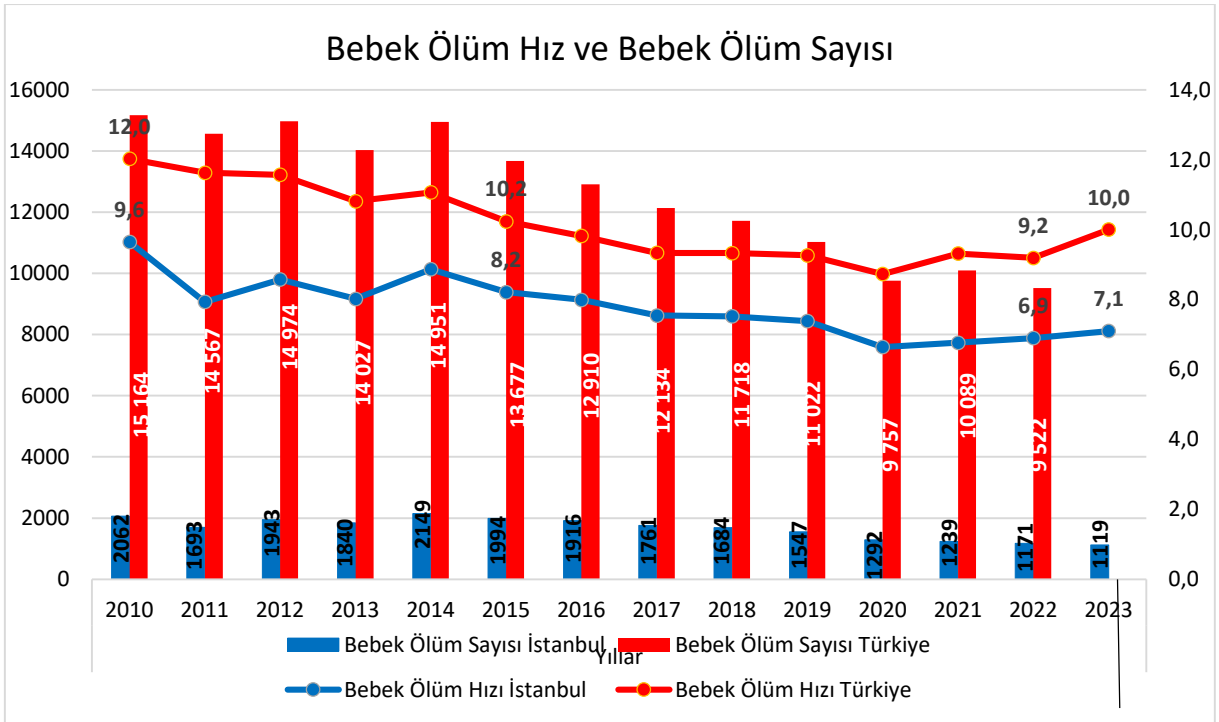
Bu verilere göre, İstanbul'da 2022-2023 yılları arasında bebek ölüm hızı artmış, bebek ölüm sayısı ise azalmıştır. Türkiye genelinde ise 2022-2023 yılları arasında hem bebek ölüm hızı hem de bebek ölüm sayısı artmıştır.

Tablo 45: Bebek Ölüm Hızı ve Bebek Ölüm Sayısı

Bebek Ölüm Hızı ve Bebek Ölüm Sayısı														
	Yıllar													
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Bebek Ölüm Hızı İstanbul	9,6	7,9	8,6	8,0	8,9	8,2	8,0	7,5	7,5	7,4	6,6	6,8	6,9	7,1
Bebek Ölüm Sayısı İstanbul	2062	1693	1943	1840	2149	1994	1916	1761	1684	1547	1292	1239	1171	1119
Bebek Ölüm Hızı Türkiye	12,0	11,6	11,6	10,8	11,1	10,2	9,8	9,3	9,3	9,3	8,7	9,3	9,2	10,0
Bebek Ölüm Sayısı Türkiye	15 164	14 567	14 974	14 027	14 951	13 677	12 910	12 134	11 718	11 022	9 757	10 089	9 522	9 575

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, Ölüm ve Ölüm Nedeni İstatistikleri, [Ziy.Tar.: 24/06/2024]

Grafik 38: Bebek Ölüm Sayısı ve Bebek Ölüm Hızı

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, Doğum İstatistikleri, [Ziy.Tar.: 24/06/2024]

Tablo 46: Bebek Ölüm Sayıları

Bebek Ölüm Sayıları- İstanbul										
Yıl	Genel Toplam	Günlük bebek ölümleri				Aylık bebek ölümleri				Bilinmeyen
		Toplam	0	1-6	7-29	Toplam	1-4	5-8	9-11	
2023	1 119	771	168	367	236	348	213	78	57	-
2022	1 171	748	150	353	245	423	264	114	45	-
2021	1 239	851	144	428	279	388	253	90	45	-
2020	1 292	837	172	395	270	455	281	124	50	-
2019	1 547	978	205	443	330	569	360	137	72	-
2018	1 684	1 136	211	528	397	548	349	139	60	-
2017	1 761	1 155	223	530	402	606	410	137	59	-
2016	1.916	1.238	221	583	434	678	432	158	88	-
2015	1.994	1.261	250	584	427	733	471	182	80	-
2014	2.149	1.383	291	676	416	766	526	173	67	-
2013	1.840	1.184	192	574	418	656	460	146	50	-
2012	1.943	1.257	270	622	365	686	461	158	67	-
2011	1.693	1.074	227	528	319	619	400	161	58	-
2010	2.062	1.309	313	657	339	753	505	179	69	-

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, Ölüm ve Ölüm Nedeni İstatistikleri, [Ziy.Tar. : 24/06/2024]

4. VALİLİK HİZMETLERİ

4.1. PROJELER

4.1.1. “BİR ÇOCUK BİR DİLEK” PROJESİ

İstanbul Valiliği tarafından Cumhuriyetin 100. yılında başlatılan "Bir Çocuk, Bir Dilek" projesi, İstanbul Valisi Davut GÜL'ün çocuklara gönderdiği mektupla başlamıştır. 39 ilçede Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı'na kayıtlı maddi durumu yetersiz ailelerin öksüz ya da yetim 5.013 çocuğumuzun 3 dileğinden en az birini gerçekleştirmeyi amaçlamıştır.

“İstanbul Valiliği'nin 'Bir Çocuk, Bir Dilek' Projesi, Dezavantajlı Çocukların Yüzünü Güldürüyor.”

39 ilçede Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı'na kayıtlı, maddi durumu yetersiz olan yaklaşık 5.013 yetim ya da öksüz çocuğumuza gönderilen mektuplar, sosyal hizmet uzmanları tarafından çocuklara ulaştırılmıştır. Mektupta, çocuklara "Gerçekleştirebileceğimiz 3 dileğiniz veya hayaliniz nedir?" sorusu yöneltilerek dilekleri İstanbul Valisi Davut GÜL'e iletilmesi istenmiştir.

Çocuklarımız tarafından, tablet, cep telefonu, bilgisayar, genç odası, oyuncak, bisiklet, müzik aleti gibi her çocuğun isteyebileceği taleplerin yanı sıra 'Babamın mezarını ziyaret etmek, mahallede spor salonu ve müzeye gitmek...' gibi çocuklarımızın şahsına özel dilekler de iletilmiştir. Valiliğin imkanları ve hayırseverlerin katkılarıyla çocukların dilekleri yerine getirilmiştir.

İstanbul Valisi Davut GÜL, proje kapsamında ilk ziyaretini Bağcılar'da yaşayan, anne ya da babasını kaybetmiş 11 çocuğu bizzat ziyaret ederek hediyelerini takdim etmiş ve onlarla sohbet etmiştir. Ayrıca, proje kapsamındaki diğer çocukları da fırsat buldukça ziyaret ederek desteklerini göstermiştir.

İstanbul Valiliği'nin öncülüğünde hayata geçirilen 'Bir Çocuk, Bir Dilek' projesi, maddi durumu yetersiz olan yetim ya da öksüz çocukların isteklerini yerine getirerek onlara umut ve mutluluk sağlamıştır. Proje kapsamında, çocuklara yöneltilen sorularla hayalleri belirlenip, bu dileklerin gerçekleştirilmesi için çaba harcanmıştır. Böylece, çocuklar sadece maddi değil, ruhsal olarak da desteklenmiş ve toplumda farkındalık oluşturulmuştur.

İstanbul Valisi Davut GÜL, çocuklar için kaleme aldığı mektupta şu ifadelere yer vermiştir.

“Sevgili kardeşim;

Bu mektubu İstanbul Valisi olarak değil, hizmetkârı olmaktan bahtiyarlık duyduğum bu kadim toprakların bir ferdi, bir ağabeyiniz olarak yazıyorum.

Sevgi, şefkat ve merhamet; mensubu olduğumuz medeniyetin temel değeridir. Senin o tertemiz yüzünde umut dolu bir tebessüme vesile olabilmek, bizim için en kıymetli kazançtır.

En büyük amacımız, bizlere emanet olan siz evlatlarımızı toprağına, vatanına, insanlığına faydalı bireyler olarak yetiştirmektir.

Çünkü Sayın Cumhurbaşkanı’mızın liderliğinde başlatılan Türkiye Yüzyılı ve Büyük Türkiye hedeflerimizi sizler gerçekleştireceksiniz

Bu sebeple mektubuma; “Gerçekleştirebileceğimiz hayalin, isteğın nedir?” sorusunun cevabı olarak üç dileğini yazmanı istiyorum. Cumhuriyetimizin 100. yılında İstanbul Valiliğı olarak “keşke olsa” dediğın bir dileğınyerine getirmek, mutluluğuna vesile olmak en büyük

arzumuzdur. Hayırseverlerimizin de desteği ile dileklerinizi yerine getirmeyi dört gözle bekliyoruz.

Kardeşim;

Anne ve babanın yeri asla doldurulamaz. Ama şunu biliyoruz ki hepimizin muhakkak mahzun bir tarafı var ve unutmayalım ki mahzunluk mutlulukların paylaşılmasıyla azalır. Sizler, milletimize ve Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ne emanetsiniz.

Bu duygularla, başarı ve sağlıklı bir eğitim öğretim yılı geçirmeni diliyor, gözlerinden öpüyorum.”

4.1.2. “GÖZBEBEĞİMİZ İSTANBUL” PROJESİ

Ailenin güçlendirilmesini hedefleyen ve İstanbul'un ideal doğurganlık hızına ulaşarak nüfusun yaşlanmasını engellemeyi amaçlayan İstanbul Valiliği Aile Akademisi "GözBEBEĞİMİZ İSTANBUL" projesini başlatmıştır.

“GözBEBEĞİMİZ İSTANBUL” Projesiyle Bebeklerin İhtiyaçları Karşılıyor”

Aile akademisi, evlilik öncesi, sırası ve sonrasında aileye destek sağlamak için çeşitli kurumların iş birliğiyle hayata geçirilmiştir. İstanbul Valiliği Aile Akademisi'nin çatısı altında, yerel yönetimler, üniversiteler ve sosyal hizmetler gibi paydaşlar, ailelerin güçlenmesine yönelik her alanda iş birliği yaparak geniş bir kitleye ulaşmıştır.

Özellikle, İstanbul'da doğan ve İstanbul Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı'na kayıtlı olan 30 bin bebeğin bebek bezi ihtiyacını karşılamak amacıyla ailelere alışveriş kartları verilerek bu ihtiyacın giderilmesi sağlanmıştır.

4.1.3. “İSTANBUL ÖĞRENCİ MECLİSLERİ”

İstanbul Valisi Davut Gül'ün himayelerinde hayata geçirilen Öğrenci Meclisleri projesi, 2023 – 2024 eğitim öğretim yılıyla birlikte çocuklarımızı sosyal faaliyetlerde tutarak kişiliklerinin geliştiği dönemde daha sağlıklı olabilmeleri için başlatılmıştır. Proje, öğrencilerin karar mekanizmalarına katılımını hedefleyerek çocuk ve gençlere ulaşmayı amaçlamaktadır.

Bu proje kapsamında her sınıftan bir kız ve bir erkek olmak üzere iki temsilci seçilmiştir. Temsilcilerin oylarıyla okul, ilçe ve il düzeyinde temsilciler belirlenmiştir.

“Keşfet, müdahil ol ve paylaş” sloganı ile yola çıkan projede; Okul Meclislerinde 4 kız ve 4 erkek öğrenci içerisinde olmak üzere toplam 15 üye, İlçe Meclisleri kız ve erkek öğrenci sayısı eşit şekilde 18 öğrenci olmak üzere toplam 35 üye, İl Öğrenci Meclisi ise 51 öğrenci olmak üzere toplam 100 üyeden oluşmuştur.

Projede, hoşgörü ve çoğulculuk bilincinin geliştirilmesi, millî ve manevî değerlere bağlı nesillerin yetiştirilmesi, toplumsal sorumluluk bilincinin artırılması gibi amaçlar da bulunmaktadır.

“İstanbul'da Öğrenci Meclisleri Projesi: Gençlerin Katılımıyla Demokrasi Kültürü Güçleniyor”

İstanbul Öğrenci Meclisleri projesi, öğrencilerin, öğretmenlerin, yöneticilerin, ailelerin, sivil toplum kuruluşlarının ve yerel yönetimlerin katılımıyla oluşturulan bir platformda faaliyet göstermektedir. Bu sayede karar alma süreçlerine geniş bir katılım sağlanmaktadır.

Projenin başlıca amaçları arasında öğrencilerin kişisel ve toplumsal gelişimlerini desteklemek, trafik eğitimi, ilkyardım eğitimi, değerler eğitimi gibi çeşitli faaliyetlerle öğrencilerin donanımını artırmak da bulunmaktadır.

4.1.4. "BEN OKUYORUM İSTANBUL OKUYOR" PROJESİ

İstanbul Valiliği, Cumhuriyetimizin 100. yılında İstanbul'u bir bilim şehri haline getirmek amacıyla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, TÜBİTAK ve İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü iş birliğiyle "Ben Okuyorum, İstanbul Okuyor" projesini hayata geçirmiştir.

Her akşam kitap okunması ve elektronik cihazların kapatılmasıyla öğrencilerin, öğretmenlerin ve velilerin katılımıyla bir okuma kültürü oluşturulması amaçlanmıştır.

Ayrıca, özgüveni yüksek, muhakeme gücü gelişmiş öğrenciler yetiştirme hedefi güdülmüş ve bağımlılığı azaltmak, suça karışmayan, kitaplarla vakit geçiren ve bilgiye erişim konusunda bilinçli öğrenciler yetiştirme çabalarıyla proje ilerlemiştir.

İstanbul'da 'Ben Okuyorum, İstanbul Okuyor' Projesiyle Okuma Kültürü Güçleniyor"

Proje ile İstanbul genelinde okul kütüphanelerine 3 *milyon 816 bin 926* kitap temin edilmiş ve seviyelere göre "Tavsiye Kitap Listesi" oluşturulmuştur. Çocukların akademik başarılarının yanı sıra sosyal becerilerinin de geliştirilmesi önemli görülmüş ve çocukların kalem, kâğıt, düşünce, duygu, hikayelerle buluşması ve okuma tutkusunun yaşam boyu devam etmesi hedeflenmiştir.

4.1.5. “ENSTRÜMANSIZ OKUL KALMASIN” PROJESİ

İstanbul Valiliği, uygun şartları olan okullarda müzik sınıfları kurmak ve diğerlerine de eksik olan enstrümanları temin etmek amacıyla İstanbul İl Millî Eğitim Müdürlüğü iş birliğiyle 'Enstrümansız Okul Kalmasın' projesini hayata geçirmiştir.

“İstanbul Valiliği ve İl Millî Eğitim Müdürlüğü İş Birliğiyle 'Enstrümansız Okul Kalmasın' Projesi Müzik Eğitimine Destek Veriyor”

Proje, İstanbul'daki okullarda müzik eğitimini güçlendirmeyi ve her öğrencinin enstrüman eğitimi alabileceği bir ortamın oluşturulmasını amaçlamaktadır. Bu kapsamda, 196 adet müzik atölyesi için gerekli olan yüksek kalitede enstrüman, malzeme ve ekipman temini, İstanbul Valiliği'nin bütçesinden karşılanmıştır.

4.1.6. “SPOR ŞEHİRİ İSTANBUL” PROJESİ

İstanbul Valisi Davut Gül’ün himayelerinde, Cumhuriyetimizin 100. Yılı etkinlikleri kapsamında "Spor Şehri İstanbul" projesi başlatılmıştır. Bu proje, lisanslı sporcu sayısını artırmayı ve milli seviyede başarılı sporcular yetiştirmeyi hedeflemektedir.

**SPOR
ŞEHİRİ
İSTANBUL**

Proje kapsamında, okul spor kulüplerinde çocukların yeteneklerine göre yönlendirilmesi sağlanmakta ve zararlı maddelerden uzak durmaları için sporun önemi vurgulanmaktadır. Bu sayede sporun tabana yayılması ve spor yapmayan kimsenin kalmaması hedeflenmektedir.

“İstanbul Valisi Himayesinde Başlatılan 'Spor Şehri İstanbul' Projesi, Gençlerin Spora Katılımını Artırıyor.”

“Spor Şehri İstanbul” projesinin uygulanmasıyla Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü tarafından ilimizde önceden 151 olan okul spor kulübü sayısı, projenin etkisiyle 2 bin 720'ye yükselmiştir. Aynı dönemde lisanslı sporcu sayısı da 1milyon 114 bin 112'ye ulaşmıştır.

Ayrıca, spor faaliyetlerinin artmasıyla birlikte gençlerin boş zamanlarını verimli bir şekilde değerlendirmeleri teşvik edilmiş ve olumsuz alışkanlıklardan uzak durmaları desteklenmiştir. Bu sayede, toplumda daha sağlıklı ve aktif bir yaşam tarzının yaygınlaşması ve gençlerin potansiyellerini keşfetmeleri sağlanmıştır.

4.1.7. “YADİGÂR” PROJESİ

“Yadigâr' Projesiyle 1000 Eser Restore Edilecek”

İstanbul Valiliği ve ilçe belediyeleri iş birliğiyle hayata geçirilen "Yadigâr" projesi, İstanbul'un 15 ilçesindeki tarihi çeşmeler, cami hazireleri, türbeler ve korunması gereken sokak ve çarşılarından oluşan 1000 eseri ihya etmeyi amaçlamaktadır.

Bu proje, ecdattan yadigâr kalan eserlerin aslına uygun bir şekilde restore edilerek korunması ve gelecek nesillere aktarılmasını sağlayarak İstanbul'un tarihî mirasını yaşatmayı hedeflemektedir.

Projede yer alan toplam 373 tescilli eserden 213'ü çeşme olarak kaydedilirken, 160'ı Diğer Tescilli Kültür Varlığı olarak sınıflandırılmış ve çalışmalar devam etmektedir. İstanbul'da kaybolan tarihi eserlerin ihyası, şehrin dokusunun korunması ve tarihi yapıların muhafaza edilmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle, "Yadigâr" projesinin değeri ve önemi oldukça büyüktür.

4.1.8.“AZİZ İSTANBUL'A İYİLİĞİN 1000 HÂLİ” PROJESİ

“Aziz İstanbul'a İyiliğin Bin Hali' Projesi Yürütülüyor: Eğitim Altyapısı Güçleniyor”

İstanbul'da bin hayırseverin katkısıyla gerçekleştirilen "Aziz İstanbul'a İyiliğin Bin Hali" projesi, İstanbul Valiliği, İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve diğer ilgili kurumların ortak çalışmalarıyla başlatılmıştır.

Bu proje, eğitim altyapısını güçlendirerek öğrencilere daha iyi eğitim imkânları sunmayı ve İstanbul'un eğitim potansiyelini maksimum düzeye çıkarmayı hedeflemektedir.

“Aziz İstanbul'a İyiliğin Bin Hali” projesi, şehrin eğitim ve sağlık altyapısını güçlendirmeyi amaçlamaktadır. Bu kapsamda, 1260 derslikli 39 okul, 3 yurt, 72 derslikli 15 anaokulu ve 3 Aile Sağlık Merkezi inşa edilecektir. Ayrıca, 16 derslikli 3 Kuran kursu ve okul spor kulüplerinde gerçekleştirilecek müsabakalara sponsor olunacaktır. Projenin bu kapsamda yapılan çalışmaları devam etmektedir.

Türkiye'nin ikinci yüzyılına girişte, İstanbul'da gerçekleşen bu fiziki altyapı tamamlama adımı, eğitimde kalite ve erişilebilirliğin artırılması açısından büyük önem taşımaktadır.

4.1.9. “TÜRKİYE YÜZYILI ÇOCUKLARI” PROJESİ

“İstanbul Valiliği ve İstanbul Çocukları Vakfı, Türkiye Yüzyılı Çocukları Projesi ile LGS'de 500 Tam Puan Alan Gençlere Destek Veriyor”

İstanbul Valiliği ve İstanbul Çocukları Vakfı tarafından yürütülen "Türkiye Yüzyılı Çocukları" projesi, LGS'de 500 tam puan alan gençlerimizi desteklemeyi hedeflemektedir.

Bu proje, İstanbul Valisi'nin başkanlığında 25 kişilik bir mütevelli heyeti tarafından yönetilen bir sivil toplum kuruluşu olan İstanbul Çocukları Vakfı tarafından gerçekleştirilmektedir. Dezavantajlı çocuklar, özel yetenekli çocuklar ve sınavlarda tam puan alan başarılı çocuklar için destek sağlayarak Türkiye'nin geleceğine katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

2023 yılında LGS'de 500 tam puan alan 388 öğrenciye aylık 3 bin TL burs verilmiştir. Bu proje, Türkiye Yüzyılı'nı inşa edecek gençlerimizin yeteneklerini ve potansiyellerini desteklemeyi amaçlamaktadır.

5. SOSYAL HİZMETLER

Bu bölüm, sosyo-ekonomik gelişmişlik bağlamında sosyal hizmet göstergelerini ele almaktadır. Göstergeler; “Açık Kapı Birimlerine Gelen Sosyal Hizmet Başvuruları, Hane Halkı Yapısı, Okuma Yazma Bilmeyen Kadın Sayısı, SYDV Aracılığıyla Verilen Yardımlar, Korunma ve Bakım Altında Bulunan Nüfus” olmak üzere beş kategoriye ayrılmıştır. 2022-2023 dönemi için Türkiye geneli ve İstanbul'daki veriler bu kriterler üzerinden karşılaştırılmıştır.

5.1. AÇIK KAPI BİRİMLERİNE GELEN SOSYAL HİZMET BAŞVURULARI

İstanbul'da Sosyal Hizmet Başvurularında Esenyurt Öne Çıkıyor

Tablo 48'in verilerine göre 2023 yılında ilimiz Açık Kapı birimlerine yapılan sosyal hizmet başvurularının ilçe dağılımına bakıldığında; Esenyurt, 17 bin 447 başvuruyla en fazla başvuru alan ilçe olup, Sultangazi 10 bin 485 başvuru ile ikinci sırada, Küçükçekmece ise 8 bin 313 başvuru ile üçüncü sıradadır.

Diğer yandan, en düşük başvuru sayısına sahip ilçeler sıralamasında Adalar 59 başvuruyla birinci sırada yer alırken, Şile 196 başvuru ile ikinci sırada yer almıştır.

İstanbul genelinde ise Açık Kapı birimlerine yapılan sosyal hizmet başvuruları bir önceki yıla nazaran %81,73 oranında artarak toplamda 149 bin 035 başvuruya yükselmiştir.

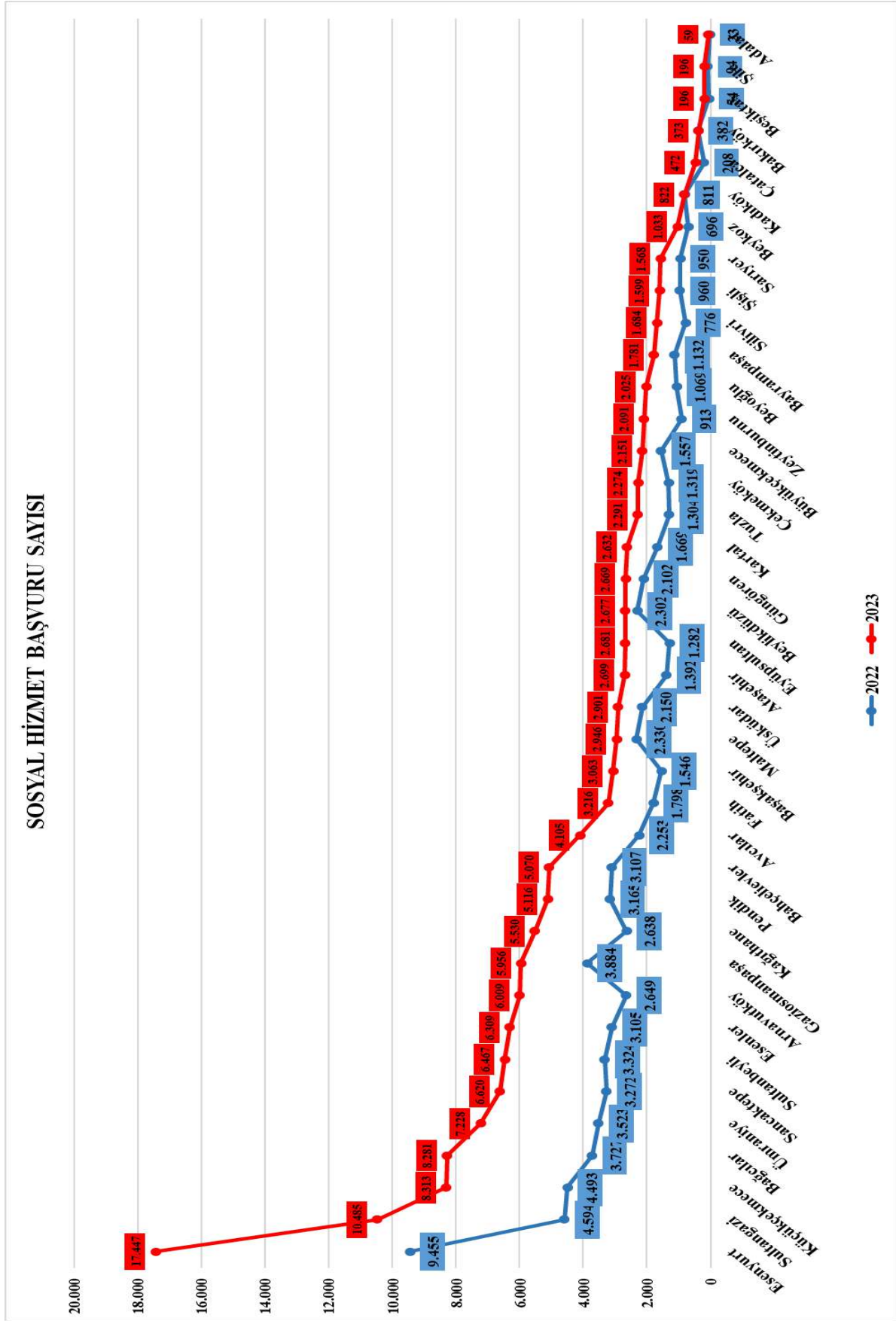
Tablo 47: 2022 Yılında Açık Kapı Birimlerine Yapılan Sosyal Hizmet Başvurularının İlçelere Dağılımı

S.No:	İlçe Adı	2022 Yılı İlçe Nüfusu	2022 Yılı Sosyal Hizmet Başvuru Sayısı
1	Esenyurt	983.571	9.455
2	Sultangazi	542.531	4.594
3	Küçükçekmece	808.957	4.493
4	Gaziosmanpaşa	495.998	3.884
5	Bağcılar	740.069	3.727
6	Ümraniye	732.379	3.523
7	Sultanbeyli	358.201	3.324
8	Sancaktepe	489.848	3.272
9	Pendik	750.435	3.165
10	Bahçelievler	594.350	3.107
11	Esenler	445.421	3.105
12	Arnavutköy	326.452	2.649
13	Kağıthane	455.943	2.638
14	Maltepe	528.544	2.330
15	Beylikdüzü	412.835	2.302
16	Avcılar	452.132	2.253
17	Üsküdar	524.452	2.150
18	Güngören	282.692	2.102
19	Fatih	368.227	1.798
20	Kartal	483.418	1.669
21	Büyükkçekmece	277.181	1.557
22	Başakşehir	514.900	1.546
23	Ataşehir	423.127	1.392
24	Çekmeköy	296.066	1.319
25	Tuzla	288.878	1.304
26	Eyüpsultan	422.913	1.282
27	Bayrampaşa	275.314	1.132
28	Beyoğlu	225.920	1.069
29	Şişli	276.528	960
30	Sarıyer	350.454	950
31	Zeytinburnu	292.616	913
32	Kadıköy	483.064	811
33	Silivri	217.163	776
34	Beykoz	247.875	696
35	Bakırköy	226.685	382
36	Çatalca	77.468	208
37	Şile	43.464	94
38	Beşiktaş	175.190	54
39	Adalar	16.690	23
Toplam		15.907.951	82.008

Tablo 48: 2023 Yılında Açık Kapı Birimlerine Yapılan Sosyal Hizmet Başvurularının İlçelere Dağılımı

S.No:	İlçe Adı	2023 Yılı İlçe Nüfusu	2023 Yılı Sosyal Hizmet Başvuru Sayısı
1	Esenyurt	978.007	17.447
2	Sultangazi	532.802	10.485
3	Küçükçekmece	792.030	8.313
4	Bağcılar	719.071	8.281
5	Ümraniye	723.760	7.228
6	Sancaktepe	492.804	6.620
7	Sultanbeyli	360.702	6.467
8	Esenler	427.901	6.309
9	Arnavutköy	336.062	6.009
10	Gaziosmanpaşa	483.830	5.956
11	Kağıthane	445.672	5.530
12	Pendik	743.774	5.116
13	Bahçelievler	567.848	5.070
14	Avcılar	437.221	4.105
15	Fatih	356.025	3.216
16	Başakşehir	509.915	3.063
17	Maltepe	523.137	2.946
18	Üsküdar	517.348	2.901
19	Ataşehir	416.529	2.699
20	Eyüpsultan	420.194	2.681
21	Beylikdüzü	409.347	2.677
22	Güngören	269.944	2.669
23	Kartal	475.042	2.632
24	Tuzla	293.604	2.291
25	Çekmeköy	299.806	2.274
26	Büyükçekmece	276.572	2.151
27	Zeytinburnu	280.896	2.091
28	Beyoğlu	218.589	2.025
29	Bayrampaşa	268.850	1.781
30	Silivri	221.723	1.684
31	Şişli	264.736	1.599
32	Sarıyer	344.250	1.568
33	Beykoz	245.647	1.033
34	Kadıköy	467.919	822
35	Çatalca	80.007	472
36	Bakırköy	220.476	373
37	Beşiktaş	169.022	196
38	Şile	48.537	196
39	Adalar	16.325	59
Toplam		15.655.924	149.035

Grafik 39: Sosyal Hizmet Başvuru Sayıları

Kaynak: rapor.icisleri.gov.tr, E-İçişleri İş Zekâsı Modülü, [Ziy.Tar.: 26/03/2024]

5.2. HANE HALKI YAPISI

Hane halkı, sosyo-ekonomik bir birim olup akraba olsun veya olmasın aynı yerde yaşayan (ev, apartman dairesi, oda) ve aynı kazandan yemek yiyen kişilerin oluşturduğu gruptur. Tek başına yaşayan bir kişi de hane halkı oluşturur.

5.2.1. Ortalama Hanehalkı

İstanbul' da Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü 3,18 Oldu

Tablo 49'daki verilere göre, Türkiye'de 2008 yılında ortalama hanehalkı büyüklüğü 4 iken, 2023'te 3,14'e düşmüştür. Ülkemizde 2008-2023 döneminde ortalama hanehalkı büyüklüğünün genel olarak azaldığı görülmektedir. İstanbul'da ise 2008'de ortalama hanehalkı büyüklüğü 3,80 iken, 2023'te 3,15'e gerilemiştir. İlimizde, 2008-2023 döneminde ortalama hanehalkı büyüklüğü azalış göstermektedir.

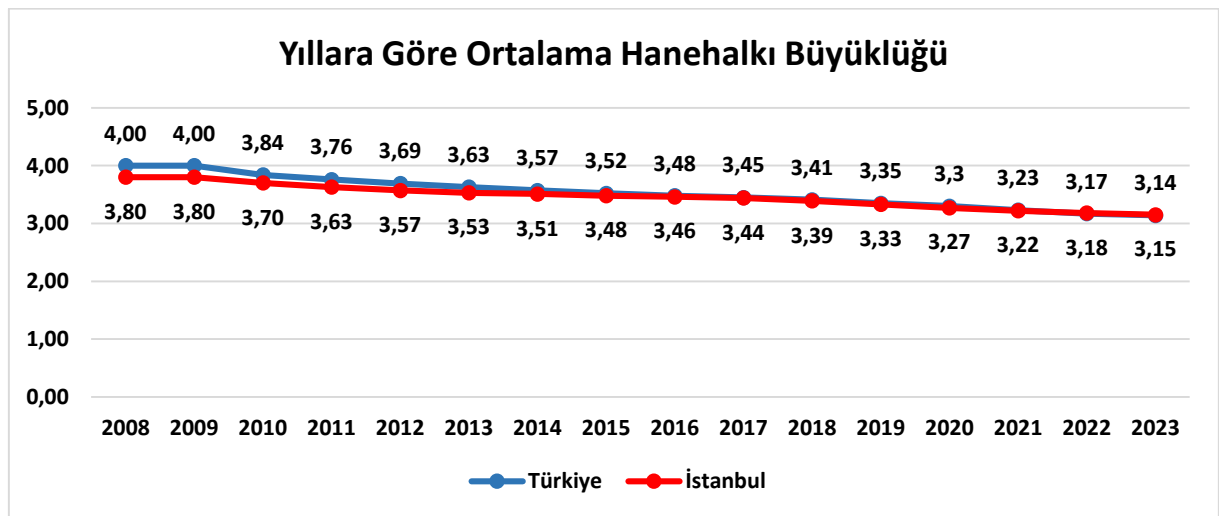
Bu verilere dayanarak, 2008'den 2023'e kadar geçen süre içinde Türkiye ve İstanbul'da hanelerde bulunan ortalama kişi sayısı azalmıştır.

Tablo 49: Yıllara Göre Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü

Yıl	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Türkiye	4,00	4,00	3,84	3,76	3,69	3,63	3,57	3,52	3,48	3,45	3,41	3,35	3,3	3,23	3,17	3,14
İstanbul	3,80	3,80	3,70	3,63	3,57	3,53	3,51	3,48	3,46	3,44	3,39	3,33	3,27	3,22	3,18	3,15

Kaynak: www.tuik.gov.tr, TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, Ortalama Hane Halkı Büyüklüğü 2008-2023 [Ziy.Tar.26/03/2024]

Grafik 40: Yıllara Göre Ortalama Hane Halkı Büyüklüğü

Kaynak: www.tuik.gov.tr, TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, Ortalama Hane Halkı Büyüklüğü 2008-2023 [Ziy.Tar.26/03/2024]

5.2.2. Ortalama Hanehalkının İlçelere Göre Dağılımı

Ortalama hanehalkı büyüklüğünün en yüksek olduğu ilçe Sultanbeyli oldu

Tablo 50'deki verilere göre genel olarak İstanbul'da bulunan ilçelerin ortalama hanehalkı büyüklüğü azalmış görünmekle birlikte Sultanbeyli ve Sultangazi ilçeleri son iki yılda da ortalama hanehalkı en büyük ilçeler olarak yer almaktadır. Şile, Şişli, Adalar, Kadıköy ve Beşiktaş ise son iki yılda ortalama hanehalkı en küçük ilçeler olarak dikkat çekmektedir. Diğer ilçelerde ise sıralama ve ortalama hanehalkı büyüklükleri yıllara göre değişkenlik göstermektedir.

Bu veriler baz alındığında, İstanbul ilçelerindeki ortalama hanehalkı büyüklüklerinin azaldığı ve ilçeler arasında da değişkenlik olduğu söylenebilir.

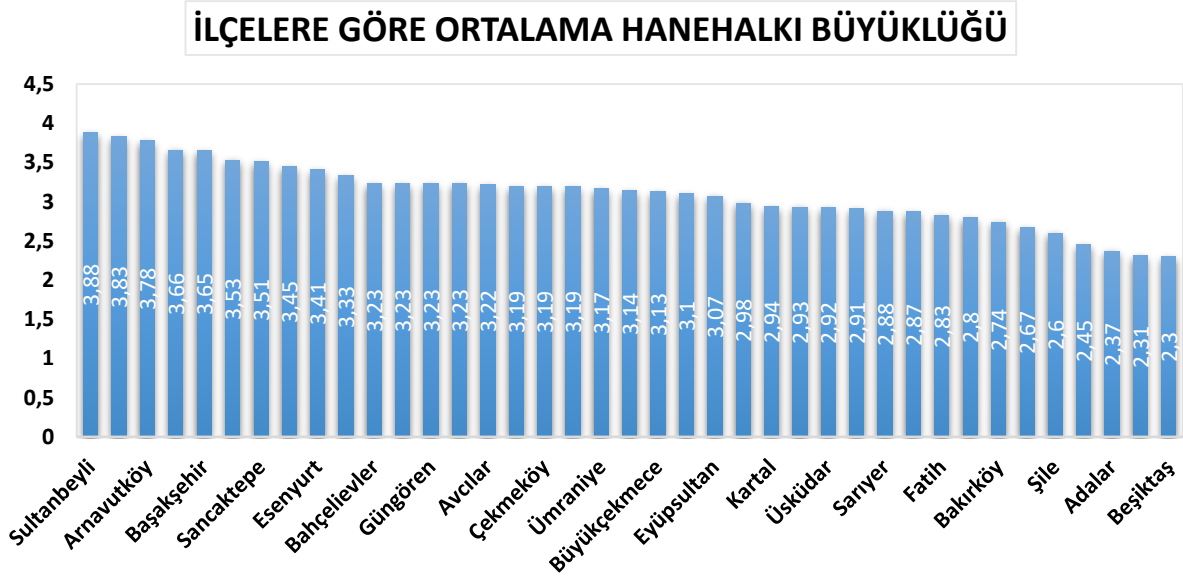

Tablo 50: Hane Halkı Sayısının İlçelere Göre Dağılımı

S.No:	İlçe Adı	Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü 2022	S.No:	İlçe Adı	Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü 2023
1	Sultanbeyli	3,93	1	Sultanbeyli	3,88
2	Sultangazi	3,86	2	Sultangazi	3,83
3	Arnavutköy	3,81	3	Arnavutköy	3,78
4	Bağcılar	3,71	4	Bağcılar	3,66
5	Başakşehir	3,64	5	Başakşehir	3,65
6	Esenler	3,58	6	Esenler	3,53
7	Sancaktepe	3,52	7	Sancaktepe	3,51
8	Zeytinburnu	3,51	8	Zeytinburnu	3,45
9	Esenyurt	3,43	9	Esenyurt	3,41
10	Gaziosmanpaşa	3,36	10	Gaziosmanpaşa	3,33
11	Küçükçekmece	3,27	11	Bahçelievler	3,23
12	Bahçelievler	3,26	12	Beylikdüzü	3,23
13	Avcılar	3,25	13	Güngören	3,23
14	Güngören	3,25	14	Küçükçekmece	3,23
15	Beylikdüzü	3,24	15	Avcılar	3,22
16	Pendik	3,23	16	Bayrampaşa	3,19
17	Çekmeköy	3,22	17	Çekmeköy	3,19
18	Bayrampaşa	3,2	18	Pendik	3,19
19	Ümraniye	3,2	19	Ümraniye	3,17
20	Tuzla	3,15	20	Tuzla	3,14
21	Büyükçekmece	3,13	21	Büyükçekmece	3,13
22	Beykoz	3,12	22	Beykoz	3,1
23	Eyüpsultan	3,1	23	Eyüpsultan	3,07
24	Kağıthane	3,03	24	Kağıthane	2,98
25	Kartal	2,97	25	Kartal	2,94
26	Ataşehir	2,96	26	Ataşehir	2,93
27	Silivri	2,94	27	Üsküdar	2,92
28	Üsküdar	2,92	28	Silivri	2,91
29	Sarıyer	2,9	29	Sarıyer	2,88
30	Beyoğlu	2,89	30	Beyoğlu	2,87
31	Fatih	2,84	31	Fatih	2,83
32	Maltepe	2,82	32	Maltepe	2,8
33	Bakırköy	2,77	33	Bakırköy	2,74
34	Çatalca	2,69	34	Çatalca	2,67
35	Şile	2,5	35	Şile	2,6
36	Şişli	2,47	36	Şişli	2,45
37	Adalar	2,35	37	Adalar	2,37
38	Beşiktaş	2,33	38	Kadıköy	2,31
39	Kadıköy	2,32	39	Beşiktaş	2,3

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, ADNKS-İstatistiksel Tablolar / Hane Halkı Sayıları [Ziy. Tar.: 25/03/2024]

Grafik 41: İlçelere Göre Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü 2023

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, ADNKS-İstatistiksel Tablolar / Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü [Ziy. Tar.: 25/03/2024]

5.2.3. Hane Halkı Tipleri

5.2.3.1. Tek Kişilik Hanehalkı

Tek Kişilik Hanehalkı İstanbul'da Hızla Artıyor

Tablo 51'deki verilere göre, Türkiye genelinde tek kişilik hanehalkının sayısı ve oranı 2015 yılından itibaren 2023 yılına kadar artış göstermiştir. 2015 yılında Türkiye'de tek kişilik hanehalkının sayısı 3 milyon 113 bin 496 iken, bu rakam 2023 yılında 5 milyon 192 bin 825'e yükselmiştir. Oranlar da aynı dönemde %14,4'ten %19,7'e çıkmıştır. Bu dönem boyunca, Türkiye genelinde tek kişilik hanehalkı giderek artış göstermektedir.

İstanbul'a odaklandığımızda da benzer bir eğilim görülmektedir. 2015 yılında İstanbul'da tek kişilik hanehalkının sayısı 564 bin 873 iken, 2023 yılında bu rakam 933 bin 764'e yükselmiştir. Oranlar ise %13,9'dan %19,3'e çıkmıştır. Bu verilere göre, İstanbul'da da tek kişilik hanehalkı zaman içinde genel olarak artış göstermektedir.

Sonuç olarak, yalnız yaşayan fertlerin tercih ettiği tek kişilik hanehalkı Türkiye genelinde ve İstanbul'da hızla yaygınlaşmaktadır. İstanbul'da, tek kişilik hanehalkının artış oranı Türkiye genelindeki artış oranı ile benzerlik göstermektedir.

Tablo 51: Tek Kişilik Hanehalkı Sayısı ve Oranı

Hanehalkı Tipleri	Tek Kişilik Hanehalkı								
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Türkiye	3.113.496	3.316.894	3.491.148	3.730.505	4.062.576	4.404.997	4.781.600	5.067.331	5.192.825
	14,4%	14,9%	15,4%	16,1%	16,9%	17,9%	18,9%	19,4%	19,7%
İstanbul	564.873	593.868	622.069	672.041	764.332	825.457	896.994	939.158	933.764
	13,9%	14,3%	14,7%	15,6%	16,9%	18,0%	18,9%	19,3%	19,3%

Kaynak: www.tuik.gov.tr,TUİK İllere ve hanehalkı tiplerine göre hanehalkı sayısı, 2015-2023, [Ziy.Tar.:27.03.2024]

5.2.3.2. Tek Çekirdek Aileden Oluşan Hanehalkı

İstanbul'da Tek Çekirdek Aileler Azalıyor

Tek çekirdek aile olarak ifade edilen, yalnızca eşlerden veya eşler ve çocuklarından veya tek ebeveyn ve en az bir çocuktan oluşan hanehalklarının oranı Tablo 52'deki verilere göre, Türkiye'de 2015 yılında %66,9 iken, 2023 yılında %64'e düşmüştür. Aynı dönemde İstanbul'da ise tek çekirdek aileden oluşan hanehalklarının oranı %65,8'den %61,2'e gerilemiştir.

Bu verilere göre hem İstanbul'da hem de Türkiye genelinde tek çekirdek ailelerin oranında azalma olduğu görülmektedir. Ancak diğer hanehalkı tipleri ile karşılaştırıldığında en yaygın hanehalkı tipinin tek çekirdek aile olduğu görülmektedir. Ayrıca İstanbul'da tek çekirdek aile oranı, Türkiye ortalamasının altındadır.

Tablo 52: Tek Çekirdek Aileden Oluşan Hane Halkı Sayısı ve Oranı

Hanehalkı Tipleri	Tek Çekirdek Aileden Oluşan Hanehalkı								
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Türkiye	14.497.539	14.738.394	14.993.563	15.173.997	15.623.302	16.050.444	16.323.612	16.816.288	16.779.240
	66,9%	66,4%	66,1%	65,3%	65,1%	65,2%	64,4%	64,5%	64%
İstanbul	2.679.312	2.690.870	2.724.515	2.737.652	2.843.735	2.913.809	2.943.033	2.983.664	2.956.558
	65,8%	64,8%	64,4%	63,6%	62,9%	63,4%	61,9%	61,4%	61,2%

Kaynak: www.tuik.gov.tr,TUİK İllere ve hanehalkı tiplerine göre hanehalkı sayısı, 2015-2023, [Ziy.Tar.:27.03.2024]

5.2.3.3. En Az Bir Çekirdek Aile ve Diğer Kişilerden Oluşan Hanehalkı

İstanbul ve Türkiye Geneline En Az Bir Çekirdek Aile ve Diğer Kişilerden Oluşan Hanehalkı Oranında Azalma Gözlendi

Tablo 53 'teki verilere göre 2015 ve 2023 yılları arasında İstanbul ve Türkiye genelinde en az bir çekirdek aile ve diğer kişilerden oluşan hanehalkı oranında TÜİK verilerine göre bir azalma görülmektedir. 2015 yılında İstanbul'da en az bir çekirdek aile ve diğer kişilerden oluşan hanehalkı oranı %17,1 iken, 2023 yılında %13,8'e gerilemiştir. Bu, İstanbul'da bu tip hanehalkı yapılarının oranının zamanla azaldığını göstermektedir.

Türkiye genelinde ise 2015 yılında en az bir çekirdek aile ve diğer kişilerden oluşan hanehalkı oranı %16,5 iken, 2023 yılında %13,2'ye düşmüştür. Türkiye genelinde de bu tip hanehalkı yapılarının oranının azaldığı görülmektedir. İstanbul, her iki yılda da Türkiye geneline kıyasla daha yüksek bir orana sahiptir.

Sonuç olarak, İstanbul'da en az bir çekirdek aile ve diğer kişilerden oluşan hanehalkı yapılarının azalış trendine rağmen Türkiye geneline oranla hala daha yaygın olduğunu işaret etmektedir.

Tablo 53: En Az Bir Çekirdek Aile ve Diğer Kişilerden Oluşan Hanehalkı Sayısı ve Oranı

Hanehalkı Tipleri	En Az Bir Çekirdek Aile ve Diğer Kişilerden Oluşan Hanehalkı								
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Türkiye	3.578.540	3.616.624	3.623.935	3.667.806	3.601.444	3.456.651	3.425.631	3.342.280	3.476.510
	16,5%	16,3%	16,0%	15,8%	15,0%	14,0%	13,5%	12,8%	13,2%
İstanbul	697.588	713.128	718.134	701.835	689.977	655.277	652.823	660.604	668.541
	17,1%	17,2%	17,0%	16,3%	15,3%	14,3%	13,7%	13,6%	13,8%

Kaynak: www.tuik.gov.tr,TÜİK İllere ve hanehalkı tiplerine göre hanehalkı sayısı, 2015-2023, [Ziy.Tar.:27.03.2024]

5.2.3.4. Çekirdek Aile Bulunmayan Birden Fazla Kişiden Oluşan Hanehalkı

İstanbul'da 2023 Yılında Çekirdek Aile Bulunmayan Hanehalklarında Hafif Bir Azalma Gözlemlendi

Tablo 54'teki verilere göre, Türkiye genelinde, 2022'de çekirdek aile bulunmayan birden fazla kişiden oluşan hane halklarının oranı %3,3 iken, 2023'te %3,3 olarak kalmıştır. Bu dönemde bu tür hane halklarının sayısı 849 bin 466'dan 860 bin 757'ye çıkmıştır.

İstanbul'da 2022'de çekirdek aile bulunmayan birden fazla kişiden oluşan hane halklarının oranı %5,7 iken, 2023'te %5,6'ya düşmüştür. Bu dönemde bu tür hane halklarının sayısı 276 bin 194'ten 269 bin 052'ye düşmüştür.

Türkiye genelinde çekirdek aile bulunmayan hanehalklarının sayısı ve oranı 2022 ile 2023 yılları arasında artmamış, ancak İstanbul'da oran bir miktar azalmıştır.

Tablo 54: Çekirdek Aile Bulunmayan Birden Fazla Kişiden Oluşan Hane Halkı

Hanehalkı Tipleri	Çekirdek Aile Bulunmayan Birden Fazla Kişiden Oluşan Hanehalkı								
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Türkiye	472.685	534.864	567.540	648.910	714.618	691.994	798.990	849.466	860.757
	2,2%	2,4%	2,5%	2,8%	3,0%	2,8%	3,2%	3,3%	3,3%
İstanbul	128.348	152.710	168.186	195.439	223.358	201.876	262.236	276.194	269.052
	3,2%	3,7%	4,0%	4,5%	4,9%	4,4%	5,5%	5,7%	5,6%

Kaynak: www.tuik.gov.tr,TUİK İllere ve hanehalkı tiplerine göre hanehalkı sayısı, 2015-2023 [Ziy.Tar.:27.03.2024]

5.2.4 Okuma-Yazma Bilmeyen Kadın Sayısı

İstanbul'da Okuma-Yazma Bilmeyen Kadınlar Arasında En Fazla Görülen Yaş Grubu 65+ Yaş

İstanbul ilinde 2023 yılında okuma-yazma bilmeyen kadın nüfusun yaş gruplarına göre dağılımı incelendiğinde, toplamda 184 bin122 kadının okuma-yazma bilmediği görülmektedir. Bu rakam, İstanbul'daki toplam 7 milyon 4 bin 581 kadın nüfusunun %2,63'üne denk gelmektedir. (Kaynak: TUİK, biruni.tuik.gov.tr/ Bölgesel İstatistikler/ Okuryazarlık durumuna göre nüfus (6 yaş ve üzeri))

Ülke genelinde ise 38 milyon 651 bin 681 kadının %3,93'ü okuma-yazma bilmemektedir. Dolayısıyla, İstanbul'da okuma-yazma bilmeyen kadınların oranı Türkiye genel ortalamasının altındadır. (Kaynak: TUİK, biruni.tuik.gov.tr/ Bölgesel İstatistikler/ Okuryazarlık durumuna göre nüfus (6 yaş ve üzeri))

Tablo 55'teki verilere göre en fazla okuma-yazma bilmeyen yaş grupları sırasıyla 65+ yaş grubunda 111 bin 337 kadın ve 60-64 yaş grubunda 16 bin 873 kadın olarak gözlemlenmiştir. İlçe bazında yapılan değerlendirmede ise Esenyurt ilçesi, 12.531 kadın ile en yüksek okuma-yazma bilmeyen sayısına sahipken, en az okuma-yazma bilmeyen kadın sayısı 154 kişiyle Adalar ilçesinde saptanmıştır.

Tablo 55: İstanbul İli 2023 Yılı Okuma-Yazma Bilmeyen Kadın Nüfusunun Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

İstanbul İli 2023 Yılı Okuma-Yazma Bilmeyen Kadın Nüfusunun Yaş Gruplarına Göre Dağılımı														
İlçe Adı	6-13 Yaş	14-17 Yaş	18-21 Yaş	22-24 Yaş	25-29 Yaş	30-34 Yaş	35-39 Yaş	40-44 Yaş	45-49 Yaş	50-54 Yaş	55-59 Yaş	60-64 Yaş	65+ Yaş	Toplam
Esenyurt	463		6	31	269	894	920	854	662	841	1022	1251	5318	12.531
Bağcılar	411	2	3	12	80	392	494	546	378	516	775	1119	5978	10.706
Küçükçekmece	461	2	8	11	87	304	392	494	377	499	662	985	5481	9.763
Sultangazi	240	2	2	17	110	350	435	452	425	497	750	975	4659	8.914
Pendik	516		2	5	52	188	184	214	204	316	537	856	5685	8.759
Ümraniye	488			2	30	154	191	208	195	262	462	805	5681	8.478
Bahçelievler	363	1	2	7	45	158	209	218	157	265	386	654	4701	7.166
Sancaktepe	271		4	6	68	260	289	279	231	380	524	775	3886	6.973
Esenler	180	2	4	11	58	187	257	270	243	369	506	675	4001	6.763
Gaziosmanpaşa	251	1	5	4	69	211	266	238	246	333	479	663	3991	6.757
Sultanbeyli	180		1	9	76	296	368	333	321	374	555	680	3231	6.424
Kartal	338	1		3	20	88	91	123	120	143	261	390	4209	5.787
Arnavutköy	165	1		8	85	373	432	400	304	340	493	554	2314	5.469
Üsküdar	284			2	12	46	82	79	101	135	214	345	3951	5.251
Ataşehir	210			4	32	94	122	133	121	161	231	439	3615	5.162
Maltepe	300	2			15	83	70	102	97	154	247	389	3664	5.123
Kağıthane	285		2	5	24	101	137	147	126	185	266	411	3397	5.086
Fatih	142	1	4	6	50	164	181	221	166	201	297	383	3246	5.062
Avcılar	247	2		7	42	153	191	195	155	234	322	466	2631	4.645
Başakşehir	398		6	8	63	158	203	244	194	269	339	445	2237	4.564
Eyüpsultan	288	2	1	1	17	86	118	121	105	150	231	387	3030	4.537
Beyoğlu	80			5	23	77	120	142	131	181	244	323	2335	3.661
Sarıyer	165			1	9	32	50	50	57	81	156	263	2711	3.575
Zeytinburnu	114		8	7	36	135	182	172	167	203	236	324	1876	3.460
Güngören	151	2	4	6	25	86	113	108	82	124	175	266	2268	3.410
Beykoz	139			1	6	24	42	44	43	46	152	255	2626	3.378
Çekmeköy	253		1	4	20	89	78	83	76	109	190	312	1837	3.052
Şişli	111			2	5	52	84	88	64	84	142	217	1820	2.669
Tuzla	226			5	19	80	63	80	56	77	137	213	1613	2.569
Beylikdüzü	319		3	6	19	75	93	83	78	97	124	185	1471	2.553
Bayrampaşa	188		1	1	11	46	45	54	51	71	93	173	1810	2.544
Büyükçekmece	214			4	18	59	85	98	71	95	142	234	1453	2.473
Kadıköy	199		1		8	22	30	26	36	54	63	89	1416	1.944
Silivri	128	1	1	3	13	63	75	63	58	65	121	169	1044	1.804
Bakırköy	139	2	1	1	7	17	27	17	14	20	30	48	753	1.076
Çatalca	40	1	2	1	3	14	27	32	25	33	47	77	422	724
Beşiktaş	81				1	3	7	9	9	18	20	35	511	694
Şile	13				3	8	5	11	11	8	17	35	351	462
Adalar	6	0	0	0	6	3	5	5	1	2	4	8	114	154
Genel Toplam	9047	25	72	206	1536	5625	6763	7036	5958	7992	11652	16873	111337	184.122

Kaynak: TÜİK, <https://biruni.tuik.gov.tr/medas> Ulusal Eğitim İstatistikleri 2023 [Ziy. Tar.: 12/06/2024]

5.3. İL SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA VAKFI TARAFINDAN VATANDAŞLARA YAPILAN YARDIMLAR

2023'te Toplumun Her Kesimine Ulaşan Yardımlar; Yaşlılardan Engellilere, Eğitime ve Yabancılara Destek

Tablo 56' daki verilere göre, İstanbul'da 2023 yılında toplamda 4 milyar270 milyon727 bin 569 TL değerinde yardım yapılmış ve bu yardımlardan 1 milyon 572 bin 470 kişi faydalanmıştır. Bu miktar, çeşitli sosyal ve ekonomik gruplara yönelik çeşitli yardım kategorilerine dağılmıştır.

Yardımların en büyük kısmı, %57,09 oranla yaşlılara ve engellilere yönelik aylıklara ayrılmıştır. Bu da toplumun yaşlı ve engelli bireylerine sağlanan desteklerin önemini vurgulamaktadır. Ayrıca, yabancı yardımı %21,90 oranla önemli bir paya sahipken eğitim yardımı da %5,16 oranla yüksek bir paya sahiptir.

Diğer yardım kategorileri arasında ailelere, afetlere ve acil durumlara yönelik yardımlar da bulunmaktadır. Bu kategoriler, toplam yardım miktarının %15,85'ini oluşturur. Sonuç olarak, bu veriler 2023 yılında yapılan yardımların çeşitliliğini ve önemini göstermektedir.

Etiler Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi

Tablo 56: Yapılan Yardım Türleri

Yardım Türü	2023		
	Kişi/Hane Sayısı	Yardım Miktarı (TL)	Yüzde
Yaşlı Aylığı (65 Yaş Maaşı)	54.208	1.228.369.590	28,76%
Engelli Aylığı/Diğer Engelli Aylığı (Slikozis-Engelli Yakını Aylığı-2022)	56.496	1.210.000.182	28,33%
Yabancı Yardımı (Sosyal Uyum Yardımı)	55.669	935.081.550	21,90%
Eğitim Yardımı (Şartlı Eğitim Yardımı Dahil)	271.504	220.329.721	5,16%
Diğer Aile Yardımları	438.684	184.139.551	4,31%
Afet Yardımı (Deprem, Sel, Yangın Vb.)	72.099	140.157.418	3,28%
Gıda Yardımı	283.906	88.765.420	2,08%
Sağlık Yardımı (İlaç, Tıbbi Malz. Gebelik, Tedavi Yrd+ Şartlı Sağlık Yardımı)	48.954	52.680.118	1,23%
Eşi Vefat Etmiş Kadınlara Yönelik Yardım	5.246	48.973.000	1,15%
Maddi Yardım (Tek Seferlik)	24.267	37.585.999	0,88%
Kronik Hasta Yardımı	866	22.874.784	0,54%
Giyim Yardımı	46.262	21.377.150	0,50%
Yakacak Yardımı	91.728	17.281.560	0,40%
Barınma Yardımı (Yurt Yard. Dahil)	2.537	13.986.158	0,33%
Ulusal Hane Ziyareti Yardımı	89.020	11.428.550	0,27%
Yardım Alan Şehit Ailesi Ve Gazi Sayısı	8.733	10.087.185	0,24%
Öksüz Yetim Yardımı	1.798	8.196.000	0,19%
Pandemi Destek Yardımları	6.656	6.695.100	0,16%
Muhtaç Asker Ailesi Yardımı	2.048	6.267.600	0,15%
Katılım Payı Yardımı (Hastane, İlaç, Reçete, Optik vb.)	10.369	3.830.975	0,09%
Vefat Yardımı	1.219	1.729.367	0,04%
Engelli Diğer Araç, Gereç, Cihaz Ve Protez Yardımı	83	740.241	0,02%
Muhtaç Asker Çocuğu Yardımı	118	150.350	0,00%
Toplam	1.572.470	4.270.727.569	100,00%

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / 2023 İl Brifingi

5.3.1. Doğalgaz Desteği Kapsamında Yapılan Yardımlar

İhtiyaç Sahiplerine Doğalgaz Yardımlarında Esenyurt, Sultangazi ve Esenler Öne Çıkıyor

Tablo 57'deki verilere göre, 2022'den 2023'e doğalgaz yardımı alan hane sayısı 54 bin985'ten 119 bin 309'a yükselmiştir. Aynı dönemde toplam yardım tutarı ise 16 milyar 94 milyon 615 bin 75 TL'den 75 milyon 512 bin 962 TL'ye artmıştır. Bu değişimlere bakıldığında, doğalgaz yardımlarında önemli bir artış yaşandığı görülmektedir. Hane sayısındaki artış oranı yaklaşık %117, toplam yardım tutarındaki artış oranı ise yaklaşık %369'dur.

2023 yılında en fazla doğalgaz yardımı alan ilçeler arasında Esenyurt, Sultangazi ve Esenler dikkat çekmektedir. Bu veriler, ilçelerin sosyoekonomik durumlarına bağlı olarak doğalgaz yardımı ihtiyacının daha yoğun olduğunu göstermektedir.

Dolmabahçe Sarayı

Tablo 57: Doğalgaz Desteği Kapsamında Yapılan Yardımların İlçelere Göre Dağılımı

Sıra No	İlçe	2022		2023	
		Hane Sayısı	Tutar	Hane Sayısı	Tutar
1	Esenyurt	4.814	1.398.495,50	12.195	7.707.822,50
2	Sultangazi	3.756	1.098.471,00	8.865	5.610.866,25
3	Esenler	3.520	1.025.793,75	8.457	5.357.281,25
4	Ümraniye	3.065	899.866,50	6.976	4.418.375,00
5	Sancaktepe	3.721	1.077.652,00	6.721	4.249.983,75
6	Sultanbeyli	3.043	887.222,50	6.526	4.129.312,50
7	Bağcılar	2.893	838.140,75	6.195	3.910.531,25
8	Küçükçekmece	2.100	619.960,50	5.866	3.714.703,75
9	Gaziosmanpaşa	2.574	754.124,50	5.803	3.678.343,75
10	Eyüpsultan	982	290.455,00	3.922	2.482.437,00
11	Bahçelievler	2.025	590.715,25	3.639	2.306.240,00
12	Üsküdar	1.668	493.224,75	3.540	2.246.375,00
13	Maltepe	1.837	543.486,75	3.426	2.168.855,00
14	Kağıthane	1.263	375.276,75	3.315	2.100.781,25
15	Arnavutköy	907	266.377,00	3.198	2.023.049,25
16	Pendik	2.258	659.999,25	2.817	1.782.735,50
17	Ataşehir	1.353	400.268,50	2.683	1.699.633,00
18	Fatih	1.033	302.750,00	2.272	1.439.500,00
19	Güngören	984	283.551,50	2.181	1.375.375,00
20	Avcılar	1.182	343.377,75	1.999	1.255.586,00
21	Kartal	1.002	293.667,00	1.981	1.256.706,25
22	Çekmeköy	1.306	384.265,00	1.884	1.192.450,00
23	Bayrampaşa	892	261.011,50	1.856	1.174.562,50
24	Beylikdüzü	979	285.379,50	1.738	1.100.000,00
25	Başakşehir	501	155.588,75	1.445	916.281,25
26	Zeytinburnu	650	187.243,00	1.349	855.187,50
27	Büyükçekmece	871	256.569,75	1.348	854.187,50
28	Tuzla	925	271.155,50	1.294	818.737,50
29	Sarıyer	628	185.171,00	1.220	772.500,00
30	Beykoz	474	139.651,00	1.155	733.437,50
31	Beyoğlu	399	116.434,50	953	604.593,75
32	Silivri	349	105.946,50	863	546.062,50
33	Şişli	494	144.092,00	764	484.125,00
34	Çatalca	196	58.334,25	358	226.093,75
35	Kadıköy	164	48.845,00	226	143.437,50
36	Bakırköy	73	21.075,75	114	72.343,75
37	Şile	69	20.533,00	86	54.468,75
38	Beşiktaş	25	7.593,25	47	29.937,50
39	Adalar	10	2.850,00	32	20.062,50
Toplam		54.985	16.094.615,75	119.309	75.512.962,00

Kaynak: İstanbul Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı'nın 19.04.2024 tarih ve 04-765 sayılı yazı

5.3.2. Elektrik Desteği Kapsamında Yapılan Yardımlar

Elektrik Yardımı İhtiyacında Esenyurt ve Sultangazi Öne Çıkıyor

Tablo 58'deki verilere göre, 2022 yılında elektrik yardımı alan toplam hane sayısı 215 bin 467 iken, 2023 yılında bu sayı 305 bin 345'e yükselmiştir. Aynı dönemde toplam yardım tutarı ise 2022'de 211 milyon 30 bin 963 TL iken, 2023'te 494 milyon 430 bin 982 TL'ye çıkmıştır.

En fazla elektrik yardımı alan ilçelerin sıralaması incelendiğinde, Esenyurt ve Sultangazi hem hane sayısı hem de toplam yardım tutarı açısından öne çıkan ilçelerdir. Esenyurt, hane sayısını %44,49 artırırken yardım tutarını ise %151 artırmıştır. Sultangazi ise hane sayısını %40,02 artırırken yardım tutarını %125,49 artırmıştır. Bu verilere göre, hem hane sayısındaki hem de yardım tutarındaki önemli artışlar, toplumun elektrik yardımına olan ihtiyacının arttığını göstermektedir.

Tablo 58: Elektrik Desteği Kapsamında Yapılan Yardımların İlçelere Göre Dağılımı

Sıra No	İlçe	2022		2023	
		Hane Sayısı	Tutar	Hane Sayısı	Tutar
1	Esenyurt	18.953	16.861.526,21	27.385	42.320.908,51
2	Sultangazi	14.312	15.228.360,16	20.040	34.338.687,48
3	Ümraniye	12.019	8.720.834,51	18.557	30.092.169,93
4	Küçükçekmece	11.336	11.678.535,35	17.466	28.724.789,59
5	Bağcılar	9.132	10.617.752,17	15.509	25.465.558,23
6	Esenler	11.099	12.738.842,96	14.256	24.975.624,21
7	Gaziosmanpaşa	9.993	11.175.393,92	13.762	22.929.872,21
8	Sultanbeyli	10.197	11.251.943,16	13.734	24.279.097,22
9	Sancaktepe	9.223	8.827.468,47	13.050	21.494.342,88
10	Bahçelievler	6.866	6.710.346,46	9.719	15.931.936,26
11	Eyüpsultan	6.657	5.274.201,00	9.394	14.985.862,00
12	Kağıthane	6.551	4.918.894,67	9.379	15.301.454,70
13	Arnavutköy	6.872	6.699.627,66	9.225	15.584.461,02
14	Maltepe	6.259	6.000.050,30	8.786	13.712.276,03
15	Üsküdar	5.909	5.171.973,13	8.576	13.234.692,08
16	Ataşehir	5.710	4.725.207,23	8.288	13.557.594,87
17	Pendik	5.848	5.739.319,76	8.213	12.069.398,64
18	Fatih	6.825	7.406.597,01	7.984	12.449.535,84
19	Avcılar	4.811	5.627.730,83	6.960	11.499.550,89
20	Beylikdüzü	3.003	2.814.639,43	5.643	8.437.342,13
21	Güngören	3.998	3.996.769,51	5.171	8.707.615,61
22	Başakşehir	3.401	3.691.221,41	5.150	8.323.098,60
23	Çekmeköy	3.694	3.852.626,78	4.602	7.025.151,70
24	Kartal	2.744	2.529.342,00	4.572	6.915.280,00
25	Bayrampaşa	3.514	3.112.478,38	4.535	7.206.443,29
26	Beyoğlu	3.575	3.837.925,95	4.488	7.125.485,35
27	Sarıyer	2.911	2.407.913,35	4.372	6.721.577,97
28	Beykoz	3.046	3.045.753,01	4.020	6.356.664,95
29	Büyükçekmece	3.356	3.520.265,00	3.947	5.879.924,56
30	Zeytinburnu	2.804	3.170.512,94	3.726	6.493.248,52
31	Silivri	2.074	1.612.512,18	3.685	5.626.576,75
32	Tuzla	2.634	2.141.393,57	3.524	5.550.520,28
33	Şişli	2.777	2.755.060,34	3.329	4.908.152,69
34	Çatalca	1.329	1.301.611,86	1.645	2.457.523,46
35	Kadıköy	893	796.429,98	1.148	1.661.473,36
36	Bakırköy	423	382.070,50	520	673.934,04
37	Şile	318	309.879,35	503	702.234,28
38	Beşiktaş	234	243.073,42	248	351.496,48
39	Adalar	167	134.879,42	234	359.425,55
Toplam		215.467	211.030.963,34	305.345	494.430.982,16

Kaynak: İstanbul Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı'nın 19.04.2024 tarih ve 04-765 sayılı yazısı

5.3.3. Türkiye Aile Destekleri Programı

2023 Yılında Esenyurt ve Ümraniye'de Aile Destekleri Programında Artış Gözleniyor

Türkiye Aile Destekleri Programı, ihtiyaç sahibi ailelere yönelik bir yardım programı olup, hanelerin kişi başına düşen gelir tutarına göre belirlenen aylık yardım ödenmesini içermektedir.

2022'den 2023'e, Türkiye Aile Destekleri Programı kapsamında yapılan yardımlarda önemli bir artış yaşanmıştır. 2023 yılında toplam hane sayısı, önceki yıla göre %44,51 oranında artarak 327.854 hane olarak kaydedilmiştir. Aynı dönemde, yardım tutarlarında da büyük bir artış gözlemlenmektedir. 2023 yılında yapılan toplam yardım tutarı, önceki yıla göre %360,13 oranında yükselerek 3milyar748 milyon170 bin 850 TL'ye ulaşmıştır.

2022 ve 2023 yıllarına ilişkin Tablo 59'daki verilere göre ilçe sıralaması incelendiğinde, Esenyurt, Ümraniye ve Sultangazi gibi ilçelerin öne çıktığı görülmektedir. Özellikle Esenyurt'ta hane sayısındaki artış %38,69'a ulaşırken, yardım miktarındaki artış %313,30'lik bir yükseliş göstermektedir.

Benzer şekilde, Ümraniye'de de hane sayısı %36,14 artarken, yardım miktarı %343,60 artmıştır. Bu verilere göre, 2023 yılında hem hane sayısı hem de toplam yardım tutarı açısından önemli bir artış yaşandığı görülmektedir.

Ayasofya-i Kebir Cami-i Şerifi

Tablo 59: Türkiye Aile Desteği Kapsamında Yapılan Yardımların İlçelere Göre Dağılımı

Sıra No	İlçe	2022		2023	
		Hane Sayısı	Yardım Miktarı (TL)	Hane Sayısı	Yardım Miktarı (TL)
1	Esenyurt	20.978	76.212.650,00	29.094	314.988.900,00
2	Ümraniye	16.058	56.376.450,00	21.861	250.086.350,00
3	Sultanгази	14.628	50.092.750,00	21.192	244.934.900,00
4	Küçükçekmece	10.938	39.291.250,00	18.976	215.554.100,00
5	Bağcılar	7.528	26.944.950,00	16.969	197.783.050,00
6	Gaziosmanpaşa	10.255	37.666.650,00	14.804	168.633.600,00
7	Esenler	10.314	36.591.800,00	14.223	172.784.200,00
8	Sultanbeyli	9.703	36.235.150,00	14.092	174.426.250,00
9	Sancaktepe	9.371	34.797.000,00	13.637	156.862.500,00
10	Eyüpsultan	8.884	35.007.850,00	10.974	130.754.150,00
11	Kağıthane	8.185	31.172.400,00	10.448	120.387.150,00
12	Üsküdar	7.040	25.559.850,00	9.920	113.816.600,00
13	Arnavutköy	7.590	28.159.050,00	9.730	117.990.350,00
14	Bahçelievler	6.548	23.082.150,00	9.629	110.948.800,00
15	Maltepe	6.779	24.816.650,00	9.534	108.698.400,00
16	Ataşehir	7.409	25.849.000,00	9.283	114.850.900,00
17	Fatih	7.104	25.640.500,00	8.401	93.043.450,00
18	Pendik	4.635	13.839.750,00	8.230	83.600.650,00
19	Avcılar	3.483	11.061.650,00	6.471	74.672.700,00
20	Beylikdüzü	2.983	9.634.950,00	6.461	73.522.900,00
21	Güngören	4.129	15.131.600,00	5.332	61.161.450,00
22	Sarıyer	3.677	13.121.500,00	5.264	58.165.350,00
23	Beyoğlu	3.768	13.866.100,00	5.151	56.416.350,00
24	Başakşehir	3.328	11.608.900,00	5.069	56.246.200,00
25	Bayrampaşa	3.869	13.874.750,00	4.696	51.442.750,00
26	Kartal	2.487	8.254.550,00	4.625	50.767.900,00
27	Çekmeköy	3.260	12.242.250,00	4.579	49.280.400,00
28	Silivri	2.724	8.770.350,00	4.505	52.591.650,00
29	Büyükkçekmece	3.724	13.846.300,00	4.356	47.247.900,00
30	Beykoz	3.285	12.183.750,00	4.318	48.349.500,00
31	Şişli	3.291	13.010.100,00	3.865	44.003.600,00
32	Zeytinburnu	2.514	7.678.600,00	3.686	41.455.850,00
33	Tuzla	2.881	10.381.550,00	3.653	39.268.350,00
34	Çatalca	1.384	5.160.600,00	1.904	22.195.600,00
35	Kadıköy	970	3.627.600,00	1.294	14.121.900,00
36	Şile	409	1.273.300,00	630	6.694.950,00
37	Bakırköy	342	1.136.200,00	457	4.559.100,00
38	Adalar	276	944.300,00	354	3.858.550,00
39	Beşiktaş	140	439.750,00	187	2.003.600,00
Genel Toplam		226.871	814.584.500,00	327.854	3.748.170.850,00

Kaynak: İstanbul Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı'nın 18.04.2024 tarih ve 04-757 sayılı yazısı

5.4. KORUNMA VE BAKIM ALTINDA BULUNAN NÜFUS

2023 Yılında İlimizde Toplam 471 Sosyal Hizmet Kuruluşu, 24 Bin 597 Kişiye Hizmet Sundu

Tablo 60'taki verilere göre 2023 yılında ilimizde faaliyet gösteren toplam 471 sosyal hizmet kuruluşu, çeşitli alanlarda hizmet sunmaktadır. Bu kuruluşlar, çocuk, kadın, engelli, yaşlı hizmetlerinin yanı sıra şiddet mağdurlarına, madde bağımlılarına ve sosyal yardımlar alanlarına da odaklanmaktadır.

Toplam kapasiteleri 23 bin 707 kişi olan bu kuruluşlar, yıl boyunca 24 bin 597 kişiye hizmet sunmuştur. 2023 yılındaki yüksek yararlanma oranı, toplumun sürekli ihtiyacını ve sosyal hizmet kuruluşlarının önemini vurgulamaktadır.

Bu kuruluşlar, toplumun çeşitli kesimlerine yönelik sundukları hizmetlerle sosyal yardım ve destek alanında kritik bir rol üstlenmektedirler.

Darülaceze Başkanlığı

Tablo 60: Sosyal Hizmet Kuruluşları

Türü	Kurum	Sayı	Kapasite	Yararlanan Sayısı
Engelli Rehabilitasyon Merkezi (Resmi)	Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müd.	11	656	437
Çocuk Destek Merkezi	Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müd.	8	258	374
Çocuk Evleri	Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müd.	105	555	545
Çocuk Evleri Sitesi (Çocuk Yuvası)	Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müd.	10	864	1.282
Çocuk Evleri Sitesi Alt Birimi	Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müd.	2	60	50
Kreş ve Gündüz Bakımevi	Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müd.	155	10.162	6.264
İlk Kabul İstasyonu	Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müd.	4	122	315
Sosyal Hizmet Merkezi	Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müd.	38		
Huzurevi	Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müd.	9	1.499	1.379
	İstanbul Büyükşehir Belediyesi	1	1.066	655
	Dernek ve Vakıflar	10	1.128	737
	Azınlıklar	5	486	240
	Diğer Kamu Kurumları	2	91	30
	Özel Şahıslara Ait Şirketler	93	5.770	4.458
	Özel Gündüzlü Yaşlı Hizmet Merkezleri	2	30	21
Darülaceze	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı	1	516	471
Kadın Konukevleri (Kadın+Çocuk)	Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müd.	9	321	6.523
	Küçükçekmece Belediyesi	1	30	221
	Kadıköy Belediyesi	1	26	124
	Üsküdar Belediyesi	1	18	104
	Ümraniye Belediyesi	1	12	32
	Gaziosmanpaşa Belediyesi	1	20	218
	Pendik Belediyesi	1	17	117
Toplam		471	23.707	24.597

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / 2023 İl Brifingi

6. ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK

Bu bölüm, sosyo-ekonomik gelişmişlik bağlamında çalışma ve sosyal güvenlik göstergelerini ele almaktadır. Bu göstergeler; "Açık Kapı Birimlerine Gelen Çalışma ve Sosyal Güvenlik Başvuruları, İşsizlik ve İstihdam, İşgücüne Katılım Sayısı ve Oranı, İşsizlik Ödeneği, Sektörlere Göre İstihdam" olarak altı ana başlıkta incelenmiştir. 2022-2023 dönemi için Türkiye ve İstanbul'da belirlenen parametreler üzerinden karşılaştırmalı bir analiz yapılmıştır.

6.1. AÇIK KAPI BİRİMLERİNE GELEN ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAŞLIKLIL BAŞVURULAR

Tablo 62'deki verilere göre Açık Kapı birimlerine yapılan çalışma ve sosyal güvenlik başvuru sayısı bir önceki yıla göre %66,02 artarak 1378 başvuru olarak kaydedilmiştir. 2023 yılı başvuru yoğunluğuna göre sıralamada, Esenyurt 161 başvuru ile birinci sırada yer alırken, Pendik 97 başvuru ile ikinci sıradadır. Fatih 96 başvuru ile üçüncü sırada bulunurken, Küçükçekmece 77 başvuru ile dördüncü sıradadır. En düşük başvuru sayısına sahip ilçeler ise 3 başvuru ile Adalar, 4 başvuru ile Çatalca ve 6 başvuru ile Şile olmuştur.

Tablo 61: 2022 Yılında Açık Kapı Birimlerine Yapılan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Başvurularının İlçelere Dağılımı

S.No:	İlçe Adı	2022 Yılı İlçe Nüfusu	2022 Yılı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Başvuru Sayısı
1	Üsküdar	524.452	89
2	Pendik	750.435	60
3	Bağcılar	740.069	54
4	Bahçelievler	594.350	50
5	Kartal	483.418	41
6	Fatih	368.227	36
7	Kadıköy	483.064	35
8	Esenler	445.421	34
9	Küçükçekmece	808.957	34
10	Ümraniye	732.379	33
11	Kağıthane	455.943	28
12	Bayrampaşa	275.314	25
13	Beyoğlu	225.920	22
14	Esenyurt	983.571	21
15	Beylikdüzü	412.835	20
16	Sultangazi	542.531	20
17	Gaziosmanpaşa	495.998	19
18	Şişli	276.528	19
19	Avcılar	452.132	17
20	Güngören	282.692	15
21	Arnavutköy	326.452	14
22	Maltepe	528.544	14
23	Sarıyer	350.454	14
24	Ataşehir	423.127	13
25	Sultanbeyli	358.201	13
26	Silivri	217.163	11
27	Büyükçekmece	277.181	9
28	Eyüpsultan	422.913	9
29	Bakırköy	226.685	8
30	Beykoz	247.875	8
31	Tuzla	288.878	8
32	Başakşehir	514.900	7
33	Çekmeköy	296.066	7
34	Sancaktepe	489.848	7
35	Zeytinburnu	292.616	7
36	Beşiktaş	175.190	5
37	Çatalca	77.468	2
38	Şile	43.464	2
Toplam			830

Kaynak: rapor.icisleri.gov.tr, E-İçişleri İş Zekâsı Modülü, [Ziy.Tar.: 18/03/2024]

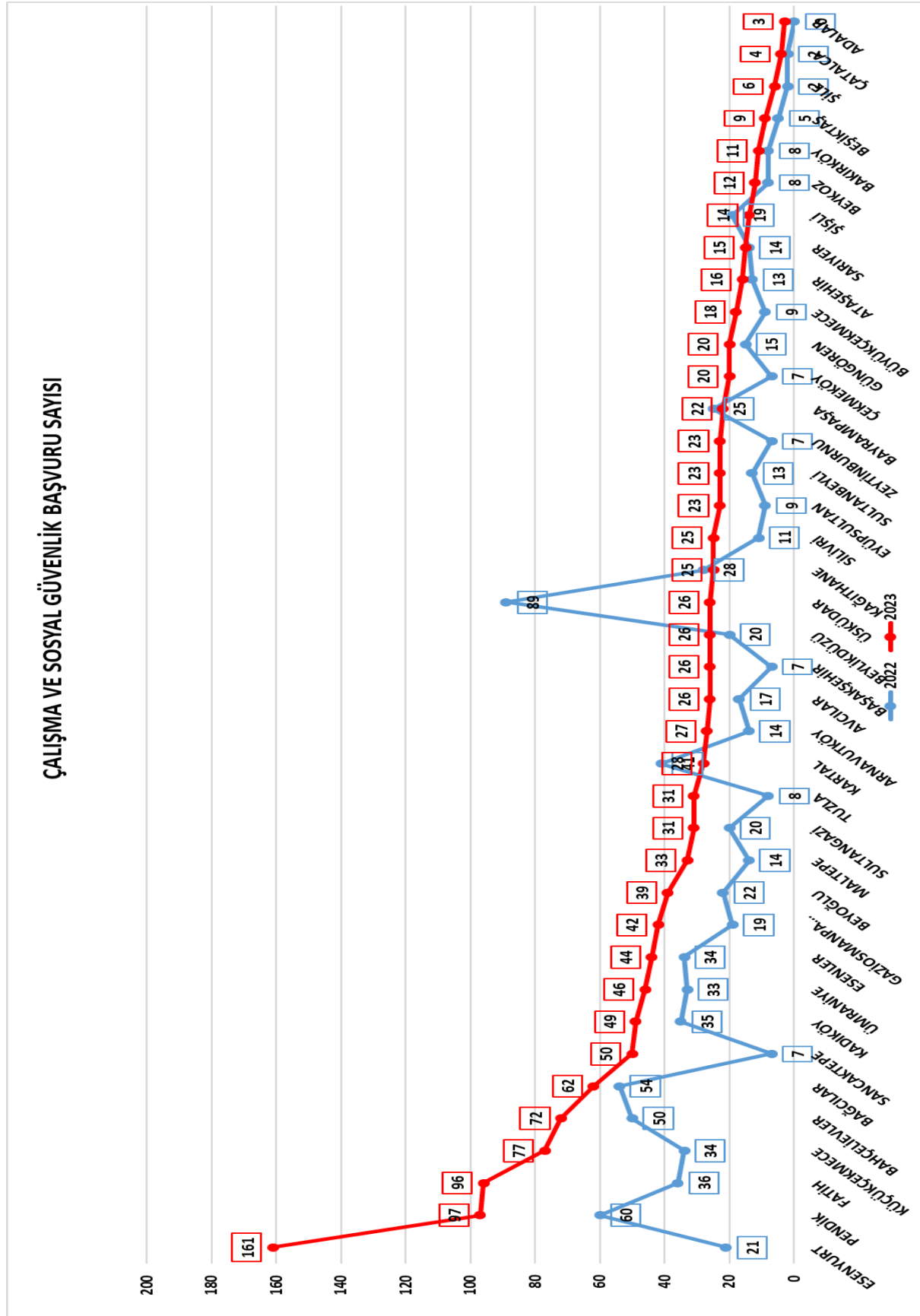
Tablo 62: 2023 Yılında Açık Kapı Birimlerine Yapılan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Başvurularının İlçelere Dağılımı

S.No:	İlçe Adı	2023 Yılı İlçe Nüfusu	2023 Yılı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Başvuru Sayısı
1	Esenyurt	978.007	161
2	Pendik	743.774	97
3	Fatih	356.025	96
4	Küçükçekmece	792.030	77
5	Bahçelievler	567.848	72
6	Bağcılar	719.071	62
7	Sancaktepe	492.804	50
8	Kadıköy	467.919	49
9	Ümraniye	723.760	46
10	Esenler	427.901	44
11	Gaziosmanpaşa	483.830	42
12	Beyoğlu	218.589	39
13	Maltepe	523.137	33
14	Sultangazi	532.802	31
15	Tuzla	293.604	31
16	Kartal	475.042	28
17	Arnavutköy	336.062	27
18	Avcılar	437.221	26
19	Başakşehir	509.915	26
20	Beylikdüzü	409.347	26
21	Üsküdar	517.348	26
22	Kağıthane	445.672	25
23	Silivri	221.723	25
24	Eyüpsultan	420.194	23
25	Sultanbeyli	360.702	23
26	Zeytinburnu	280.896	23
27	Bayrampaşa	268.850	22
28	Çekmeköy	299.806	20
29	Güngören	269.944	20
30	Büyükçekmece	276.572	18
31	Ataşehir	416.529	16
32	Sarıyer	344.250	15
33	Şişli	264.736	14
34	Beykoz	245.647	12
35	Bakırköy	220.476	11
36	Beşiktaş	169.022	9
37	Şile	48.537	6
38	Çatalca	80.007	4
39	Adalar	16.325	3
Toplam			1378

Kaynak: rapor.icisleri.gov.tr, E-İçişleri İş Zekâsı Modülü, [Ziy.Tar.: 18/03/2024]

Grafik 42: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Başvuru Sayıları

Kaynak: rapor.icisleri.gov.tr, E-İçişleri İş Zekâsı Modülü, [Ziy.Tar. : 18/03/2024

6.2. İŞSİZLİK VE İSTİHDAM

2023'te İstanbul'da İşsizlik Oranı Türkiye Ortalamasının Altına Düştü

Tablo 63'teki TÜİK verilerine göre, 2023 yılında İstanbul'da işsizlik, 2022 yılına kıyasla 73 bin kişi azalarak 640 bin kişiye düşmüştür. Bu da İstanbul'daki işsizlik oranının bir önceki yıla göre 1,3 puan azalarak %8,9'a gerilediğini göstermektedir. Aynı verilere göre, İstanbul'da işsizlik oranı 2023 yılında erkeklerde %7,4 kadınlarda ise %11,7 olarak kaydedilmiştir.

Türkiye genelinde ise işsiz sayısı 2022 yılına kıyasla 318 bin kişi azalarak 3 milyon 264 bin kişiye gerilemiştir. İşsizlik oranı ise bir önceki yıla göre 1 puan azalarak %9,4'e düşmüştür. Türkiye genelinde işsizlik oranı, 2023 yılında erkeklerde %7,7 kadınlarda ise %12,6 olarak kaydedilmiştir. Netice olarak İstanbul'daki işsizlik oranı Türkiye genelinin altında bulunmaktadır.

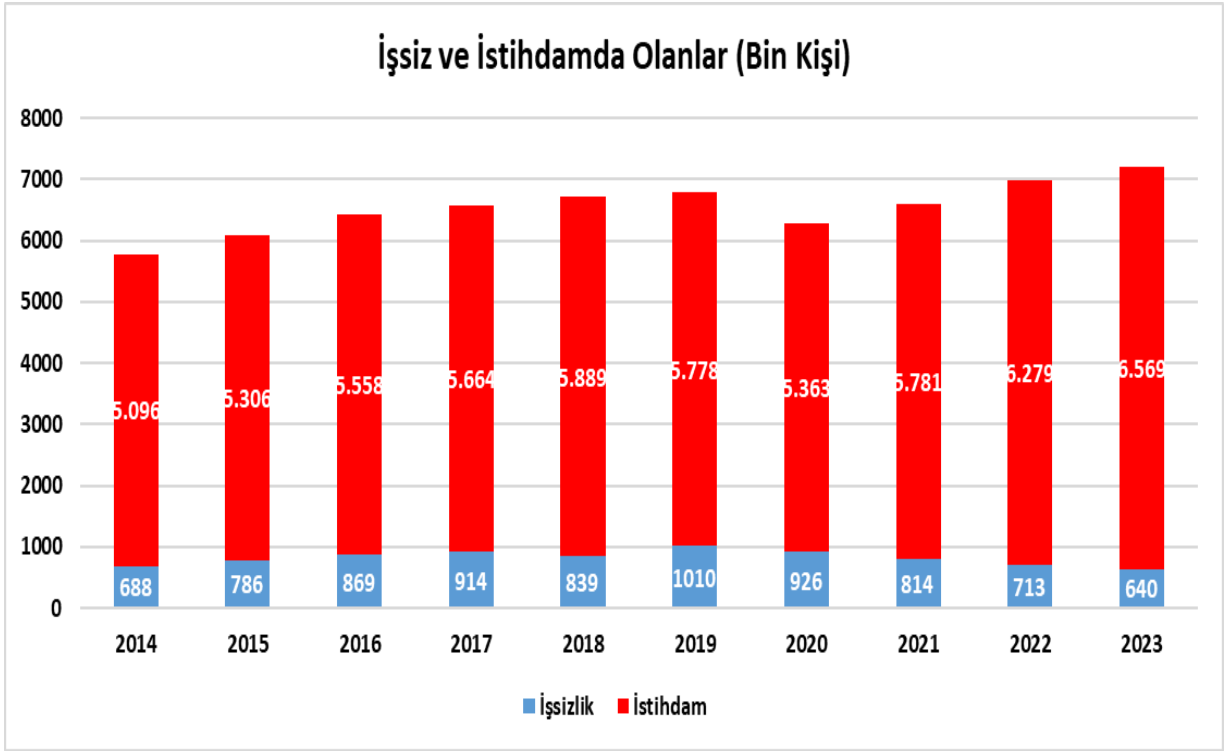

Tablo 63: İşsizlik Sayısı ve Oranı

İşsizlik Sayısı ve Oranı												
Yıl	İşsizlik (Bin Kişi)						İşsizlik Oranı					
	İstanbul			Türkiye			İstanbul			Türkiye		
	Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	Toplam
2022	322	391	713	1538	2044	3582	13,4	8,5	10,2	13,4	8,9	10,4
2023	295	345	640	1,498	1,766	3264	11,7	7,4	8,9	12,6	7,7	9,4

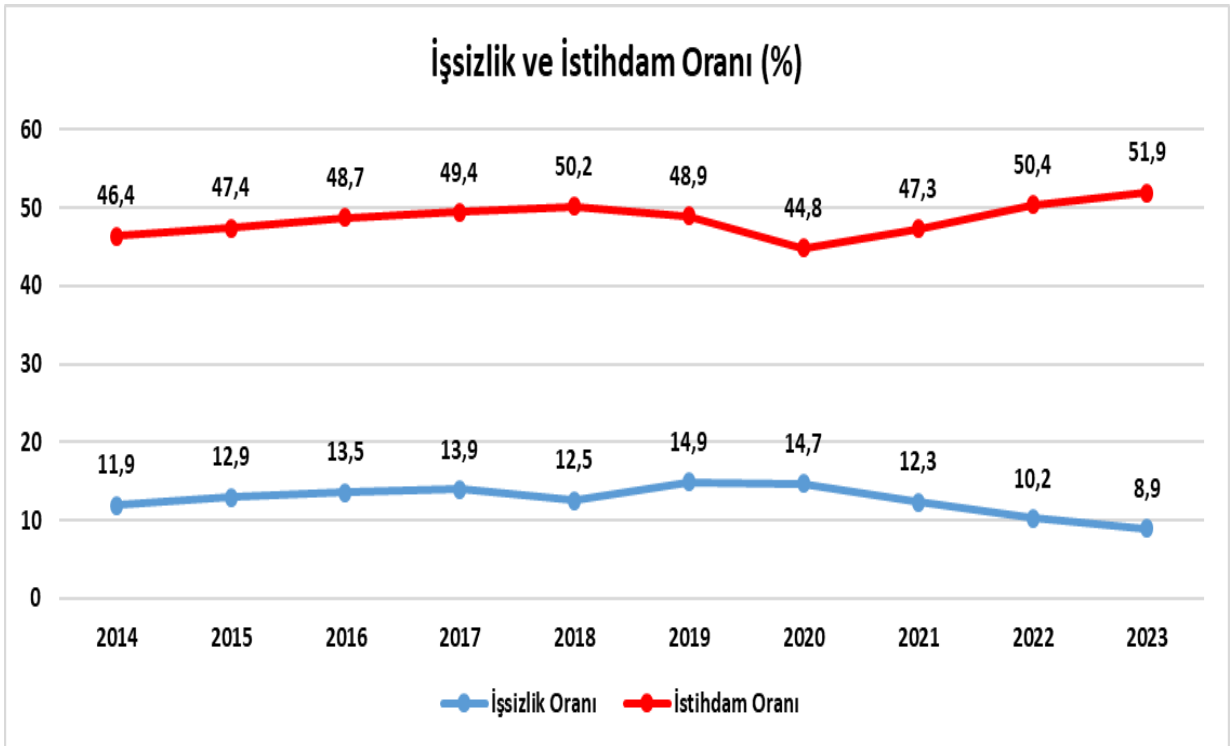
Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, İstihdam Verileri 2022-2023 [Ziy.Tar.: 09/08/2024]

Grafik 43: İşsiz ve İstihdamda Olanlar (Bin Kişi)

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, İstihdam Verileri 2014-2023 [Ziy.Tar.: 09/08/2024]

Grafik 44: İşsizlik ve İstihdam Oranı

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, İstihdam Verileri 2014-2023 [Ziy.Tar.: 09/08/2024]

2023'te İstanbul ve Türkiye Genelinde İstihdam Arttı

Tablo 64'teki TÜİK verilere göre, 2022 yılına kıyasla İstanbul genelinde istihdam edilenlerin sayısında 289 bin kişilik bir artış görülmüş ve 6 milyon 569 bin kişiye ulaşmıştır. Bu artış sonucunda İstanbul'daki istihdam oranı bir önceki yıla göre 1,5 puan artarak %51,9'a yükselmiştir. 2023 yılında İstanbul'da erkekler arasında %69,3 istihdam oranı kaydedilirken, kadınlar için bu oran %34,9 olarak belirlenmiştir.

Türkiye genelinde, 2022 yılına kıyasla 879 bin kişilik bir artışla istihdam edilenlerin sayısının 31 milyon 632 bin kişiye ulaştığı gözlemlenmiştir. Bu sayede Türkiye genelindeki istihdam oranı bir önceki yıla göre 0,8 puanlık bir artışla %48,3 olmuştur. 2023 yılında Türkiye genelinde erkeklerin istihdam oranı %65,7 olarak kaydedilirken, kadınlar için bu oran %31,3 olarak belirlenmiştir.

Bu verilere göre, İstanbul'da istihdam oranı Türkiye geneline göre daha yüksek bir artış göstermiştir. Aynı şekilde, İstanbul'da kadınların istihdam oranının Türkiye genelinden daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 64: İstihdam Edilen Kişi Sayısı ve Oranı

İstihdam Edilen Kişi Sayısı ve Oranı												
Yıl	İstihdam (Bin Kişi)						İstihdam Oranı (%)					
	İstanbul			Türkiye			İstanbul			Türkiye		
	Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	Toplam
2022	2083	4197	6280	9935	20818	30753	33,2	67,9	50,4	30,4	65	47,5
2023	2236	4333	6569	10346	21286	31632	34,9	69,3	51,9	31,3	65,7	48,3

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, İstihdam Verileri 2022-2023 [Ziy.Tar: 12/08/2024]

6.3. İŞGÜCÜNE KATILIM SAYISI VE ORANI

2023'te İstanbul'da İşgücüne Katılım Arttı

Tablo 65'teki TÜİK verilerine göre, İstanbul'da işgücüne katılan kişi sayısı 2022'ye kıyasla 216 bin artışla 2023'te 7 milyon 207 bin kişiye ulaşmıştır. Erkeklerde bu sayı 4 milyon 677 bin, kadınlarda 2 milyon 530 bin olmuştur. 15-24 yaş grubunda işgücüne katılım 41 bin

kişi artışla 1 milyon 134 bin kişiye ulaşmıştır. Bu grupta erkeklerin sayısı 703 bin, kadınların sayısı ise 431 bin olarak belirlenmiştir.

Tablo 66'daki Türkiye geneli işgücüne katılım sayısı ise 562 bin artışla 34 milyon 898 bin kişi olmuştur. Bu sayı erkekler için 23 milyon 53 bin, kadınlar için 11 milyon 845 bin kişi olarak belirlenmiştir. 15-24 yaş grubu için 131 bin artışla 5 milyon 396 bin kişiye ulaşılmış olup erkeklerde 3 milyon 496 bin, kadınlarda 1 milyon 900 bin kişi olduğu görülmektedir.

Cinsiyet bazında işgücüne katılan kişi sayısı verilerine göre hem İstanbul'da hem de Türkiye genelinde erkeklerin işgücüne katılım oranı, kadınlara göre daha yüksektir.

Tablo 65: İstanbul İlinde İşgücüne Katılan Kişi Sayısı

İstanbul İlinde İşgücüne Katılan Kişi Sayısı						
Yaş Grubu	2022			2023		
	Toplam (Bin Kişi)	Erkek	Kadın	Toplam (Bin Kişi)	Erkek	Kadın
15-19	283	205	78	318	225	93
20-24	810	470	340	816	478	338
25-34	2.020	1.268	752	2006	1253	753
35-54	3.301	2.192	1.109	3403	2220	1183
55 +	577	452	125	664	501	163
Toplam	6.991	4.587	2.404	7207	4677	2530

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, Yaş Gruplarına Göre İşgücü 2022-2023 [Ziy.Tar. : 12/08/2024]

Tablo 66: Türkiye'de İşgücüne Katılan Kişi Sayısı

Türkiye'de İşgücüne Katılan Kişi Sayısı						
Yaş Grubu	2022			2023		
	Toplam (Bin Kişi)	Erkek	Kadın	Toplam (Bin Kişi)	Erkek	Kadın
15-19	1.646	1.182	464	1.807	1.289	518
20-24	3.619	2.265	1.354	3.589	2.207	1.382
25-34	9.005	5.809	3.196	9.075	5.827	3.248
35-54	15.910	10.582	5.328	16.061	10.583	5.478
55 +	4.156	3.025	1.131	4.366	3.147	1.219
Toplam	34.336	22.863	11.473	34.898	23.053	11.845

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, Yaş Gruplarına Göre İşgücü 2022-2023 [Ziy.Tar.: 12/08/2024]

İstanbul'un İşgücüne Katılma Oranları Türkiye'nin Üzerinde Artış Gösterdi

Tablo 67'deki verilere göre İstanbul ve Türkiye genelinde işgücüne katılma oranları genel olarak artış göstermiştir. Ancak, yaş gruplarına göre artış oranları farklılık arz etmektedir.

İstanbul'daki 15-19 yaş grubunun işgücüne katılma oranı 2022'de %26, 2023'te %29'a yükselmiştir. Türkiye genelinde ise bu oranlar sırasıyla %26,9 ve %29,6'dır. Her iki bölgede de artış gözlemlenmekle birlikte, İstanbul'daki artış oranı Türkiye'nin artış oranından biraz daha yüksektir.

20-24 yaş grubunda İstanbul'daki işgücüne katılma oranı 2022'de %64,2, 2023'te %66,3'tür. Türkiye genelinde ise oranlar 2022'de %61,3, 2023'te %62,5'tir. İstanbul'da %2,1'lik artış varken, Türkiye'deki artış %1,2'dir.

25-34 yaş grubunda İstanbul'daki işgücüne katılma oranı hem 2022 hem de 2023 yıllarında %75,8 olarak sabit kalmıştır. Türkiye genelinde bu oran 2022 ve 2023 yıllarında %71,9 olarak değişmemiştir. İstanbul, bu yaş grubunda Türkiye ortalamasının üzerinde bir işgücüne katılım oranına sahiptir.

35-54 yaş grubunda İstanbul'daki işgücüne katılma oranı 2022'de %68,3, 2023'te %68,4'tür. Türkiye genelinde oranlar ise 2022'de %68, 2023'te %67,4'tür. İstanbul'da küçük bir artış gözlemlenirken, Türkiye genelinde oran azalmıştır. İstanbul, bu yaş grubunda Türkiye genelinden biraz daha yüksek bir işgücüne katılım oranına sahiptir.

55 yaş ve üstü yaş grubunda İstanbul'daki işgücüne katılma oranı 2022'de %22,1, 2023'te %24,6'dır. Türkiye genelinde ise oranlar 2022'de %24,8, 2023'te %25,5'tir. İstanbul'daki oranlarda belirgin bir artış gözlemlenmiştir ve bu artış, Türkiye genelindeki artış oranından daha yüksektir.

Sonuç olarak, İstanbul genel olarak işgücüne katılma oranlarında Türkiye ortalamasının üzerinde ve artış oranlarında genellikle daha belirgin bir değişim göstermektedir.

Tablo 67: İşgücüne Katılma Oranı

İşgücüne Katılma Oranı				
Yaş Grubu	İstanbul		Türkiye	
	2022	2023	2022	2023
15-19	26	29	26,9	29,6
20-24	64,2	66,3	61,3	62,5
25-34	75,8	75,8	71,9	71,9
35-54	68,3	68,4	68	67,4
55 +	22,1	24,6	24,8	25,5
Toplam	56,1	57	53,1	53,3

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, İşgücüne katılma oranı (yüzde) 2022-2023. [Ziy.Tar.: 09/08/2024]

6.4. İŞSİZLİK ÖDENEĞİ

2023'te İstanbul ve Türkiye Geneline İşsizlik Ödeneği Başvurularında Azalma Oldu

Tablo 68'deki verilere göre 2023 yılında İstanbul'da işsizlik ödeneğine başvuranların sayısı, bir önceki yıla göre %3,76 azalarak 386 bin513'e gerilemiştir. Bu başvuru sahiplerinin yaklaşık 202 bin 365'i ödenekten faydalanma hakkı kazanmıştır. Dolayısıyla, İstanbul'da işsizlik ödeneğine hak kazananların sayısında bir önceki yıla kıyasla %6,27'lik bir azalma yaşanmıştır. İstanbul'da işsizlik ödeneğine başvuran kişilerin işsizlik sayısına oranı ise 2023'te %60,39 olmuştur.

Türkiye genelinde ise 2023 yılında işsizlik maaşı talebinde bulunanların sayısı, bir önceki yıla nazaran %5,48 azalarak 1milyon 614 bin 184 kişiye gerilemiştir. Bu başvurulardan 734 bin 846'sı ödenekten faydalanma hakkı kazanmıştır. Türkiye genelinde ödenek almaya hak kazananların oranında ise %9,55'lik bir azalma gözlenmiştir. Türkiye'de işsizlik ödeneğine başvuran kişilerin işsizlik sayısına oranı 2023'te %49,45 olarak belirlenmiştir.

Tablo 68: İşsizlik Ödeneği

	İşsizlik Ödeneği			
	İstanbul		Türkiye	
	İşsizlik Ödeneği Başvuru	İşsizlik Ödeneği Hak Eden	İşsizlik Ödeneği Başvuru	İşsizlik Ödeneği Hak Eden
2021	346.146	185.269	1.471.673	647.684
2022	401.652	215.911	1.707.850	812.506
2023	386.513	202.365	1.614.184	734.846

Kaynak: İstanbul Çalışma ve Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü, [Ziy. Tar.: 08/08/2024]

6.5. SEKTÖRLERE GÖRE İSTİHDAM

İstanbul'da Sanayi ve Hizmet Sektörleri Türkiye Ortalamasının Üzerinde İstihdam Sağlıyor

Tablo 69'daki TÜİK verilerine göre İstanbul'da 2023 yılında sektörlere göre istihdama bakıldığında; tarım sektörü yalnızca %0,5'lik bir kısmı temsil ederken, sanayi (inşaat dahil) %29,3 ve hizmet sektörü ise %70'lik bir dilimi kapsamaktadır. Geçen yıla nazaran, sanayi sektöründeki istihdamın oranı %6,98 ve tarım sektöründe istihdamın oranı %16,66 gerilerken hizmet sektöründe %3,38'lik bir artış meydana gelmiştir.

Buna karşın, Türkiye genelinde 2023 yılında çalışanların sektörel dağılımına baktığımızda; tarım sektörü %14,8, sanayi (inşaat dâhil) %27,5 ve hizmet sektörü %57,6'lık kısmı oluşturmaktadır. Önceki yılın rakamlarıyla kıyaslandığında, tarım sektöründeki istihdam oranı %6,32 ve sanayi sektörü %0,72 azalırken hizmet sektörü ise %1,94 oranında bir büyüme göstermiştir.

İstanbul'da, sanayi ve hizmet sektörlerinin istihdamda kapladığı alan, Türkiye'nin genel ortalamasının üzerinde olup tarım sektöründeki oran, Türkiye ortalamasının altında kalmıştır.

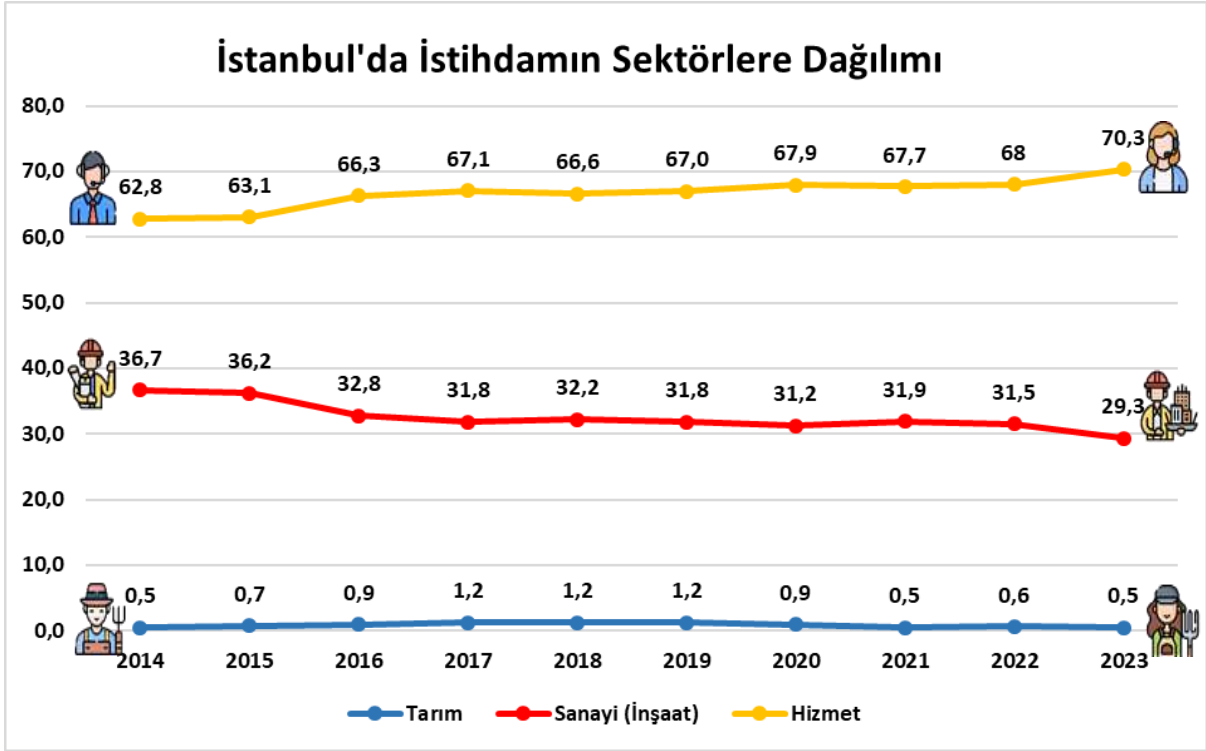
Tablo 69: Yıllara Göre İstihdamın Sektörlere Dağılımı

Yıl		(Bin kişi) (%)		
		Tarım	Sanayi (İnşaat)	Hizmet
2014	Türkiye	21,1	27,9	51,0
	İstanbul	0,5	36,7	62,8
2015	Türkiye	20,6	27,2	52,2
	İstanbul	0,7	36,2	63,1
2016	Türkiye	19,5	26,8	53,7
	İstanbul	0,9	32,8	66,3
2017	Türkiye	19,4	26,5	54,1
	İstanbul	1,2	31,8	67,1
2018	Türkiye	18,4	26,7	54,9
	İstanbul	1,2	32,2	66,6
2019	Türkiye	18,2	25,3	56,5
	İstanbul	1,2	31,8	67,0
2020	Türkiye	17,7	26,3	56
	İstanbul	0,9	31,2	67,9
2021	Türkiye	17,2	27,5	55,3
	İstanbul	0,5	31,9	67,7
2022	Türkiye	15,8	27,7	56,5
	İstanbul	0,6	31,5	68
2023	Türkiye	14,8	27,5	57,6
	İstanbul	0,5	29,3	70,3

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, İşgücü İstatistikleri 2014-2023 [Ziy. Tar.: 12/08/2024]

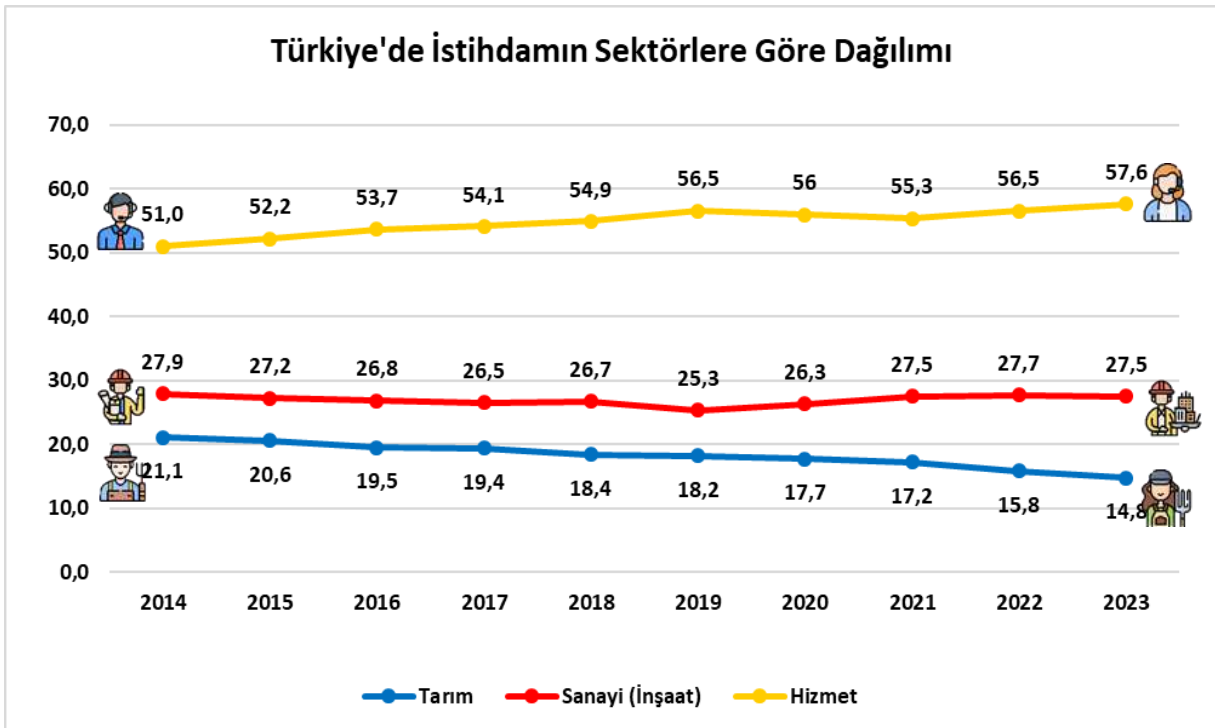

Grafik 45: İstanbul'da İstihdamın Sektörlere Dağılımı

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, İşgücü İstatistikleri 2014-2023 [Ziy. Tar.: 12/08/2024]

Grafik 46: Türkiye'de İstihdamın Sektörlere Dağılımı

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, İşgücü İstatistikleri 2014-2023 [Ziy. Tar.: 12/08/2024]

7. EĞİTİM

Bu bölüm, sosyo-ekonomik gelişmişlik bağlamında eğitim göstergelerini ele almaktadır. Göstergeler; " Açık Kapı Birimlerine Yapılan Eğitim Konulu Başvurular, Örgün ve Yaygın Eğitim, Okullaşma Oranı, Eğitim Seviyesi Tamamlama, +6 Yaş Nüfusun Eğitim İstatistikleri ve Yükseköğretim İstatistikleri olmak üzere altı ana başlıkta incelenmiştir. 2022-2023 dönemi için Türkiye ve İstanbul'daki veriler bu kriterler üzerinden karşılaştırılmıştır.

7.1. AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN EĞİTİM KONULU BAŞVURULAR

Tablo 71'deki verilere göre 2023 yılı içerisinde Açık Kapı birimlerine yapılan eğitim başvurularında, yoğun nüfusa sahip ilçelerden Esenyurt 205 başvuruyla en yüksek müracaat sayısına ulaşarak listenin başında yer almıştır. Bahçelievler ise 160 başvuru ile Esenyurt'u takip ederken, Bağcılar ise 127 başvuruyla üçüncü sıradadır. Bu üç ilçe en fazla başvurunun yapıldığı ilçelerdir.

En düşük başvuru sayısına sahip ilçeler sıralamasında ise Tuzla 2 başvuru ile birinci sırada yer alırken, Çekmeköy 4 başvuru ile Tuzla'yı takip etmektedir. Bakırköy ise 7 başvuruyla üçüncü sıradadır. Bu üç ilçe en az başvurunun yapıldığı ilçelerdir.

Tablo 70: 2022 Yılında Açık Kapı Birimlerine Yapılan Eğitim Başvurularının İlçelere Dağılımı

S.No:	İlçe Adı	2022 Yılı İlçe Nüfusu	2022 Yılı Eğitim Başvuru Sayısı
1	Üsküdar	524.452	87
2	Gaziosmanpaşa	495.998	62
3	Ümraniye	732.379	62
4	Bahçelievler	594.350	57
5	Bağcılar	740.069	52
6	Beylikdüzü	412.835	40
7	Esenyurt	983.571	35
8	Fatih	368.227	35
9	Başakşehir	514.900	29
10	Esenler	445.421	25
11	Sancaktepe	489.848	25
12	Beykoz	247.875	24
13	Büyükçekmece	277.181	23
14	Kartal	483.418	23
15	Sultanbeyli	358.201	22
16	Sarıyer	350.454	20
17	Maltepe	528.544	19
18	Zeytinburnu	292.616	17
19	Pendik	750.435	16
20	Silivri	217.163	15
21	Şişli	276.528	15
22	Eyüpsultan	422.913	14
23	Kağıthane	455.943	14
24	Küçükçekmece	808.957	14
25	Arnavutköy	326.452	13
26	Kadıköy	483.064	12
27	Avcılar	452.132	11
28	Bayrampaşa	275.314	11
29	Beyoğlu	225.920	10
30	Çekmeköy	296.066	8
31	Beşiktaş	175.190	7
32	Çatalca	77.468	6
33	Güngören	282.692	6
34	Ataşehir	423.127	5
35	Sultangazi	542.531	5
36	Tuzla	288.878	5
37	Şile	43.464	3
38	Bakırköy	226.685	1
Toplam			848

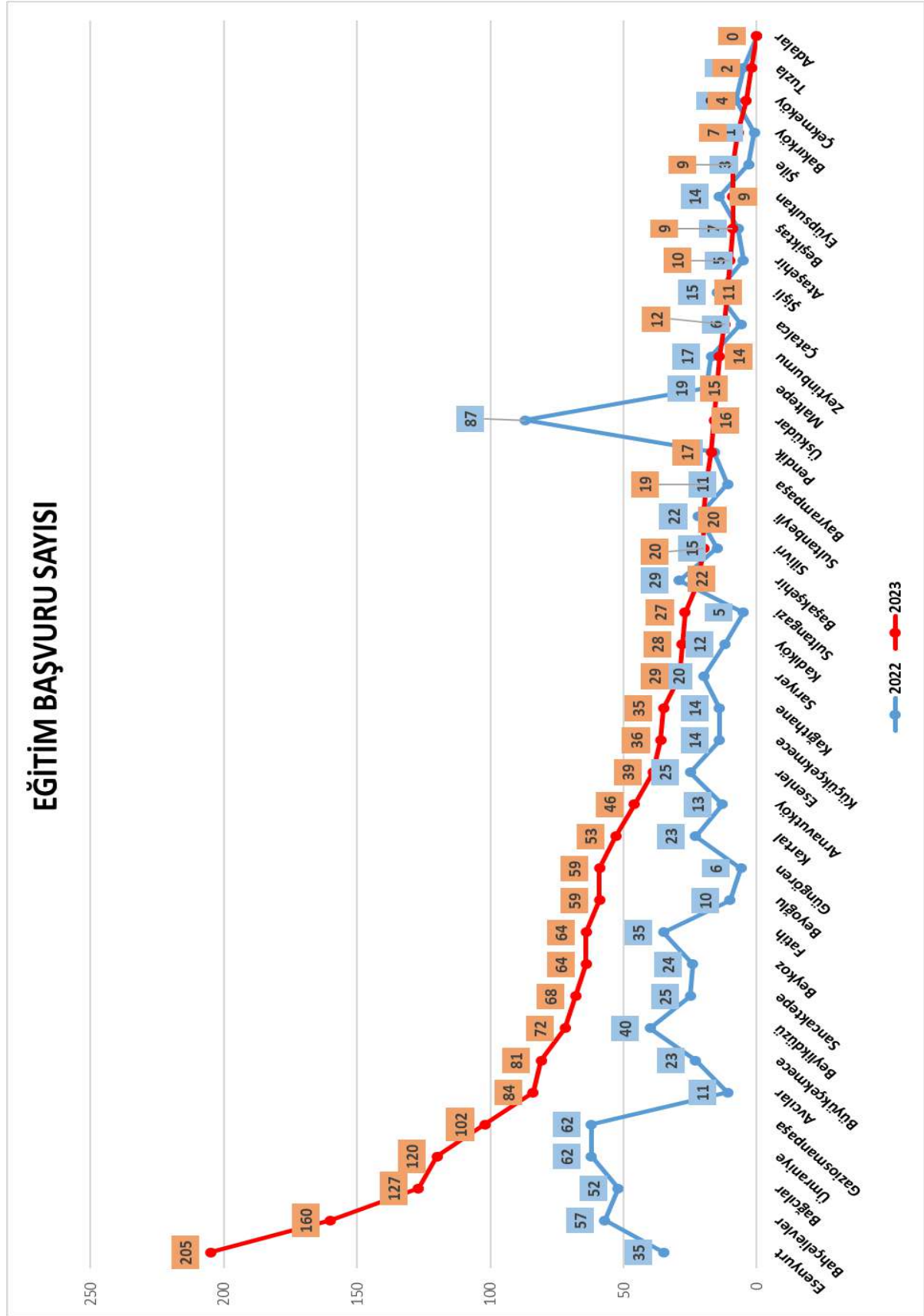
Kaynak: rapor.icisleri.gov.tr, E-İçişleri İş Zekâsı Modülü, [Ziy.Tar. :20/04/2024]

Tablo 71: 2023 Yılında Açık Kapı Birimlerine Yapılan Eğitim Başvurularının İlçelere Dağılımı

S.No:	İlçe Adı	2023 Yılı İlçe Nüfusu	2023 Yılı Eğitim Başvuru Sayısı
1	Esenyurt	978.007	205
2	Bahçelievler	567.848	160
3	Bağcılar	719.071	127
4	Ümraniye	723.760	120
5	Gaziosmanpaşa	483.830	102
6	Avcılar	437.221	84
7	Büyükçekmece	276.572	81
8	Beylikdüzü	409.347	72
9	Sancaktepe	492.804	68
10	Beykoz	245.647	64
11	Fatih	356.025	64
12	Beyoğlu	218.589	59
13	Güngören	269.944	59
14	Kartal	475.042	53
15	Arnavutköy	336.062	46
16	Esenler	427.901	39
17	Küçükçekmece	792.030	36
18	Kağıthane	445.672	35
19	Sarıyer	344.250	29
20	Kadıköy	467.919	28
21	Sultangazi	532.802	27
22	Başakşehir	509.915	22
23	Silivri	221.723	20
24	Sultanbeyli	360.702	20
25	Bayrampaşa	268.850	19
26	Pendik	743.774	17
27	Üsküdar	517.348	16
28	Maltepe	523.137	15
29	Zeytinburnu	280.896	14
30	Çatalca	80.007	12
31	Şişli	264.736	11
32	Ataşehir	416.529	10
33	Beşiktaş	169.022	9
34	Eyüpsultan	420.194	9
35	Şile	48.537	9
36	Bakırköy	220.476	7
37	Çekmeköy	299.806	4
38	Tuzla	293.604	2
Toplam			1774

Kaynak: rapor.icisleri.gov.tr, E-İçişleri İş Zekâsı Modülü, [Ziy.Tar.: 20/04/2024]

Grafik 47: Eğitim Başvuru Sayıları

Kaynak: rapor.icisleri.gov.tr, E-İçişleri İş Zekası Modülü, [Ziy.Tar.: 20/04/2024]

7.2. ÖRGÜN VE YAYGIN EĞİTİM

Öğrenci Sayısı:

İstanbul genelindeki toplam öğrenci sayısı 4 milyon 54 bin 477 'dir.

Tablo 72'deki verilere göre Türkiye genelindeki toplam öğrenci sayısı 34 milyon 647 bin 903'tür. Bunların 19 milyon 904 bin 679'u örgün eğitim öğrencileri, 14 milyon 743 bin 224'ü ise yaygın eğitim öğrencileridir. İstanbul'da ise toplam 4 milyon 54 bin 477 öğrenci bulunmaktadır. Bunların 2 milyon 985 bin 983'ü örgün eğitim öğrencileri 843 bin 199 'u yaygın eğitim öğrencileridir. Bu veriler Türkiye'deki toplam öğrenci sayısının %11,70'inin İstanbul'da olduğunu göstermektedir.

Öğretmen Sayısı:

İstanbul genelindeki toplam öğretmen sayısı 195 bin 262 'dir.

Tablo 72'deki verilere göre Türkiye genelindeki toplam öğretmen sayısı 1 milyon 258 bin 736'dır. Bunların 1 milyon 154 bin 383'ü örgün eğitim öğretmenleri, 104 bin 353'ü ise yaygın eğitim öğretmenleridir. İstanbul'da ise toplam 195 bin 262 öğretmen bulunmaktadır. Bunların 171 bin 224'ü örgün eğitim öğretmenleri, 24 bin 38'i ise yaygın eğitim öğretmenleridir. Bu veriler Türkiye'deki toplam öğretmen sayısının %15,51'inin İstanbul' da olduğunu göstermektedir.

Okul ve Derslik Sayıları:

İstanbul genelinde toplam 11 bin 394 okul bulunmaktadır.

Tablo 72'deki verilere göre Türkiye genelinde toplam 95 bin 522 okul bulunmaktadır. Bu okulların 75 bin 19'u örgün eğitim okulları, 20 bin 503'ü ise yaygın eğitim okullarıdır. İstanbul'da ise toplam 11 bin 394 okulun yer aldığı görülmektedir. Bunların 7 bin 705'i örgün eğitim okulları, 3 bin 689'u ise yaygın eğitim okullarıdır. Bu veriler İstanbul'daki toplam okul sayısının Türkiye'deki toplam okul sayısının %11,93'üne tekabül ettiğini göstermektedir.

İstanbul genelinde toplam 131 bin 537 derslik bulunmaktadır.

Tablo 72'deki verilere göre Türkiye genelinde toplam 886 bin 112 derslik bulunmaktadır. Bu dersliklerin 751 bin 589'u örgün eğitim derslikleri, 134 bin 523'ü ise yaygın eğitim derslikleridir. İstanbul'da ise toplam 131 bin 537 derslik bulunmaktadır. Bunların 107 bin 2'si örgün eğitim derslikleri, 24 bin 535'i ise yaygın eğitim derslikleridir. Bu durum Türkiye'deki toplam derslik sayısının %14,84'ünün İstanbul'da olduğunu göstermektedir.

Tablo 72: Öğrenci, Öğretmen, Derslik ve Okul Sayıları

Örgün + Yaygın Eğitim (Türkiye / İstanbul)							
	Türkiye			İstanbul			İstanbul
	Örgün	Yaygın	Toplam	Örgün	Yaygın	Toplam	% Pay
Okul	75.019	20.503	95.522	7.705	3.689	11.394	11,93
Derslik	751.589	134.523	886.112	107.002	24.535	131.537	14,84
Öğretmen	1.154.383	104.353	1.258.736	171.224	24.038	195.262	15,51
Öğrenci/						4.054.477	
Kursiyer	19.904.679	14.743.224	34.647.903	2.985.983	843.199	(Açık öğretim verisi 225.295 eklenmiştir.)	11,7

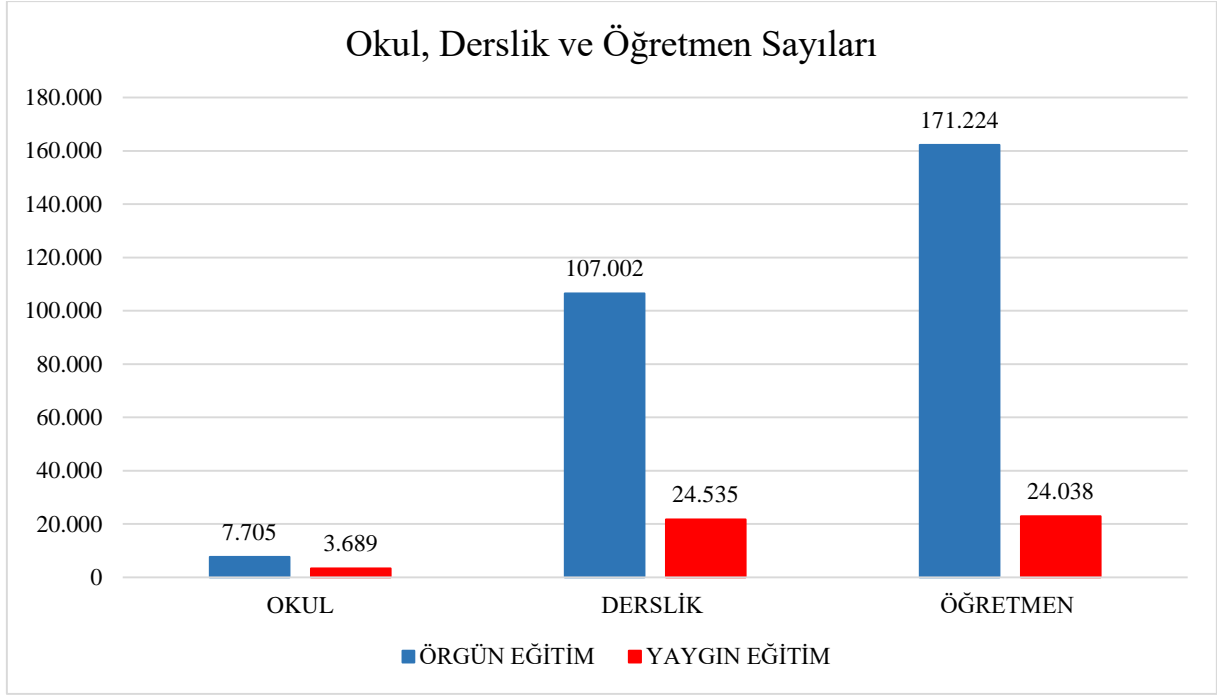
Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi 2023

Not 1* MEB Strateji Geliştirme Başkanlığı tarafından 2023-2024 yılına ait Türkiye verileri henüz açıklanmadığı için Türkiye verilerine ilişkin hücrelerde 2022-2023 eğitim öğretim yılına ait veriler kullanılmıştır.

Not 2* Türkiye- İstanbul öğrenci sayıları oranlamaları hesaplanırken İstanbul öğrenci sayıları toplamına; açık öğretim ortaokul, açık lise ve açık öğretim İHL öğrenci sayıları da dahil edilmiştir. (Kasım 2023 Açık öğretim verisi: 225.295)

Not 3* Yaygın Eğitim bilgileri, biten öğretim yılı itibari ile alınmaktadır. (2022/2023).

Grafik 48: Okul, Derslik ve Öğretmen Sayıları, İstanbul

Kaynak: İstanbul Valiliği İl planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi 2023

Okullaşma Oranı

2022/2023 Yılında İlköğretim ve Ortaöğretimde Net Okullaşma Oranı Arttı

Tablo 73'teki verilere göre 2021-2022 eğitim öğretim yılında ilköğretim kademesinde net okullaşma oranının %94,31 olarak gerçekleştiği ve ortaöğretim kademesinde ise %92,01 olduğu görülmektedir. İlköğretim kademesindeki net okullaşma oranının, kız çocuklarında %94,26, ortaöğretim kademesinde ise %92,1 olduğu kaydedilmiştir.

2022-2023 eğitim öğretim yılına gelindiğinde ise ilköğretim kademesinde net okullaşma oranının %95,24'e yükseldiği ve ortaöğretim kademesinde ise %93,87 olarak kaydedildiği gözlenmektedir. İlköğretim kademesindeki kız çocuklarının net okullaşma oranı %95,24 iken, ortaöğretim kademesinde %94,05 olarak gerçekleşmiştir.

Bu verilere dayanarak, net okullaşma oranlarının ilköğretim ve ortaöğretim kademesinde artış gösterdiği gözlemlenmektedir. Ayrıca kız çocuklarının okullaşma oranlarının da artması olumlu bir gelişimi ifade etmektedir.

Tablo 73: Net Okullaşma Oranı

Net Okullaşma Oranları (%)						
Öğretim Yılı	İlköğretim			Ortaöğretim		
	Kız	Erkek	Toplam	Kız	Erkek	Toplam
2021/2022	94,26	94,36	94,31	92,1	91,93	92,01
2022/2023	95,24	95,24	95,24	94,05	93,7	93,87

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi 2023

Okuma Yazma Kurslarındaki Durum

Okuma yazma kursları, 2022 ve 2023 yıllarında Tablo 74'te gösterildiği şekilde gerçekleşmiştir. 2022'de 34 bin 546 kişinin katılımıyla büyük bir kitleye ulaşılmış ve bu kurslardan %46'lık bir sertifikalandırma oranı elde edilmiştir. Bu, katılımcıların eğitimde başarılı olduklarını ve bu kursların etkinliğini göstermektedir.

Ancak, 2023'te katılım sayısının azalmasıyla birlikte sertifikalandırma oranı %39'a düşmüştür. Bu durum, okuma yazma kurslarının etkinliğini ve okuma yazma bilmeyenlerin sayısının zaman içerisinde azaldığına işaret etmektedir.

Bu kurslar, katılımcılarına okuma ve yazma becerileri kazandırarak onları eğitim ve iş hayatında daha aktif ve güçlü bir şekilde yer almalarını sağlamaktadır.

Tablo 74: Okuma Yazma Kursları

Okuma Yazma Kursları			
Yılı	Toplam Katılım	Sertifika Alan	Sertifikalandırma Oranı %
2018	76.470	35.684	47
2019	43.485	20.023	46
2020	19.850	8.788	45
2021	25.742	14.600	57
2022	34.546	15.849	46
2023	33.992	13.107	39

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi 2023

Eğitim Seviyesi Tamamlama:

İstanbul'da İlkokul Tamamlama Oranı Artarak Yükseldi

Tablo 75 ve 76'daki verilere göre İstanbul'da ilkokul tamamlama oranı 2021/22 öğretim yılında %89,04'ten 2022/23 öğretim yılında %93,07'ye yükselmiştir. Türkiye genelinde ise aynı dönemlerde ilkokul tamamlama oranı %93,24'ten %102,27'ye arttığı görülmektedir.

2022/23 öğretim yılı ilkokul tamamlama oranları cinsiyete göre incelendiğinde, İstanbul'da erkek çocukların ilkokul tamamlama oranı %95,64 olarak kaydedilmiştir. Kız çocukları için ise %100,06 olarak belirlenmiştir. Türkiye genelinde ise erkek çocukların ilkokul tamamlama oranı %101,68 iken kız çocuklarının oranı %102,91'dir. Bu verilere göre, İstanbul'da ilkokul tamamlama oranı Türkiye ortalamasının altında kalmaktadır.

İstanbul'da Ortaokul Tamamlama Oranı Artarak Yükseldi

Tablo 75 ve 76'daki verilere göre İstanbul'da ortaokul tamamlama oranı 2021/22 öğretim yılında %94,01 iken 2022/23 öğretim yılında %94,55'e yükselmiştir. Türkiye genelinde ise aynı dönemlerde ortaokul tamamlama oranı %97,95'ten %98,14'e arttığı görülmektedir.

2022/23 öğretim yılı ortaokul tamamlama oranları cinsiyete göre incelendiğinde, İstanbul'da erkek çocukların ortaokul tamamlama oranı %96,33 olarak kaydedilmiştir. Kız

çocukları için ise %93,34 olarak belirlenmiştir. Türkiye genelinde ise erkek çocukların ortaokul tamamlama oranı %98,63 iken kız çocuklarının oranı %96,82'dir. Bu verilere göre, İstanbul'da ortaokul tamamlama oranı Türkiye ortalamasının altındadır.

İstanbul'da Ortaöğretim Tamamlama Oranı Yükseldi

Tablo 75 ve 76'daki verilere göre İstanbul'da ortaöğretim tamamlama oranı 2021/22 öğretim yılında %65,20 iken 2022/23 öğretim yılında %70,36'e artarak yükselmiştir. Türkiye genelinde ise aynı dönemlerde ortaöğretim tamamlama oranı %76,38'den %82,41'e arttığı görülmektedir.

2022/23 öğretim yılı ortaöğretim tamamlama oranları cinsiyete göre incelendiğinde, İstanbul'da erkek çocukların ortaöğretim tamamlama oranı %72,50 olarak kaydedilmiştir. Kız çocukları için ise %68,21 olarak belirlenmiştir. Türkiye genelinde ise erkek çocukların ortaöğretim tamamlama oranı %84,30 iken kız çocuklarının oranı %80,50'dir. Bu verilere göre, İstanbul'da ortaöğretim tamamlama oranı Türkiye ortalamasının altındadır.

Tablo 75: Eğitim Seviyesi ve Cinsiyete Göre Tamamlama Oranı (%) (2021-2022)

Eğitim Seviyesi ve Cinsiyete Göre Tamamlama Oranı (%) (2021 - 2022 Öğretim Yılı)						
	İstanbul			Türkiye		
	Kız Çocuk (%)	Erkek Çocuk (%)	Toplam (%)	Kız Çocuk (%)	Erkek Çocuk (%)	Toplam (%)
Beş Yaş	113,25	110,31	111,73	102,16	99,90	100,99
İlkokul (1-4. sınıf)	86,68	91,39	89,04	97,19	93,39	93,24
Ortaokul (5-8. sınıf)	91,46	96,56	94,01	96,06	99,81	97,95
Ortaöğretim (9-12. sınıf)	65,37	64,69	65,20	76,99	74,38	76,38

Kaynak: İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün 21.03.2024 tarih ve 118177 sayılı yazısı

Tablo 76: Eğitim Seviyesi ve Cinsiyete Göre Tamamlama Oranı (%) (2022-2023)

Eğitim Seviyesi ve Cinsiyete Göre Tamamlama Oranı (%) (2022 - 2023 Öğretim Yılı)						
	İstanbul			Türkiye		
	Kız Çocuk (%)	Erkek Çocuk (%)	Toplam (%)	Kız Çocuk (%)	Erkek Çocuk (%)	Toplam (%)
Beş Yaş	109,17	105,10	107,04	100,30	97,28	98,72
İlkokul (1-4. sınıf)	100,06	95,64	93,07	102,91	101,68	102,27
Ortaokul (5-8. sınıf)	93,34	96,33	94,55	96,82	98,63	98,14
Ortaöğretim (9-12. sınıf)	68,21	72,50	70,36	80,50	84,30	82,41

Kaynak: İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün 21.03.2024 tarih ve 118177 sayılı yazısı

7.3.+6 YAŞ NÜFUSUNUN EĞİTİM İSTATİSTİKLERİ

İstanbul ve Türkiye Geneline Okuma Yazma Bilmeyenlerin Sayısı Düşüyor, Eğitim Düzeyi Yükseliyor

Tablo 78'e göre, 2012 yılında İstanbul'da 326 bin 470 kişi okuma yazma bilmiyorken, bu sayı 2023 yılında 219 bin 667'ye düşmüştür. Bu, okuma yazma bilmeyenlerin sayısında yaklaşık %32,7'lik bir azalma yaşandığını göstermektedir. Aynı dönemde, okuma yazma bilenlerin sayısı ise 11 milyon 599 bin 654'ten 13 milyon 624 bin 376'ya yükselmiş, bu da okuma yazma bilenlerin sayısında yaklaşık %17,5'lik bir artış sağlandığını göstermektedir.

Tablo 77'deki verilere göre, İstanbul'daki okuma yazma bilmeyenlerin oranı 2012 yılında %2,73 iken, 2023 yılında %1,58'e gerilemiştir. Bu, okuma yazma bilmeyenlerin oranında yaklaşık %42,2'lik bir azalma olduğunu göstermektedir. Okuma yazma bilenlerin oranı ise %97,26'dan %98,42'ye yükselmiş, bu da okuma yazma bilenlerin oranında yaklaşık %1,19'lük bir artış gerçekleştiğini işaret etmektedir.

Tablo 79'daki verilere göre, Türkiye genelinde okuma yazma bilmeyenlerin sayısı 2012 yılında 2 milyon 788 bin 757 iken, 2023 yılında 1 milyon 815 bin 479'a düşmüştür. Bu durum, okuma yazma bilmeyenlerin sayısında yaklaşık %34,9'lük bir azalma olduğunu göstermektedir. Okuma yazma bilenlerin sayısı ise 63 milyon 347 bin 643'ten 75 milyon 16 bin 453'e çıkmış, bu da okuma yazma bilenlerin sayısında yaklaşık %18,4'lük bir artış sağlandığını göstermektedir.

Tablo 77'deki verilere göre, Türkiye genelinde okuma yazma bilmeyenlerin oranı 2012'de %4,22 iken, 2023'te %2,36'ya gerilemiştir. Bu, okuma yazma bilmeyenlerin oranında yaklaşık %44,0'luk bir azalma olduğunu ortaya koymaktadır. Öte yandan, okuma yazma bilenlerin oranı %95,78'den %97,64'e çıkmış, bu da okuma yazma bilenlerin oranında yaklaşık %1,95'lik bir artış sağlandığını işaret etmektedir.

Sonuç olarak, okuma yazma bilme oranının artışı ve okuma yazma bilmeyen kişi sayısının azalması, eğitim ve farkındalık çalışmalarına verilen önemin ve sahada yapılan çalışmaların etkili olduğunun bir göstergesidir.

Tablo 77: +6 Yaş Nüfusun Karşılaştırmalı Okur-Yazarlık Durumu

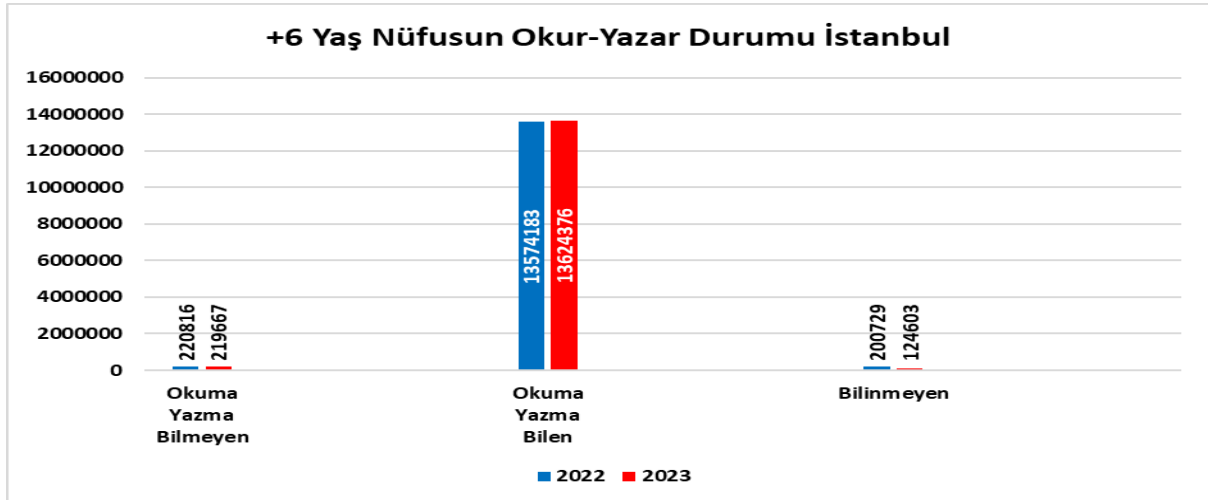
Yıl	İstanbul						Türkiye					
	Bilmeyen Oran (%)			Bilen Oran (%)			Bilmeyen Oran (%)			Bilen Oran (%)		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
2012	0,84	4,63	2,73	99,16	95,37	97,26	1,44	7	4,22	98,56	93	95,78
2013	0,79	4,34	2,57	99,21	95,66	97,435	1,34	6,59	3,965	98,66	93,41	96,035
2022	0,47	2,73	1,60	99,53	97,27	98,4	0,74	4,08	2,41	99,26	95,92	97,59
2023	0,51	2,65	1,58	99,49	97,35	98,42	0,77	3,95	2,36	99,23	96,05	97,64

Kaynak: TÜİK, biruni.tuik.gov.tr/ Bölgesel İstatistikler/ Okuryazarlık durumuna göre nüfus (6 yaş ve üzeri) [Ziy. Tar.: 20/04/2024]

Tablo 78: +6 Yaş Nüfusun Karşılaştırmalı Okur-Yazarlık Durumu

Yıl	Okuma Yazma Bilmeyen			Okuma Yazma Bilen			Bilinmeyen			+6 Yaş Nüfus		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
2012	50.066	276.404	326.470	5.910.350	5.689.304	11.599.654	287.841	243.564	531.405	6.248.257	6.209.272	12.457.529
2013	47.883	264.127	312.010	6.044.330	5.823.690	11.868.020	281.802	239.308	521.110	6.374.015	6.327.125	12.701.140
2022	32.528	188.288	220.816	6.858.925	6.715.258	13.574.183	96.605	104.124	200.729	6.988.058	7.007.670	13.995.728
2023	35.545	184.122	219.667	6.868.943	6.755.433	13.624.376	59.577	65.026	124.603	6.964.065	7.004.581	13.968.646

Kaynak: TÜİK, biruni.tuik.gov.tr/ Bölgesel İstatistikler/ Okuryazarlık durumuna göre nüfus (6 yaş ve üzeri) [Ziy. Tar.: 20/04/2024]

Grafik 49: +6 Yaş Nüfusun Okur-Yazar Durumu, İstanbul

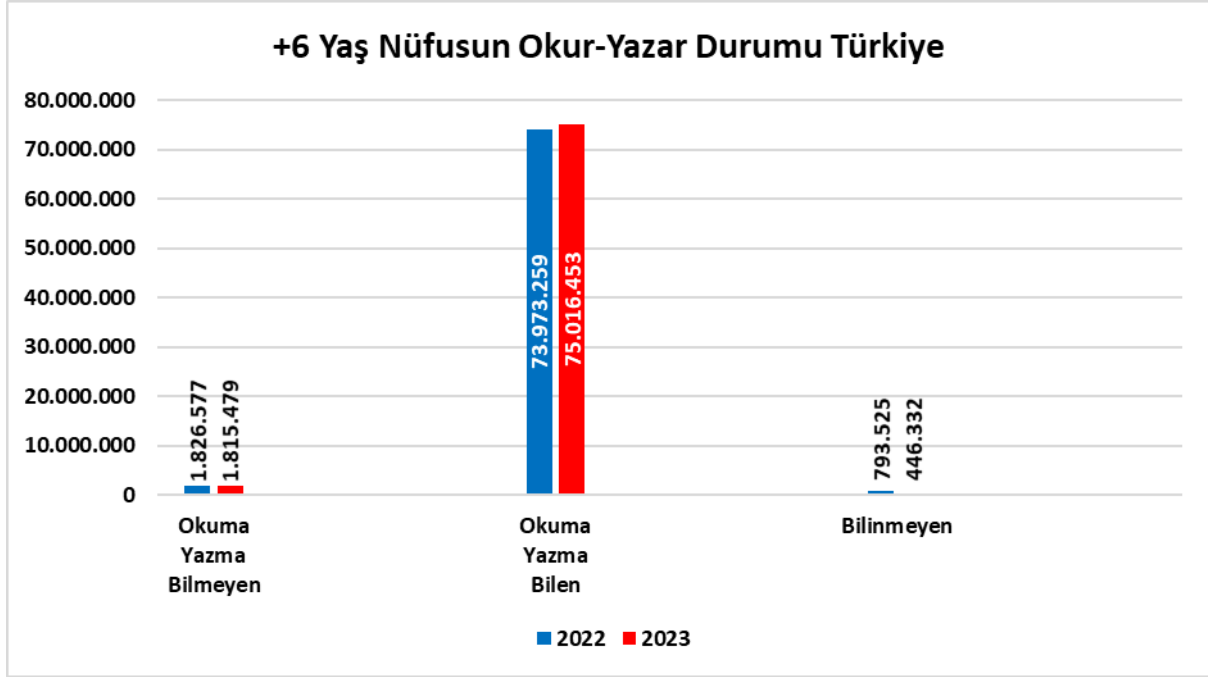
Kaynak: TÜİK, biruni.tuik.gov.tr/ Bölgesel İstatistikler/ Okuryazarlık durumuna göre nüfus (6 yaş ve üzeri) [Ziy. Tar.: 20/04/2024]

Tablo 79: +6 Yaş Nüfusun Karşılaştırmalı Okur-Yazarlık Durumu (Türkiye)

Türkiye												
Yıl	Okuma Yazma Bilmeyen			Okuma Yazma Bilen			Bilinmeyen			+6 Yaş Nüfus		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
2012	475.068	2.313.689	2.788.757	32.628.320	30.719.323	63.347.643	895.144	845.835	1.740.979	33.998.532	33.878.847	67.877.379
2013	449.328	2.205.315	2.654.643	33.098.329	31.275.805	64.374.134	873.453	832.915	1.706.368	34.421.110	34.314.035	68.735.145
2022	280.559	1.546.018	1.826.577	37.627.374	36.345.885	73.973.259	374.432	419.093	793.525	38.282.365	38.310.996	76.593.361
2023	297.552	1.517.927	1.815.479	38.119.670	36.896.783	75.016.453	209.361	236.971	446.332	38.626.583	38.651.681	77.278.264

Kaynak: TÜİK, biruni.tuik.gov.tr/ Bölgesel İstatistikler/ Okuryazarlık durumuna göre nüfus (6 yaş ve üzeri) [Ziy. Tar: 20/04/2024]

Grafik 50: +6 Yaş Nüfusun Karşılaştırmalı Okur-Yazarlık Durumu (Türkiye)

Kaynak: TÜİK, biruni.tuik.gov.tr/ Bölgesel İstatistikler/ Okuryazarlık durumuna göre nüfus (6 yaş ve üzeri) [Ziy. Tar: 20/04/2024]

İstanbul'da Okuma Yazma Bilmeyenlerin Oranı %1,58, Üniversite Mezunlarının Oranı %20 oldu

Tablo 80'deki verilere göre 2023 yılı itibarıyla İstanbul'da okuma yazma bilmeyenlerin toplam sayısı 219 bin 667 olarak belirlenmiştir. Bu rakam +6 yaş ve üzeri nüfus içinde okuma yazma bilmeyenlerin oranının %1,58 olduğunu göstermektedir. (Kaynak: TÜİK, biruni.tuik.gov.tr/ Bölgesel İstatistikler/ Okuryazarlık durumuna göre nüfus (6 yaş ve üzeri))

İlçelere göre okuma yazma bilmeyenlerin dağılımı incelendiğinde, Esenyurt 14 bin 631 kişi ile en yüksek okuma yazma bilmeyen nüfusuna sahipken, bunu 12 bin 551 kişi ile Bağcılar ve 11 bin 860 kişi ile Küçükçekmece takip etmektedir. Öte yandan, Adalar 191 kişi ile en düşük okuma yazma bilmeyen nüfusuna sahip ilçedir. Adalar'ı 588 kişi ile Şile izlemektedir.

Tablo 81 verilerine göre İstanbul'da üniversite mezunu kişi sayısı 2023 yılında 2 milyon 783 bin 676 olarak belirlenmiştir ve bu rakam +6 yaş ve üzeri nüfusun %20'sini oluşturmaktadır. (Kaynak: TÜİK, biruni.tuik.gov.tr/ Bölgesel İstatistikler/ Okuryazarlık durumuna göre nüfus (6 yaş ve üzeri))

Üniversite mezunu kişilerin ilçelere göre dağılımında, Kadıköy 169 bin 598 kişi ile en yüksek üniversite mezunu nüfusuna sahip ilçe olarak birinci sıradadır. Ümraniye 146 bin 537 kişi ile ikinci sırada yer alırken, Pendik 137 bin 92 kişi ile üçüncü sıradadır. Adalar, Şile ve Çatalca ilçeleri ise üniversite mezunu kişi sayısının en düşük olduğu ilçeler arasında yer almaktadır.

Sonuç olarak, okuma yazma bilmeyenlerin sayısında azalma, üniversite mezunu sayısında ise artış yaşanmıştır.

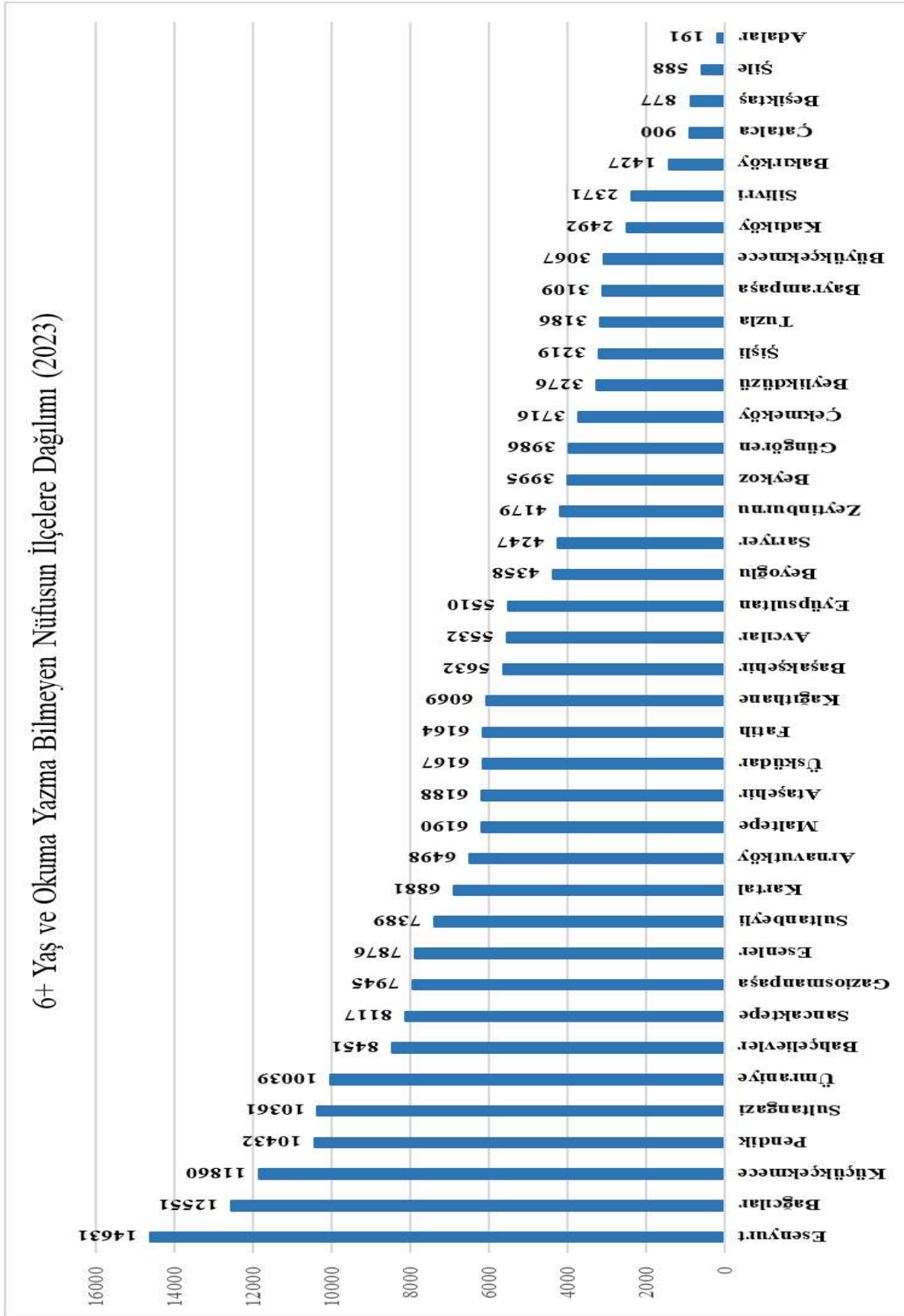

Tablo 80: Okuma Yazma Bilmeyen Nüfusun İlçelere Dağılımı

2023 Yılı Okuma Yazma Bilmeyen Nüfusun İlçelere Dağılımı		
S. No:	İlçe Adı	6+ Yaş Ve Okuma Yazma Bilmeyen
1	Esenyurt	14631
2	Bağcılar	12551
3	Küçükçekmece	11860
4	Pendik	10432
5	Sultangazi	10361
6	Ümraniye	10039
7	Bahçelievler	8451
8	Sancaktepe	8117
9	Gaziosmanpaşa	7945
10	Esenler	7876
11	Sultanbeyli	7389
12	Kartal	6881
13	Arnavutköy	6498
14	Maltepe	6190
15	Ataşehir	6188
16	Üsküdar	6167
17	Fatih	6164
18	Kağıthane	6069
19	Başakşehir	5632
20	Avcılar	5532
21	Eyüpsultan	5510
22	Beyoğlu	4358
23	Sarıyer	4247
24	Zeytinburnu	4179
25	Beykoz	3995
26	Güngören	3986
27	Çekmeköy	3716
28	Beylikdüzü	3276
29	Şişli	3219
30	Tuzla	3186
31	Bayrampaşa	3109
32	Büyükçekmece	3067
33	Kadıköy	2492
34	Silivri	2371
35	Bakırköy	1427
36	Çatalca	900
37	Beşiktaş	877
38	Şile	588
39	Adalar	191
Toplam		219.667

Kaynak: TÜİK, <https://biruni.tuik.gov.tr/medas>, Ulusal Eğitim İstatistikleri, [Ziy.Tar.: 20/04/2024]

Grafik 51: 6+ Yaş Okuma Yazma Bilmeyen Nüfusun İlçelere Dağılımı

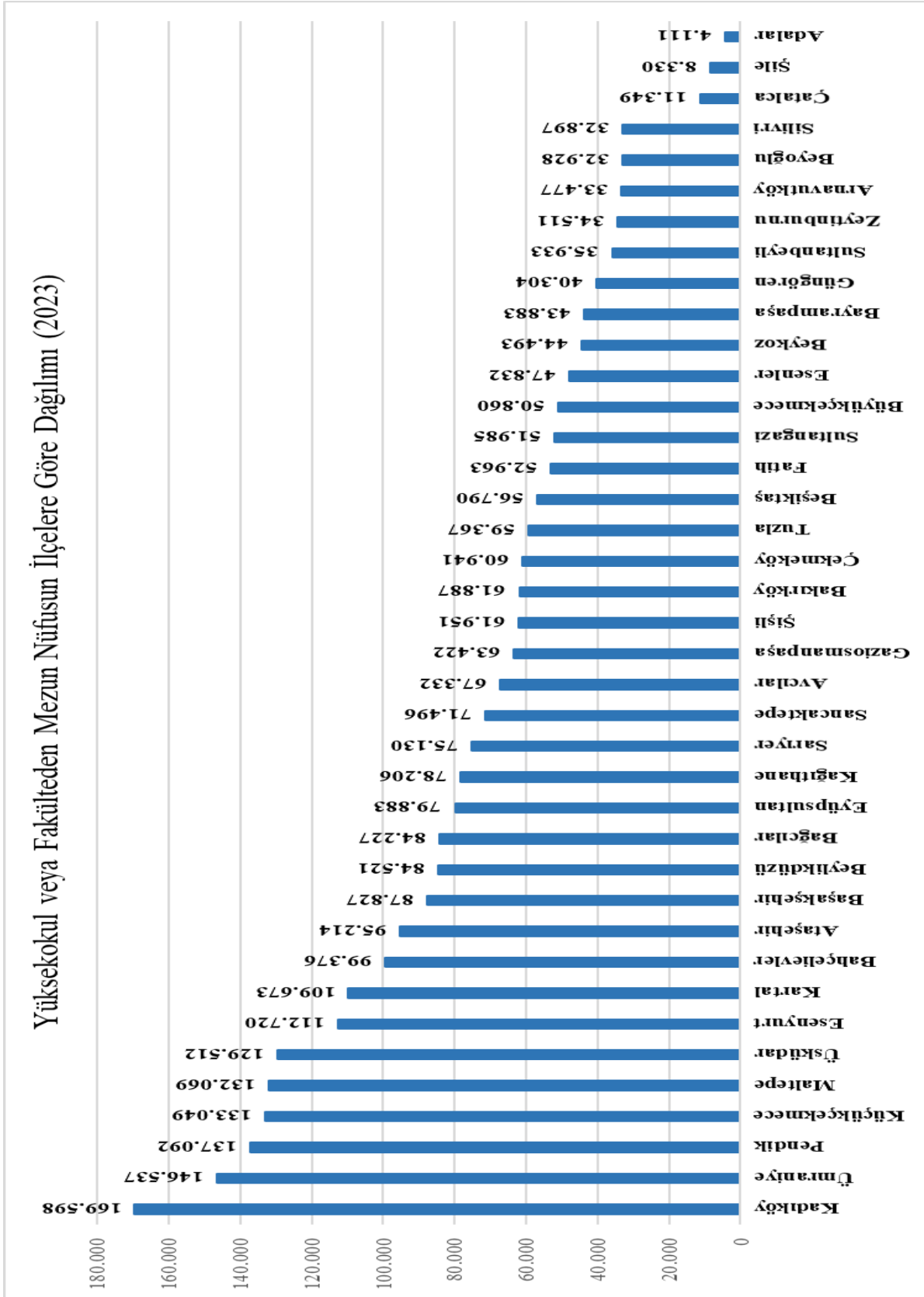
Kaynak: TÜİK, <https://biruni.tuik.gov.tr/medas>, Ulusal Eğitim İstatistikleri, [Ziy.Tar.: 20/04/2024]

Tablo 81: Yüksekokul ve Fakültenen Mezun Nüfusun İlçelere Dağılımı

2023 Yılı Yüksekokul veya Fakültenen Mezun Nüfusun İlçelere Dağılımı		
S.No:	İlçe Adı	Üniversite Mezunu
1	Kadıköy	169.598
2	Ümraniye	146.537
3	Pendik	137.092
4	Küçükçekmece	133.049
5	Maltepe	132.069
6	Üsküdar	129.512
7	Esenyurt	112.720
8	Kartal	109.673
9	Bahçelievler	99.376
10	Ataşehir	95.214
11	Başakşehir	87.827
12	Beylikdüzü	84.521
13	Bağcılar	84.227
14	Eyüpsultan	79.883
15	Kağıthane	78.206
16	Sarıyer	75.130
17	Sancaktepe	71.496
18	Avcılar	67.332
19	Gaziosmanpaşa	63.422
20	Şişli	61.951
21	Bakırköy	61.887
22	Çekmeköy	60.941
23	Tuzla	59.367
24	Beşiktaş	56.790
25	Fatih	52.963
26	Sultangazi	51.985
27	Büyükkçekmece	50.860
28	Esenler	47.832
29	Beykoz	44.493
30	Bayrampaşa	43.883
31	Güngören	40.304
32	Sultanbeyli	35.933
33	Zeytinburnu	34.511
34	Arnavutköy	33.477
35	Beyoğlu	32.928
36	Silivri	32.897
37	Çatalca	11.349
38	Şile	8.330
39	Adalar	4.111
Toplam		2.783.676

Kaynak: TÜİK, <https://biruni.tuik.gov.tr/medas>, Ulusal Eğitim İstatistikleri, [Ziy.Tar: 20/04/2024]

Grafik 52: Yüksekokul ve Fakülteden Mezun Nüfusun İlçelere Dağılımı

Kaynak: TÜİK, <https://biruni.tuik.gov.tr/medas>, Ulusal Eğitim İstatistikleri, [Ziy.Tar.: 20/04/2024]

7.4.YÜKSEKÖĞRETİM İSTATİSTİKLERİ

Yükseköğretim Kurumlarının %29'u İstanbul'da

Tablo 82'deki verilere göre İstanbul'da bulunan toplam yükseköğretim kurumu sayısının 60 olduğu ve bu sayının Türkiye genelindeki yükseköğretim kurumlarının %29'u oluşturduğu görülmektedir. Devlet üniversitelerinin İstanbul'daki payı ise ülke genelinin %10'una tekabül etmektedir.

İstanbul'da bulunan yükseköğretim kurumlarının sayısına bakıldığında ise toplam 60 yükseköğretim kurumunun 44'ünün vakıf üniversitesi, 3'ünün vakıf meslek yüksek okulu ve 13 yüksek öğretim kurumunun ise devlet üniversitesi olduğu görülmektedir.

Tablo 82: Yükseköğretim Okul Sayıları

Kurum Sayısı			
Yüksek Öğretim	İstanbul	Türkiye	İstanbul'un Payı %
Devlet Üniversitesi	13	129	10,07
Vakıf Üniversitesi	44	75	59
Vakıf Meslek Yüksek Okulu	3	4	75
Toplam	60	208	28,85

Kaynak: <https://www.yok.gov.tr/universiteler/universitelerimiz> [Ziy. Tar.: 01/03/2024]

İstanbul, Türkiye Yükseköğretiminde Öğrenci Sayısıyla Öne Çıkıyor

Tablo 83'teki verilere göre Türkiye genelindeki yükseköğretim öğrenci sayısının %21,4'ü İstanbul'da öğrenim görmektedir. Türkiye geneline oranla, Devlet üniversitelerinde eğitim gören öğrencilerin İstanbul'daki oranının %14,76, vakıf üniversitelerinin oranının %76,64 ve vakıf meslek yüksekokullarındaki oranın ise %74,77 olduğu görülmektedir.

Tablo 83: Yükseköğretim Öğrenci Sayıları

Öğrenci Sayısı			
Yüksek Öğretim	İstanbul	Türkiye	İstanbul'un Payı %
Devlet Üniversitesi	915.740	6.204.078	14,76
Vakıf Üniversitesi	563.643	735.439	76,64
Vakıf Meslek Yüksek Okulu	7.949	10.631	74,77
Toplam	1.487.332	6.950.142	21,4

Kaynak: <https://www.yok.gov.tr/universiteler/universitelerimiz> [Ziy. Tar.: 01/03/2024]

İstanbul'daki Öğretim Elemanı Sayısı Türkiye Genelindeki Toplamın %21'sini Oluşturuyor

Tablo 84'teki verilere göre İstanbul'da toplam 38 bin 91 öğretim elemanı olduğu ve bu sayının Türkiye genelindeki toplam öğretim elemanı sayısının %21'ini oluşturduğu görülmektedir. Devlet üniversitelerindeki öğretim elemanlarının Türkiye geneline oranla İstanbul'daki payının %11, vakıf üniversitelerinde %69 ve vakıf meslek yüksekokullarında ise %56 olduğu görülmektedir.

Türkiye genelinde bulunan 208 üniversite ile kıyaslama yapıldığında yükseköğretim kurumu sayısı, örgün eğitim kurumlarına devam eden öğrenci sayısı ve öğretim elemanı sayısı itibarıyla ilimizin lider konumda bulunduğunu söyleme mümkündür.

Tablo 84: Yükseköğretim Öğretim Elemanı Sayısı

Öğretim Elemanı Sayısı			
Yüksek Öğretim	İstanbul	Türkiye	İstanbul'un Payı %
Devlet Üniversitesi	17.551	152.957	11,47
Vakıf Üniversitesi	20.405	29.561	69,02
Vakıf Meslek Yüksek Okulu	135	241	56
Toplam	38.091	182.759	20,84

Kaynak: <https://www.yok.gov.tr/universiteler/universitelerimiz> [Ziy. Tar.: 01/03/2024]

8. SAĞLIK

Bu bölüm, sosyo-ekonomik gelişmişlik bağlamında sağlık göstergelerini ele almaktadır. Bu sağlık göstergeleri; “Açık Kapı Birimlerine Yapılan Sağlık Konulu Başvurular, Sağlık İstatistikleri ve Sağlık Primi Hazine Tarafından Karşılanan Nüfus” başlıkları altında üç alt parametre olarak belirlenmiştir. Bu bölümde, İstanbul'un 2022-2023 dönemine ait bu parametrelerle ilgili verileri karşılaştırmalı bir şekilde incelenmiştir.

8.1. AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN SAĞLIK KONULU BAŞVURULAR

İstanbul'da Sağlık Başvurularında Ümraniye Öne Çıkıyor

Tablo 86'daki verilere göre 2023 yılında İstanbul'da sağlık başvuruları incelendiğinde, Ümraniye 383 başvuruyla en yoğun müracaat sayısına ulaşarak listenin başında yer almıştır. Küçükçekmece, 198 başvuruyla Ümraniye'yi takip ederken, Sultangazi ise 149 başvuruyla üçüncü sıradadır. Bu üç ilçe, İstanbul'da sağlık başvurularının en yoğun olduğu bölgelerdir.

Diğer yandan, en düşük başvuru sayısına sahip ilçeler sıralamasında Çatalca 1 başvuruyla birinci sırada yer alırken, Beyoğlu, Büyükçekmece, Çekmeköy ve Şile 3 başvuruyla ikinci sırada yer almıştır.

Bu verilere göre, İstanbul'un farklı ilçelerinde sağlık hizmetlerine olan talep farklılıklar göstermektedir, ancak Ümraniye, Küçükçekmece ve Sultangazi gibi ilçeler genel olarak daha fazla sağlık hizmeti talebiyle öne çıkmaktadır.

Tablo 85: 2022 Yılında Açık Kapı Birimlerine Yapılan Sağlık Başvurularının İlçelere Dağılımı

S.No	İlçe Adı	2022 Yılı İlçe Nüfusu	2022 Yılı Sağlık Başvuru Sayısı
1	Küçükçekmece	808.957	214
2	Ümraniye	732.379	185
3	Zeytinburnu	292.616	123
4	Şişli	276.528	113
5	Kağıthane	455.943	98
6	Beykoz	247.875	85
7	Sultangazi	542.531	82
8	Bağcılar	740.069	77
9	Tuzla	288.878	76
10	Eyüpsultan	422.913	66
11	Üsküdar	524.452	57
12	Sultanbeyli	358.201	51
13	Esenler	445.421	36
14	Bayrampaşa	275.314	33
15	Silivri	217.163	30
16	Beşiktaş	175.190	25
17	Sarıyer	350.454	24
18	Bakırköy	226.685	23
19	Kadıköy	483.064	22
20	Pendik	750.435	19
21	Başakşehir	514.900	17
22	Sancaktepe	489.848	17
23	Kartal	483.418	15
24	Fatih	368.227	12
25	Avcılar	452.132	11
26	Güngören	282.692	10
27	Maltepe	528.544	9
28	Ataşehir	423.127	7
29	Bahçelievler	594.350	7
30	Esenyurt	983.571	6
31	Beylikdüzü	412.835	5
32	Çekmeköy	296.066	3
33	Gaziosmanpaşa	495.998	3
34	Arnavutköy	326.452	2
35	Beyoğlu	225.920	2
36	Büyükçekmece	277.181	2
37	Çatalca	77.468	1
Toplam			1.568

Kaynak: rapor.icisleri.gov.tr, E-İçişleri İş Zekâsı Modülü, [Ziy.Tar.: 15/03/2024]

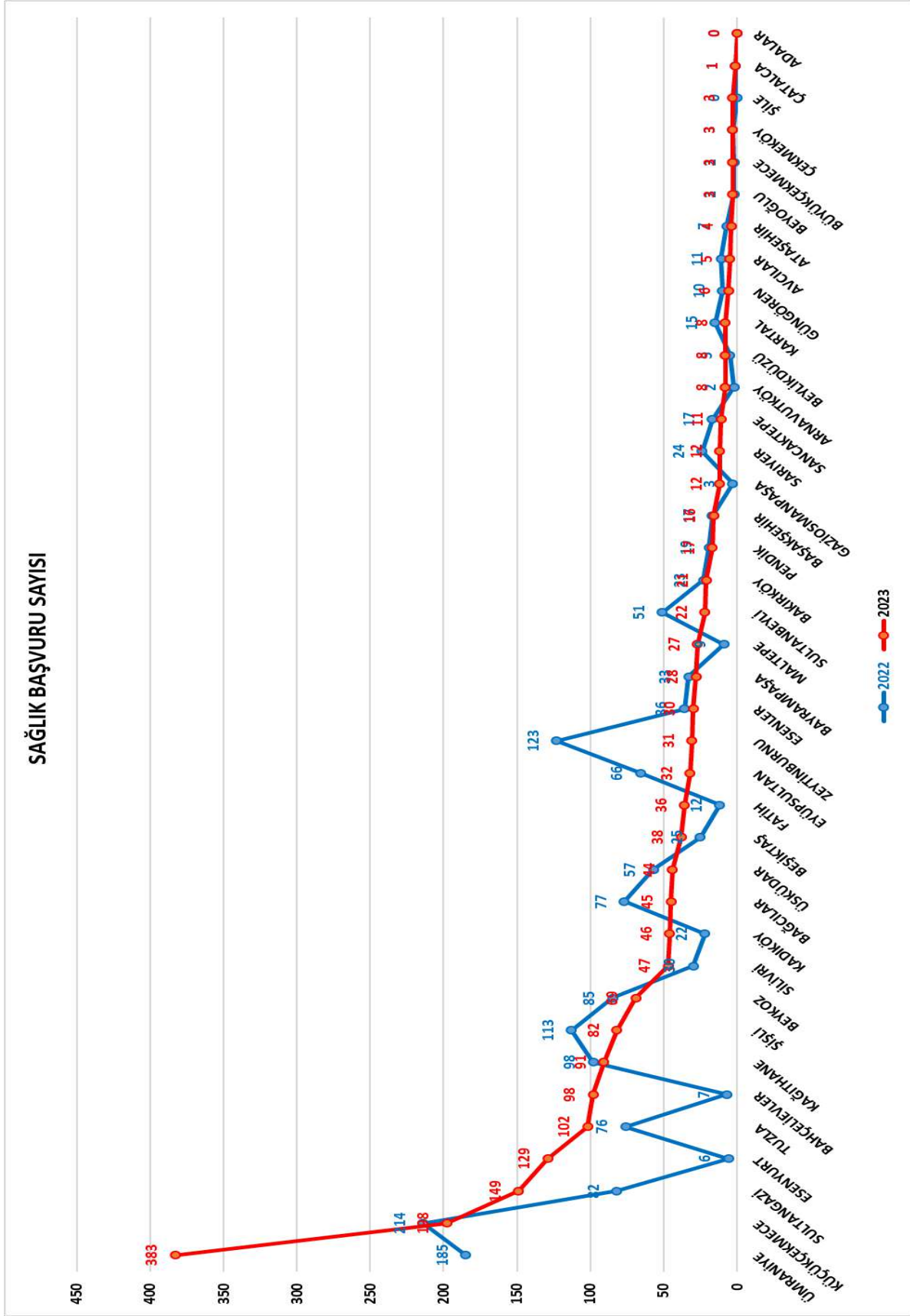

Tablo 86: 2023 Yılında Açık Kapı Birimlerine Yapılan Sağlık Başvurularının İlçelere Dağılımı

S.No	İlçe Adı	2023 Yılı İlçe Nüfusu	2023 Yılı Sağlık Başvuru Sayısı
1	Ümraniye	723760	383
2	Küçükçekmece	792030	198
3	Sultangazi	532802	149
4	Esenyurt	978007	129
5	Tuzla	293604	102
6	Bahçelievler	567848	98
7	Kağıthane	445672	91
8	Şişli	264736	82
9	Beykoz	245647	69
10	Silivri	221723	47
11	Kadıköy	467919	46
12	Bağcılar	719071	45
13	Üsküdar	517348	44
14	Beşiktaş	169022	38
15	Fatih	356025	36
16	Eyüpsultan	420194	32
17	Zeytinburnu	280896	31
18	Esenler	427901	30
19	Bayrampaşa	268850	28
20	Maltepe	523137	27
21	Sultanbeyli	360702	22
22	Bakırköy	220476	21
23	Pendik	743774	17
24	Başakşehir	509915	16
25	Gaziosmanpaşa	483830	12
26	Sarıyer	344250	12
27	Sancaktepe	492804	11
28	Arnavutköy	336062	8
29	Beylikdüzü	409347	8
30	Kartal	475042	8
31	Güngören	269944	6
32	Avcılar	437221	5
33	Ataşehir	416529	4
34	Beyoğlu	218589	3
35	Büyükçekmece	276572	3
36	Çekmeköy	299806	3
37	Şile	48537	3
38	Çatalca	80007	1
Toplam			1868

Kaynak: rapor.icisleri.gov.tr, E-İçişleri İş Zekâsı Modülü, [Ziy.Tar.: 15/03/2024]

Grafik 53: Sağlık Başvuru Sayıları

Kaynak: rapor.icisleri.gov.tr, E-İçişleri İş Zekâsı Modülü, [Ziy.Tar.: 15/03/2024]

8.2 SAĞLIK İSTATİSTİKLERİ

8.2.1 Hekim Sayıları

İstanbul Hastanelerinde Hekim Sayısındaki Artış: Uzmanlaşma Öne Çıkıyor

Tablo 87'deki verilere göre, İstanbul'daki hastanelerde, 2022'den 2023'e hekim sayılarında toplamda 1906 kişilik bir artış yaşanmıştır. Bu artışın büyük bir kısmı, 2 bin 951 kişi ile asistanlardan kaynaklanmaktadır, bu da uzmanlaşma eğiliminin arttığını göstermektedir.

Diğer yandan, dış hekimlerinde 842 kişilik bir artış, pratisyenlerde ise 1134 kişilik bir azalma görülmüştür. Ayrıca, uzman hekimlerde 753 kişilik bir azalma yaşanmıştır. Bu veriler, İstanbul hastanelerinde hekim sayısının genel olarak arttığını ve uzmanlaşmanın öne çıktığını göstermektedir.

Tablo 87: Hekim Sayıları

Hekim Sayıları											
2022						2023					
		Uzman Hekim	Pratisyen	Asistan	Dış Hekimi	Toplam	Uzman Hekim	Pratisyen	Asistan	Dış Hekimi	Toplam
Sağlık Bakanlığı	Sağlık Müd.	83	883	-	104	1.070	115	560	-	101	776
	Aile Sağ.	565	3.932	-	-	4.497	599	3.961	-	-	4.560
	Hastane	8.493	2.639	8.804	1.716	21.652	8.873	1.590	11.788	1.655	23.906
Özel		11.584	2281	0	5.964	19.829	11.768	2.578	-	6.581	20.927
Üniversite		4.014	180	2.005	1.379	7.578	2.631	92	1.972	1.668	6.363
Toplam		24.739	9.915	10.809	9.163	54.626	23.986	8.781	13.760	10.005	56.532

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü /İl Brifingi

10 Bin Kişiye Düşen Hekim Sayısı

İstanbul'daki Hekim Sayısı Artarken, Türkiye Genelindeki Oranı Azaldı

Tablo 88'deki verilere göre İstanbul'da 10 bin kişiye düşen hekim sayısı 2022 yılında 34 iken, 2023 yılında 36'ya çıkmıştır. Ancak bu artışa rağmen, İstanbul'un Türkiye genelindeki hekim sayısındaki payı %23'ten %22,6'ya düşmüştür. Türkiye genelinde 10 bin kişiye düşen hekim sayısı 2022 yılında 28, 2023 yılında ise 29 olarak belirlenmiştir. Bu, Türkiye genelinde hekim sayısının arttığını ancak İstanbul'daki artışın daha hızlı olduğunu göstermektedir.

Diş hekimi sayısı hem İstanbul'da hem de Türkiye genelinde değişmemiştir. Ancak İstanbul'un Türkiye genelindeki diş hekimi sayısındaki payı küçük bir artış göstermiştir. Bu, İstanbul'un diş hekimi sayısı bakımından Türkiye genelinden daha yüksek olduğunu göstermektedir.

Tablo 88: 10 Bin Kişiyeye Düşen Hekim Sayısı

10 Bin Kişiyeye Düşen Hekim Sayısı						
	2022			2023		
	İstanbul	Türkiye	Türkiye İçindeki Payı (%)	İstanbul	Türkiye	Türkiye İçindeki Payı (%)
10 Bin Kişiyeye Düşen Hekim Sayısı	34	28	23,0	36	29	22,6
10 Bin Kişiyeye Düşen Diş Hekimi Sayısı	6	5	21,6	6	5	21,9

Kaynak: İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü'nün 244354920 sayılı yazısı

8.2.2 Hastane Sayıları

İstanbul'da Üniversite Hastanelerinde Yatak Kapasitesinde Artış Gözlenmektedir

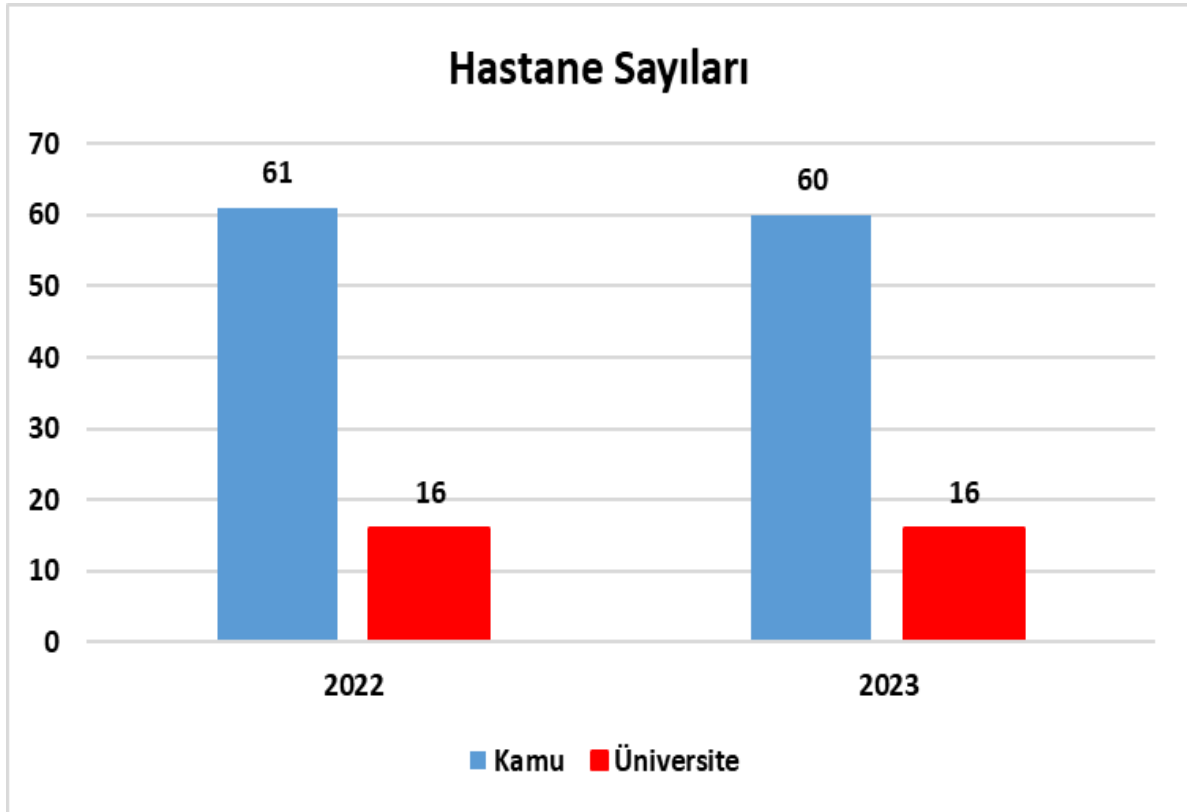
İstanbul'da kamu hastaneleri sayısı ve sahip olduğu yatak miktarı Tablo 89'da gösterilmiştir. Tabloda izlendiği gibi Üniversite hastanelerinin yatak sayılarında artış görülmektedir. 2022'de 5 bin 503 olan üniversite hastane yatak sayısı, 2023'te 5 bin 676'ya yükselmiştir.

Tablo 89: Hastane ve Yatak Sayıları

İstanbul	Hastane Sayıları			Yatak Sayıları		
	Kamu	Üniversite	Toplam	Kamu	Üniversite	Toplam
2022	61	16	77	26.057	5.503	31.560
2023	60	16	76	24.531	5.676	30.207

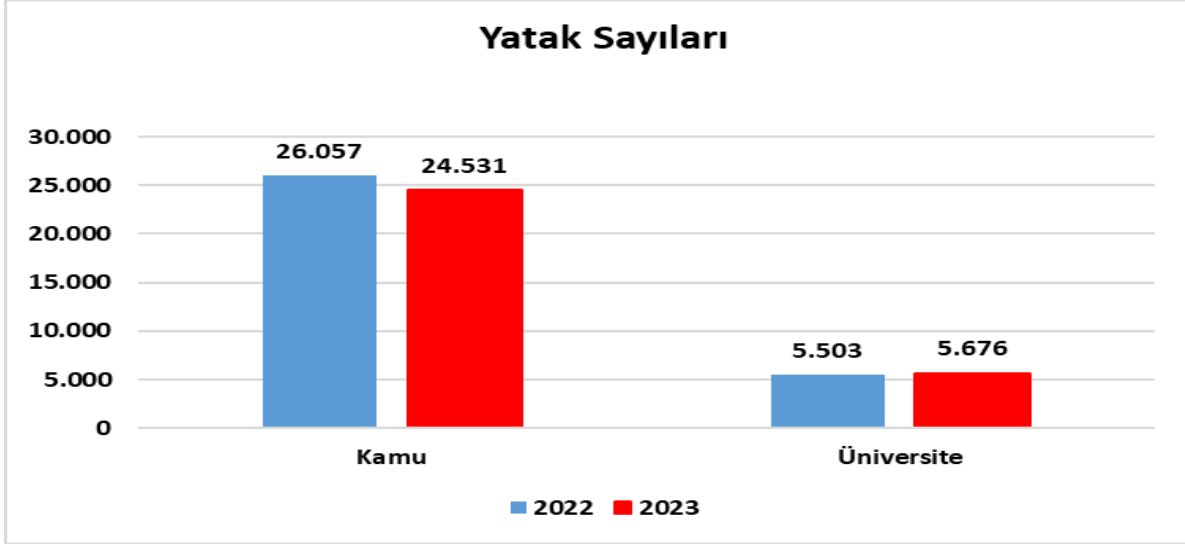
Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü /İl Brifingi

Grafik 54: Hastane Sayıları

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü /İl Brifingi

Grafik 55: Yatak Sayıları

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü /İl Brifingi

8.2.3 Yatak Sayıları

İstanbul'da Yoğun Bakım Yatak Sayılarında Değişim Yaşandı

Tablo 90'daki verilere göre, İstanbul'da toplam yoğun bakım yatak sayısı 2022'den 2023'e azalarak 9 bin 570'ten 9 bin 150'ye düşmüştür. Erişkin yoğun bakım yatak sayısında 346, yenidoğan yoğun bakım yatak sayısında ise 75 azalma yaşanmıştır. Ancak çocuk yoğun bakım yatak sayısında 1 yatak artışı gözlemlenmiştir.

Tablo 90: Yoğun Bakım Yatak Sayıları

Yoğun Bakım Yatak Sayıları						
Bağlı Olduğu Kurum	2022			2023		
	Erişkin Yoğun Bakım Yatak Sayısı	Yenidoğan Yoğun Bakım Yatak Sayısı	Çocuk Yoğun Bakım Yatak Sayısı	Erişkin Yoğun Bakım Yatak Sayısı	Yenidoğan Yoğun Bakım Yatak Sayısı	Çocuk Yoğun Bakım Yatak Sayısı
Sağlık Bakanlığı	2.858	642	333	2.552	620	334
Özel	2.717	1.969	89	2.683	1.936	89
Üniversite	598	268	96	592	248	96
Toplam	6.173	2.879	518	5.827	2.804	519

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü /İl Brifingi

100 Bin Kişiyeye Düşen Hastane Yatak Sayısı

İstanbul'da Hastane Yatak Sayısı Düşerken, Türkiye Genelinde Artış Gözlemlendi

Tablo 91'deki verilere göre 2022 yılında İstanbul'daki 100 bin kişiyeye düşen hastane yatak sayısı 302 iken, 2023 yılında bu sayı 300'e düşmüştür. Türkiye genelinde ise 100 bin kişiyeye düşen hastane yatak sayısı 2022 yılında 311 iken, 2023 yılında 317'ye çıkmıştır.

İstanbul'un Türkiye genelindeki payı ise 2022 yılında %18,2 iken, 2023 yılında %17,4'e gerilemiştir. Sonuç olarak, İstanbul'da 100 bin kişiyeye düşen hastane yatak sayısında bir azalma yaşanırken, Türkiye genelinde bu sayı artmıştır. Dolayısıyla bu durum, İstanbul'un Türkiye içindeki payının düştüğünü göstermektedir.

Tablo 91: 100 Bin Kişiyeye Düşen Hastane Yatak Sayısı

100 Bin Düşen Kişiyeye Düşen Hastane Yatak Sayısı						
	2022			2023		
	İstanbul	Türkiye	Türkiye İçindeki Payı (%)	İstanbul	Türkiye	Türkiye İçindeki Payı (%)
100 Bin Kişiyeye Düşen Hastane Yatak Sayısı	302	311	18,2	300	317	17,4

Kaynak: İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü'nün 244354920 sayılı yazısı

8.3 SAĞLIK HİZMETLERİ PRİMİ HAZİNE TARAFINDAN KARŞILANAN NÜFUS

İstanbul'da Sağlık Hizmetleri Primi Hazine Tarafından Karşılanaan Nüfusta Artış Oldu

Tablo 92'deki verilere göre İstanbul'da sağlık hizmetleri primi Hazine tarafından karşılanan nüfus, geçen yıla göre %4,6 artarak 476 bin 10 kişiyeye ulaşmıştır. 2023'te ilçelere göre incelendiğinde, Esenyurt 40 bin 880 kişiyeye en yüksek primi Hazine tarafından karşılanan nüfusa sahip ilçe olarak öne çıkarken, Küçükçekmece 32 bin 781 kişiyeye ikinci ve Bağcılar 32 bin 46 kişiyeye üçüncü sırada yer alıyor. Bu üç ilçe, İstanbul'da sağlık hizmetleri primi Hazine tarafından karşılanan nüfusun en yoğun olduğu bölgeler olarak belirlenmiştir.

Öte yandan, en düşük primi Hazine tarafından karşılanan nüfusa sahip ilçeler Adalar ve Beşiktaş'tır, Adalar'da 435 ve Beşiktaş'ta 843 kişi bulunmaktadır. Dolayısıyla, Esenyurt, Küçükçekmece ve Bağcılar ilçelerinde diğerlerine kıyasla sağlık hizmetleri primi Hazine tarafından karşılanan nüfusun daha yoğun olduğu görülmektedir.

Tablo 92: Sosyal Güvenlik Primi Hazine Tarafından Karşılanan Nüfus

Primi Hazine Tarafından Karşılanan Nüfus		
İlçeler	2022	2023
Adalar	430	435
Arnavutköy	21578	23611
Ataşehir	10244	10449
Avcılar	14063	14649
Bağcılar	30632	32046
Bahçelievler	15581	16340
Bakırköy	1328	1550
Başakşehir	7974	9294
Bayrampaşa	4695	4869
Beşiktaş	744	843
Beykoz	5080	5109
Beylikdüzü	5671	6249
Beyoğlu	9153	9145
Büyükkçekmece	6971	7184
Çatalca	2193	2261
Çekmeköy	5936	6012
Esenler	22372	22261
Esenyurt	38935	40880
Eyüpsultan	8206	8719
Fatih	17297	18429
Gaziosmanpaşa	23350	24147
Güngören	10763	11061
Kadıköy	2400	2375
Kağıthane	13839	13795
Kartal	7685	7940
Küçükçekmece	30930	32781
Maltepe	7850	8228
Pendik	15825	16042
Sancaktepe	15166	16200
Sarıyer	5488	5443
Silivri	4885	5423
Şişli	6988	7117
Şile	1005	1064
Sultanbeyli	15378	15940
Sultangazi	28066	30025
Tuzla	4360	4659
Ümraniye	14654	14978
Üsküdar	9877	10307
Zeytinburnu	7451	8150
Toplam	455043	476010

Kaynak: İstanbul Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü

9. EKONOMİ VE SANAYİ

Bu bölüm, sosyo-ekonomik gelişmişlik parametreleri çerçevesinde Ekonomi ve Sanayi göstergelerini ele almaktadır. İncelenen göstergeler; "Açık Kapı Birimlerine Yapılan Ekonomi Ve Sanayi Konulu Başvurular İstanbul İli Sanayisinin Genel Değerlendirmesi, Gayri Safi Yurtiçi Hasıla, Dış Ticaret Verileri, İlçelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması" olmak üzere beş alt parametreyle sınırlandırılmıştır.

Bu bölümde, 2022-2023 dönemine ait Türkiye ve İstanbul verileri bu parametreler üzerinden karşılaştırılarak değerlendirilmiştir.

9.1. AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN EKONOMİ VE SANAYİ KONULU BAŞVURULAR

İstanbul'da Ekonomi ve Sanayi Başvurularında Esenyurt Öne çıkıyor

Tablo 94'teki verilere göre 2023 yılında İstanbul'daki Ekonomi ve Sanayi başvuruları incelendiğinde en fazla başvurunun Esenyurt ilçesinden geldiği görülmektedir. Bu ilçe, 21 başvuru ile listeye öncülük etmektedir. Bahçelievler 11, Fatih 10, Beyoğlu 7 başvuru ile Esenyurt ilçesini takip etmektedir.

Diğer yandan Arnavutköy, Bakırköy, Bayrampaşa, Beşiktaş, Kağıthane, Sarıyer, Sultangazi, Şile ve Şişli ilçeleri sadece 1'er başvuru ile en az başvurunun yapıldığı ilçeler olarak kaydedilmiştir. İstanbul genelinde ise Açık Kapı birimlerine yapılan Ekonomi ve Sanayi başvuruları, bir önceki yıla nazaran yüzde 76,27 oranında artarak toplamda 104 başvuruya yükselmiştir.

Tablo 93: 2022 Yılında Açık Kapı Birimlerine Yapılan Ekonomi ve Sanayi Başvurularının İlçelere Dağılımı

S.No	İlçe Adı	2022 Yılı İlçe Nüfusu	2022 Yılı Ekonomi ve Sanayi Başvuru Sayısı
1	Fatih	368.227	8
2	Beylikdüzü	412.835	6
3	Avcılar	452.132	5
4	Esenyurt	983.571	4
5	Küçükçekmece	808.957	3
6	Kağıthane	455.943	3
7	Bağcılar	740.069	3
8	Sarıyer	350.454	3
9	Güngören	282.692	3
10	Büyükçekmece	277.181	3
11	Kadıköy	483.064	2
12	Kartal	483.418	2
13	Bahçelievler	594.350	2
14	Gaziosmanpaşa	495.998	2
15	Zeytinburnu	292.616	1
16	Beykoz	247.875	1
17	Tuzla	288.878	1
18	Üsküdar	524.452	1
19	Esenler	445.421	1
20	Başakşehir	514.900	1
21	Sancaktepe	489.848	1
22	Arnavutköy	326.452	1
23	Beyoğlu	225.920	1
24	Çatalca	77.468	1
Toplam			59

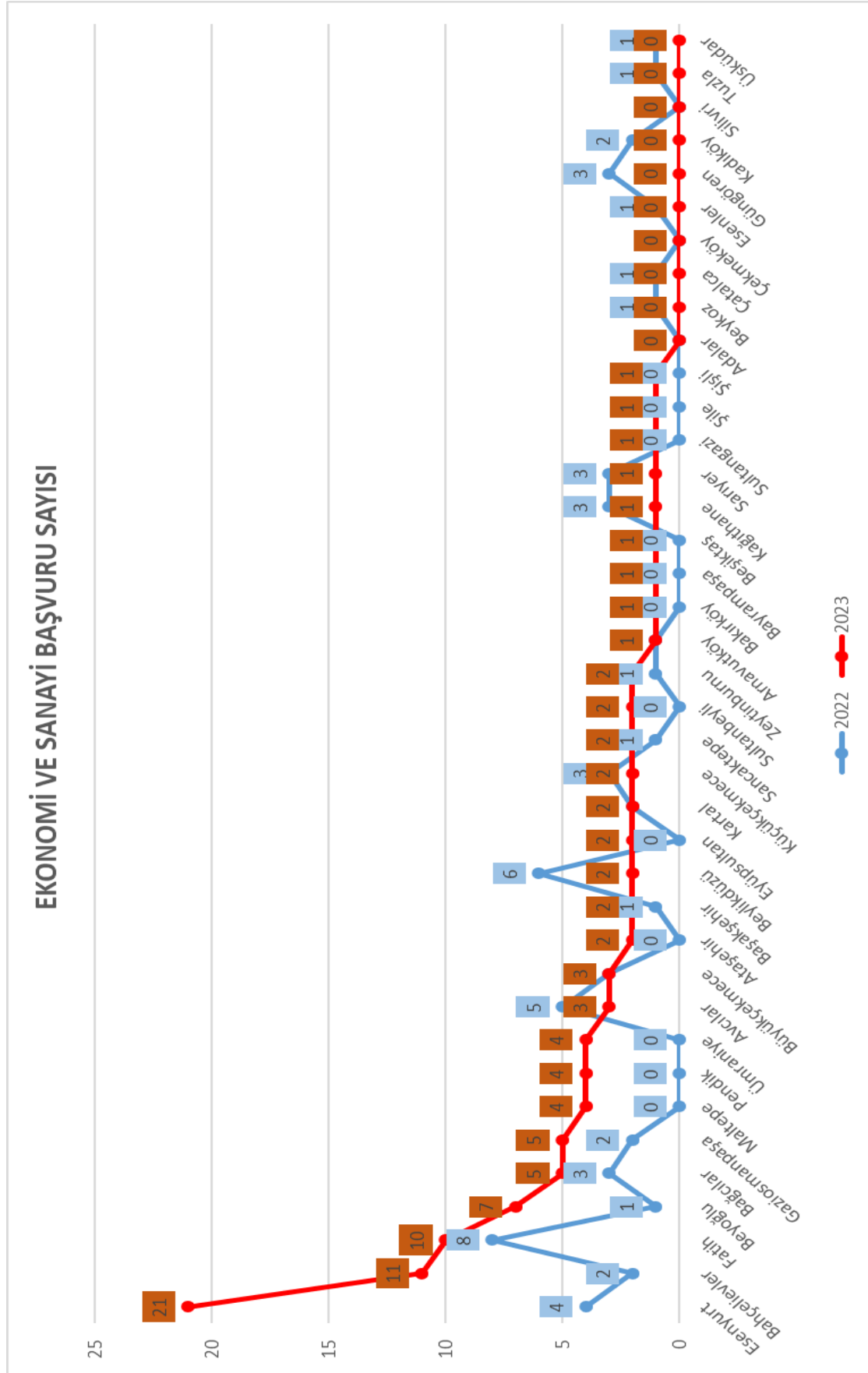
Kaynak: rapor.icisleri.gov.tr, E-İçişleri İş Zekâsı Modülü [Ziy. Tar.: 25.03.2024]

Tablo 94: 2023 Yılında Açık Kapı Birimlerine Yapılan Ekonomi ve Sanayi Başvurularının İlçelere Dağılımı

S.No	İlçe Adı	2023 Yılı İlçe Nüfusu	2023 Yılı Ekonomi ve Sanayi Başvuru Sayısı
1	Esenyurt	978.007	21
2	Bahçelievler	567.848	11
3	Fatih	356.025	10
4	Beyoğlu	218.589	7
5	Bağcılar	719.071	5
6	Gaziosmanpaşa	483.830	5
7	Maltepe	523.137	4
8	Pendik	743.774	4
9	Ümraniye	723.760	4
10	Avcılar	437.221	3
11	Büyükçekmece	276.572	3
12	Ataşehir	416.529	2
13	Başakşehir	509.915	2
14	Beylikdüzü	409.347	2
15	Eyüpsultan	420.194	2
16	Kartal	475.042	2
17	Küçükçekmece	792.030	2
18	Sancaktepe	492.804	2
19	Sultanbeyli	360.702	2
20	Zeytinburnu	280.896	2
21	Arnavutköy	336.062	1
22	Bakırköy	220.476	1
23	Bayrampaşa	268.850	1
24	Beşiktaş	169.022	1
25	Kağıthane	445.672	1
26	Sarıyer	344.250	1
27	Sultangazi	532.802	1
28	Şile	48.537	1
29	Şişli	264.736	1
Toplam			104

Kaynak: rapor.icisleri.gov.tr, E-İçişleri İş Zekâsı Modülü [Ziy. Tar.: 25.03.2024]

Grafik 56: Ekonomi ve Sanayi Başvuru Sayıları

Kaynak: rapor.icisleri.gov.tr, E-İçişleri İş Zekâsı Modülü [Ziy. Tar.: 25.03.2024]

9.2. İSTANBUL İLİ SANAYİSİNİN GENEL DEĞERLENDİRMESİ

İstanbul'daki Hem Sanayi Kuruluşları Hem de Çalışan Sayısında 2023 Yılında Artış Gösterdi

Tablo 95'teki verilere göre İstanbul'da sanayi kuruluşlarının 2022 ve 2023 yılları arasındaki durumunu incelediğimizde 2022'de 22 bin 959 İSO Üyesi Sanayi Kuruluşu bulunurken, 2023'te bu sayı 23 bin 896'ya yükselmiştir. Öte yandan 2022'de İSO Üyesi Sanayi Kuruluşunda 1 milyon 109 bin 230 çalışan bulunurken, 2023'te bu sayı 1 milyon 153 bin 513'e çıkmıştır, yani %3,9'luk bir artış meydana gelmiştir.

2022'de 9 Organize Sanayi Bölgesi bulunurken, 2023'te bu sayı değişmezken 2022'de Organize Sanayi Bölgesi'nde 363 bin 820 çalışan bulunmaktadır. 2023'te bu sayı 369 bin 421'e çıkmış ve %1,53'lük bir artış görülmüştür.

Küçük Sanayi Sitesi sayısı 2022 ve 2023 yılında 9 olarak sabit kalmıştır. Ancak, çalışan sayısı açısından 2022'de 48 bin 760 olan rakam, 2023'te 45 bin 524'e düşmüştür, bu da %6,63'lük bir azalışı temsil etmektedir.

2022'de İstanbul'da toplam 22 bin 959 sanayi kuruluşu faaliyet gösterirken, 2023'te bu sayı 23 bin 896'ya yükselmiştir. Bu da %4,08'lik bir artışı ifade etmektedir. Toplam çalışan sayısı açısından 2022'de 1 milyon 521 bin 810 kişi çalışırken, 2023'te bu sayı 1 milyon 568 bin 513'e ulaşmış ve %3,06'lık bir artış yaşanmıştır.

Tablo 95: İmalat Sanayisinde Çalışanlar

İmalat Sanayisinde Çalışanlar				
Sanayi Kuruluşu	2022		2023	
	Sayı	Çalışan	Sayı	Çalışan
İSO Üyesi Sanayi Kuruluşu	22.941	1.109.230	23.878	1.153.513
Organize Sanayi Bölgesi	9	363.820	9	369.421
Küçük Sanayi Sitesi	9	48.760	9	45.524
Toplam	22.959	1.521.810	23.896	1.568.458

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

9.3. GAYRİ SAFİ YURT İÇİ HÂSILA

2004-2022 Arasında Türkiye ve İstanbul GSYİH'sı Arttı

Tablo 96'daki verilere göre 2004 yılında Türkiye'nin toplam GSYİH değeri yaklaşık 582,9 milyar TL iken, bu değer 2022 yılında 7,2 trilyon TL'ye yükselmiştir. Bu, yaklaşık 12,4 katlık bir artışa işaret etmektedir.

2004 yılında İstanbul'un GSYİH değeri yaklaşık 174,7 milyar TL iken, 2022 yılında bu değer 2,2 trilyon TL'ye çıkmıştır. İstanbul'da da yaklaşık 12,6 katlık bir artış yaşanmıştır.

İstanbul'un Türkiye GSYİH'deki Payı 2004 yılında İstanbul'un Türkiye'nin toplam GSYİH'ye oranı %30 iken, 2022 yılında bu oran %30,3'a yükselmiştir.

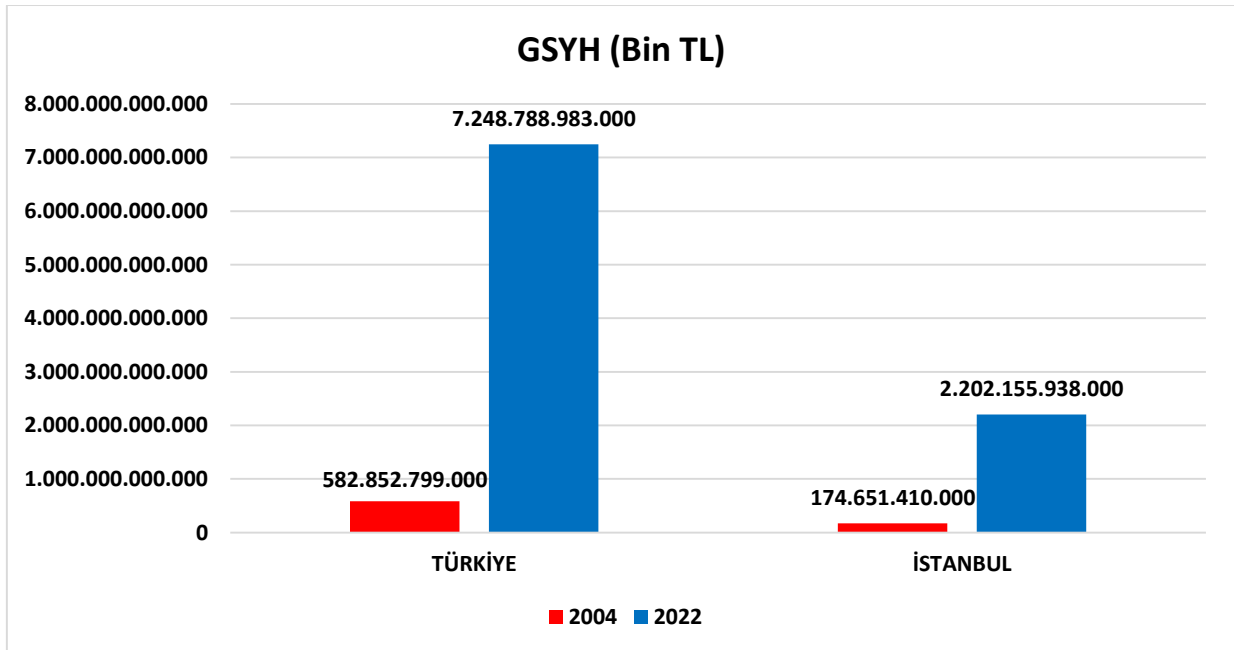
2004 ile 2022 yılları arasında Türkiye genelinde ve İstanbul'da GSYİH'de artışlar yaşanmıştır. İstanbul, 2004 yılındaki GSYİH'deki payını 2022 yılında koruyarak hafifçe artırmıştır ve Türkiye ekonomisindeki önemini sürdürmüştür.

Tablo 96: Gayri Safi Yurtiçi Hâsıla

Gayri Safi Yurt İçi Hasıla (Bin TL)		
	2004	2022
Türkiye	582.852.799.000	7.248.788.983.000
İstanbul	174.651.410.000	2.202.155.938.000
İstanbul Payı	30%	30,30%

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

Grafik 57: Gayri Safi Yurt İçi Hasıla

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

9.3.1. Kişi Başına Gayri Safi Yurt İçi Hâsıla

2004-2022 Arasında Türkiye'de Kişi Başına GSYİH %59, İstanbul'da %52 Arttı

Tablo 97'deki verilere göre 2004 ve 2022 yılları arasında Türkiye ve İstanbul'da kişi başına gayri safi yurt içi hasıla (GSYİH) değerlerine baktığımızda, Türkiye genelinde 2004 yılında kişi başına düşen GSYİH değeri 6.021 USD iken, bu değer 2022 yılında 9.592 USD'ye yükselmiştir. Bu, yaklaşık %59'luk bir artışa işaret etmektedir.

İstanbul için 2004 yılında kişi başına düşen GSYİH değeri 10.332 USD iken, 2022 yılında bu değer 15.666 USD'ye çıkmıştır. Bu da yaklaşık %52'lik bir artışı göstermektedir.

Sonuç olarak hem Türkiye genelinde hem de İstanbul'da kişi başına GSYİH değerlerinde önemli artışlar gözlemlenmiştir. İstanbul Türkiye ortalamasının üzerinde kişi başına GSYİH değerine sahiptir ve bu durum İstanbul'un Türkiye ekonomisindeki ayrıcalıklı konumunu göstermektedir.

Tablo 97: Kişi Başına Gayri Safi Yurtiçi Hasıla

Kişi Başına Gayri Safi Yurt İçi Hasıla		
(Usd-\$)		
	2004	2022
Türkiye	6.021	9.592
İstanbul	10.332	15.666

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifing

9.4. DIŞ TİCARET VERİLERİ

Son On Yılda Türkiye ve İstanbul'da İhracat ve İthalat Rakamlarında Artış Oldu

Tablo 98'deki verilere göre Türkiye'nin ihracatı son 10 yıl içerisinde genel olarak artış göstermiştir. 2014 yılında 166 bin 504 milyon USD iken, 2023'te bu değer 255 bin 811 milyon USD'ye yükselmiştir.

İstanbul'un Türkiye geneli ihracattaki payı %48 ile %53 arasında değişiklik göstermiştir. İstanbul'un ihracat değeri ise 2014 yılında 84 bin 831 milyon USD'den 2023'te 127 bin 211 milyon USD'ye yükselmiştir.

Türkiye'nin ithalatı da son on yılda artış göstermiştir. 2014'de 251 bin 142 milyon USD iken, 2023'te 361 bin 847 milyon USD'ye yükselmiştir.

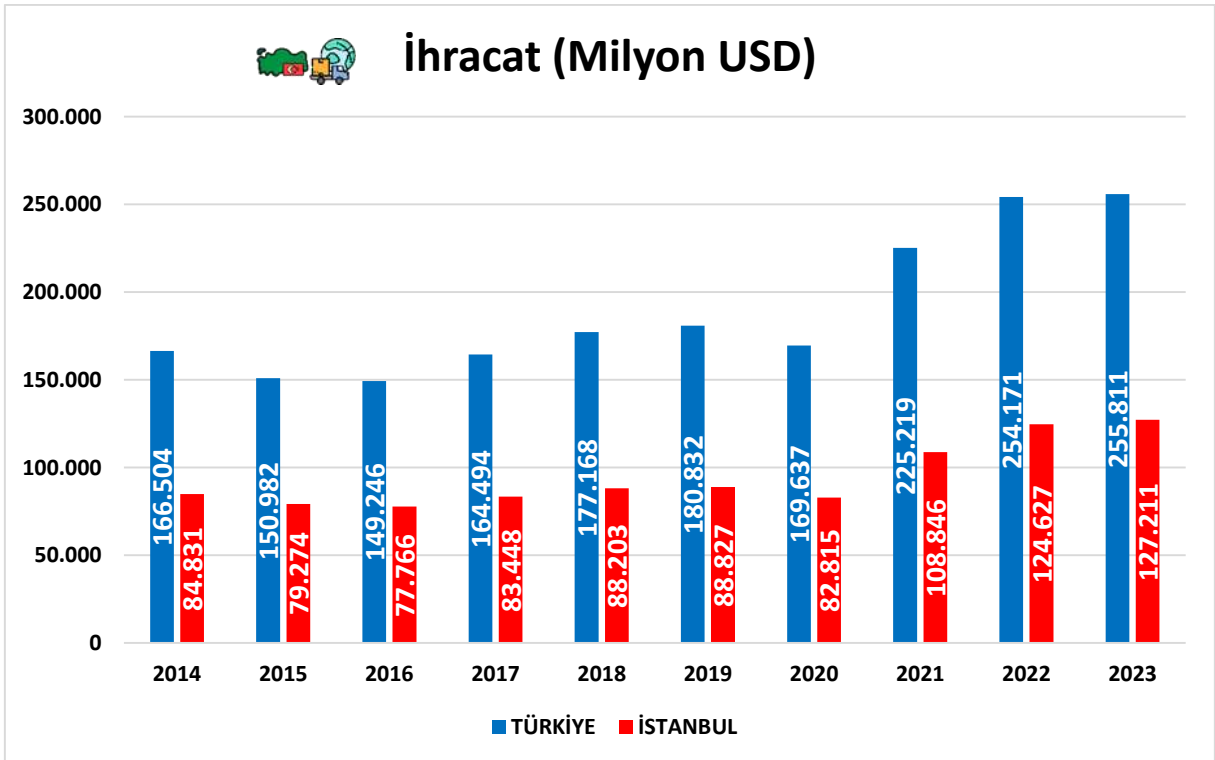
İstanbul'un ithalattaki payı, son on yılda genellikle %49 ile %58 arasında değişiklik göstermiştir. İstanbul'un ithalat değeri 2014'te 139 bin 891 milyon USD iken, 2023'te 203 bin 369 milyon USD'ye çıkmıştır.

Tablo 98: Dış Ticaret Verileri

İhracat (Milyon Usd)				İthalat (Milyon Usd)		
	Türkiye	İstanbul	İst.	Türkiye	İstanbul	İst.
			Payı (%)			Payı (%)
2014	166.504	84.831	51	251.142	139.891	56
2015	150.982	79.274	53	213.619	121.178	57
2016	149.246	77.766	52	202.189	117.092	58
2017	164.494	83.448	51	238.715	135.791	57
2018	177.168	88.203	50	231.152	125.175	54
2019	180.832	88.827	49	210.345	109.280	52
2020	169.637	82.815	49	219.516	126.858	58
2021	225.219	108.846	48	271.422	138.218	51
2022	254.171	124.627	49	363.710	178.739	49
2023	255.811	127.211	49,7	361.847	203.369	56

Kaynak: TUIK, www.tuik.gov.tr, İllere Göre İhracat ve İthalat Verileri 2014-2023 Ziy. Tar.: [22.03.2024]

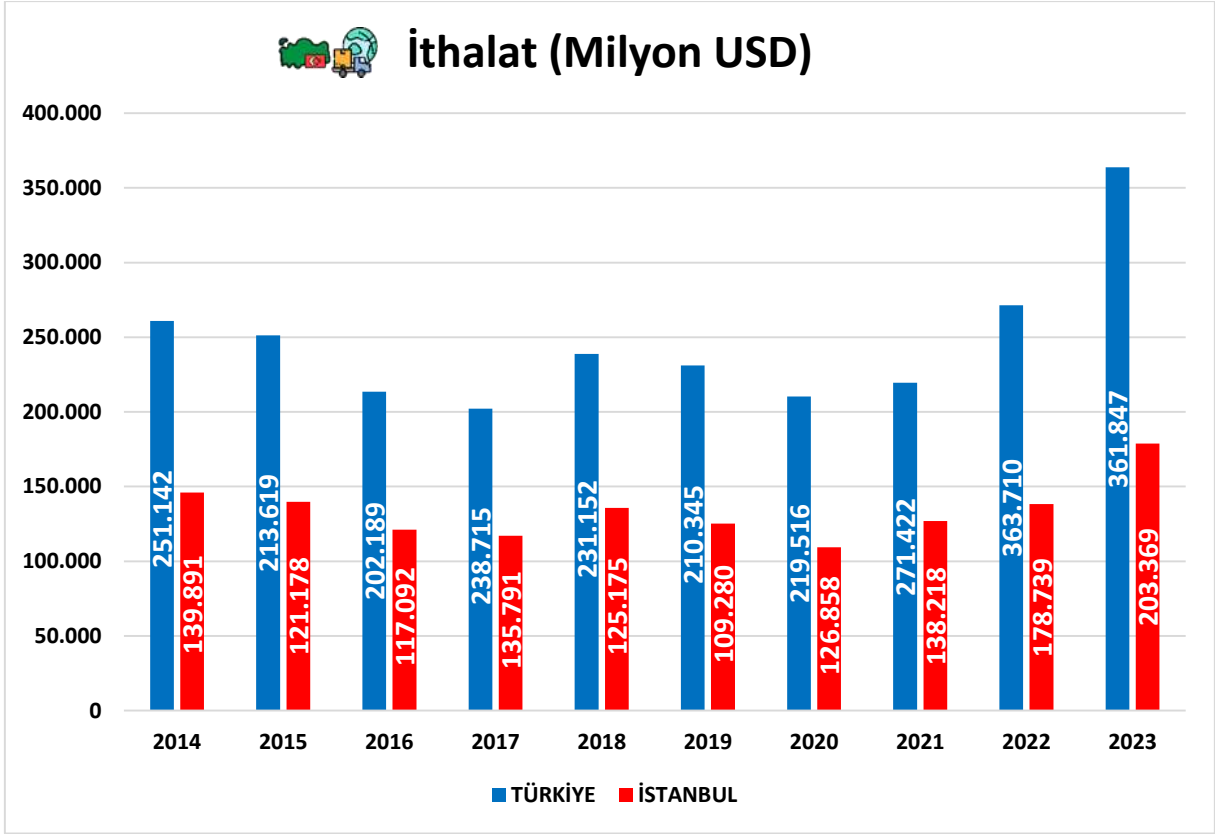
Grafik 58: Dış Ticaret Verileri, İhracat Değerleri

Kaynak: TUIK, www.tuik.gov.tr, İllere Göre İhracat ve İthalat Verileri 2013-2022 Ziy. Tar.: [22.03.2024]

Grafik 59: Dış Ticaret Verileri, İthalat Değerleri

Kaynak: TUIK, www.tuik.gov.tr, İllere Göre İhracat ve İthalat Verileri 2013-2022 Ziy. Tar.: [22.03.2024]

9.5. İLÇELERİN SOSYO-EKONOMİK GELİŞİMİŞLİK SIRALAMASI

İstanbul'da Birinci Kademe Gelişmiş İlçeler Sıralamasında Şişli 1. Sırada Yer Aldı.

Tablo 99'daki verilere göre Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın İlçe Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması (SEGE-2022) araştırmasına göre İstanbul'da birinci kademe gelişmiş ilçelerin coğrafi bölgeler bazında dağılımı incelendiğinde; 39 ilçenin 29'unun birinci kademe gelişmiş ilçeler içerisinde yer aldığı görülmüştür. Bu ilçelerin %74'ünün birinci gelişmişlik kademesinde olduğu görülmektedir.

Tablo 99: 2022 İlçelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması

2022 İlçelerin Sosyo- Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması				
İlçe Adı	Genel Sıralama	İl İçindeki Sıralama	Skor	Kademe
Şişli	1	1	6,959	1
Beşiktaş	3	2	5,940	1
Kadıköy	4	3	4,910	1
Bakırköy	6	4	4,465	1
Fatih	7	5	4,226	1
Ataşehir	9	6	3,656	1
Başakşehir	10	7	3,468	1
Beyoğlu	12	8	3,394	1
Ümraniye	13	9	3,364	1
Sarıyer	14	10	3,249	1
Üsküdar	16	11	3,045	1
Tuzla	19	12	2,730	1
Maltepe	20	13	2,685	1
Beylikdüzü	23	14	2,503	1
Pekndik	24	15	2,485	1
Esenyurt	26	16	2,479	1
Bahçelievler	28	17	2,423	1
Zeytinburnu	29	18	2,382	1
Bağcılar	33	19	2,346	1
Kartal	35	20	2,321	1
Bayrampaşa	36	21	2,266	1
Kağıthane	38	22	2,174	1
Küçükçekmece	39	23	2,161	1
Güngören	50	24	1,920	1
Büyükçekmece	51	25	1,891	1
Eyüpsultan	54	26	1,839	1
Adalar	55	27	1,822	1
Beykoz	61	28	1,732	1
Avcılar	66	29	1,640	1
Gaziosmanpaşa	85	30	1,460	2
Çekmeköy	86	31	1,450	2
Esenler	90	32	1,354	2
Silivri	94	33	1,312	2
Sancaktepe	95	34	1,275	2
Sultangazi	161	35	0,816	2
Arnavutköy	167	36	0,771	2
Çatalca	169	37	0,761	2
Şile	176	38	0,698	2
Sultanbeyli	183	39	0,684	2

Kaynak: Kalkınma Ajansı Genel Müdürlüğü, İlçelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması [Ziy. Tar.:20.05.2024]

10. YEREL YÖNETİMLER, ÇEVRE ŞEHİRCİLİK VE TAPU KADASTRO

Bu bölüm, sosyo-ekonomik gelişmişlik bağlamında Yerel Yönetimler ve Çevre Şehircilik göstergelerini ele almaktadır. Bu göstergeler; "Açık Kapı Birimlerine Yapılan Yerel Yönetimler Konulu Başvurular, Konut ve Yerleşim Durumu, Su İstatistikleri, Ulaşım ve Yapı Bina İstatistikleri" başlıkları altında dört alt parametre olarak belirlenmiştir. Bu bölümde, İstanbul'un 2022-2023 dönemine ait bu parametrelerle ilgili verileri karşılaştırmalı bir şekilde incelenmiştir.

10.1. AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN YEREL YÖNETİMLER KONULU BAŞVURULAR

Tablo 101'deki verilere göre 2023'te İstanbul'da yerel yönetim başvurularına bakıldığında Küçükçekmece 1665 başvuruyla en fazla müracaat alan ilçe olmuştur. Küçükçekmece'yi 459 başvuruyla Eyüpsultan ve 243 başvuruyla Silivri takip etmiştir. Diğer yanda, en az başvurunun yapıldığı ilçe 3 başvuruyla Şile olmuştur. Şile'yi ise 4 başvuruyla Büyükçekmece izlemektedir.

Terkos Barajı

Tablo 100: 2022 Yılında Açık Kapı Birimlerine Yapılan Yerel Yönetimler Başvurularının İlçelere Dağılımı

S.No:	İlçe Adı	2022 Yılı İlçe Nüfusu	2022 Yılı Yerel Yönetimler Başvuru Sayısı
1	Küçükçekmece	808.957	642
2	Şişli	276.528	139
3	Sarıyer	350.454	135
4	Avcılar	452.132	90
5	Kağıthane	455.943	83
6	Kadıköy	483.064	80
7	Beşiktaş	175.190	66
8	Eyüp	422.913	58
9	Silivri	217.163	53
10	Ümraniye	732.379	43
11	Esenyurt	983.571	39
12	Başakşehir	514.900	35
13	Maltepe	528.544	33
14	Tuzla	288.878	32
15	Kartal	483.418	29
16	Fatih	368.227	27
17	Güngören	282.692	24
18	Üsküdar	524.452	23
19	Bakırköy	226.685	22
20	Arnavutköy	326.452	21
21	Zeytinburnu	292.616	20
22	Sultanbeyli	358.201	18
23	Beylikdüzü	412.835	17
24	Büyükkçekmece	277.181	16
25	Sancaktepe	489.848	16
26	Pendik	750.435	14
27	Beyoğlu	225.920	12
28	Bayrampaşa	275.314	11
29	Çekmeköy	296.066	11
30	Ataşehir	423.127	9
31	Bağcılar	740.069	7
32	Beykoz	247.875	6
33	Gaziosmanpaşa	495.998	5
34	Sultangazi	542.531	5
35	Bahçelievler	594.350	4
36	Çatalca	77.468	4
37	Şile	43.464	3
38	Esenler	445.421	1
Toplam			1.853

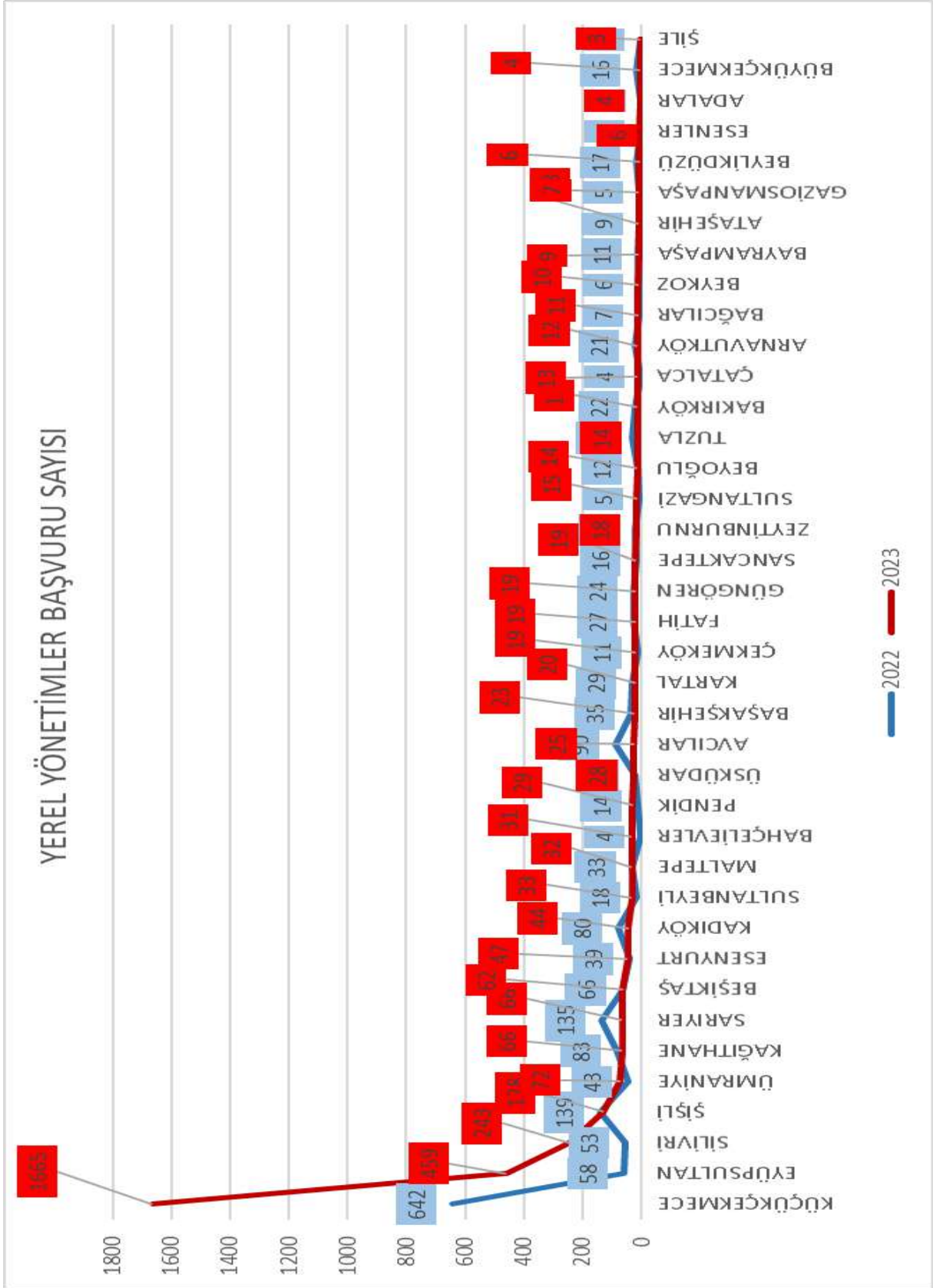
Kaynak: rapor.icisleri.gov.tr, E-İçişleri İş Zekâsı Modülü, [Ziy.Tar.: 20/05/2024]

Tablo 101: 2023 Yılında Açık Kapı Birimlerine Yapılan Yerel Yönetimler Başvurularının İlçelere Dağılımı

S.No:	İlçe Adı	2023 Yılı İlçe Nüfusu	2023 Yılı Yerel Yönetimler Başvuru Sayısı
1	Küçükçekmece	792.030	1.665
2	Eyüpsultan	420.194	459
3	Silivri	221.723	243
4	Şişli	264.736	128
5	Ümraniye	723.760	72
6	Kağıthane	445.672	66
7	Sarıyer	344.250	66
8	Beşiktaş	169.022	62
9	Esenyurt	978.007	47
10	Kadıköy	467.919	44
11	Sultanbeyli	360.702	33
12	Maltepe	523.137	32
13	Bahçelievler	567.848	31
14	Pendik	743.774	29
15	Üsküdar	517.348	28
16	Avcılar	437.221	25
17	Başakşehir	509.915	23
18	Kartal	475.042	20
19	Çekmeköy	299.806	19
20	Fatih	356.025	19
21	Güngören	269.944	19
22	Sancaktepe	492.804	19
23	Zeytinburnu	280.896	18
24	Sultangazi	532.802	15
25	Beyoğlu	218.589	14
26	Tuzla	293.604	14
27	Bakırköy	220.476	13
28	Çatalca	80.007	13
29	Arnavutköy	336.062	12
30	Bağcılar	719.071	11
31	Beykoz	245.647	10
32	Bayrampaşa	268.850	9
33	Ataşehir	416.529	8
34	Gaziosmanpaşa	483.830	7
35	Beylikdüzü	409.347	6
36	Esenler	427.901	6
37	Adalar	16.325	4
38	Büyükçekmece	276.572	4
39	Şile	48.537	3
Toplam			3.316

Kaynak: rapor.icisleri.gov.tr, E-İçişleri İş Zekâsı Modülü, [Ziy.Tar.: 20/05/2024]

Grafik 60: 2022 Yılında Açık Kapı Birimlerine Yapılan Yerel Yönetimler Başvurularının İlçelere Dağılımı

Kaynak: rapor.icisleri.gov.tr, E-İçişleri İş Zekâsı Modülü, [Ziy.Tar.: 20/05/2024]

10.2. AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK KONULU BAŞVURULAR

İstanbul İlinde 2023 yılı Çevre ve Şehircilik başvurusunun en yüksek olduğu ilçe Sarıyer oldu.

Tablo 103'teki verilere göre 2023 yılında İstanbul'daki Çevre ve Şehircilik başvuruları incelendiğinde 109 başvuru ile başvuru sayısının en fazla Sarıyer ilçesinden geldiği görülmektedir. Beşiktaş 57 başvuru ile ikinci sırada yer alırken, Fatih 52 başvuru ile üçüncü sırada yer almaktadır.

Diğer yandan Şile ve Adalar 2'ser başvuru ile en az başvurunu yapıldığı ilçeler olarak kaydedilmiştir. İstanbul genelinde ise Açık Kapı birimlerine yapılan Çevre ve Şehircilik başvuruları, bir önceki yıla nazaran %114,95 oranında artarak toplamda 776 başvuruya çıkmıştır.

Tablo 102: 2022 Yılında Açık Kapı Birimlerine Yapılan Çevre ve Şehircilik Başvurularının İlçelere Dağılımı

S.No:	İlçe Adı	2022 Yılı İlçe Nüfusu	2022 Yılı Çevre ve Şehircilik Başvuru Sayısı
1	Sarıyer	350.454	78
2	Üsküdar	524.452	23
3	Fatih	368.227	20
4	Beşiktaş	175.190	19
5	Esenler	445.421	18
6	Gaziosmanpaşa	495.998	18
7	Şişli	276.528	18
8	Ümraniye	732.379	16
9	Pendik	750.435	13
10	Maltepe	528.544	11
11	Kartal	483.418	10
12	Başakşehir	514.900	9
13	Kadıköy	483.064	9
14	Küçükçekmece	808.957	9
15	Ataşehir	423.127	8
16	Büyükçekmece	277.181	8
17	Çekmeköy	296.066	8
18	Bağcılar	740.069	7
19	Tuzla	288.878	6
20	Avcılar	452.132	5
21	Beylikdüzü	412.835	5
22	Zeytinburnu	292.616	5
23	Arnavutköy	326.452	4
24	Bakırköy	226.685	4
25	Beykoz	247.875	4
26	Beyoğlu	225.920	4
27	Güngören	282.692	4
28	Kağıthane	455.943	4
29	Bahçelievler	594.350	3
30	Silivri	217.163	3
31	Bayrampaşa	275.314	2
32	Esenyurt	983.571	2
33	Sultanbeyli	358.201	2
34	Eyüp	422.913	1
35	Sultangazi	542.531	1
Toplam			361

Kaynak: rapor.icisleri.gov.tr, E-İçişleri İş Zekâsı Modülü, [Ziy.Tar.: 20/05/2024]

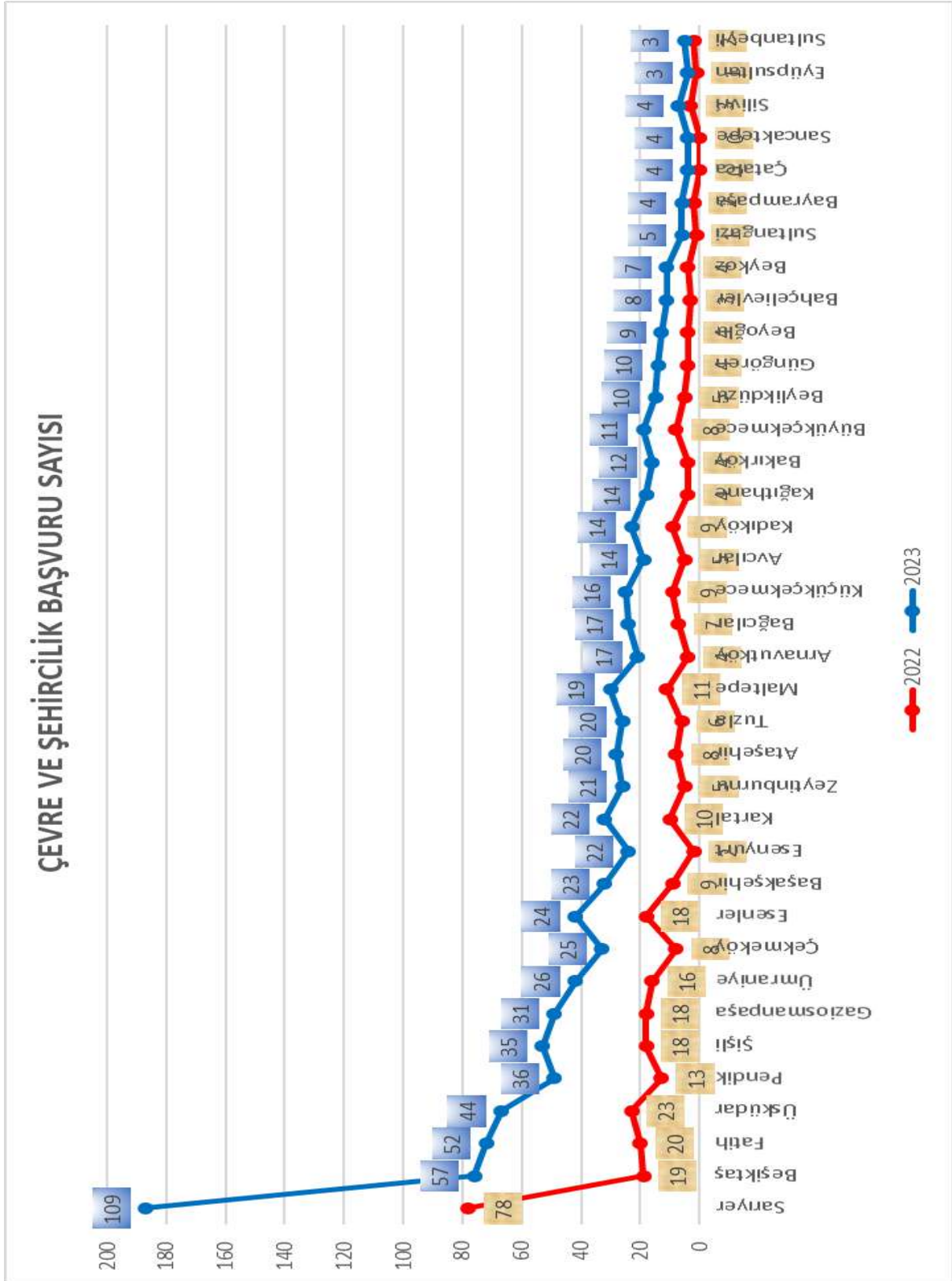

Tablo 103: 2023 Yılında Açık Kapı Birimlerine Yapılan Çevre ve Şehircilik Başvurularının İlçelere Dağılımı

S.No:	İlçe Adı	2023 Yılı İlçe Nüfusu	2023 Yılı Çevre ve Şehircilik Başvuru Sayısı
1	Sarıyer	344.250	109
2	Beşiktaş	169.022	57
3	Fatih	356.025	52
4	Üsküdar	517.348	44
5	Pendik	743.774	36
6	Şişli	264.736	35
7	Gaziosmanpaşa	483.830	31
8	Ümraniye	723.760	26
9	Çekmeköy	299.806	25
10	Esenler	427.901	24
11	Başakşehir	509.915	23
12	Esenyurt	978.007	22
13	Kartal	475.042	22
14	Zeytinburnu	280.896	21
15	Ataşehir	416.529	20
16	Tuzla	293.604	20
17	Maltepe	523.137	19
18	Arnavutköy	336.062	17
19	Bağcılar	719.071	17
20	Küçükçekmece	792.030	16
21	Avcılar	437.221	14
22	Kadıköy	467.919	14
23	Kağıthane	445.672	14
24	Bakırköy	220.476	12
25	Büyükçekmece	276.572	11
26	Beylikdüzü	409.347	10
27	Güngören	269.944	10
28	Beyoğlu	218.589	9
29	Bahçelievler	567.848	8
30	Beykoz	245.647	7
31	Sultanгази	532.802	5
32	Bayrampaşa	268.850	4
33	Çatalca	80.007	4
34	Sancaktepe	492.804	4
35	Silivri	221.723	4
36	Eyüpsultan	420.194	3
37	Sultanbeyli	360.702	3
38	Adalar	16.325	2
39	Şile	48.537	2
Toplam			776

Kaynak: rapor.icisleri.gov.tr, E-İçişleri İş Zekâsı Modülü, [Ziy.Tar.: 20/05/2024]

Grafik 61: 2023 Yılında Açık Kapı Birimlerine Yapılan Çevre ve Şehircilik Başvurularının İlçelere Dağılımı

Kaynak: rapor.icisleri.gov.tr, E-İçişleri İş Zekâsı Modülü, [Ziy.Tar.: 20/05/2024]

10.3. AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN TAPU VE KADASTRO KONULU BAŞVURULAR

İstanbul İlinde 2023 Yılı Tapu ve Kadastro Başvurusunun En Yüksek Olduğu İlçe Fatih Oldu.

Tablo 105'teki verilere göre 2023'te İstanbul'da Tapu ve Kadastro başvuruları incelendiğinde Fatih 25 başvuruyla en fazla müracaat alan ilçe olmuştur. Tuzla 5 başvuru ile Maltepe'yi takip etmiştir.

Öte yandan Şişli Şile ve Sultanbeyli sadece 1 başvuru alarak en az müracaat edilen ilçeler arasında yer almıştır.

Anadolu Hisarı

Tablo 104: 2022 Yılında Açık Kapı Birimlerine Yapılan Tapu ve Kadastro Başvurularının İlçelere Dağılımı

Sıra No	İlçe Adı	2022 Yılı İlçe Nüfusu	2022 Yılı Tapu ve Kadastro Başvuru Sayısı
1	Maltepe	528.544	6
2	Kadıköy	483.064	5
3	Pendik	750.435	5
4	Üsküdar	524.452	5
5	Avcılar	452.132	4
6	Fatih	368.227	4
7	Sarıyer	350.454	4
8	Şile	43.464	4
9	Bakırköy	226.685	3
10	Ümraniye	732.379	3
11	Beylikdüzü	412.835	2
12	Esenler	445.421	2
13	Esenyurt	983.571	2
14	Eyüpsultan	422.913	2
15	Küçükçekmece	808.957	2
16	Bağcılar	740.069	1
17	Bahçelievler	594.350	1
18	Beşiktaş	175.190	1
19	Beykoz	247.875	1
20	Beyoğlu	225.920	1
21	Büyükçekmece	277.181	1
22	Çatalca	77.468	1
23	Çekmeköy	296.066	1
24	Kartal	483.418	1
25	Sancaktepe	489.848	1
26	Silivri	217.163	1
27	Sultanbeyli	358.201	1
Toplam			65

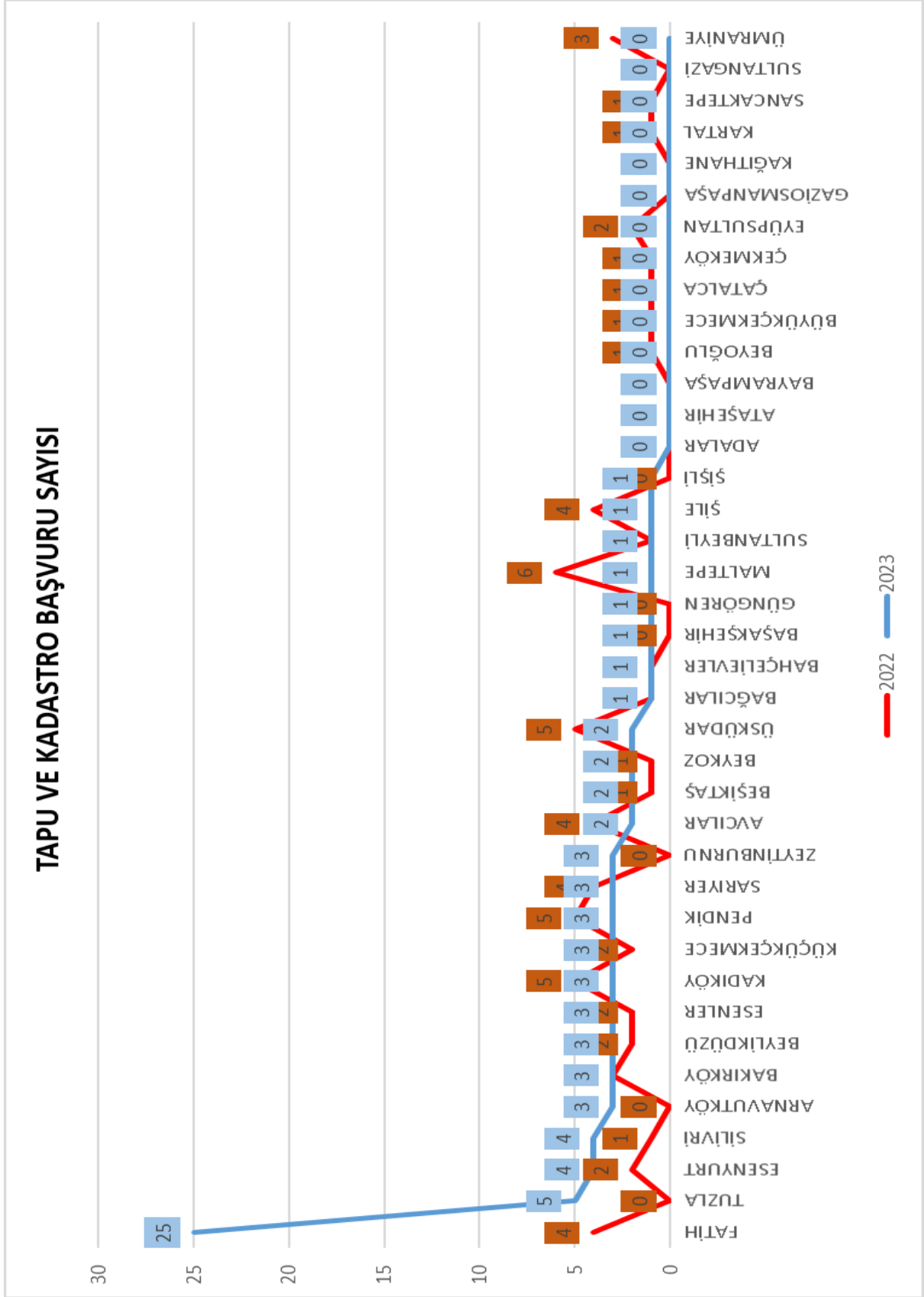
Kaynak: rapor.icisleri.gov.tr, E-İçişleri İş Zekâsı Modülü, [Ziy.Tar.: 20/05/2024]

Tablo 105: 2023 Yılında Açık Kapı Birimlerine Yapılan Tapu ve Kadastro Başvurularının İlçelere Dağılımı

Sıra No	İlçe Adı	2023 Yılı İlçe Nüfusu	2023 Yılı Tapu ve Kadastro Başvuru Sayısı
1	Fatih	356.025	25
2	Tuzla	293.604	5
3	Esenyurt	978.007	4
4	Silivri	221.723	4
5	Arnavutköy	336.062	3
6	Bakırköy	220.476	3
7	Beylikdüzü	409.347	3
8	Esenler	427.901	3
9	Kadıköy	467.919	3
10	Küçükçekmece	792.030	3
11	Pendik	743.774	3
12	Sarıyer	344.250	3
13	Zeytinburnu	280.896	3
14	Avcılar	437.221	2
15	Beşiktaş	169.022	2
16	Beykoz	245.647	2
17	Üsküdar	517.348	2
18	Bağcılar	719.071	1
19	Bahçelievler	567.848	1
20	Başakşehir	509.915	1
21	Güngören	269.944	1
22	Maltepe	523.137	1
23	Sultanbeyli	360.702	1
24	Şile	48.537	1
25	Şişli	264.736	1
Toplam			146

Kaynak: rapor.icisleri.gov.tr, E-İçişleri İş Zekâsı Modülü, [Ziy.Tar.: 20/05/2024]

Grafik 62: 2023 Yılında Açık Kapı Birimlerine Yapılan Tapu ve Kadastro Başvurularının İlçelere Dağılımı

Kaynak: rapor.icisleri.gov.tr, E-İçişleri İş Zekâsı Modülü, [Ziy.Tar.: 20/05/2024]

10.4. KONUT VE YERLEŞİM DURUMU

İstanbul'da TOKİ'den Toplam 100 Bin 864 Konutluk Proje

Tablo 106'daki verilere göre İstanbul'da toplam 309 Şantiyede TOKİ projeleri gerçekleştirilmektedir. Bu Şantiyelerde Şu ana kadar 59 bin 989 konut tamamlanmış durumdadır. Diğer yandan, hâla devam eden inşaatlar kapsamında 40 bin 875 konutun daha tamamlanması beklenmektedir. Bu verilere göre İstanbul'da TOKİ tarafından planlanan veya inşa edilen toplam konut sayısı 100 bin 864'tür.

Tablo 106: TOKİ Yerleşim Konutları 2023

TOKİ Yerleşim Konutları			
Őantiye Sayısı	Biten	Devam Eden	Toplam
309	59.989	40.875	100.864

Kaynak: Toplu Konut İdaresi Başkanlığı [Ziy.Tar.: 20/05/2024]

10.5. SU İSTATİSTİKLERİ

İstanbul'da Su Şebekesi Uzunluğunda Artış Görülürken Su İsale Hattı DeęiŐmedi

Tablo 107'deki verilere göre İstanbul'da 2022 ve 2023 yıllarındaki su Şebekesi ve su isale hattı verileri incelendiğinde, 2022'de toplam 19 bin 891 km olan su Şebekesi uzunluğu, 2023'te 19 bin 990 km'ye yükselerek 99 km'lik bir artışı temsil etmiştir.

Bu, yıllık bazda %0,49'luk bir artışı ifade etmektedir. Ancak, su isale hattı uzunluğu 2022 ve 2023 yıllarında aynı kalmıştır, her iki yılda da toplam 3 bin 130 km'dir. Sonuç olarak, su Şebekesi uzunluğunda artış görülürken su isale hattında herhangi bir değişiklik olmadığı gözlemlenmektedir.

Tablo 107: Su Şebekesi ve İsale Hattı

Su Şebekesi ve İsale Hattı			
2022		2023	
Su Şebekesi (Km)	Su İsale Hattı (Km)	Su Şebekesi (Km)	Su İsale Hattı (Km)
19.891	3.130	19.990	3.130

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü/İl Brifingi

İstanbul'da Su Kaynakları Kapasitesi ve Günlük Dağıtılan Su Miktarı Arttı

Tablo 108'deki verilere göre İstanbul'un su kaynakları kapasitesi, 2022'de 1 milyar 625 milyon m³/yıl iken, 2023'te 1 milyar 700 milyon m³/yıla yükselerek 75 milyon m³/yıl artmıştır. Bu %4,61'lik artışın nedeni olarak, Projelendirilen Melen Sistemi 3. Pompa İstasyonu'nun hizmete alınması gösterilebilir.

Günlük 590 bin metreküp su iletim kapasitesine sahip yeni pompa istasyonu sayesinde Ömerli Barajı ve Cumhuriyet İçme Suyu Arıtma Tesisi'ne daha fazla su aktarılmış ve hem Anadolu hem de Avrupa Yakası'nın su arzına ciddi bir katkı sağlanmıştır.

Aynı dönemde, günlük ortalama su miktarı 2022'de 3 milyon 23 bin 759 m³ iken, 2023'te günlük 3 milyon 60 bin 450 m³'e çıkarak 36 bin 691 m³/günlük bir artış yaşandı. Bu da %1,21'lik bir artışı göstermektedir.

Tablo 108: Su Kaynakları

Su Kaynakları			
2022		2023	
Su Kaynakları Kapasitesi (milyon m ³ /yıl)	Şehre Verilen Ortalama Günlük Su Miktarı (m ³ /gün)	Su Kaynakları Kapasitesi (milyon m ³ /yıl)	Şehre Verilen Ortalama Günlük Su Miktarı (m ³ /gün)
1.625	3.023.759	1.700	3.060.450

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü/İl Brifingi

2023'te İstanbul'da Abone Sayısında %1,06 ve Kişi Başına Günlük Su Kullanımında %2,12'lik Artış Kaydedildi.

Tablo 109'daki verilere göre 2022 yılında İstanbul'da su kullanan abone sayısı 6 milyon 818 bin 930 iken, bu sayı 2023 yılında 6 milyon 891 bin 231'e yükselmiştir. Yıllık bazda %1,06'lık bir artış olmuştur.

Aynı dönemde bir abonenin ortalama olarak günlük kullandığı su miktarı 188 litre iken, 2023 yılında bu miktar 192 litreye çıkarak yıllık bazda bu, %2,12'lik bir artışa tekabül etmektedir.

Bu verilere göre 2022 ve 2023 yılları arasında İstanbul'da su kullanan abone sayısında ve kişi başına düşen günlük su kullanımında artış gözlemlenmiştir.

Tablo 109: Su Kullanan Abone Sayısı

Su Kullanan Abone Sayısı			
2022		2023	
Abone Sayısı	Kişi Başına Düşen Günlük Su (Litre)	Abone Sayısı	Kişi Başına Düşen Günlük Su (Litre)
6.818.930	188	6.891.231	192

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü/İl Brifingi

Kanalizasyon:**İstanbul'da Kanal Şebeke Uzunluğu 2023'te %0,17 Artış Gösterdi**

Tablo 110'daki verilere göre İstanbul'da 2022 yılında kanal şebeke uzunluğu 16 bin 960 km olarak kaydedilmiş. 2023 yılında bu uzunluk 16 bin 990 km'ye yükselmiştir. Bu veriler bir yıl içerisinde kanal şebeke uzunluğunda 30 km'lik bir artış olduğunu göstermektedir.

Yüzdesel olarak bakıldığında, 2022 ve 2023 yılları arasında İstanbul'da kanal şebeke uzunluğunda yaklaşık %0,17'lik bir artış yaşanmıştır.

Tablo 110: Su Kullanan Abone Sayısı

Kanal Şebeke Uzunluğu	
2022	2023
Kanal Şebeke Uzunluğu (Km)	Kanal Şebeke Uzunluğu (Km)
16.960	16.990

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü/İl Brifingi

İstanbul'da Atıksu Arıtma Tesisi Sayısı Sabit Kalırken Arıtılan Su Miktarında %10,88'lik Artış Gözlendi

Tablo 111'deki verilere göre İstanbul'da 2022 ve 2023 yıllarındaki atık su arıtma tesisleri ve arıtılan su miktarları incelendiğinde, her iki yılda da 90 adet atık su arıtma tesisi bulunduğu görülmektedir. Ancak, arıtılan su miktarında belirgin bir artış meydana gelmiştir.

2022'den 2023'e geçişte arıtılan su miktarında 1 milyar 484 milyon 484 bin 938 metreküp (m³)'den 1 milyar 646 milyon 72 bin 144 metreküp (m³)'e kadar olan %10,88'lik bir artış gerçekleşmiştir.

Tablo 111: Atıksu Arıtma Tesisi ve Arıtılan Su Miktarı

Atıksu Arıtma Tesisi ve Arıtılan Su Miktarı			
2022		2023	
Atıksu Arıtma Tesisi	Arıtılan Su (M³/Yıl)	Atıksu Arıtma Tesisi	Arıtılan Su (M³/Yıl)
90	1.484.484.938	90	1.646.072.144

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü/İl Brifingi

10.6. ULAŞIM

İstanbul'da Kara Ulaşımı ve Raylı Ulaşım 2023'te Artış Gösterirken, Deniz Ulaşımının Payı Azaldı.

Tablo 112'deki verilere göre 2022 yılında İstanbul'da kara yolu ulaşımıyla günde 8 milyon 742 bin 165 kişi taşınmıştır. Bu sayı, toplam ulaşımın %66,55'ini oluşturmaktadır. 2023 yılında ise bu sayı 11 milyon 324 bin 258 kişiye yükselmiştir ve toplam ulaşımın %70,62'sini oluşturmuştur.

2022'de İstanbul'da raylı ulaşım araçlarıyla günde 3 milyon 793 bin 562 kişi taşınmıştır, bu da toplam ulaşımın %28,88'ini oluşturmaktadır. 2023 yılında ise bu sayı 4 milyon 116 bin 514 kişiye çıkmış, fakat toplam içindeki payı %25,67'ye düşmüştür. Bu durum, raylı ulaşımında kişi sayısının arttığını, ancak toplam ulaşım içindeki payının azaldığını göstermektedir.

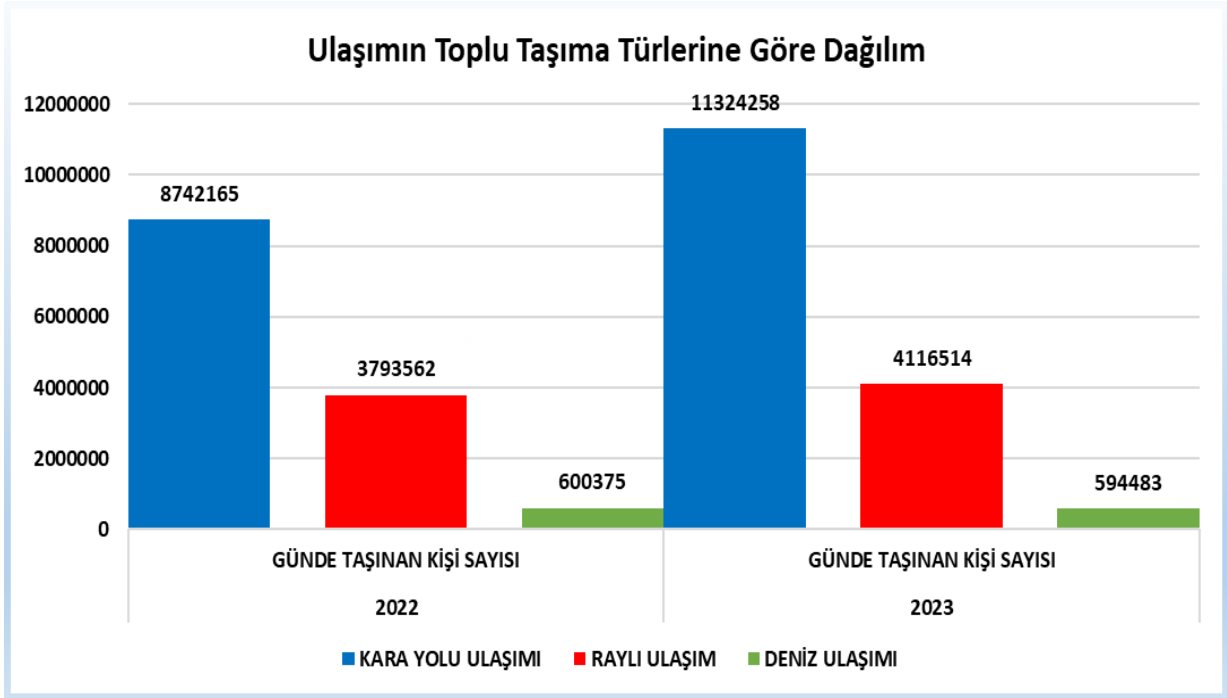
Deniz ulaşımı açısından bakıldığında, 2022 yılında günde 600 bin 375 kişi deniz yoluyla taşınmıştır, bu da toplam ulaşımın %4,57'sini oluşturmaktadır. 2023'te ise bu sayı 594 bin 483 kişiye düşmüş ve deniz ulaşımının toplam içindeki payı %3,71'e düşmüştür.

Tablo 112: Ulaşım Türüne Göre Günlük Taşınan Kişi Sayısı

Ulaşımın Toplu Taşıma Türlerine Göre Dağılımı (*)				
Ulaşım Türü	2022		2023	
	Günde Taşınan Kişi Sayısı	Pay %	Günde Taşınan Kişi Sayısı	Pay %
Kara Yolu Ulaşımı	8.742.165	66,55%	11.324.258	70,62%
Raylı Ulaşım	3.793.562	28,88%	4.116.514	25,67%
Deniz Ulaşımı	600.375	4,57%	594.483	3,71%
Toplam	13.136.102	100,00%	16.035.255	100,00%

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü/İl Brifingi

Grafik 63: Ulaşım Türüne Göre Günlük Taşınan Kişi Sayısı

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü, 2023 Şubat İl Brifingi

İstanbul'da Raylı Ulaşım Kullanımı 2023'te Artış Gösterdi 🚆

Tablo 113'teki verilere göre 2022'de İstanbul'da günlük olarak metro ile 1 milyon 580 bin 431 kişi seyahat ederken, bu sayı 2023'te 1 milyon 880 bin 133'e yükselmiştir, bu durum metro kullanımında %18,96'lık bir artışa işaret etmektedir. Hafif raylı sistemde ise 2022'de günlük 541 bin 670 kişi seyahat ederken, bu sayı 2023'te 499 bin 939'a düşmüş, bu da %7,70'lik bir azalışa denk gelmektedir.

Marmaray kullanıcılarına baktığımızda, 2022'de günde 804 bin 640 kişi Marmaray'ı tercih ederken, 2023'te bu sayı 861 bin 525'e çıkmış, bu da %7,06'lık bir artışa denk gelmektedir. Tramvay kullanımında 2022 yılında günde 793 bin 721 kişi seyahat ederken, bu sayı 2023'te 804 bin 974'e yükselmiştir, bu da yaklaşık %1,41'lik bir artışı temsil etmektedir.

Füniküler kullanımında 2022 yılında günde 64 bin 037 kişi seyahat ederken, bu sayı 2023'te 61 bin 152'ye düşmüştür, bu da yaklaşık %4,50'lik azalışı ifade etmektedir. Teleferik kullanımı da azalış göstermiş, 2022'de günde 9 bin 063 kişi seyahat ederken, 2023'te bu sayı 8 bin 791 kişiye düşmüştür, bu da %3'lük bir azalışa denk gelmektedir.

Sonuç olarak, 2022'den 2023'e İstanbul'da raylı ulaşım türlerinde kullanıcı artışı yaşanmıştır. Bu artışın en yüksek olduğu ulaşım türü metro olurken, en düşük artış tramvayda gözlemlenmiştir.

Tablo 113: Ulaşım Türüne Göre Raylı Araçlar Günlük Taşınan Kişi Sayısı

Ulaşım Türü	2019	2020	2021	2022	2023
Metro (Yer Altı)	1.257.327	441.300	641.501	1.580.431	1.880.133
Hafif Raylı (Yer Üstü)	869.572	248.658	240.251	541.670	499.939
Marmaray	550.871	229.408	303.644	804.640	861.525
Tramvay	682.001	316.202	407.627	793.721	804.974
Füniküler	32.861	24.079	13.908	64.037	61.152
Teleferik	11.793	2.408	3.223	9.063	8.791
Toplam	3.404.425	1.262.055	1.610.154	3.793.562	4.116.514

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü/İl Brifingi

İstanbul'da 2023'te İETT, Minibüs ve Servis Kullanımında Artış Oldu

Tablo 114'teki verilere göre İETT otobüsleri ile 2022'de günlük 1 milyon 421 bin 509 kişi seyahat ederken, 2023'te bu rakam 1 milyon 496 bin 432'ye yükselmiştir. Bu İETT otobüsleri kullanımında %5,27'lik bir artışa denk gelmektedir. 2022'de günde 1 milyon 71 bin 35 kişi metrobüsle seyahat ederken, 2023'te bu sayı 1 milyon 14 bin 748'e düşmüştür. Bu da %5,25'lik bir azalışı temsil etmektedir. Özel halk otobüsleri 2022'de günde 2 milyon 390 bin 110 kişi taşıırken, 2023'te bu sayı 1 milyon 306 414'e gerilemiştir. Bu özel halk otobüsleri kullanımında %45,34'lük bir azalışı ifade etmektedir.

Minibüs ile 2022'de 1 milyon 243 bin 294 kişi seyahat ederken, 2023'te bu sayı 2 milyon 911 bin 163'e yükselmiştir. Bu da %134,14'lük bir artışı ifade etmektedir. Ancak, taksi kullanımında 2022 ve 2023 yılları arasında bir değişiklik yaşanmamıştır. Her iki yıl için de günlük taksiyle 1 milyon 727 bin 999 kişi seyahat etmiştir. Ayrıca, servis kullanımı 2022'de günde 888 bin 218 kişi iken, 2023'te bu sayı 2 milyon 867 bin 502'ye yükselmiş, bu %222,83 oranında bir artışa işaret etmektedir.

Tablo 114: Ulaşım Türüne Göre Lastikli Araçlar Günlük Taşınan Kişi Sayısı

Ulaşım Türü	2019	2020	2021	2022	2023
İETT	1.149.114	512.118	596.091	1.421.509	1.496.432
Metrobüs	1.059.021	452.861	565.959	1.071.035	1.014.748
Özel Halk Otobüsü	3.017.293	1.235.093	1.298.157	2.390.110	1.306.414
Minibüs	2.911.163	1.100.260	1.243.294	1.243.294	2.911.163
Taksi-Taksi	1.403.949	1.123.159	1.727.999	1.727.999	1.727.999
Servis	2.867.502	781.609	883.218	888.218	2.867.502
Toplam	12.408.042	5.205.100	6.314.718	8.742.165	11.324.258

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü/İl Brifingi

10.7. YAPI-BİNA İSTATİSTİKLERİ

2023 yılında Türkiye genelinde ve İstanbul'da inşaat ruhsatı alan bina sayısında bir artış kaydedilmiştir.

Tablo 115'teki verilere göre Türkiye genelinde 2022 yılında 127 bin 885 yapının inşaat ruhsatı alınmış iken 2023 yılında bu sayı 138 bin 270'e çıkmıştır. Bu da %8,12'lik bir artışa denk gelmektedir. Öte yandan İstanbul'da 2022 yılında 15 bin 086 yapının inşaat ruhsatı alınırken 2023 yılında bu sayı 16 bin 696'ya çıkmıştır. Bu da %10,67'lik bir artışı temsil etmektedir.

Tablo 115: Yapı Ruhsatına Göre Bina Sayısı

Yıl	Yapı Ruhsatına Göre Bina Sayısı	
	Türkiye	İstanbul
2022	127.885	15.086
2023	138.270	16.696

Kaynak: TÜİK <https://biruni.tuik.gov.tr/ilgosterge/?locale=tr> [Ziy.Tar.: 21/03/2024]

2023'te Türkiye'de ve İstanbul'da Yapı Ruhsatlı Daire Sayısında Artış Yaşandı

Tablo 116'daki verilere göre 2022 yılında Türkiye genelinde toplam 697 bin 596 daire için yapı ruhsatı alınmışken, bu sayı 2023 yılında 843 bin 077'ye çıkmıştır. Bu durum, Türkiye'de %20,85'lik bir artışa işaret etmektedir.

Öte yandan, İstanbul'da 2022'de 117 bin 985 daire için inşaat ruhsatı verilirken, 2023'te bu sayı 158 bin 162'ye çıkmıştır. Bu, İstanbul'da %34,05'lik bir artışa tekabül etmektedir.

Sonuç olarak, Türkiye genelinde ve İstanbul'da yapı ruhsatına göre daire sayısında artış gözlemlenmektedir.

Tablo 116: Yapı Ruhsatına Göre Daire Sayısı

Yıl	Yapı Ruhsatına Göre Daire Sayısı	
	Türkiye	İstanbul
2022	697.596	117.985
2023	843.077	158.162

Kaynak: TÜİK <https://biruni.tuik.gov.tr/ilgosterge/?locale=tr> [Ziy.Tar.: 21/03/2024]

2023'te Türkiye Genelinde ve İstanbul'da Yapı Ruhsatlı Yüzölçümünde Artış Gözlendi.

Tablo 117'deki verilere göre Türkiye genelinde 2022 yılında toplam 145 milyon 923 bin 449 m2 alanda yapı ruhsatı alınmışken, 2023 yılında 165 milyon 826 bin 402 m2'ye çıkmıştır. Bu rakam, Türkiye genelinde yapı ruhsatına göre yüzölçümünde yaklaşık %13,63'lük bir artışı temsil etmektedir.

İstanbul'da ise 2022 yılında toplam 24 milyon 816 bin 047 m2 alanda inşaat ruhsatı alınmışken, 2023 yılında bu rakam 32 milyon 499 bin 707 m2'ye yükselmiştir. Bu durum, İstanbul'da yapı ruhsatına göre yüzölçümünde yaklaşık %30,96'lık bir artışı yansıtmaktadır.

Tablo 117: Yapı Ruhsatına Göre Yüzölçümü(m2)

Yıl	Yapı Ruhsatına Göre Yüzölçümü (m2)	
	Türkiye	İstanbul
2022	145.923.449	24.816.047
2023	165.826.402	32.499.707

Kaynak: TÜİK <https://biruni.tuik.gov.tr/ilgosterge/?locale=tr> [Ziy.Tar.: 21/03/2024]

Yapı Kullanma İzin Belgesi Sayısı 1 Yılda Türkiye Genelinde ve İstanbul'da Düşüş Gösterdi.

Tablo 118'deki verilere göre 2022 yılında Türkiye genelinde 99 bin 167 yapı için Yapı Kullanma İzin Belgesi verilmişken bu sayı, 2023 yılında 86 bin 654'e düşmüştür. Bu verilere göre, Türkiye genelinde Yapı Kullanma İzin Belgesi sayısında 1 yılda yaklaşık %12,61'lik düşüş yaşanmıştır.

Aynı dönemde, 2022 yılında İstanbul'da 10 bin 523 bina için Yapı Kullanma İzin Belgesi verilirken, bu sayı 2023 yılında 9 bin 900'e düşmüştür. İstanbul'da Yapı Kullanma İzin Belgesi sayısında görülen düşüş oranı ise yaklaşık %5,92'dir.

Tablo 118: Yapı Kullanma İzin Belgesine Göre Bina Sayısı

Yıl	Yapı Kullanma İzin Belgesine Göre Bina Sayısı	
	Türkiye	İstanbul
2022	99.167	10.523
2023	86.654	9.900

Kaynak: TÜİK <https://biruni.tuik.gov.tr/ilgosterge/?locale=tr> [Ziy.Tar.: 21/04/2024]

Yapı Kullanma İzin Belgesi Sayıları Karşılaştırıldı.

Tablo 119'daki verilere göre 2022 yılında Türkiye genelinde Yapı Kullanma İzin Belgesi ile onaylanan daire sayısı 642 bin 325 iken, 2023 yılında bu sayı 533 bin 375'e düşmüştür. Bu verilere göre, Türkiye genelinde Yapı Kullanma İzin Belgesi sayısında %16,96'lık bir düşüş görülmüştür.

Aynı dönemde, 2022 yılında İstanbul'da Yapı Kullanma İzin Belgesi ile onaylanan daire sayısı 112 bin 674 iken, 2023 yılında bu rakam 91 bin 211'e düşmüştür. İstanbul'da Yapı Kullanma İzin Belgesi sayısında görülen düşüş oranı ise yaklaşık %19,04 olmuştur.

Tablo 119: Yapı Kullanma İzin Belgesine Göre Daire Sayısı

Yıl	Yapı Kullanma İzin Belgesine Göre Daire Sayısı	
	Türkiye	İstanbul
2022	642.325	112.674
2023	533.375	91.211

Kaynak: TÜİK <https://biruni.tuik.gov.tr/ilgosterge/?locale=tr> [Ziy.Tar.: 21/04/2024]

2023'te İstanbul'da Yapı Kullanma İzin Belgesi ile Onaylanan Yüzölçümü Gerilemiştir.

Tablo 120'deki verilere göre 2022 yılında Türkiye genelinde Yapı Kullanma İzin Belgesi ile onaylanan toplam yüzölçümü 129 milyon 21 bin 356 m² iken, 2023 yılında bu sayı 107 milyon 369 bin 977 m²'ye yükselmiştir. Türkiye genelinde 1 yılda Yapı Kullanma İzin Belgesi'ne göre onaylanan yüzölçümünde yaklaşık %16,78'lik bir azalış gözlemlenmektedir.

2022 yılında İstanbul'da Yapı Kullanma İzin Belgesi ile onaylanan toplam yüzölçümü 21 milyon 160 bin 172 m² iken, 2023 yılında 17 milyon 76 bin 127 m²'ye düşmüştür. Bu sayı 1 yılda Yapı Kullanma İzin Belgesi'ne göre onaylanan yüzölçümünde yaklaşık %19,30'luk bir düşüşe denk gelmektedir.

Tablo 120: Yapı Kullanma İzin Belgesine Göre Yüzölçümü (m²)

Yıl	Yapı Kullanma İzin Belgesine Göre Yüzölçümü (m ²)	
	Türkiye	İstanbul
2022	129.021.356	21.160.172
2023	107.369.977	17.076.127

Kaynak: TÜİK <https://biruni.tuik.gov.tr/ilgosterge/?locale=tr> [Ziy.Tar.: 21/04/2024]

11. GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK İLE ORMAN VE SU İŞLERİ

Bu bölüm, Gıda, Tarım, Hayvancılık, Orman ve Su işleri kapsamında sosyo-ekonomik gelişmişliği ele alıyor. İncelenen beş ana gösterge " Açık Kapı Birimlerine Yapılan Gıda, Tarım Ve Hayvancılık Konulu Başvurular, Yüzölçümü Türleri, Tarım İstatistikleri, Canlı Hayvan İstatistikleri ve Orman İstatistikleri" olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda, İstanbul'un 2022-2023 verileri karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir.

11.1. AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK KONUSU BAŞVURULARAR

Tablo 122'deki verilere göre 2023 yılında İstanbul'daki Gıda, Tarım ve Hayvancılık başvuruları incelendiğinde en fazla başvurunun Esenyurt, Bahçelievler ve Üsküdar ilçelerinden geldiği görülmektedir. Bu ilçelerden Esenyurt 48 başvuru ile listeye öncülük etmektedir. Bahçelievler 14, Üsküdar ise 12 başvuru ile listenin ikinci ve üçüncü sırasında yer almaktadır.

Diğer yandan Zeytinburnu, Tuzla ve Şişli ilçeleri sadece 1'er başvuru ile en az başvurunun yapıldığı ilçeler olarak kaydedilmiştir.

Tablo 121: 2022 Yılında Açık Kapı Birimlerine Yapılan Gıda, Tarım ve Hayvancılık Başvurularının İlçelere Dağılımı

S.No:	İlçe Adı	2022 Yılı İlçe Nüfusu	2022 Yılı Gıda Tarım ve Hayvancılık Başvuru Sayısı
1	Esenyurt	983.571	5
2	Tuzla	288.878	5
3	Üsküdar	524.452	5
4	Kartal	483.418	4
5	Sarıyer	350.454	4
6	Ümraniye	732.379	4
7	Beşiktaş	175.190	3
8	Kadıköy	483.064	3
9	Küçükçekmece	808.957	3
10	Pendik	750.435	3
11	Silivri	217.163	3
12	Arnavutköy	326.452	2
13	Ataşehir	423.127	2
14	Avcılar	452.132	2
15	Bayrampaşa	275.314	2
16	Beykoz	247.875	2
17	Bağcılar	740.069	1
18	Bahçelievler	594.350	1
19	Bakırköy	226.685	1
20	Başakşehir	514.900	1
21	Beylikdüzü	412.835	1
22	Beyoğlu	225.920	1
23	Esenler	445.421	1
24	Fatih	368.227	1
25	Sancaktepe	489.848	1
26	Sultanbeyli	358.201	1
27	Zeytinburnu	292.616	1
Toplam			63

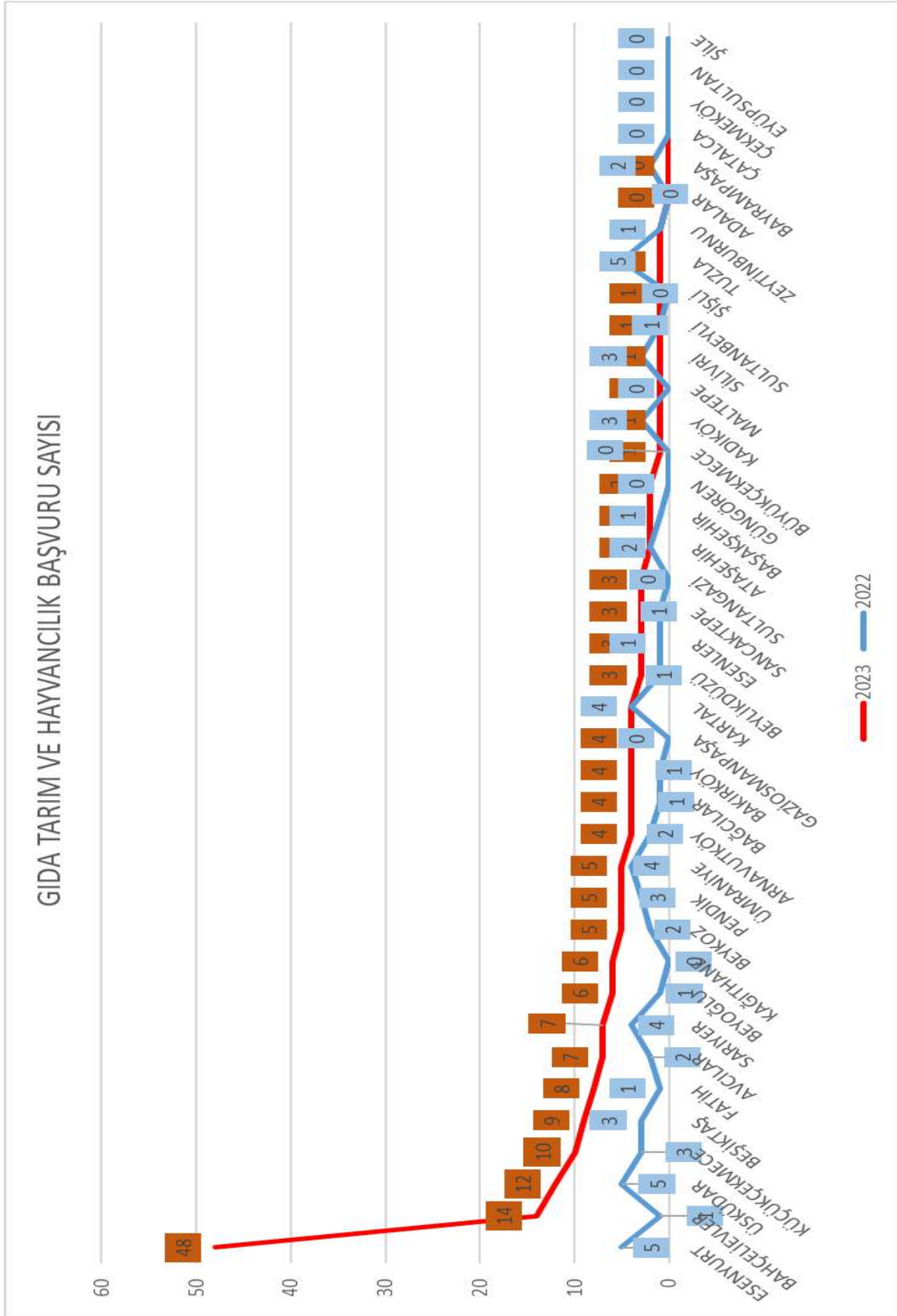
Kaynak: rapor.icisleri.gov.tr, E-İçişleri İş Zekâsı Modülü, [Ziy.Tar.: 06/06/2024]

Tablo 122: 2023 Yılında Açık Kapı Birimlerine Yapılan Gıda, Tarım ve Hayvancılık Başvurularının İlçelere Dağılımı

S.No:	İlçe Adı	2023 Yılı İlçe Nüfusu	2023 Yılı Gıda Tarım ve Hayvancılık Başvuru Sayısı
1	Esenyurt	978.007	48
2	Bahçelievler	567.848	14
3	Üsküdar	517.348	12
4	Küçükçekmece	792.030	10
5	Beşiktaş	169.022	9
6	Fatih	356.025	8
7	Avcılar	437.221	7
8	Sarıyer	344.250	7
9	Beyoğlu	218.589	6
10	Kağıthane	445.672	6
11	Beykoz	245.647	5
12	Pendik	743.774	5
13	Ümraniye	723.760	5
14	Arnavutköy	336.062	4
15	Bağcılar	719.071	4
16	Bakırköy	220.476	4
17	Gaziosmanpaşa	483.830	4
18	Kartal	475.042	4
19	Beylikdüzü	409.347	3
20	Esenler	427.901	3
21	Sancaktepe	492.804	3
22	Sultangazi	532.802	3
23	Ataşehir	416.529	2
24	Başakşehir	509.915	2
25	Güngören	269.944	2
26	Büyükçekmece	276.572	1
27	Kadıköy	467.919	1
28	Maltepe	523.137	1
29	Silivri	221.723	1
30	Sultanbeyli	360.702	1
31	Şişli	264.736	1
32	Tuzla	293.604	1
33	Zeytinburnu	280.896	1
Toplam			188

Kaynak: rapor.icisleri.gov.tr, E-İçişleri İş Zekâsı Modülü, [Ziy.Tar. : 06/06/2024]

Grafik 64: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Başvuru Sayıları

Kaynak: rapor.icisleri.gov.tr, E-İçişleri İş Zekâsı Modülü, [Ziy.Tar.: 06/06/2024]

11.2. YÜZÖLÇÜMÜ TÜRLERİ

İstanbul'da Tarım Alanları Azalırken, Sanayi ve Yerleşim Alanları Artıyor

Tablo 123'teki verilere göre İstanbul'un arazi dağılımına ilişkin verilere göre, 2022 ve 2023 yılları arasında bazı değişiklikler meydana gelmiştir. Tarım alanları, İstanbul'un toplam yüzölçümünün %16,25'inden %15,84'üne düşmüştür. Bu, 2.250 hektarlık bir azalmaya denk gelmektedir. Çayır-mera alanları ise %1,21'den %1,16'ya gerilemiş ve 248 hektarlık bir düşüş yaşanmıştır.

Orman ve fundalık alanlar ile göl ve baraj alanları ise sabit kalmıştır. Sanayi ve yerleşim alanlarındaki büyüme ise %36,81'den %37,27'ye yükselmiştir, bu da 2 bin 498 hektarlık bir artışı temsil etmektedir. Sonuç olarak, İstanbul'da tarım ve doğal alanlar azalırken, sanayi ve yerleşim alanlarında bir artış gözlemlenmektedir.

Tablo 123: Yüzölçümü Türleri

İl Arazisinin Dağılımı (Ha)	2022	%	2023	%
İl Yüzölçümü	546.178	100,00	546.178	100,00
	5.461 km ² (Gerçek Alan)		5.461 km ² (Gerçek Alan)	
	5.196 km ² (İzdüşüm Alan)	%	5.196 km ² (İzdüşüm Alan)	%
Tarım Alanı*	88.771	16,25%	86.521	15,84%
Çayır-Mera Alanı	6.589	1,21%	6.341	1,16%
Orman Ve Fundalık Alan	238.030	43,58%	238.030	43,58%
Sanayi Ve Yerleşim Alanı	201.050	36,81%	203.548	37,27%
Göl Ve Baraj Alanı	11.738	2,15%	11.738	2,15%

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

* Tarım alanı; ekimi yapılan, yapılmayan ve tarım alanı vasfında olup kullanılmayan alanlar toplamıdır.

11.3. TARIM İSTATİSTİKLERİ

Tarım Alanı:

İstanbul'da Tarım Arazisi Miktarı Azaldı.

Tablo 124'teki verilere göre 2022 yılında İstanbul'da toplam tarım arazisi alanı 86 bin 963 hektar iken, bu değer 2023'de 86 bin 521 hektara gerilemiştir. Bu durum, genel tarım arazisinin azaldığını gösterirken; özellikle mutlak tarım arazisi ve dikili tarım arazisinde gözlemlenen düşüğe rağmen; özel ürün arazisi, marjinal tarım arazisi ve sera alanlarında bir artış kaydedilmiştir.

İstanbul'da 2023 yılında tarım arazisi türleri arasında en belirgin azalma, mutlak tarım arazisinde %1,19'luk bir düşüşle yaşanırken, en büyük artışı %16,64 ile özel ürün arazisi kaydetmiştir. Ayrıca, mutlak tarım arazisi 69 bin 272 hektarla birinci sırayı alırken, marjinal tarım arazisi 12 bin 929 hektarla ikinci sırada yer bulmuştur.

Tablo 124: Tarım Arazisi Alanı

Tarım Arazisi Alanı (Ha)		
Tarım Arazisi Türü (Ha)	2022	2023
Mutlak Tarım Arazisi	70.107	69.272
Marjinal Tarım Arazisi	12.765	12.929
Özel Ürün Arazisi	1.358	1.584
Dikili Tarım Arazisi	2.597	2.588
Sera	136	148
Toplam Tarım Arazisi	86.963	86.521

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

Tarla Bitkileri Üretim Alanı ve Miktarı:

İstanbul'da Tarla Bitkileri Üretim Alanı Artarken, Üretim Miktarı Geriledi

Tablo 125'teki verilere göre, İstanbul'da tarla bitkileri üretim alanı 2022'de 70 bin 661 hektar iken, 2023'te 70 bin 792 hektara yükselmiştir. Aynı zamanda üretim miktarı da 2022'de 375 bin 385 tondan 2023'te 361 bin 489 tona gerilemiştir. İstanbul'da 2023 yılında tarla bitkileri üretim alanında artış gözlemlenirken üretim miktarında azalış olduğu görülmüştür

Tablo 125: Tarla Bitkileri Üretim Alanı ve Miktarı

Tarla Bitkileri Üretim Alanı ve Miktarı	2022	2023
Tarla Bitkileri Üretim Alanı (Ha)	70.661	70.792
Tarla Bitkileri Üretimi (Ton)	375.385	361.489

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

Meyvecilik Üretimi: 🍑

İstanbul'da Meyvecilik Alanı Genişliyor.

Tablo 126'daki verilere göre 2022 ile 2023 yılları arasında İstanbul'da meyvecilik alanında bazı değişimler gözlemlenmiştir. Meyvecilik alanı 2022'den 2023'e 78 hektar artarak 2.746 hektardan 2.824 hektara yükselmiştir. Meyve veren ağaç sayısı da artış göstermiş ve 1.652.305'ten 1.691.695'e çıkmıştır. Ancak, meyve vermeyen ağaç sayısında da bir artış yaşanmış ve 63.819'dan 66.781'e yükselmiştir. Toplam meyve üretimi ise 2022'den 2023'e düşüş göstererek 6.931 ton'dan 6.713 ton'a gerilemiştir.

Sonuç olarak, İstanbul'da meyvecilik alanı bakımından artış olmuştur. Ancak meyvecilik alanının genişlemesine rağmen meyve üretiminde artış olmamıştır.

Tablo 126: Meyvecilik Üretimi

Meyvecilik Üretimi	2022	2023
Meyvecilik Alanı (Ha)	2.746	2.824
Meyve Veren Ağaç Sayısı	1.652.305	1.691.695
Meyve Vermeyen Ağaç Sayısı	63.819	66.781
Toplam Meyve Üretimi (Ton)	6.931	6.713

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

Sebzecilik Üretimi:

İstanbul'da Sebze Alanı Genişlerken Üretim Azalıyor

2022 yılında İstanbul'da 2 bin 655 hektarlık sebzcilik alanı bulunurken, 2023'te bu alan 2 bin 664 hektara yükselmiştir. Aynı dönemde sebze üretimi %5,34'lük azalış ile 63 bin 604 tondan 60 bin 207 tona düşmüştür.

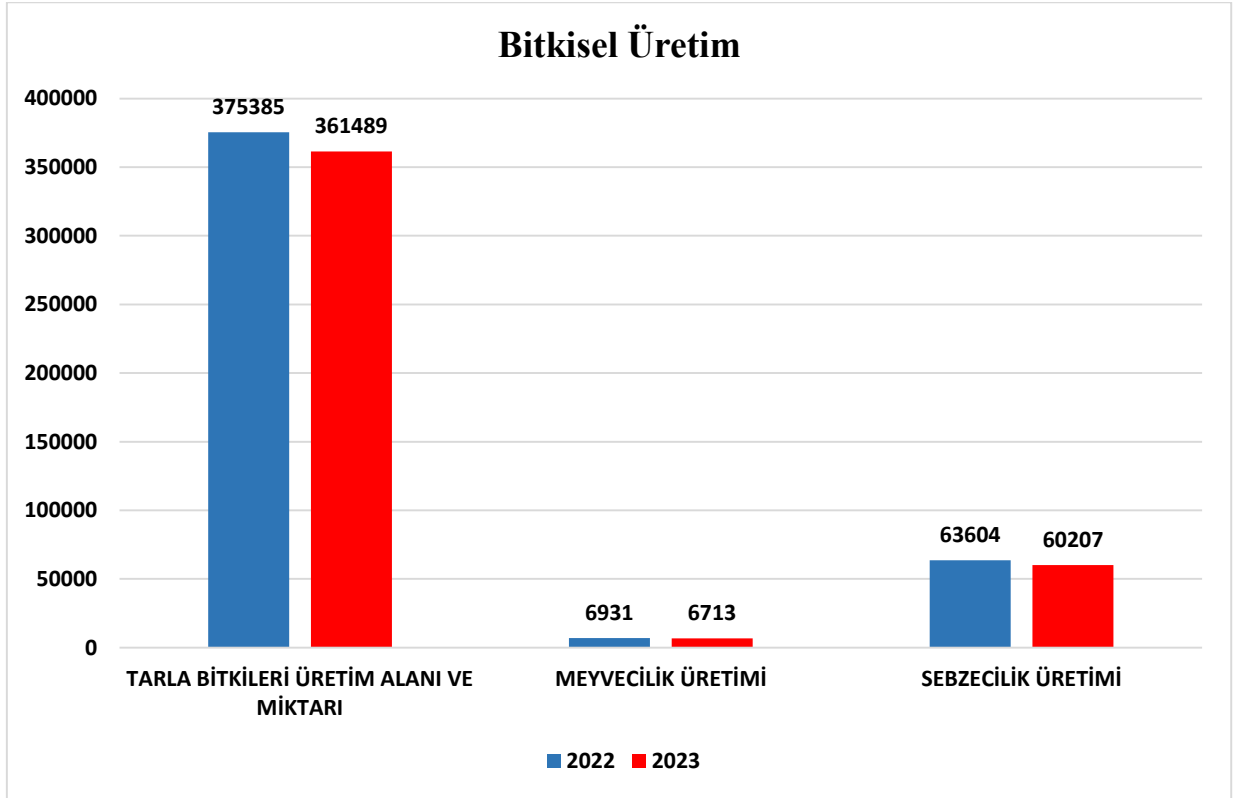
Tablo 127'deki verilere göre 2023 yılında İstanbul'da sebze alanında artış gözlenirken sebze üretiminde düşüş gözlemlenmiştir.

Tablo 127: Sebzcilik Üretimi

Sebzcilik Üretimi	2022	2023
Sebze Alanı (Ha)	2.655	2.664
Sebze Üretimi (Ton)	63.604	60.207

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

Grafik 65: Bitkisel Üretim

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

11.4. CANLI HAYVAN İSTATİSTİKLERİ

Kümes Hayvan Varlığı:

İstanbul'da Kümes Hayvanlarında Artış Gözlemlendi.

Tablo 128'deki verilere göre Kümes hayvan verilerine göre, 2022 ile 2023 yılları arasında çeşitli değişiklikler gözlemlenmektedir. Tavuk varlığında belirgin bir artış yaşanmıştır. Yumurtacı tavuk sayısı 739 bin 834'ten 892 bin 150'ye yükselirken, etlik tavuk sayısı 738 bin'den 658 bin 500'e düşmüştür. Bu durum, toplam tavuk varlığının 1.477.834'ten 1.550.650'ye yükseldiğini göstermektedir.

Diğer taraftan, hindi, ördek ve kaz varlıklarında ise küçük değişiklikler görülmüştür. Hindi sayısı 9 bin 36'dan 8 bin 986'ya düşerken, ördek sayısı 5 bin 935'ten 5 bin 825'e ve kaz sayısı 6 bin 679'dan 6 bin 552'ye düşmüştür. Ancak, toplam kümes hayvan varlığı 1 milyon 499 bin 484'ten 1 milyon 572 bin 13'e hafif bir artış göstermiştir.

Tablo 128: Kümes Hayvan Varlığı

Cinsi		2022	2023 Yıl Sonu
Tavuk	Yumurtacı Tavuk Sayısı	739.834	892.150
	Etlik Tavuk Sayısı	738.000	658.500
	Toplam	1.477.834	1.550.650
Hindi		9.036	8.986
Ördek		5.935	5.825
Kaz		6.679	6.552
Toplam		1.499.484	1.572.013

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

Küçükbaş Hayvan Varlığı:

2023'de İstanbul'da Küçükbaş Hayvan Varlığında Genel Artış Kaydedildi.

Tablo 129'daki verilere göre 2022'den 2023'e, Merinos sayısı 5 bin 805 'den 6 bin 415'e yükselerek %10,50 oranında artmıştır. Yerli küçükbaş hayvan sayısı 149 bin 732'den 155 bin 47'ye yükselerek %3,54 oranında artmıştır. Kıl ve Tiftik keçisi sayısında 22 bin 799'dan 25 bin 806'ya çıkarak %13,18'lik bir yükseliş gözlemlenmiştir. Bu verilere göre, 2023'te toplam küçükbaş hayvan varlığı %5'lik bir artışla 187 bin 268 başa ulaşmıştır

Tablo 129: Küçükbaş Hayvan Varlığı

Küçükbaş Hayvan Varlığı			
Cinsi		2022	2023
Koyun	Merinos Miktarı (Baş)	5.805	6.415
	Yerli Miktarı (Baş)	149.732	155.047
Kıl Ve Tiftik Keçisi Miktarı (Baş)		22.799	25.806
Toplam		178.336	187.268

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifing

Büyükbaş Hayvan Varlığı:

Büyükbaş Hayvan Varlığı 2023'te Azalış Gösterdi.

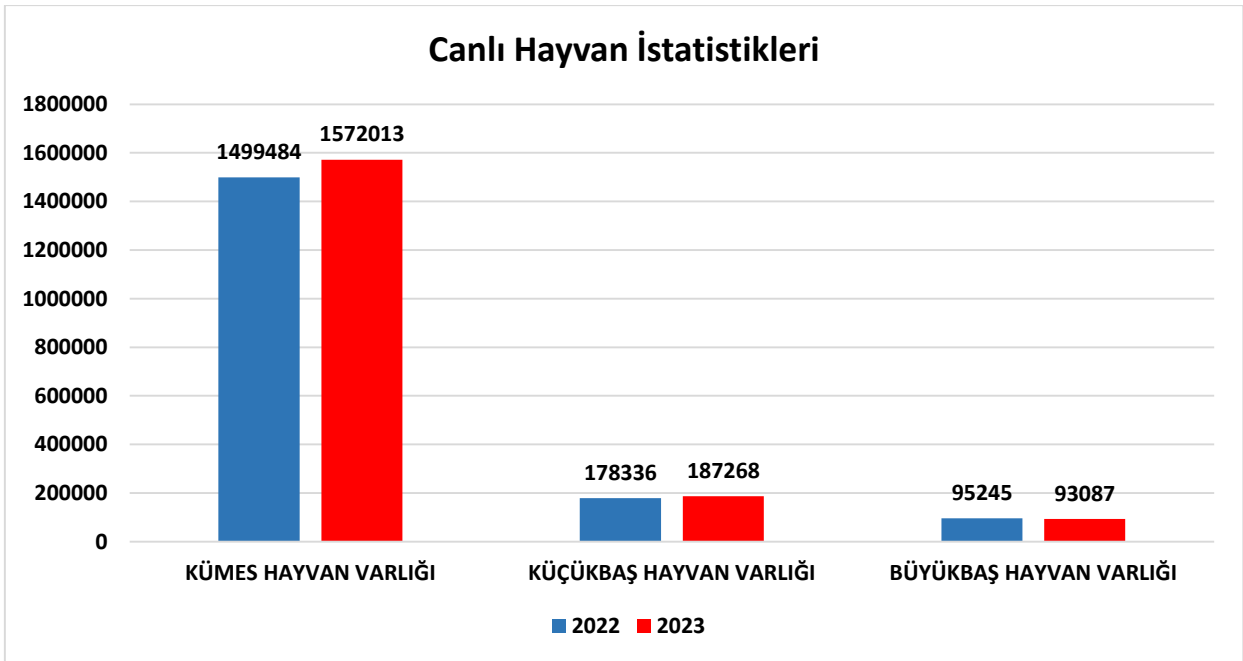
Tablo 130'daki verilere göre 2022'de saf kültür ırkı miktarı 33 bin 921 baş iken, 2023'te %4,24'lük bir azalma ile 32 bin 482 başa gerilemiştir. Aynı dönemde, kültür melezi 45 bin 163 baştan %0,19'lük bir artışla 45 bin 250 başa çıkarken, yerli ırk %50,91'lik bir azalmayla 3 bin 217 baştan bin 579 başa gerilemiştir. Manda miktarı da 2022'de 12 bin 944 baş iken, 2023'te %6,42 oranında artarak 13 bin 776 başa çıkmıştır. Genel olarak, toplam büyükbaş hayvan sayısı 2022'de 95 bin 245 baş iken, 2022'de %2,26'lık bir azalışla 93 bin 87 başa düşmüştür.

Tablo 130: Küçükbaş Hayvan Varlığı

Büyükbaş Hayvan Varlığı			
Cinsi		2022	2023
Sığır	Saf Kültür Irkı Miktarı (Baş)	33.921	32.482
	Kültür Melezi Miktarı (Baş)	45.163	45.250
	Yerli Irk Miktarı (Baş)	3.217	1.579
Manda Miktarı (Baş)		12.944	13.776
Toplam		95.245	93.087

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifing

Grafik 66: Canlı Hayvan İstatistikleri

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

11.5. ORMAN İSTATİSTİKLERİ

Arazi Türü

İstanbul'da doğal yaşamı korumaya yönelik çeşitli alanlar bulunmaktadır. Tablo 131'deki verilere göre, İstanbul'da doğal yaşamı korumaya yönelik 26 tabiat parkı, 1 tabiatı koruma alanı, 2 yaban hayatı koruma sahası, 3 yaban hayatını üretme istasyonu ve 1 tabiat anıtı bulunmaktadır. Bu alanlar, doğal çevrenin korunması ve sürdürülebilirliği için önemli bir rol oynamaktadır.

Tablo 131: Orman Arazisi Alanı

Arazi Türü	
Tabiat Parkı	26
Tabiatı Koruma Alanı	1
Yaban Hayatı Koruma Sahası	2
Yaban Hayvanı Üretme İstasyonu	3
Tabiat Anıtı	1

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

2023 Yılı Orman Arazisi Alanı;

Orman Alanları İki Yıl Arka Arkaya Sabit Kaldı

Tablo 132'deki verilere göre, 2021'den 2022'ye orman alanında 2 bin 658 hektarlık bir azalma meydana gelmiştir. Ancak 2022 ve 2023 yılları arasında bir değişiklik olmamış ve orman alanı 238 bin 30 hektar olarak sabit kalmıştır. Bu, ormanlık alanlardaki azalmanın yavaşladığını göstermektedir.

Tablo 132: Orman Arazisi Alanı

Toplam Orman Alanı Hektar	2021	2022	2023
	240.688	238.030	238.030

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

12. GENÇLİK VE SPOR

Bu bölüm, sosyo-ekonomik gelişmişlik bağlamında Gençlik ve Spor göstergelerini ele almaktadır. Bu göstergeler; "Açık Kapı Birimlerine Yapılan Gençlik ve Spor Konulu Başvurular, Genç Nüfusun Toplam Nüfusa Oranı, Lisanslı Sporcu Sayısı, Kulüp Türleri ve Stadyum Kapasiteleri" olmak üzere beş kategoriye ayrılmıştır. 2022-2023 dönemi için Türkiye geneli ve İstanbul'daki veriler bu kriterler üzerinden karşılaştırılmıştır.

12.1. AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN GENÇLİK VE SPOR KONULU BAŞVURULAR

İstanbul'da Gençlik ve Spor Başvurularında Bakırköy Öne Çıkıyor

Tablo 134'teki verilere göre 2023 yılında İstanbul'daki Gençlik ve Spor başvuruları incelendiğinde, en fazla başvurunun 36 başvuru ile Bakırköy ilçesinden yapıldığı görülmektedir. Bakırköy'ü 25 başvuru ile Esenyurt ilçesi takip etmektedir, Bağcılar ilçesi ise 15 başvuru ile üçüncü sırada yer almaktadır.

Diğer yandan Çatalca, Kağıthane, Sarıyer ve Silivri ilçeleri sadece 1'er başvuru ile en az başvurunun yapıldığı ilçeler olarak kaydedilmiştir. İstanbul genelinde ise Açık Kapı birimlerine yapılan gençlik ve spor başvuruları, 2022 yılında 96 iken 2023 yılında 270 başvuruya çıkmıştır.

Tablo 133: 2022 Yılında Açık Kapı Birimlerine Yapılan Gençlik ve Spor Başvurularının İlçelere Dağılımı

Sıra.No:	İlçe adı	2022 Yılı İlçe Nüfusu	2022 Yılı Gençlik Ve Spor Başvuru Sayısı
1	Bakırköy	226.685	11
2	Fatih	368.227	11
3	Başakşehir	514.900	8
4	Avcılar	452.132	4
5	Esenyurt	983.571	4
6	Gaziosmanpaşa	495.998	4
7	Kartal	483.418	4
8	Üsküdar	524.452	4
9	Ataşehir	423.127	3
10	Bağcılar	740.069	3
11	Bahçelievler	594.350	3
12	Büyükçekmece	277.181	3
13	Eyüpsultan	422.913	3
14	Küçükçekmece	808.957	3
15	Maltepe	528.544	3
16	Ümraniye	732.379	3
17	Bayrampaşa	275.314	2
18	Beşiktaş	175.190	2
19	Beykoz	247.875	2
20	Pendik	750.435	2
21	Sancaktepe	489.848	2
22	Sarıyer	350.454	2
23	Sultanbeyli	358.201	2
24	Zeytinburnu	292.616	2
25	Beylikdüzü	412.835	1
26	Beyoğlu	225.920	1
27	Kadıköy	483.064	1
28	Kağıthane	455.943	1
29	Silivri	217.163	1
30	Tuzla	288.878	1
Toplam			96

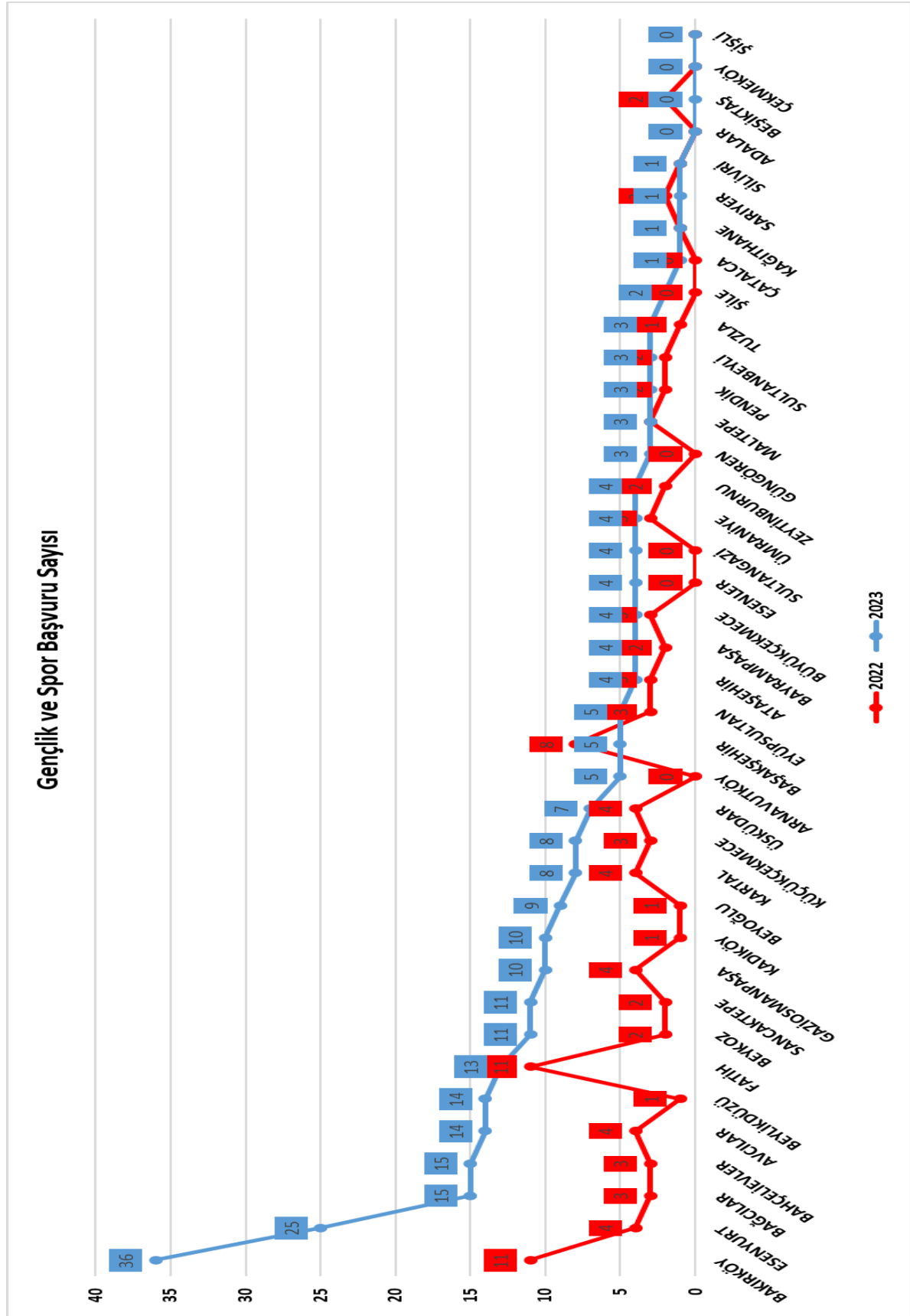
Kaynak: rapor.icisleri.gov.tr, E-İçişleri İş Zekâsı Modülü, [Ziy.Tar.: 21/03/2024]

Tablo 134: 2023 Yılında Açık Kapı Birimlerine Yapılan Gençlik ve Spor Başvurularının İlçelere Dağılımı

S.No:	İlçe Adı	2023 Yılı İlçe Nüfusu	2023 Yılı Gençlik Ve Spor Başvuru Sayısı
1	Bakırköy	220476	36
2	Esenyurt	978007	25
3	Bağcılar	719071	15
4	Bahçelievler	567848	15
5	Avcılar	437221	14
6	Beylikdüzü	409347	14
7	Fatih	356025	13
8	Beykoz	245647	11
9	Sancaktepe	492804	11
10	Gaziosmanpaşa	483830	10
11	Kadıköy	467919	10
12	Beyoğlu	218589	9
13	Kartal	475042	8
14	Küçükçekmece	792030	8
15	Üsküdar	517348	7
16	Arnavutköy	336062	5
17	Başakşehir	509915	5
18	Eyüpsultan	420194	5
19	Ataşehir	416529	4
20	Bayrampaşa	268850	4
21	Büyükçekmece	276572	4
22	Esenler	427901	4
23	Sultangazi	532802	4
24	Ümraniye	723760	4
25	Zeytinburnu	280896	4
26	Güngören	269944	3
27	Maltepe	523137	3
28	Pendik	743774	3
29	Sultanbeyli	360702	3
30	Tuzla	293604	3
31	Şile	48537	2
32	Çatalca	80007	1
33	Kağıthane	445672	1
34	Sarıyer	344250	1
35	Silivri	221723	1
Toplam			270

Kaynak: rapor.icisleri.gov.tr, E-İçişleri İş Zekâsı Modülü, [Ziy.Tar.: 21/03/2024]

Grafik 67: Gençlik ve Spor Başvuru Sayıları

Kaynak: rapor.icisleri.gov.tr, E-İçişleri İş Zekâsı Modülü, [Ziy.Tar.: 21/03/2024]

12.2. İSTANBUL İLİ GENÇ NÜFUSUN TOPLAM NÜFUS İÇİNDEKİ ORANI

Türkiye Genelinde ve İstanbul'da Genç Nüfusta Azalma Gözlemlendi

Tablo 135'teki verilere göre Türkiye genelinde 15-24 yaş grubundaki genç nüfus, 2022'de 12 milyon 949 bin 817 iken 2023'te 12 milyon 872 bin 39'a gerilemiştir. Bu düşüşle birlikte genç nüfusun toplam nüfus içindeki oranı %15,2'den %15,1'e düşmüştür.

İstanbul'da ise 15-24 yaş grubundaki genç nüfus, 2022'de 2 milyon 350 bin 951 iken 2023'te 2 milyon 318 bin 178'e gerilemiştir. Ancak genç nüfusun toplam nüfus içindeki oranı değişmemiş ve %14,8'de kalmıştır.

Cinsiyet bazında bakıldığında, Türkiye genelinde genç erkek nüfusu 2022'de 6 milyon 633 bin 224 iken 2023'te 6 milyon 600 bin 518'e düşmüştür. Genç kadın nüfusu ise aynı dönemde 6 milyon 316 bin 593'ten 6 milyon 271 bin 521'e gerilemiştir.

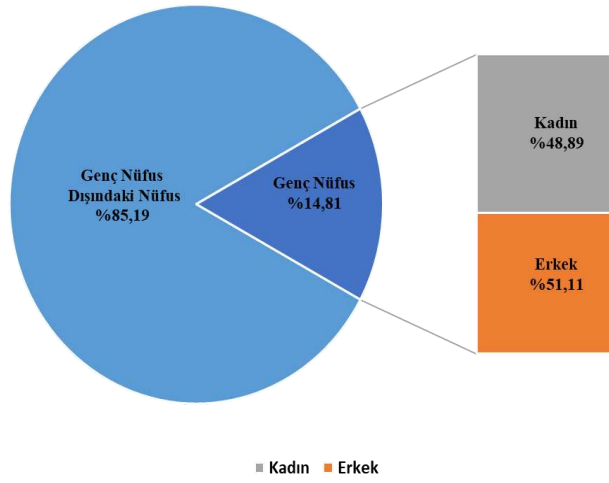
İstanbul'da 2022'de erkek genç nüfusu 1 milyon 204 bin 998 iken 2023'te 1 milyon 184 bin 706'ya düşmüştür. Kadın genç nüfusu ise 1 milyon 145 bin 953'ten 1 milyon 133 bin 472'ye gerilemiştir. Sonuç olarak, Türkiye genelinde ve İstanbul'da genç nüfusta azalma olduğu görülmektedir.

Tablo 135: Genç Nüfusun İl Toplam Nüfus İçindeki Oranı

		Genç nüfus (15-24 yaş)			Genç nüfusun toplam nüfus içindeki oranı (%)	
		Toplam nüfus	Toplam	Erkek		Kadın
2022	Türkiye	85.279.553	12.949.817	6.633.224	6.316.593	15,2
	İstanbul	15.907.951	2.350.951	1.204.998	1.145.953	14,8
2023	Türkiye	85.372.377	12.872.039	6.600.518	6.271.521	15,1
	İstanbul	15.655.924	2.318.178	1.184.706	1.133.472	14,8

Kaynak: TÜİK, www.tuik.gov.tr, İl ve Cinsiyete Göre Nüfus ve Genç Nüfusun İl Toplam Nüfusu İçindeki Oranı 2022-2023 [Ziy.Tar.: 22/03/2024]

Grafik 68: İl Nüfusun Genç Nüfus Oranı ve Genç Nüfus Dışındaki Oran

Kaynak: TÜİK, www.tuik.gov.tr, İl ve Cinsiyete Göre Nüfus ve Genç Nüfusun İl Toplam Nüfusu İçindeki Oranı 2022-2023 [Ziy.Tar.: 22/03/2024]

12.3. LİSANSLI SPORCU SAYISI

İstanbul'da Lisanslı ve Faal Sporcu Sayıları Artıyor

Tablo 136'daki verilere göre 2022 yılında İstanbul'da kaydedilen 896 bin 848 lisanslı sporcu sayısı, 2023'te 998 bin 704'e yükselmiştir. Bu oran, İstanbul'da lisanslı sporcu sayısında yaklaşık %11,35'lik bir artışa işaret etmektedir. Buna ek olarak, aynı dönemde Türkiye genelinde bulunan lisanslı sporcu sayısı 21 milyon 759 bin 686'dan 23 milyon 7 bin 662'ye yükselmiştir. Bu durum, Türkiye genelindeki lisanslı sporcu sayısında %5,73'lük bir artışı göstermektedir. İstanbul'un Türkiye genelindeki lisanslı sporcu sayısına oranı ise %4,34 olarak hesaplanmıştır.

Faal sporcu sayısına baktığımızda, 2022 yılında İstanbul'da 130 bin 992 faal sporcu bulunurken, 2023'te bu sayı 150 bin 827'ye yükselmiştir. Bu, İstanbul'da faal sporcu sayısında %15,14'lük bir artışı temsil etmektedir. Türkiye genelinde ise, 2022'de 6 milyon 260 bin 937 faal sporcu mevcutken, bu sayı 2023'te 7 milyon 682 bin 614'e yükselmiştir. Bu durum Türkiye genelindeki faal sporcu sayısında %23'lük bir artışı göstermektedir.

İstanbul'un Türkiye genelindeki faal sporcu sayısına oranı ise %1,96 olarak belirlenmiştir. Bu veriler, İstanbul'daki sporcu sayısı artış oranının, Türkiye genelindeki artış oranının altında olduğunu göstermektedir.

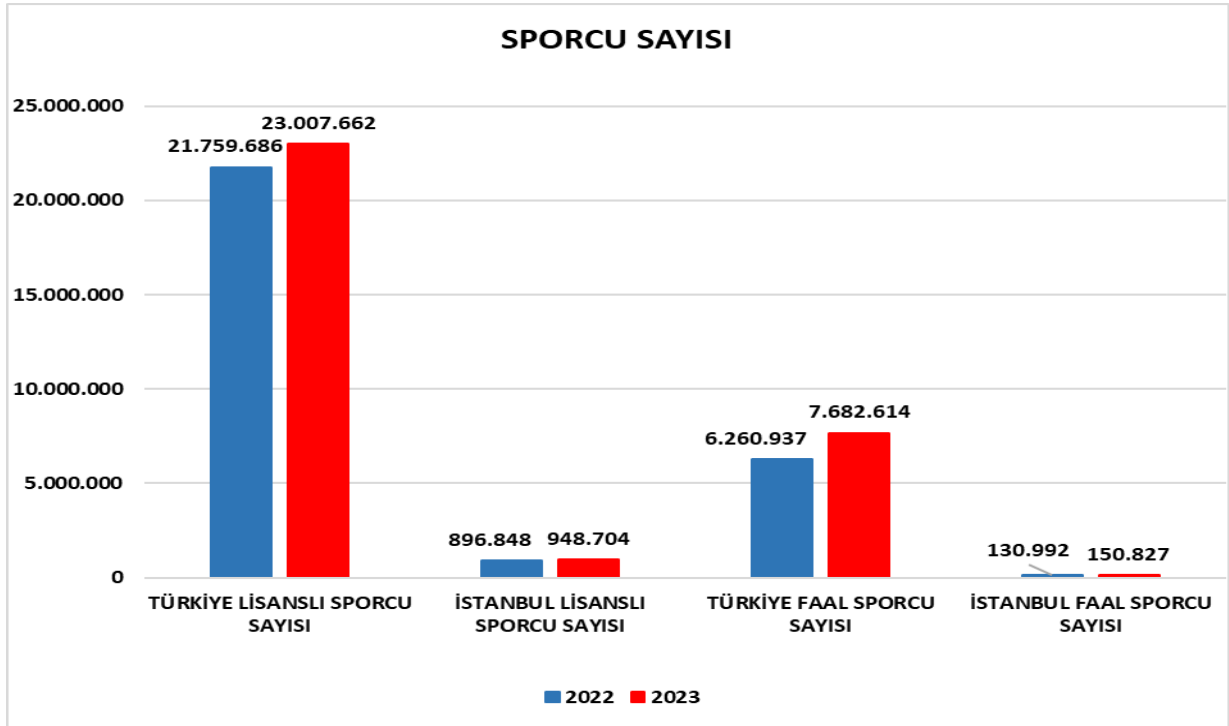

Tablo 136: İstanbul İlindeki Lisanslı Sporcu Sayısının Türkiye'ye Oranı

Sporcu Sayısı	2022			2023		
	Türkiye	İstanbul	İstanbul Oranı	Türkiye	İstanbul	İstanbul Oranı
Lisanslı Sporcu Sayısı	21.759.686	896.848	%4,1	23.007.662	998.704	4,34%
Faal Sporcu Sayısı	6.260.937	130.992	%2	7.682.614	150.827	1,96%

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi [Ziy. Tar.:22/03/2024]

Grafik 69: İstanbul İlindeki Lisanslı Sporcu Sayısının Türkiye'ye Oranı

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

12.4. İSTANBUL İLİ KULÜP TÜRLERİ

İstanbul'da Spor Kulübü Sayıları Artıyor

İstanbul'da spor kulüpleri çeşitli türlerde bulunmaktadır. Tablo 137'deki verilere göre 2023 yılında bu kulüplerin sayılarına bakıldığında, spor kulübü sayısında %4,58'lik bir artış yaşanmış ve 2 bin 574'ten 2 bin 692'ye yükselmiştir. Müessese kulüpleri ise önemli ölçüde artış göstermiş ve 18'den 66'ya yükselmiştir. Ancak, İhtisas kulüplerinde bir azalma yaşanmış ve sayıları 55'ten 37'ye düşmüştür.

İstanbul'daki kulüp türü sayılarının karşılaştırılmasında, "Diğer" kategorisinde yer alan okul kulüplerinin 2022'den 2023'e çok büyük bir artış gösterdiği görülmektedir. 2022'de 618

olan okul kulübü sayısı, 2023'te 2.724'ye yükselmiştir. Bu da İstanbul'daki kulüp türleri arasında en fazla artışın yaşandığı kategoriye oluşturmaktadır.

Sonuç olarak, İstanbul'daki spor kulübü sayılarında genel bir artış gözlemlenirken, özellikle okul kulüpleri kategorisinde belirgin bir artış dikkat çekmektedir. Okul spor kulüplerindeki artış ise yeni göreve başlayan İstanbul Valisi Davut GÜL'ün uygulamaya koyduğu her okulda spor kulübü kurulması ve lisanslı sporcu yetiştirilmesine ilişkin "Spor Şehri İstanbul" projesinin sonucudur.

Tablo 137: Kulüp Türleri ve Sayıları

Kulüp Türü	2022	2023
	İstanbul	İstanbul
Spor Kulübü	2.574	2.692
İhtisas Kulübü	55	37
Müessese Kulübü	18	66
Diğer (Okul Kulübü)	618	2.724
Toplam	3.265	5.519

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü /2023 İl Brifingi [Ziy.Tar.: 22/03/2024]

12.5. İSTANBUL İLİ STADYUM KAPASİTELERİ

Atatürk Olimpiyat Stadı, İstanbul'un En Büyük Stadyumu Olmaya Devam Ediyor

Tablo 138'deki verilere göre İstanbul'da toplam 6 stadyum bulunmaktadır. Bu stadyumların toplam seyirci kapasitesi 2022'de 249 bin 442 iken 2023'te 254 bin 360'a yükselmiştir.

En fazla seyirci kapasitesine sahip stadyum ise 77 bin 87 seyirci kapasitesiyle Atatürk Olimpiyat Stadı'dır. Bu stadyum, İstanbul'un en büyük stadyumu olarak öne çıkmaktadır. Diğer stadyumlar arasında ise Ali Sami Yen Spor Kompleksi Rams Park Stadyumu (Galatasaray'ın stadı) 52 bin 600 seyirci kapasitesiyle dikkat çekmektedir.

Tablo 138: Stadyum Kapasiteleri

Stadyum Adı	Yeri	2022	2023
		Seyirci Kapasitesi	Seyirci Kapasitesi
Atatürk Olimpiyat Stadı	Küçükçekmece	76.092	77.087
Ali Sami Yen Spor Kompleksi Rams Park Stadyumu-Galatasaray	Şişli	52.223	52.600
Şükrü Saraçoğlu Spor Kompleksi Ülker Stadyumu-Fenerbahçe	Kadıköy	47.834	50.530
Beşiktaş Park (Tüpraş) Stadyumu	Beşiktaş	41.903	42.590
Başakşehir Fatih Terim Stadyumu	Başakşehir	17.156	17.319
Recep Tayyip Erdoğan Stadı	Beyoğlu	14.234	14.234
Toplam	6	249.442	254.360

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü /2023 İl Brifingi [Ziy.Tar.: 22/03/2024]

13. ENERJİ

Bu bölüm, sosyo-ekonomik gelişmişlik parametreleri çerçevesinde Enerji göstergelerini incelemektedir. Enerji göstergeleri; “Açık Kapı Birimlerine Yapılan Enerji Konulu Başvurular, Doğalgaz ve Elektrik” olmak üzere üç alt parametreyle sınırlandırılmıştır. Bu bölümde, İstanbul’da tespit edilen parametreler düzeyinde 2022-2023 dönemine ilişkin veriler karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir.

13.1. AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN ENERJİ KONULU BAŞVURULAR

İstanbul'da Enerji Başvurularında Esenyurt ve Sultangazi Öne Çıkıyor

Tablo 140'teki verilere göre 2023 yılında İstanbul'daki enerji başvuruları incelendiğinde, Beşiktaş, Esenyurt ve Sultangazi gibi ilçeler ön plana çıkmaktadır. Bu üç ilçe, toplamda 9 başvuruyla öncülük etmektedir. Diğer yandan, Kartal ve Sarıyer ilçeleri, her biri 6 başvuruyla ikinci sırayı almaktadır.

Ancak, Maltepe, Sultanbeyli ve Zeytinburnu ilçeleri, sadece 1'er başvuruyla en az başvurunun yapıldığı ilçeler olarak öne çıkmaktadır. Bu veriler, enerji başvurularının dağılımında ilçeler arasında farklılıklar olduğunu göstermektedir.

Rumeli Hisarı

Tablo 139: 2022 Yılında Açık Kapı Birimlerine Enerji Başvurularının İlçelere Dağılımı

Sıra No.	İlçe Adı	2022 Yılı Nüfus	2022 Yılı Enerji Başvuru Sayısı
1	Ümraniye	732.379	12
2	Pendik	750.435	7
3	Sarıyer	350.454	7
4	Şişli	276.528	7
5	Sultangazi	542.531	6
6	Bağcılar	740.069	5
7	Fatih	368.227	5
8	Kartal	483.418	5
9	Arnavutköy	326.452	4
10	Bayrampaşa	275.314	4
11	Beykoz	247.875	4
12	Tuzla	288.878	4
13	Beylikdüzü	412.835	3
14	Büyükçekmece	277.181	3
15	Esenyurt	983.571	3
16	Gaziosmanpaşa	495.998	3
17	Avcılar	452.132	2
18	Üsküdar	524.452	2
19	Ataşehir	423.127	1
20	Başakşehir	514.900	1
21	Beyoğlu	225.920	1
22	Çatalca	77.468	1
23	Çekmeköy	296.066	1
24	Küçükçekmece	808.957	1
25	Maltepe	528.544	1
26	Sancaktepe	489.848	1
27	Şile	43.464	1
28	Silivri	217.163	1
Toplam			96

Kaynak: rapor.icisleri.gov.tr, E-İçişleri İş Zekâsı Modülü, [Ziy.Tar.: 19/03/2024]

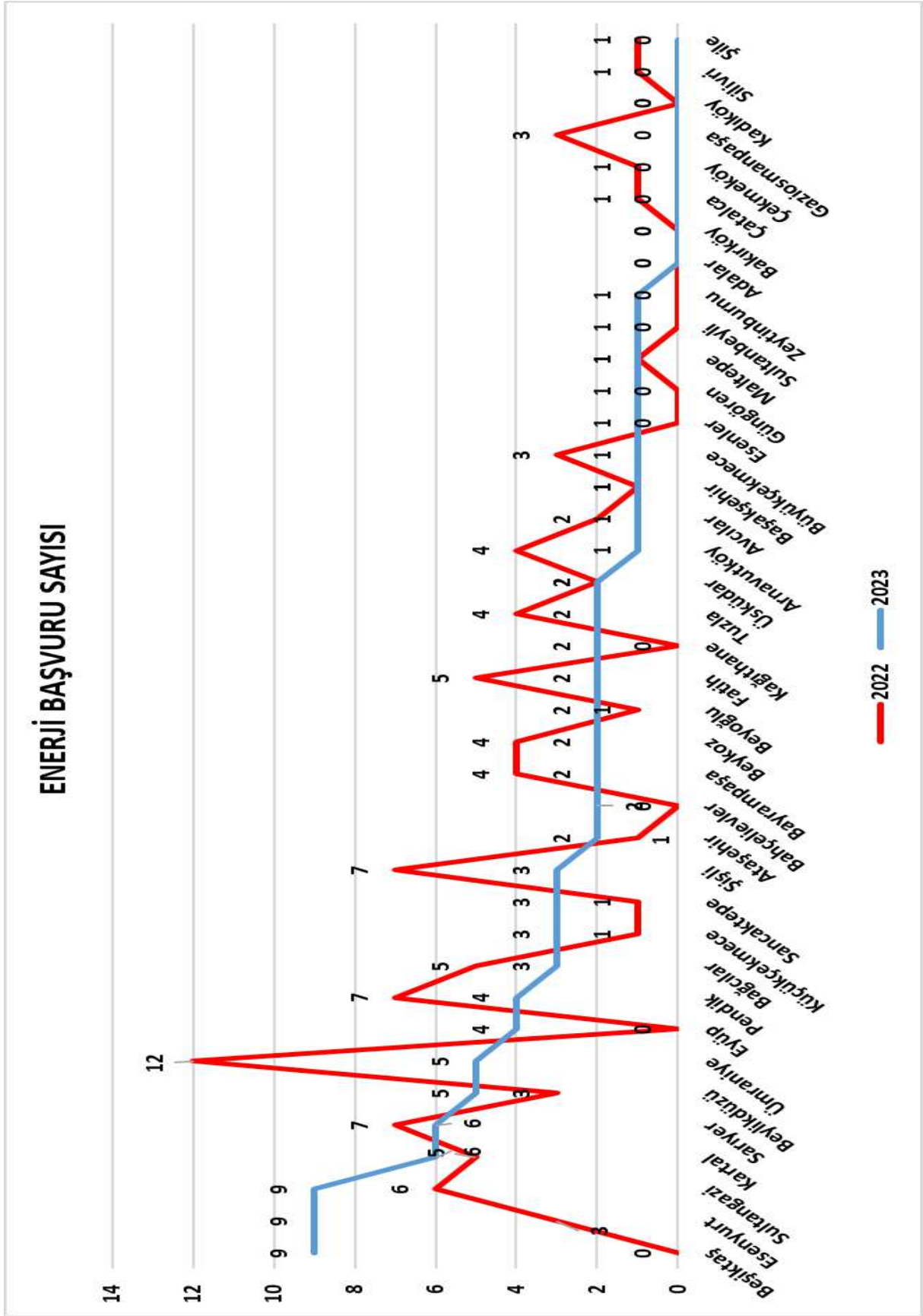

Tablo 140: 2023 Yılında Açık Kapı Birimlerine Enerji Başvurularının İlçelere Dağılımı

Sıra No.	İlçe Adı	2023 Yılı Nüfus	2023 Yılı Enerji Başvuru Sayısı
1	Beşiktaş	169.022	9
2	Esenyurt	978.007	9
3	Sultangazi	532.802	9
4	Kartal	475.042	6
5	Sarıyer	344.250	6
6	Beylikdüzü	409.347	5
7	Ümraniye	723.760	5
8	Eyüp	420.194	4
9	Pendik	743.774	4
10	Bağcılar	719.071	3
11	Küçükçekmece	792.030	3
12	Sancaktepe	492.804	3
13	Şişli	264.736	3
14	Ataşehir	416.529	2
15	Bahçelievler	567.848	2
16	Bayrampaşa	268.850	2
17	Beykoz	245.647	2
18	Beyoğlu	218.589	2
19	Fatih	356.025	2
20	Kağıthane	445.672	2
21	Tuzla	293.604	2
22	Üsküdar	517.348	2
23	Arnavutköy	336.062	1
24	Avcılar	437.221	1
25	Başakşehir	509.915	1
26	Büyükçekmece	276.572	1
27	Esenler	427.901	1
28	Güngören	269.944	1
29	Maltepe	523.137	1
30	Sultanbeyli	360.702	1
31	Zeytinburnu	280.896	1
Toplam			96

Kaynak: rapor.icisleri.gov.tr, E-İçişleri İş Zekâsı Modülü, [Ziy.Tar.: 19/03/2024]

Grafik 70: 2023 Yılında Açık Kapı Birimlerine Enerji Başvurularının İlçelere Dağılımı

Kaynak: rapor.icisleri.gov.tr, E-İçişleri İş Zekâsı Modülü, [Ziy.Tar.: 19/03/2024]

13.2. ENERJİ İSTATİSTİKLERİ

13.2.1. Doğalgaz

İstanbul'da Doğalgaz Abone Sayısı Artarken Tüketim Azalıyor

Tablo 141'deki verilere göre 2022 yılında İstanbul'da doğalgaz abone sayısı 7 milyon 15 bin 892 iken, 2023'te bu sayı 7 milyon 131 bin 229'a yükselerek bir önceki yıla göre 115 bin 337 daha fazla abonenin doğalgaz kullanmaya başladığını göstermektedir.

İstanbul'da 2022 yılında toplam doğalgaz tüketimi 6 milyar 802 milyon 961 bin 170 m³ olarak kaydedilmişken, 2023'te bu değer 6 milyar 724 milyon 356 bin 200 m³'e gerileyerek 2023 yılında toplamda 78 milyon 604 bin 970 m³ daha az doğalgaz tüketilmiştir.

İstanbul'da kişi başına düşen yıllık doğalgaz tüketiminde ise 2022 ve 2023 yılları arasında bir değişiklik olmamış ve 430 m³ olarak sabit kalmıştır. Sonuç olarak, 2023 yılında İstanbul'da abone sayısındaki artışa rağmen, toplam doğalgaz tüketiminde azalma gözlenmektedir. Bu da mevsim koşulları ile yakından ilgilidir.

Tablo 141: Kişi Başına Yıllık Doğalgaz Tüketimi

Doğalgaz	2022	2023
Abone Sayısı	7.015.892	7.131.229
Toplam Doğalgaz Tüketimi (M ³)	6.802.961.170	6.724.356.200
Kişi Başına Yıllık Doğalgaz Tüketimi (M ³)	430	430

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

13.2.2. Elektrik

İstanbul'da Elektrik Abone Sayıları Artıyor

Tablo 142'deki verilere göre İstanbul'da 2022 ve 2023 yıllarında elektrik abone sayılarına ilişkin verilere göre, her iki yılda da abone sayısında bir artış yaşanmıştır. Avrupa Yakası'nda 2022 yılında 5 milyon 389 bin 989 olan abone sayısı, 2023 yılında 5 milyon 456 bin 895'e yükselmiştir. Anadolu Yakası'nda ise 2022'de 3 milyon 86 bin 603 olan abone sayısı, 2023'te 3 milyon 134 bin 640'a çıkmıştır. Bu verilere göre, her iki yakada da abone sayısında artış yaşanmıştır.

Tablo 142: İldeki Elektrik Aboneleri Sayıları

Abone Grubu	2022 Yılı Abone Sayısı			2023 Yılı Abone Sayısı		
	Avrupa Yakası	Anadolu Yakası**	Toplam	Avrupa Yakası	Anadolu Yakası**	Toplam
Mesken	4.416.612	2.722.173	7.138.785	4.470.372	2.768.047	7.238.419
Ticarethane	947.045	353.724	1.300.769	941.870	356.025	1.297.895
Sanayi	13.390	3.094	16.484	12.252	2.569	14.821
Resmi Daire***	0	-	0	0	-	0
Diğer	12.942	7.612	20.554	7.237	7.999	15.236
Toplam	5.389.989	3.086.603	8.476.592	5.456.895	3.134.640	8.591.535

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

2023'te Elektrik Tüketimi %3,43 Arttı

Tablo 143'teki verilere göre 2022 yılında İstanbul'da toplam elektrik tüketimi 37 milyar 659 milyon 428 bin 556 kWh iken, 2023'te bu rakam 38 milyar 952 milyon 156 bin 84 kWh'ye yükselmiştir. Elektrik tüketimi 2022'ye kıyasla yaklaşık %3,43'lük bir yükselmeye işaret etmektedir.

Bireysel tüketimde ise 2022'de kişi başına 2 bin 377 kWh kullanılırken, 2023'te bu miktar 2 bin 601 kWh'ye ulaşmıştır. Kişi başına ortalama 223 kWh'lik bir yükselişi göstermektedir. Bireysel tüketimde de toplamda yaklaşık %9,39'lük bir artış görülmüştür.

2023 yılında İstanbul'da hem toplam elektrik tüketiminde hem de kişi başına elektrik tüketiminde 2012 yılına göre artış yaşanmıştır. Bu durum, ilimizdeki enerji talebinin ve tüketiminin sürekli olarak arttığını ortaya koymaktadır.

Tablo 143: İldeki Kişi Başı Elektrik Tüketim Sayıları

Enerji	2022	2023
Toplam Elektrik Tüketimi (Kwh)	37.659.428.556	38.952.156.084
Kişi Başına Elektrik Tüketimi (Kwh)	2.377	2.601

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

14. DİN HİZMETLERİ

Bu bölüm, sosyo-ekonomik gelişmişlik parametreleri çerçevesinde Din Hizmetleri göstergelerini incelemektedir. Bu göstergeler; “Açık Kapı Birimlerine Yapılan Din Hizmetleri Konulu Başvurular, Cami Sayısı ve Kuran Kursu” olmak üzere üç alt parametreden oluşmaktadır.

14.1. AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN DİN HİZMETLERİ KONULU BAŞVURULAR

Tablo 145'teki verilere göre 2023 yılında İstanbul'daki Din Hizmetleri başvuruları incelendiğinde en fazla başvurunun Esenyurt ilçesinden geldiği görülmektedir. Bu ilçe, 18 başvuru ile listeye öncülük etmektedir. Bahçelievler ilçesi 9 başvuru, Bağcılar ilçesi 8 başvuru, Beylikdüzü ve Sarıyer ilçeleri ise 6 başvuru ile Esenyurt ilçesini takip etmektedir.

Diğer yandan Küçükçekmece, Ümraniye, Esenler, Pendik, Eyüpsultan, Maltepe, Kartal, Çekmeköy, Silivri ve Şişli ilçeleri sadece 1'er başvuru ile en az başvurunun yapıldığı ilçeler olarak kaydedilmiştir. İstanbul genelinde ise Açık Kapı birimlerine yapılan Din Hizmetleri başvuruları, bir önceki yıla nazaran yüzde 58,14 oranında artarak toplamda 86 başvuruya ulaşmıştır.

Ayasofya-i Kebir Cami-i Şerifi

Tablo 144: 2022 Yılında Açık Kapı Birimlerine Yapılan Din Hizmetleri Başvurularının İlçelere Dağılımı

Sıra No.	İlçe Adı	2022 Yılı Nüfus	2022 Yılı Din Hizmetleri Başvuru Sayısı
1	Silivri	217.163	5
2	Bahçelievler	594.350	4
3	Büyükkçekmece	277.181	4
4	Fatih	368.227	4
5	Ümraniye	732.379	4
6	Avcılar	452.132	3
7	Sarıyer	350.454	3
8	Bağcılar	740.069	2
9	Çekmeköy	296.066	2
10	Gaziosmanpaşa	495.998	2
11	Kağıthane	455.943	2
12	Kartal	483.418	2
13	Pendik	750.435	2
14	Sultanbeyli	358.201	2
15	Arnavutköy	326.452	1
16	Beşiktaş	175.190	1
17	Esenler	445.421	1
18	Esenyurt	983.571	1
19	Eyüpsultan	422.913	1
20	Kadıköy	483.064	1
21	Maltepe	528.544	1
22	Sancaktepe	489.848	1
23	Tuzla	288.878	1
Toplam			50

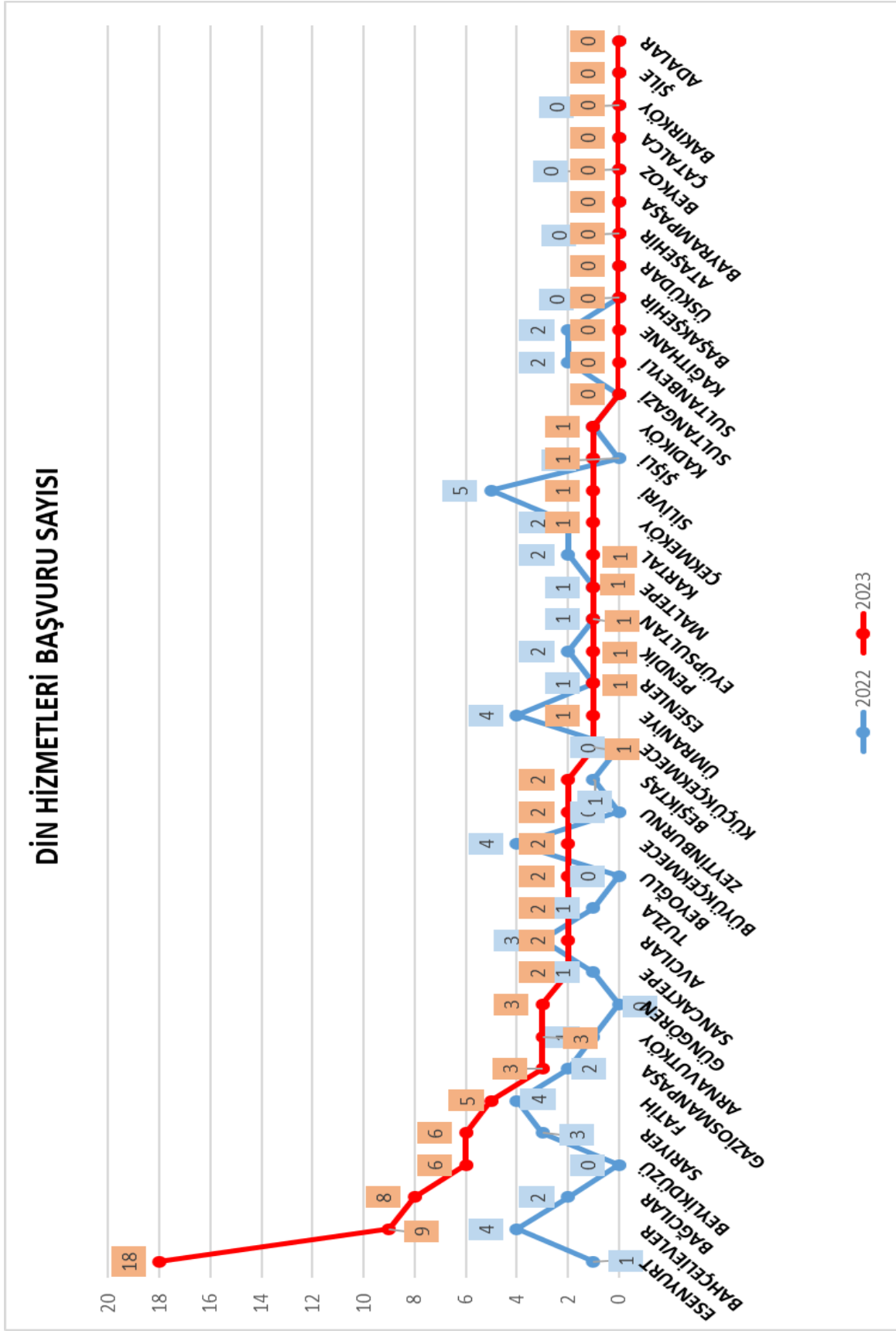
Kaynak: rapor.icisleri.gov.tr, E-İçişleri İş Zekâsı Modülü, [Ziy.Tar.: 26/03/2024]

Tablo 145: 2023 Yılında Açık Kapı Birimlerine Yapılan Din Hizmetleri Başvurularının İlçelere Dağılımı

Sıra No.	İlçe Adı	2023 Yılı Nüfus	2023 Yılı Din Hizmetleri Başvuru Sayısı
1	Esenyurt	978.007	18
2	Bahçelievler	567.848	9
3	Bağcılar	719.071	8
4	Beylikdüzü	409.347	6
5	Sarıyer	344.250	6
6	Fatih	356.025	5
7	Arnavutköy	336.062	3
8	Gaziosmanpaşa	483.830	3
9	Güngören	269.944	3
10	Avcılar	437.221	2
11	Beşiktaş	169.022	2
12	Beyoğlu	218.589	2
13	Büyükçekmece	276.572	2
14	Sancaktepe	492.804	2
15	Tuzla	293.604	2
16	Zeytinburnu	280.896	2
17	Çekmeköy	299.806	1
18	Esenler	427.901	1
19	Eyüpsultan	420.194	1
20	Kadıköy	467.919	1
21	Kartal	475.042	1
22	Küçükçekmece	792.030	1
23	Maltepe	523.137	1
24	Pendik	743.774	1
25	Silivri	221.723	1
26	Şişli	264.736	1
27	Ümraniye	723.760	1
Toplam			86

Kaynak: rapor.icisleri.gov.tr, E-İçişleri İş Zekâsı Modülü, [Ziy.Tar. :26/03/2024]

Grafik 71: Din Hizmetleri Başvuru Sayıları

Kaynak: rapor.icisleri.gov.tr, E-İçişleri İş Zekâsı Modülü, [Ziy.Tar.: 26/03/2024]

14.2. CAMİLERİMİZ

İstanbul'da 3.586 Cami Bulunmakta Olup Cami Sayısı İtibarı İle Fatih İlçesi İlk Sırada, Adalar İlçesi De Son Sırada Yer almaktadır.

Tablo 146'daki İstanbul İl Müftülüğünden alınan verilere göre, İstanbul'da toplamda 3 bin 586 cami bulunmaktadır. İstanbul'daki en fazla camiye sahip olan ilçe konumundaki Fatih'i sırasıyla Üsküdar, Ümraniye ve Pendik takip etmektedir

Süleymaniye Cami

Tablo 146: Cami Sayıları

S.No:	İlçeler	Nüfus	Cami Sayısı	Nüfus / Cami
1	Fatih	356.025	356	1.000
2	Üsküdar	517.348	196	2.640
3	Ümraniye	723.760	150	4.825
4	Pendik	743.774	146	5.094
5	Beykoz	245.647	136	1.806
6	Arnavutköy	336.062	131	2.565
7	Başakşehir	509.915	131	3.892
8	Eyüpsultan	420.194	126	3.335
9	Sultanbeyli	360.702	117	3.083
10	Sarıyer	344.250	115	2.993
11	Şile	48.537	106	458
12	Küçükçekmece	792.030	102	7.765
13	Beyoğlu	218.589	99	2.208
14	Bağcılar	719.071	95	7.569
15	Esenyurt	978.007	85	11.506
16	Maltepe	523.137	84	6.228
17	Kartal	475.042	83	5.723
18	Kağıthane	445.672	82	5.435
19	Zeytinburnu	280.896	82	3.426
20	Gaziosmanpaşa	483.830	78	6.203
21	Tuzla	293.604	76	3.863
22	Sancaktepe	492.804	74	6.660
23	Ataşehir	416.529	71	5.867
24	Bahçelievler	567.848	71	7.998
25	Kadıköy	467.919	68	6.881
26	Sultangazi	532.802	68	7.835
27	Büyükçekmece	276.572	67	4.128
28	Silivri	221.723	66	3.359
29	Çatalca	80.007	64	1.250
30	Bayrampaşa	268.850	60	4.481
31	Şişli	264.736	57	4.644
32	Avcılar	437.221	55	7.949
33	Beylikdüzü	409.347	51	8.026
34	Esenler	427.901	50	8.558
35	Güngören	269.944	49	5.509
36	Çekmeköy	299.806	47	6.379
37	Beşiktaş	169.022	43	3.931
38	Bakırköy	220.476	39	5.653
39	Adalar	16.325	10	1.633
Toplam		15.655.924	3.586	4.366

Kaynak: İstanbul İl Müftülüğü 22.03.2024 tarih ve 120780 sayılı yazısı

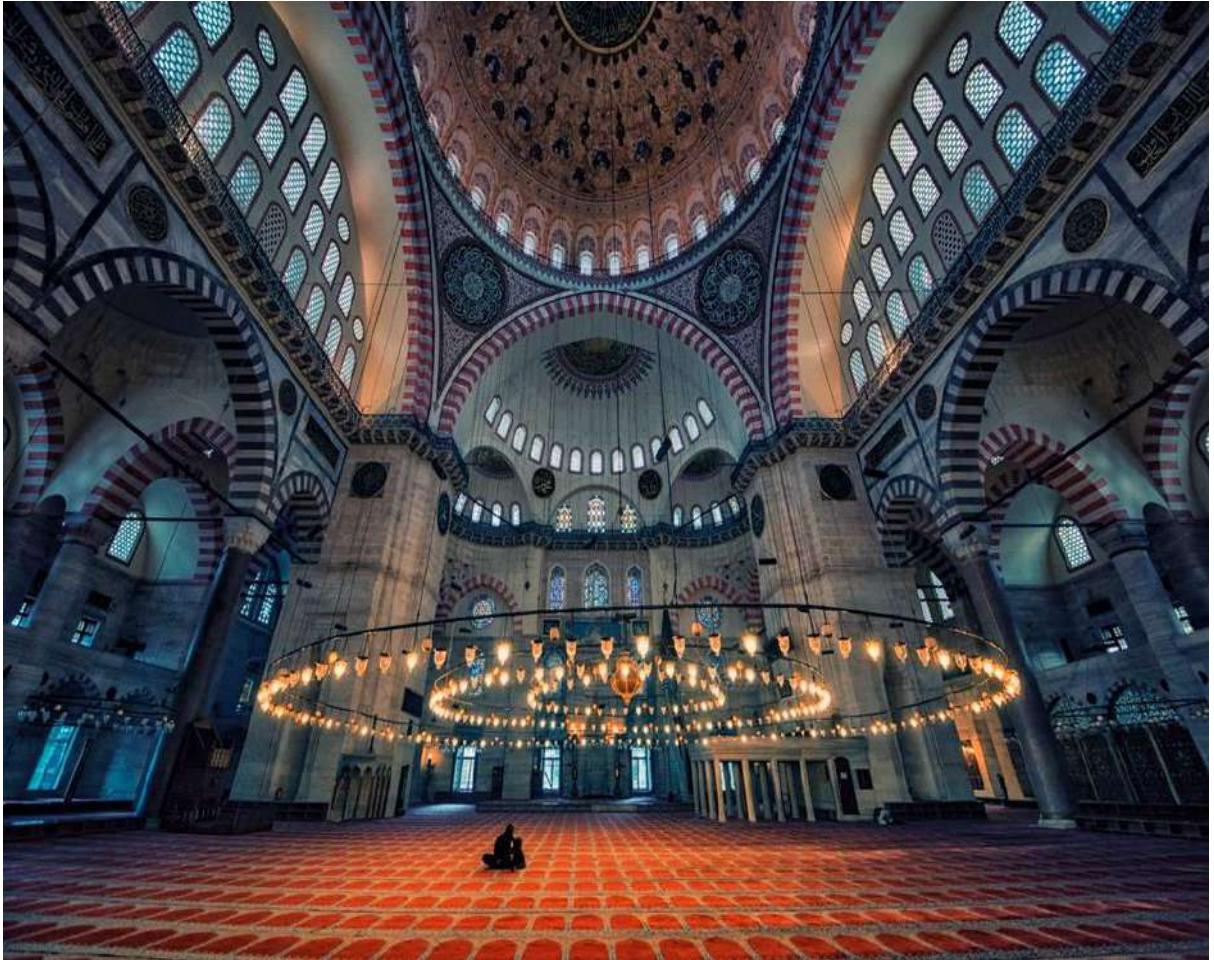
14.3. KUR'AN KURSLARI

İstanbul'da 2023 Yılında Kur'an Kursu ve Öğretici Sayısında Ümraniye En Fazla Kurs ve Öğreticiye Sahip İlçe Olarak Öne Çıkıyor

Tablo 147'deki İstanbul İl Müftülüğünden alınan verilere göre, İstanbul'da 2 bin 61 Kur'an kursu ve 5 bin 756 Kur'an kursu öğreticisi bulunmaktadır.

Ümraniye, 114 Kur'an kursunda 336 öğreticiyle en fazla öğreticiye sahip ilçe konumundadır. Fatih, 106 Kur'an kursunda 308 öğreticiyle ikinci sıradadır. Sultanbeyli ise 104 Kur'an kursunda 257 öğreticiyle üçüncü sıradadır.

Öte yandan, Adalar, sadece 4 Kur'an kursunda 6 öğreticiyle en az kursa ve öğreticiye sahip ilçedir. Şile, 9 Kur'an kursunda 17 öğreticiyle ikinci en az kursa ve öğreticiye sahip ilçedir. Bakırköy ve Beşiktaş, her ikisinde de sadece 19 Kur'an kursunda 41 öğreticiyle en az kursa ve öğreticiye sahip ilçeler arasında yer almaktadır.

Süleymaniye Camii

Tablo 147: Kur'an Kursu ve Öğretici Sayıları

S.No:	İlçeler	Kuran Kursu Sayısı	Öğretici Sayısı
1	Ümraniye	114	336
2	Fatih	106	308
3	Sultanbeyli	104	257
4	Beykoz	94	147
5	Pendik	92	301
6	Küçükçekmece	85	234
7	Bağcılar	81	254
8	Üsküdar	79	274
9	Arnavutköy	74	220
10	Maltepe	70	134
11	Başakşehir	69	167
12	Kartal	61	165
13	Sancaktepe	59	215
14	Silivri	58	74
15	Sultangazi	57	163
16	Ataşehir	54	142
17	Çekmeköy	54	99
18	Kağıthane	54	142
19	Esenler	52	152
20	Bahçelievler	51	214
21	Sarıyer	48	99
22	Zeytinburnu	48	126
23	Esenyurt	45	163
24	Büyükçekmece	42	134
25	Eyüpsultan	38	143
26	Tuzla	38	119
27	Gaziosmanpaşa	37	116
28	Kadıköy	37	70
29	Avcılar	36	97
30	Beylikdüzü	35	136
31	Güngören	30	149
32	Beyoğlu	29	79
33	Şişli	29	66
34	Bayrampaşa	28	124
35	Çatalca	22	46
36	Bakırköy	19	41
37	Beşiktaş	19	27
38	Şile	9	17
39	Adalar	4	6
Toplam		2.061	5.756

Kaynak: İstanbul İl Müftülüğü 22.03.2024 tarih ve 120780 sayılı yazısı

14.4. İSTATİSTİKİ ORANLAR

İstanbul ilinde her 4 bin 366 kişiye bir cami düşmektedir.

TÜİK verilerine göre İstanbul, ülke nüfusunun yüzde 18,34'ünü barındırıyor. Tablo 148'deki verilere göre 15 milyon 655 bin 924 kişinin yaşadığı metropolde her 4 bin 366 kişiye bir cami düşmektedir.

Tablo 148: İstatistikî Oranlar

İstanbul İl Müftülüğü		
Bir Camiye Düşen Cemaat Sayısı	Bir İlçeye Düşen Cami Sayısı	Bir Camiye Düşen Cami Görevlisi Sayısı
4.366 (oransal)	92 (oransal)	1,4 (oransal)

Kaynak: İstanbul İl Müftülüğünün 22.03.2024 tarih ve 120780 sayılı yazısı

Sultanahmet

15. KÜLTÜR VE TURİZM

Bu bölüm, Kültür ve Turizmle ilgili sosyo-ekonomik göstergeleri ele almaktadır. Bu göstergeler; “Açık Kapı Birimlerine Yapılan Kültür Ve Turizm Konulu Başvurular, Tarihi Değere Sahip Yapılar, Müzelerin Ziyaretçi Sayıları, Kütüphane İstatistikleri, Taşınmaz Kültür Varlıkları, İstanbul’a Gelen Yabancı Ziyaretçi Sayısı, Yabancı Ziyaretçilerin Sınır Kapılarına Göre Dağılımı, Milliyetlerine Göre İstanbul’a Gelen Yabancı Ziyaretçiler ve Konaklama Tesisleri” olmak üzere dokuz alt parametreyle sınırlandırılmıştır.

2022-2023 dönemine ait verilerle İstanbul'da yukarıda belirtilen göstergeler değerlendirilmiştir. Ancak Kütüphane İstatistikleri ve İstanbul’a Gelen Yabancı Ziyaretçi Sayıları göstergeleri hem Türkiye genelinde hem de İstanbul'da karşılaştırmalı olarak incelenmiştir.

15.1. AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN KÜLTÜR VE TURİZM KONULU BAŞVURULAR

2023 Yılında İstanbul’daki Kültür ve Turizm Başvuruları İncelendiğinde En Fazla Başvurunun Fatih İlçesinde Olduğu Görüldü

Tablo 150’deki verilere göre 2023 yılında İstanbul’daki Kültür ve Turizm başvuruları incelendiğinde Fatih 9 başvuruyla en yüksek müracaat sayısına ulaşarak listenin başında yer almıştır. Zeytinburnu 5 başvuru ile Fatih’i takip ederken Beyoğlu, Kartal ve Ümraniye 2’şer başvuruyla 3. sırayı paylaşmaktadır.

Tablo 149: 2022 Yılında Açık Kapı Birimlerine Yapılan Kültür ve Turizm Başvurularının İlçelere Dağılımı

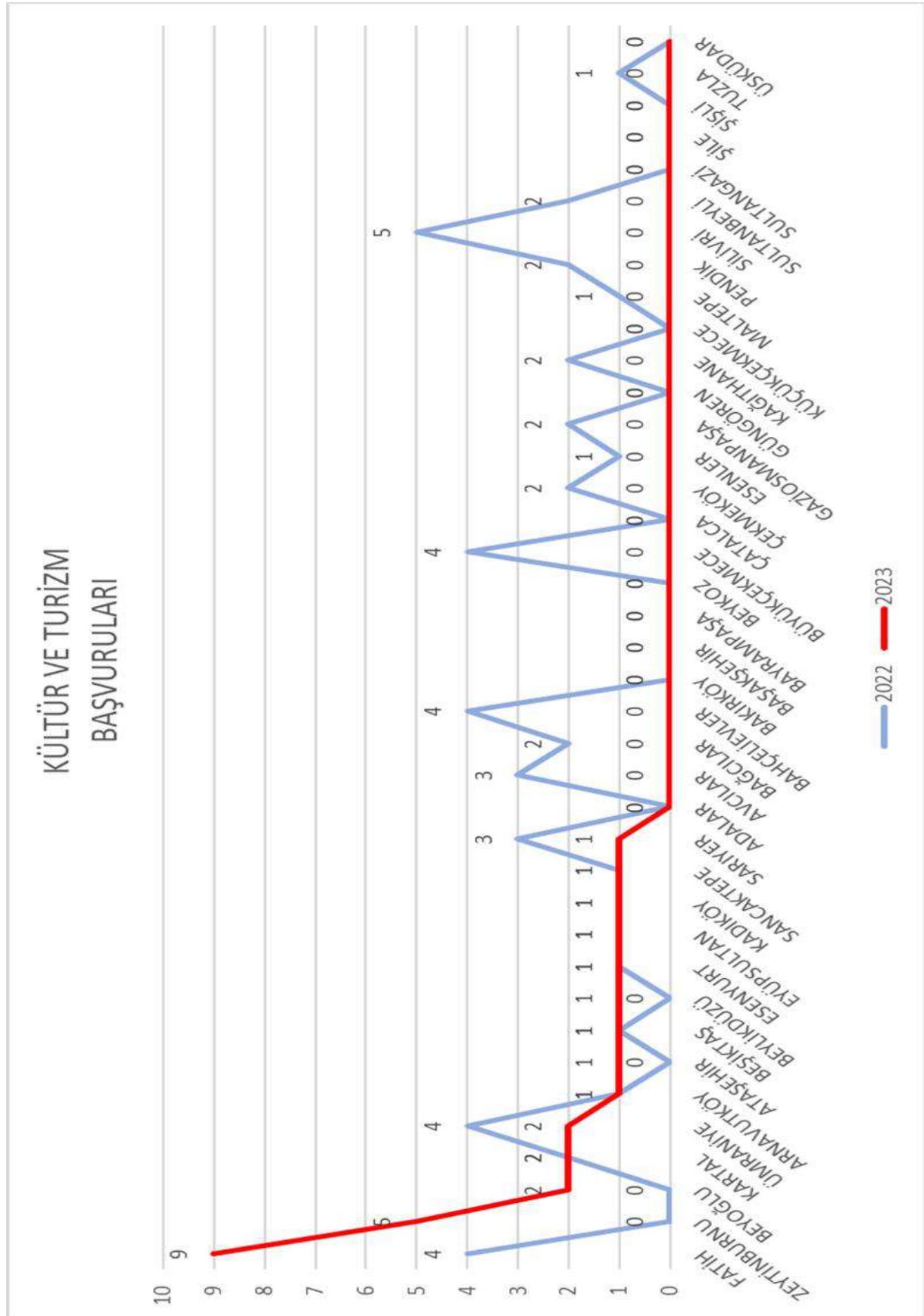
Sıra No.	İlçe Adı	2022 Yılı Nüfus	2022 Yılı Kültür ve Turizm Başvuru Sayısı
1	Avcılar	452.132	2
2	Sarıyer	350.454	2
3	Bakırköy	226.685	1
4	Bayrampaşa	275.314	1
5	Beşiktaş	175.190	1
6	Eyüpsultan	422.913	1
7	Fatih	368.227	1
8	Tuzla	288.878	1
Toplam			10

Kaynak: rapor.icisleri.gov.tr, E-İçişleri İş Zekâsı Modülü, [Ziy.Tar. :19/03/2024]

Tablo 150: 2023 Yılında Açık Kapı Birimlerine Yapılan Kültür ve Turizm Başvurularının İlçelere Dağılımı

Sıra No.	İlçe Adı	2023 Yılı Nüfus	2023 Yılı Kültür ve Turizm Başvuru Sayısı
1	Fatih	356.025	9
2	Zeytinburnu	280.896	5
3	Beyoğlu	218.589	2
4	Kartal	475.042	2
5	Ümraniye	723.760	2
6	Arnavutköy	336.062	1
7	Ataşehir	416.529	1
8	Beşiktaş	169.022	1
9	Beylikdüzü	409.347	1
10	Esenyurt	978.007	1
11	Eyüpsultan	420.194	1
12	Kadıköy	467.919	1
13	Sancaktepe	492.804	1
14	Sarıyer	344.250	1
Toplam			29

Grafik 72: 2023 Yılında Açık Kapı Birimlerine Yapılan Kültür ve Turizm Başvurularının İlçelere Dağılımı

15.2. TARİHİ DEĞERE SAHİP YAPILAR

Tablo 151'deki verilere göre tarihi değere sahip yapılara bakıldığında en fazla sayıda tarihi yapının çeşme, en az sayıda tarihi yapının sinagog olduğu görülmüştür.

Tablo 151: Tarihi Değere Sahip Yapılar

Türü	2022	2023
Saray*	28	28
Medrese	90	68
Müze	101	118
Cami**	519	606
Kilise	164	183
Sinagog	19	24
Türbe***	199	315
Çeşme	595	907
Hamam	93	61
Toplam	1808	2310

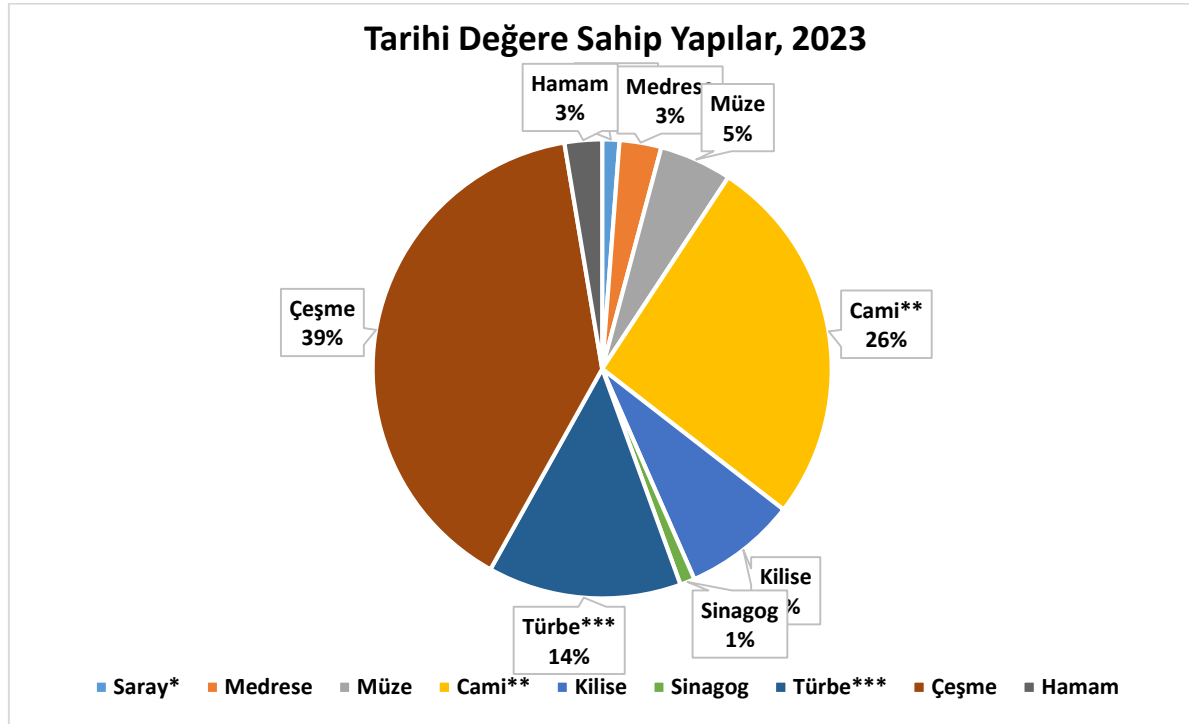
Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi 2023

* Milli Saraylar İdaresi Başkanlığına Bağlı Saray sayısı 4'tür.

** Tarihi Turistik Camiler ile Selatin Camilerin toplam sayısıdır. İstanbul genelindeki toplam Cami sayısı 3.555

*** 124 Adedi Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlıdır.

Grafik 73: Tarihi Değere Sahip Yapılar

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi 2023

15.3. MÜZELERİN ZİYARETÇİ SAYILARI

İstanbul Müzelerinde Ziyaretçi Sayısında Hisarlar ve Havaalanı Müzeleri Öne Çıkıyor

Tablo 152'deki verilere göre 2022'den 2023'e kadar İstanbul'daki müzelerin toplam ziyaretçi sayısı artmıştır. Özellikle Hisarlar Müzesi ve İstanbul Havaalanı Müzesi'nde belirgin bir ziyaretçi artışı gözlemlenmiştir. Hisarlar Müzesi'nin ziyaretçi sayısı %44,8 artarken, İstanbul Havaalanı Müzesi'nin ziyaretçi sayısı %35,3 artmıştır. Bu veriler, İstanbul'daki müzelerin genel olarak ziyaretçi sayılarının arttığını göstermektedir.

Ancak, bazı müzelerde ziyaretçi sayısında azalışlar da mevcuttur. En fazla azalış gösteren müze Galata Kulesi Müzesi'dir, ziyaretçi sayısı 2022'de 1.267.433 iken, 2023'te 1.211.895'e düşmüştür.

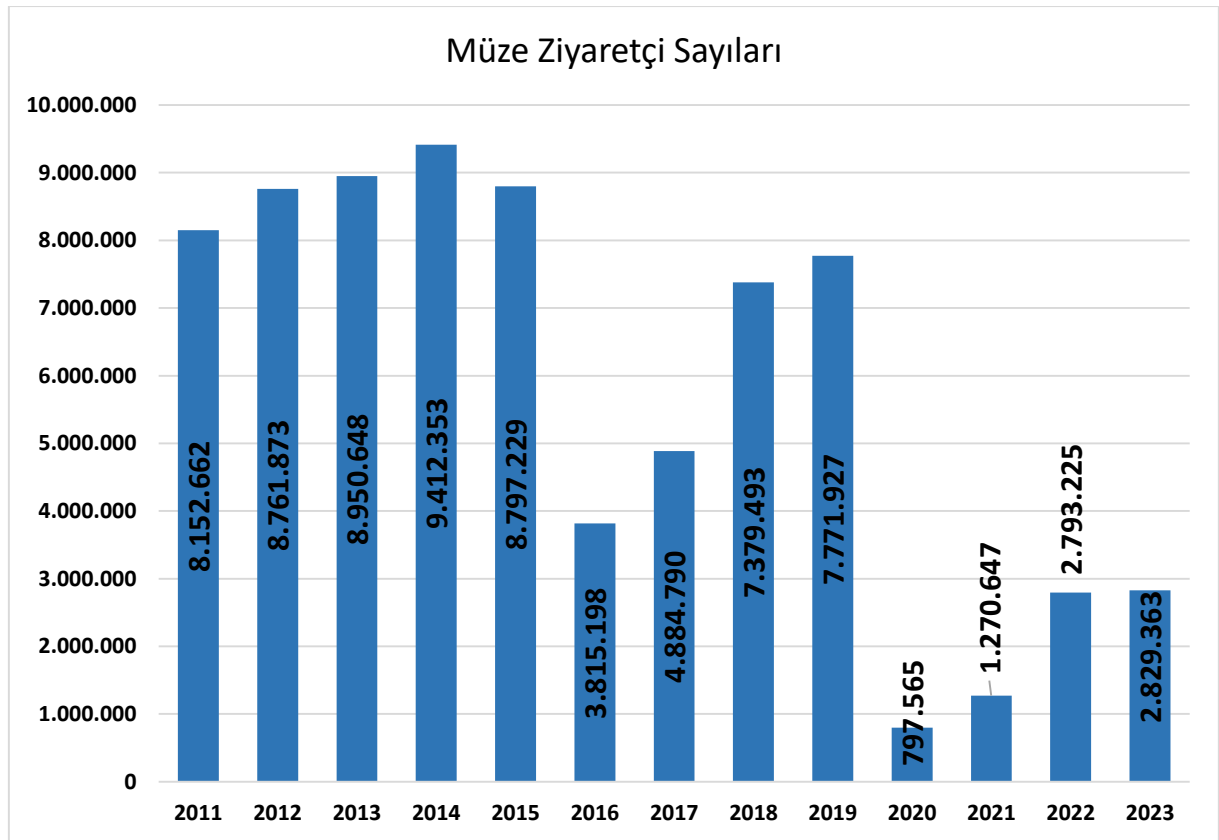

Arkeoloji Müzesi

Tablo 152: Müzelerin Ziyaretçi Sayıları

Müze Adı	2022	2023
Arkeoloji Müzesi	596.755	600.302
İslam Bilim Ve Teknoloji Tarihi Müzesi	155.742	121.245
Büyük Saray Mozaikleri Müzesi	109.248	23.191
Galata Mevlevihanesi Müzesi	133.632	32.000
Türk Ve İslam Eserleri Müzesi	220.543	194.264
Hisarlar Müzesi (Rumeli Hisarı)	40.353	58.481
Adam Mickiewicz Müzesi	4.515	4.685
İstanbul Havaalanı Müzesi	8.131	11.030
Galata Kulesi Müzesi	1.267.433	1.211.895
Mehmet Akif Ersoy Hatıra Evi*	25.698	18.281
Hafıza 15 Temmuz Müzesi	231.175	233.069
Kız Kulesi	-	295.665
Ayasofya Tarihi Müzesi	-	25.255
Toplam	2.793.225	2.829.363

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi 2023

Grafik 74: Müzelerin Ziyaretçi Sayıları

Kaynak: istanbul.ktb.gov.tr, İstanbul İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Kültür İstatistik Raporları 2011-2023

15.4. KÜTÜPHANE SAYILARI

15.4.1 Halk Kütüphaneleri

İstanbul'da Halk Kütüphanelerinde Büyük Artış

Tablo 153'teki verilere göre Türkiye genelinde halk kütüphanesi sayısı %3,02 oranında artarak 1 bin 295'e ulaşmıştır. Kitap sayısı ise %4,82 oranında artarak toplam 24 milyon 204 bin 501'e ulaşmıştır. Kütüphaneden yararlanan kişi sayısı ise %25,28 oranında artış göstererek 33 milyon 561 bin 919'a çıkmıştır. Kütüphaneye kayıtlı üye sayısı da %11,22 artış göstermiş ve 6 milyon 193 bin 356'ya ulaşmıştır. Bu veriler, kütüphanelerin erişiminde belirgin bir iyileşme ve kullanıcı ilgisinde büyük bir artış olduğunu göstermektedir.

İstanbul'da ise halk kütüphanesi sayısı %14,49 oranında artarak 79'a çıkmıştır. Kitap sayısındaki artış da %17,86 oranında olup, 2 milyon 870 bin 369'a ulaşmıştır. İstanbul'daki kütüphaneden yararlanan kişi sayısı büyük bir artış göstermiş ve %148,72 oranında artarak 5 milyon 184 bin 788'e çıkmıştır. Kütüphaneye kayıtlı üye sayısındaki artış da %23,74 oranında olup, 397 bin 138'e ulaşmıştır. Bu veriler, İstanbul'daki kütüphanelerin hem altyapısında hem de kullanıcı ilgisinde önemli bir gelişim yaşadığını ortaya koymaktadır.

Sonuç olarak, İstanbul'daki halk kütüphaneleri hem kütüphane sayısı hem de kitap sayısındaki artış bakımından Türkiye genelinden daha hızlı bir gelişim göstermiştir. Ayrıca, İstanbul'daki kütüphaneden yararlanan kişi sayısındaki artış, Türkiye genelindeki artışın çok üzerinde olup, bu durum kütüphanelerin şehirde büyük bir ilgi gördüğünü ve etkili bir hizmet sunduğunu işaret etmektedir.

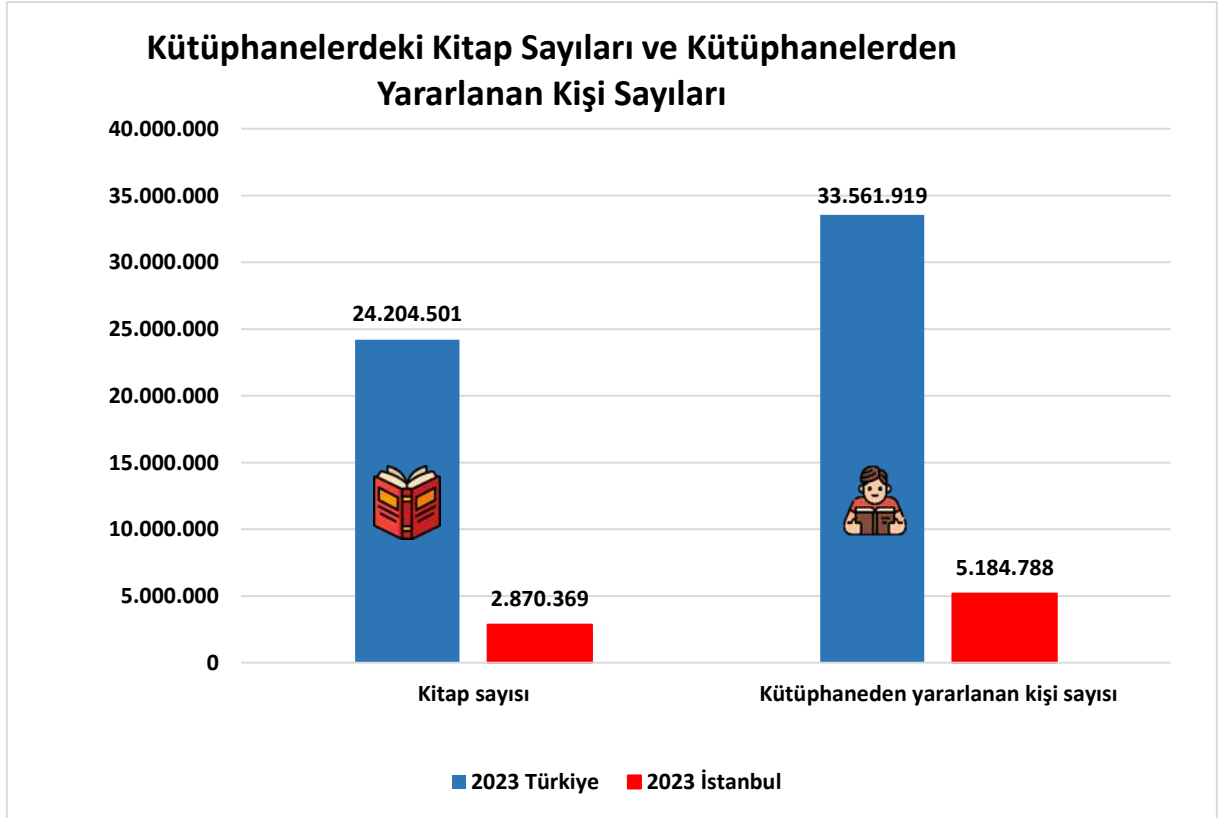
Beykoz Yalı Kütüphanesi

Tablo 153: Halk Kütüphane Sayısı, Kitap Sayısı, Kütüphaneden Yararlanan Kişi Sayısı, Kayıtlı Üye Sayısı 2023

		Halk Kütüphane sayısı	Kitap sayısı	Kütüphaneden yararlanan kişi sayısı	Kütüphaneye kayıtlı üye sayısı
2022	Türkiye	1.257	23.091.168	26.788.378	5.568.283
	İstanbul	69	2.435.359	2.084.519	320.944
2023	Türkiye	1.295	24.204.501	33.561.919	6.193.356
	İstanbul	79	2.870.369	5.184.788	397.138

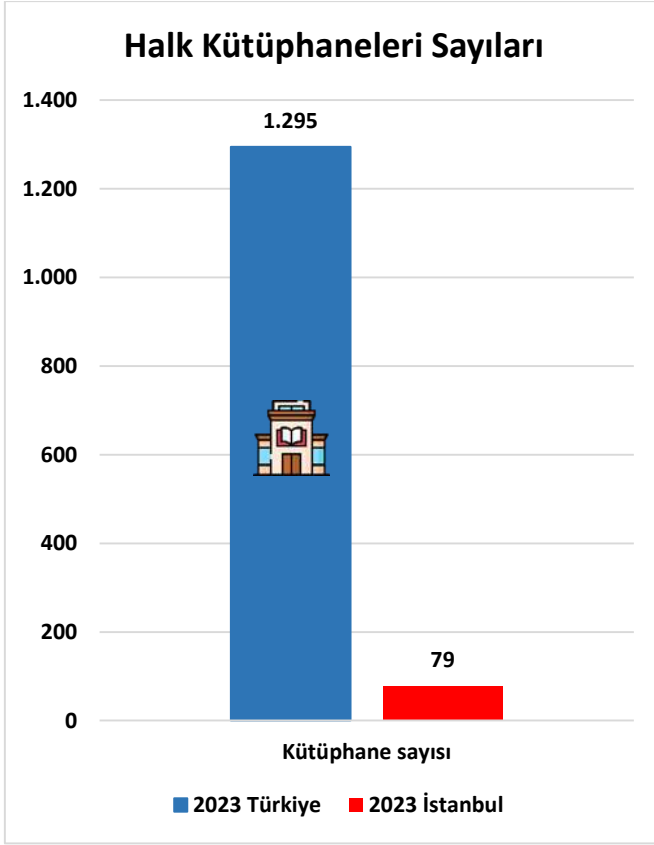
Kaynak: TÜİK, www.tuik.gov.tr, halk kütüphaneleri, kitap, yararlanan kişi, kayıtlı üye, 2022-2023, [Ziy.Tar.: 03/07/2024]

Grafik 75: Kütüphanelerdeki Kitap Sayıları ve Kütüphanelerden Yararlanan Kişi Sayıları

Kaynak: TÜİK, www.tuik.gov.tr, halk kütüphaneleri, kitap, yararlanan kişi, kayıtlı üye 2023, [Ziy.Tar.: 03/07/2024]

Grafik 76: Halk Kütüphaneleri Sayıları

Kaynak: TÜİK, www.tuik.gov.tr, halk kütüphaneleri, kitap, yararlanan kişi, kayıtlı üye 2023, [Ziy.Tar.: 03/07/2024]

15.4.2. Örgün ve Yaygın Eğitim Kurum Kütüphaneleri

Türkiye ve İstanbul'da Örgün ve Yaygın Eğitim Kurumlarında Kütüphane Sayısı Düşerken Kitap Sayısı Artış Gösterdi

Tablo 154'teki verilere göre, Türkiye genelinde 2022 yılında örgün ve yaygın eğitim kurumlarında toplam 47 bin 654 kütüphane bulunmaktayken, bu sayı 2023 yılında 46 bin 809'a düşmüştür. Bu, kütüphane sayısında %1,77'lik bir azalma olduğunu göstermektedir. Öte yandan, kitap sayısında büyük bir artış yaşanmıştır. 2022 yılında Türkiye genelindeki örgün ve yaygın eğitim kurumlarındaki kütüphanelerde toplam 43 milyon 971 bin 809 kitap bulunurken, bu sayı 2023 yılında 68 milyon 970 bin 463'e yükselmiştir; bu da %56,85'lik bir artışı temsil etmektedir.

İstanbul'da ise 2022 yılında örgün ve yaygın eğitim kurumlarındaki kütüphane sayısı 5 bin 626 iken, 2023 yılında bu sayı 5 bin 158'e düşmüştür. İstanbul'daki kütüphane sayısındaki azalma %8,31'dir. Kitap sayısında ise bir artış gözlemlenmiştir. 2022 yılında İstanbul'daki

örgün ve yaygın eğitim kurumlarındaki kütüphanelerde 8 milyon 262 bin 837 kitap bulunurken, bu sayı 2023 yılında 9 milyon 977 bin 188'e çıkmıştır; bu da %20,74'lük bir artışı temsil etmektedir.

Genel olarak, Türkiye'de örgün ve yaygın eğitim kurumlarındaki kütüphane sayısında küçük bir azalma yaşanırken, kitap sayısında büyük bir artış görülmüştür. İstanbul'da ise kütüphane sayısındaki azalma daha belirgin olup, kitap sayısındaki artış daha sınırlı kalmıştır.

Tablo 154 : Örgün ve Yaygın Eğitim Kurumlarındaki Kütüphane Sayısı ve Kitap Sayısı 2023

Yıl		Kütüphane Sayısı	Kitap Sayısı
2022	Türkiye	47.654	43.971.809
	İstanbul	5.626	8.262.837
2023	Türkiye	46.809	68.970.463
	İstanbul	5.158	9.977.188

Kaynak: TÜİK, www.tuik.gov.tr, örgün ve yaygın eğitim kurumlarındaki kütüphane sayısı ve kitap sayısı, 2022-2023, [Ziy.Tar.: 03/07/2024]

15.5. TAŞINMAZ KÜLTÜR VARLIKLARI

İstanbul'da Taşınmaz Kültür Varlıkları 2023'te Artarak 33 bin 869'a Ulaştı

Tablo 155'teki verilere göre 2022 yılında İstanbul'da toplam taşınmaz kültür varlığı sayısı 33.479 iken, 2023 yılında bu sayı 33 bin 869'a yükselmiştir. Bu artış, İstanbul'un kültürel mirasına ve tarihi değerlerine verilen önemi yansıtmaktadır.

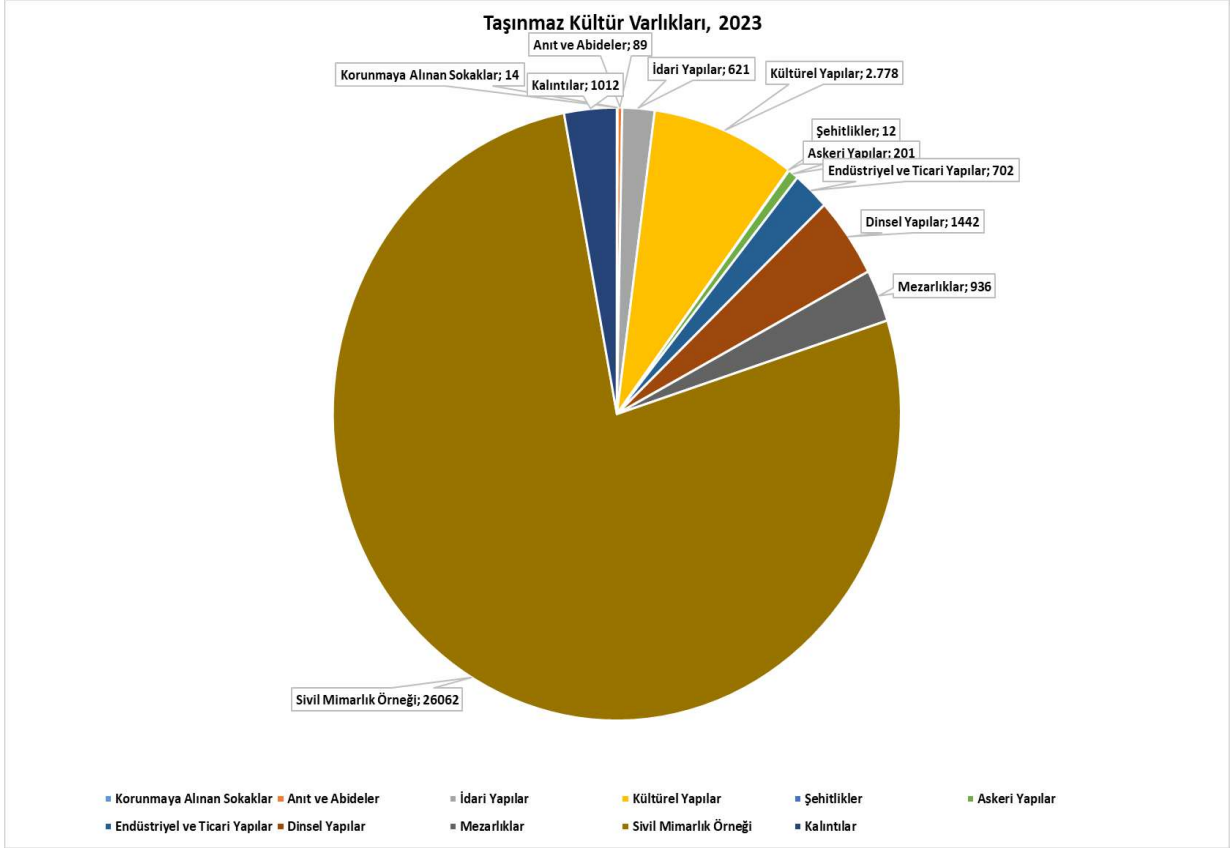
Tablo 155: Taşınmaz Kültür Varlıkları

Taşınmaz Kültür Varlıkları	2022 Sayısı	2023 Sayısı
Korunmaya Alınan Sokaklar	10	14
Anıt Ve Abideler	86	89
İdari Yapılar	599	621
Kültürel Yapılar	2.712	2.778
Şehitlikler	12	12
Askeri Yapılar	193	201
Endüstriyel Ve Ticari Yapılar	688	702
Dinsel Yapılar	1424	1442
Mezarlıklar	903	936
Sivil Mimarlık Örneği	25907	26062
Kalıntılar	945	1012
Toplam	33.479	33.869

Kaynak: istanbul.ktb.gov.tr, İstanbul İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Somut Kültürel Miras 2022-2023, [Ziy.Tar.: 19/03/2024]

Grafik 77: Taşınmaz Kültür Varlıkları

Kaynak: istanbul.ktb.gov.tr, İstanbul İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Somut Kültürel Miras 2023, [Ziy.Tar.: 19/03/2024]

15.6. İSTANBUL'A GELEN YABANCI ZİYARETÇİ SAYILARI

2023'te İstanbul'a Gelen Yabancı Ziyaretçi Sayısı, Bir Önceki Yıla Göre Yüzde 8,45 Arttı

Tablo 156'daki verilere göre, 2022 yılında İstanbul'u ziyaret eden yabancı turist sayısı 16 milyon 18 bin 726 iken, 2023 yılında 17 milyon 370 bin 30'a çıkmıştır. Bu sayı 1 milyon 351 bin 304 kişilik bir artışa denk gelmektedir.

Yüzdesel olarak incelendiğinde, 2022 yılına kıyasla 2023'te yabancı ziyaretçi sayısında yaklaşık yüzde 8,43'lük bir artış olduğunu göstermektedir.

2016'da Türkiye'ye gelen yabancı ziyaretçi sayısı 25 milyon 352 bin 213 iken, bu ziyaretçilerin %36'sı İstanbul'u tercih etmiştir. 2023'te bu sayı 49 milyon 209 bin 180'e yükselirken İstanbul'un payı %35'e düşmüştür.

2016 ile 2023 arasında Türkiye geneline gelen ziyaretçi sayısında %94'lük bir artış yaşanırken, İstanbul'a gelen ziyaretçi sayısındaki artış %88'dir. Bu durum, Türkiye genelinde İstanbul'un yabancı turistler arasında yüksek oranda tercih edildiğini göstermektedir.

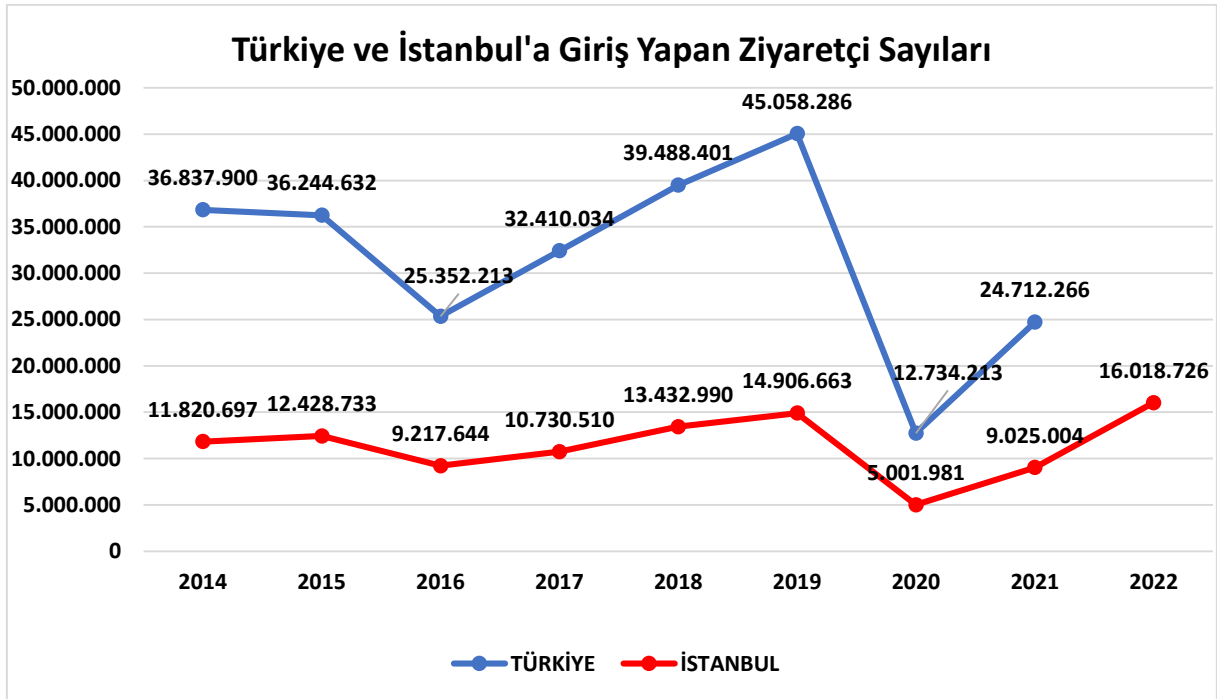
En fazla yabancı ziyaretçi sayısının yaşandığı yıl 2023 olarak belirtilebilir. Çünkü bu yıl, Türkiye genelinde ve İstanbul'da rekor düzeyde ziyaretçi sayıları kaydedilmiştir

Tablo 156: Gelen Yabancı Ziyaretçi Sayısı

Gelen Yabancı Ziyaretçi Sayısı			
Yıllar	Türkiye	İstanbul	İstanbul Oranı (%)
2016	25.352.213	9.217.644	36
2017	32.410.034	10.730.510	33
2018	39.488.401	13.432.990	34
2019	45.058.286	14.906.663	33
2020	12.734.213	5.001.981	39
2021	24.712.266	9.025.004	36,5
2022	44.564.395	16.018.726	38
2023	49.209.180	17.370.030	35

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi 2023

Grafik 78: Türkiye ve İstanbul'a Giriş Yapan Ziyaretçi Sayıları

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi 2023

15.7. İSTANBUL'A GELEN YABANCI ZİYARETÇİLERİN SINIR KAPILARINA GÖRE DAĞILIMI

2023'te Karaköy, İstanbul Limanları Arasında En Çok Yabancı Turisti Ağırladı

Tablo 157'deki verilere göre 2023 yılında İstanbul'a deniz yoluyla gelen yabancı turistlerin dağılımına limanlara göre bakıldığında; Karaköy limanı 330 bin 706 ziyaretçi ile en yoğun liman olurken, Marmara limanı sadece 235 ziyaretçi ile en az ziyaretçi ağırlayan liman olmuştur.

Diğer limanlardaki ziyaretçi sayıları ise Sarayburnu 26 bin 606, Tuzla 21 bin 511, Pendik 595, Ambarlı 3 bin 710 ve Zeytinburnu 16 bin 666 olarak kaydedilmiştir.

Bu verilere göre, Karaköy Limanı en fazla turist çeken liman iken, Marmara Limanı en az turist ağırlayan liman olmuştur.

Galata

Tablo 157: İstanbul'a Gelen Yabancı Ziyaretçilerin Sınır Kapılarına Göre Dağılımı

2023	Haydarpaşa (D)	Karaköy (D)	Sarayburnu (D)	Marmara (D)	Tuzla (D)	Pendik (D)	Ambarlı (D)	Zeytinburnu (D)
Ocak	342	793	1.452	12	1.848	60	203	1.018
Şubat	596	0	0	8	1.856	54	274	1.018
Mart	712	6.939	0	5	1.870	59	306	1.288
Nisan	642	22.373	752	25	1.665	49	326	1.269
Mayıs	279	31.618	2.164	19	2.100	62	284	1.491
Haziran	299	37.739	1.096	33	1.776	35	308	1.539
Temmuz	240	42.520	2.926	39	1.846	30	361	1.719
Ağustos	216	39.249	4.522	28	1.691	40	365	1.951
Eylül	571	36.745	4.139	37	1.835	38	344	1.447
Ekim	714	69.369	5.501	14	1.960	32	344	1.300
Kasım	577	36.803	2.581	9	1.465	46	344	1.267
Aralık	381	6.558	1.473	6	1.599	90	251	1.359
Toplam	5.569	330.706	26.606	235	21.511	595	3.710	16.666

Kaynak: istanbul.ktb.gov.tr / Turizm İstatistikleri 2023

2023'te İstanbul Havalimanı En Çok, Atatürk Havalimanı En Az Yabancı Turisti Ağırladı

Tablo 158'deki verilere göre 2023 yılında İstanbul'a hava yoluyla gelen yabancı turist sayısını havalimanları bazında değerlendirdiğimizde, İstanbul Havalimanı, 12 milyon 177 bin 784 yabancı ziyaretçi ile en çok turisti ağırlayan havalimanı olmuştur.

Sabiha Gökçen Havalimanı 4 milyon 771 bin 157 ziyaretçi ile ikinci sırada bulunurken, Atatürk Havalimanı sadece 15 bin 491 turist ile listenin sonunda yer almıştır. Bu verilere göre, İstanbul Havalimanı 2023'te en çok, Atatürk Havalimanı ise en az yabancı turisti ağırlamıştır.

Tablo 158: İstanbul'a Gelen Yabancı Ziyaretçilerin Sınır Kapılarına Göre Dağılımı

2023	AHL (H)	S.Gökçen (H)	İstanbul Havalimanı (H)
Ocak	1.207	336.661	846.231
Şubat	1.131	307.187	771.909
Mart	1.032	348.888	845.671
Nisan	1.098	376.478	885.226
Mayıs	1.171	408.366	1.058.394
Haziran	1.473	444.270	1.138.489
Temmuz	1.642	517.429	1.304.345
Ağustos	1.501	462.575	1.235.473
Eylül	1.371	422.240	1.163.196
Ekim	1.231	421.533	1.104.507
Kasım	1.419	339.009	905.090
Aralık	1.215	386.521	919.253
Toplam	15.491	4.771.157	12.177.784

Kaynak: istanbul.ktb.gov.tr / Turizm İstatistikleri 2023

İstanbul Havaalanı

15.8. MİLLETLERİNE GÖRE İSTANBUL'A GELEN YABANCI ZİYARETÇİLER

2023'te İstanbul, Rusya ve Almanya Başta Olmak Üzere Birçok Ülkeden Ziyaretçi Ağırladı

Tablo 159 ve 160'daki verilere göre 2022'de İstanbul, Rusya'dan 1 milyon 495 bin 024 ziyaretçi ağırlarken, 2023'te bu rakamı 1 milyon 990 bin 226 ziyaretçi sayısını bularak artış göstermiştir. 2023'te Almanya'dan gelen ziyaretçi sayısı 1 milyon 286 bin 504 ziyaretçi sayısı ile ikinci sırada yer almaktadır.

İstanbul'un ABD ve İngiltere'den gelen ziyaretçi sayılarında da önemli artışlar gözlemlenmiştir. ABD'den gelen ziyaretçi 2022'de 717 bin 107 iken, 2023'te 853 bin 766'ya; İngiltere'den gelen ziyaretçi ise 613 bin 199'dan 701 bin 961'e yükselmiştir.

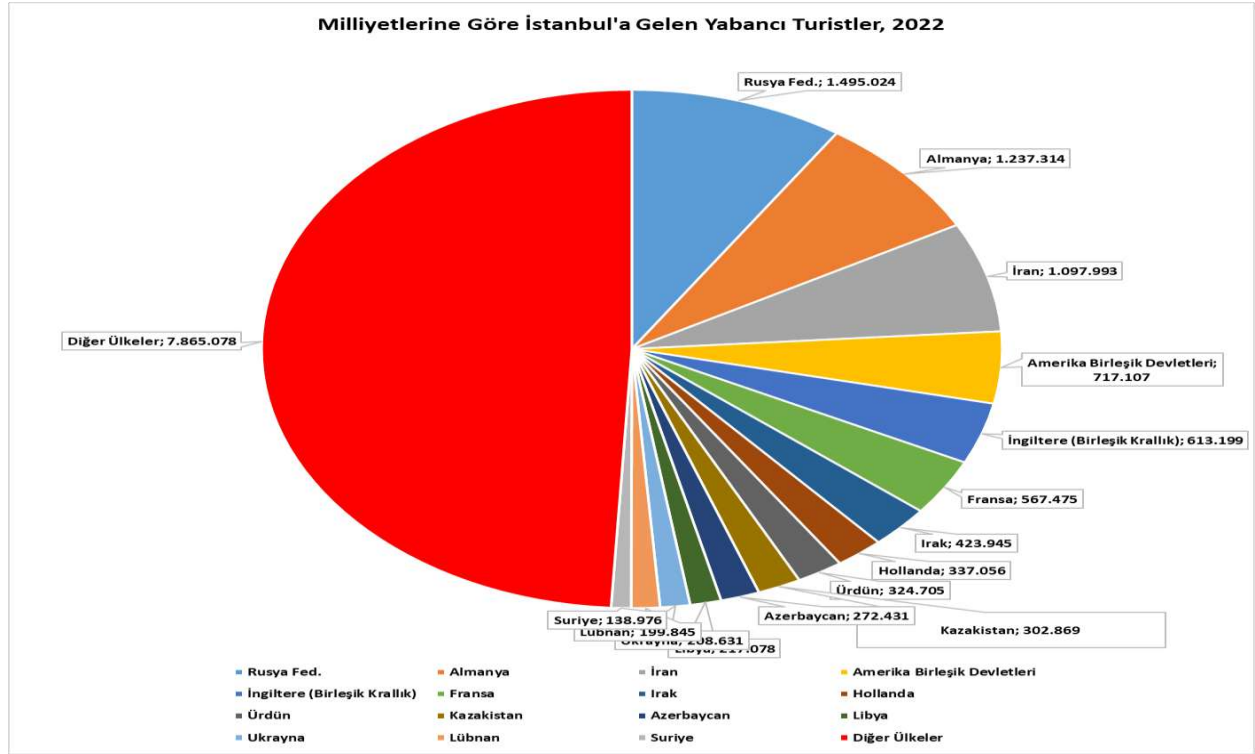
İstanbul'u ziyaret eden toplam yabancı ziyaretçi sayısı 2022'de 16 milyon 18 bin 726 iken, 2023'te 17 milyon 370 bin 30'a yükselmiştir. 2023'te yabancı ziyaretçi artışıyla İstanbul; Rusya, Almanya ve İran'dan yoğun ilgi görmüştür.

Tablo 159: Milliyetlerine Göre İstanbul'a Gelen Yabancı Ziyaretçiler 2022

Milliyetlerine Göre Gelen Yabancı Ziyaretçiler (2022 Yılı)	Ziyaretçi Sayısı
Rusya Fed.	1.495.024
Almanya	1.237.314
İran	1.097.993
Amerika Birleşik Devletleri	717.107
İngiltere (Birleşik Krallık)	613.199
Fransa	567.475
Irak	423.945
Hollanda	337.056
Ürdün	324.705
Kazakistan	302.869
Azerbaycan	272.431
Libya	217.078
Ukrayna	208.631
Lübnan	199.845
Suriye	138.976
Diğer Ülkeler	7.865.078
Toplam	16.018.726

Kaynak: istanbul.ktb.gov.tr / Turizm İstatistikleri 2022

Grafik 79: Milliyetlerine Göre İstanbul'a Gelen Yabancı Ziyaretçiler 2022

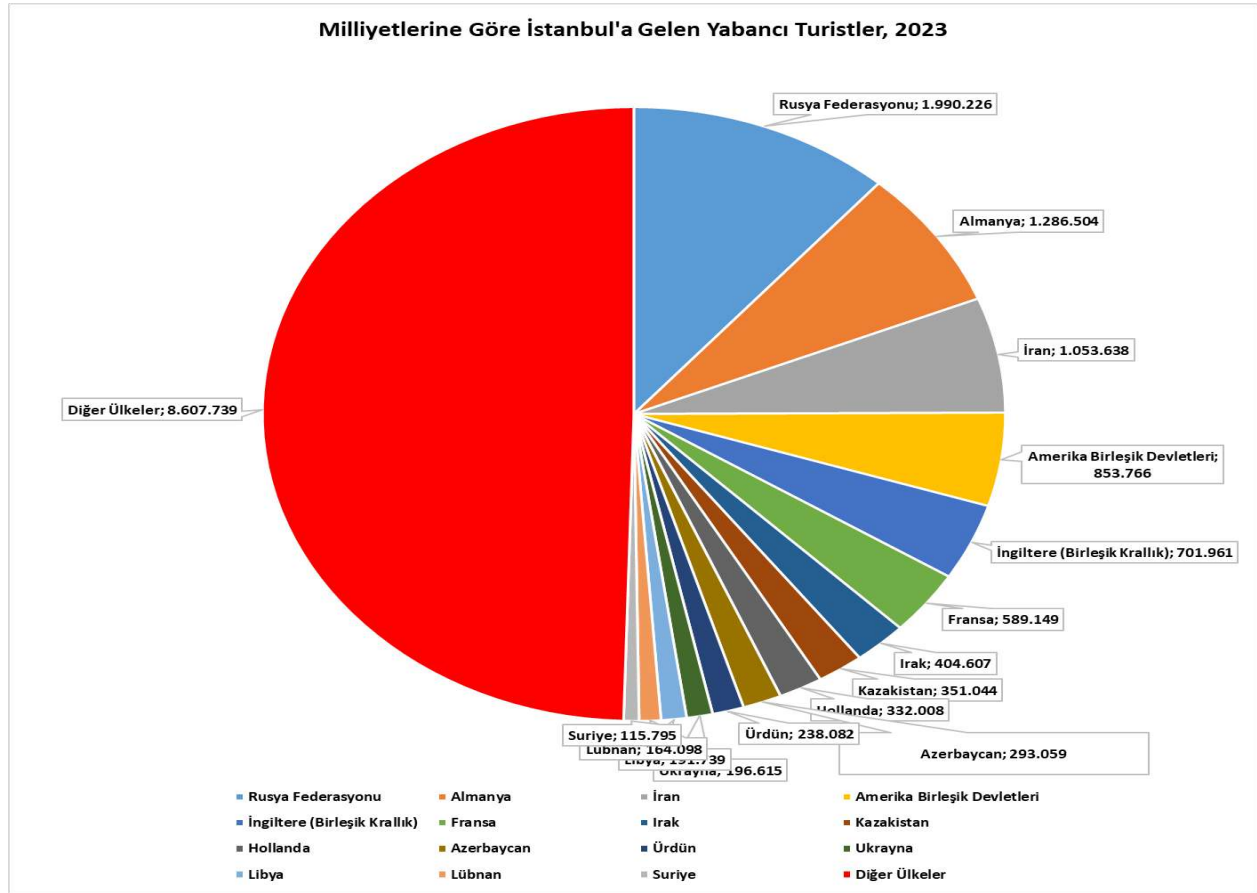
Kaynak: istanbul.ktb.gov.tr / İstanbul İl Kültür Turizm Müdürlüğü/ Turizm İstatistikleri 2022

Tablo 160: Milliyetlerine Göre İstanbul'a Gelen Yabancı Ziyaretçiler 2023

Milliyetlerine Göre Gelen Yabancı Ziyaretçiler (2023 Yılı)	Ziyaretçi Sayısı
Rusya Federasyonu	1.990.226
Almanya	1.286.504
İran	1.053.638
Amerika Birleşik Devletleri	853.766
İngiltere (Birleşik Krallık)	701.961
Fransa	589.149
İrak	404.607
Kazakistan	351.044
Hollanda	332.008
Azerbaycan	293.059
Ürdün	238.082
Ukrayna	196.615
Libya	191.739
Lübnan	164.098
Suriye	115.795
Diğer Ülkeler	8.607.739
Toplam	17.370.030

Kaynak: istanbul.ktb.gov.tr / Turizm İstatistikleri 2023

Grafik 80: Milliyetlerine Göre İstanbul'a Gelen Yabancı Ziyaretçiler, 2023

Kaynak: istanbul.ktb.gov.tr / İstanbul İl Kültür Turizm Müdürlüğü/ Turizm İstatistikleri 2023

15.9. KONAKLAMA TESİSLERİ

2023'te Yeme-İçme ve Eğlence Tesisleri Sayısı %8,6, Kapasitesi ise %5 Gösterdi

İstanbul'da 2022 yılında 533 olan Turizm İşletme Belgeli Yeme-İçme ve Eğlence Tesislerinin sayısı, 2023'te 577'e yükselerek %8,6'lık bir artış göstermiştir. Kapasite açısından bakıldığında, 2022'de toplam 157 bin 582 olan kapasite, 2023'te 165 bin 347'ye çıkarak %5 artmıştır. Tablo 161'deki verilere göre, 2022 ile 2023 arasında bu tesislerin hem sayısı hem de kapasitesinde artış olduğu görülmektedir.

Tablo 161: İşletme Belgeli Yeme-İçme ve Eğlence Tesisleri

Tesis Türü	2022		2023	
	Sayı	Kapasite	Sayı	Kapasite
Turizm İşletme Belgeli Yeme-İçme ve Eğlence Tesisi	533	157.582	577	165.347

Kaynak: istanbul.ktb.gov.tr / Turizm İstatistikleri 2022-2023

İstanbul'da Turizm Yatırım Belgeli Tesislerin Planlanan Sayısı Sabit Kaldı.

Tablo 162'deki verilere göre, İstanbul'da Turizm Yatırım Belgeli Yeme-İçme ve Eğlence Tesisleri'nin planlanan sayısında 2022 ve 2023 yılları arasında bir değişiklik olmamış ve 5 olarak sabit kalmıştır.

Kapasite açısından bakıldığında, 2022 yılında bu tesislerin planlanan toplam kapasitesi 2.626 olarak belirlenirken, 2023 yılında bu kapasite 1.406'ya düşmüştür ve %46,45'lik bir azalış göstermiştir. Sonuç olarak, 2022 ve 2023 yılları arasında İstanbul'da Turizm Yatırım Belgeli Yeme-İçme ve Eğlence Tesisleri'nin planlanan sayı değişmezken kapasitesinde azalış olmuştur.

Tablo 162: Yatırım Belgeli Yeme-İçme ve Eğlence Tesisleri

Tesis Türü	2022		2023	
	Sayı	Kapasite	Sayı	Kapasite
Turizm Yatırım Belgeli Yeme-İçme ve Eğlence Tesisi (*)	5	2.626	5	1.406

Kaynak: istanbul.ktb.gov.tr / Turizm İstatistikleri 2022-2023

İstanbul'da 2023'de Turizm İşletme Belgeli Konaklama Tesisleri %23,85 Arttı, Kapasite %3,3 Yükseldi

Tablo 163'teki verilere göre 2022 yılında İstanbul'daki Turizm İşletme Belgeli Konaklama Tesisleri'nin sayısı 671 iken, 2023 yılında bu sayı 831'e çıkmıştır. Bu, bir önceki yıla kıyasla %23,85'lik bir artışı göstermektedir. Kapasite açısından bakıldığında, 2022'de İstanbul'daki bu tesislerin toplam kapasitesi 141 bin 049 iken, 2023'te 145 bin 745'e ulaşmıştır. Bu da yaklaşık 3,3'lük bir artışa denk gelmektedir. Özetle, 2022 ve 2023 yılları arasında İstanbul'da Turizm İşletme Belgeli Konaklama Tesisleri'nin sayı ve kapasitesinde artış yaşanmıştır.

Tablo 163: İşletme Belgeli Konaklama Tesisleri

Tesis Türü	2022		2023	
	Sayı	Kapasite	Sayı	Kapasite
Turizm İşletme Belgeli Konaklama Tesisi	671	141.049	831	145.745

Kaynak: istanbul.ktb.gov.tr / Turizm İstatistikleri 2022-2023

İstanbul'da Turizm Yatırım Belgeli Konaklama Tesisleri'nin Planlanan Sayısı ve Kapasitesi 2023'te Artış Gösterdi

Tablo 164'teki verilere göre, İstanbul'da 2022 yılında Turizm Yatırım Belgeli Konaklama Tesisleri'nin planlanan sayısı 75 olarak belirlenmiştir. Ancak 2023 yılında bu planlanan sayı 104'e yükselmiştir, bu da %38,67'lik bir artışa işaret etmektedir. Kapasite açısından bakıldığında, 2022 yılında bu tesislerin planlanan toplam kapasitesi 14.115 olarak belirlenirken, 2023 yılında bu kapasite 19.039'a ulaşmış ve %34,88'lik bir artış göstermiştir.

Sonuç olarak, 2022 ve 2023 yılları arasında İstanbul'da Turizm Yatırım Belgeli Konaklama Tesisleri'nin planlanan sayısı ve kapasitesinde artış olmuştur.

Tablo 164: Yatırım Belgeli Konaklama Tesisleri

Tesis Türü	2022		2023	
	Sayı	Kapasite	Sayı	Kapasite
Turizm Yatırım Belgeli Konaklama Tesisi (*)	75	14.115	104	19.039

Kaynak: istanbul.ktb.gov.tr / Turizm İstatistikleri 2022-2023

İstanbul'da Belediye Belgeli Konaklama Tesisleri 2023'de %13,6 Artışla 25'e Yükseldi.

Tablo 165'teki verilere göre, 2022 yılında İstanbul'da 22 belediye belgeli konaklama tesisi bulunurken, 2023 yılında 25'e yükselmiştir. Bu sayı bir yıl içinde yüzde 13,6'lık bir artışa işaret etmektedir.

Kapasite açısından ise, 2022 yılında bu tesisler toplamda 14 bin 451 yatak kapasitesine sahip iken 2023 yılında bu kapasite 14 bin 651 yatağa yükselmiştir.

Sonuç olarak, 2022 ile 2023 yılları arasında İstanbul'daki belediye belgeli konaklama tesislerinin sayısında ve kapasitesinde artış yaşanmıştır. Tesis sayısındaki artış, kapasitedeki artışa kıyasla daha fazladır. Bu veriler, İstanbul'daki konaklama sektörünün büyüme ve genişleme eğiliminde olduğunu göstermektedir.

Tablo 165: Belediye Belgeli Konaklama Tesisleri

Tesis Türü	2022		2023	
	Sayı	Kapasite	Sayı	Kapasite
Belediye Belgeli Konaklama Tesisi Yatak Sayısı	22	14.451	25	14.651

Kaynak: İstanbul İl Brifingi 2023

16. DEPREM

16.1. AÇIK KAPI BİRİMLERİNE GELEN DEPREM BAŞVURULARI

İstanbul'da Deprem Başvurularında Beşiktaş Öne Çıkıyor

Tablo 166'daki verilere göre 2023 yılında ilimiz Açık Kapı birimlerine yapılan Deprem başvurularının ilçe dağılımına bakıldığında; Beşiktaş, 298 başvuruyla en fazla başvuru alan ilçe olup, Sancaktepe 206 başvuru ile ikinci sırada, Esenler ise 183 başvuru ile üçüncü sıradadır.

Diğer yandan, en düşük başvuru sayısına sahip ilçeler sıralamasında Adalar 2 başvuruyla birinci sırada yer alırken, Çatalca 4 başvuru ile ikinci sırada yer almıştır.

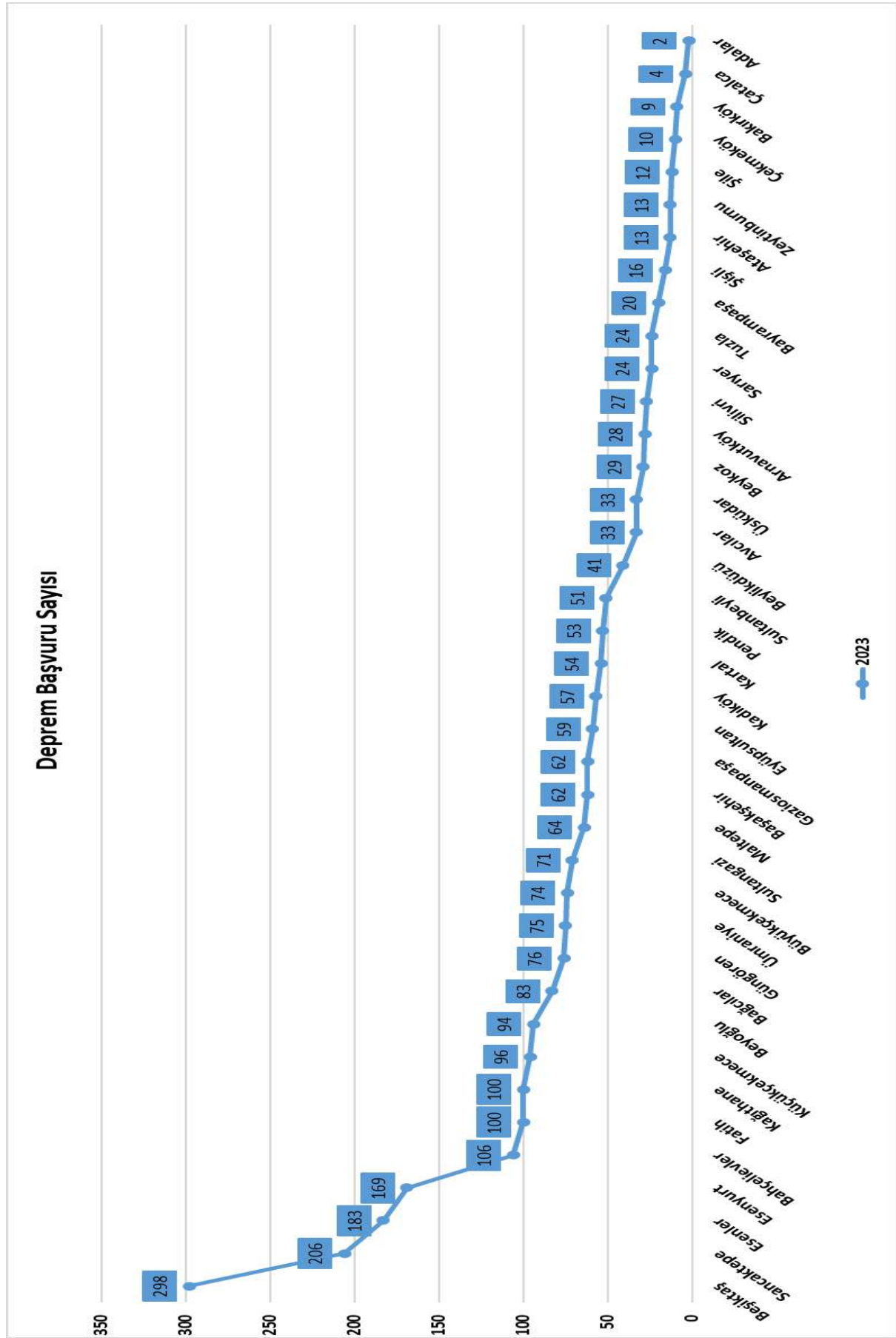

Tablo 166: 2023 Yılında Açık Kapı Birimlerine Yapılan Deprem Başvurularının İlçelere Dağılımı

Sıra No.	İlçe Adı	2023 Yılı Nüfus	2023 Yılı Deprem Hizmetleri Başvuru Sayısı
1	Beşiktaş	169.022	298
2	Sancaktepe	492.804	206
3	Esenler	427.901	183
4	Esenyurt	978.007	169
5	Bahçelievler	567.848	106
6	Fatih	356.025	100
7	Kağıthane	445.672	100
8	Küçükçekmece	792.030	96
9	Beyoğlu	218.589	94
10	Bağcılar	719.071	83
11	Güngören	269.944	76
12	Ümraniye	723.760	75
13	Büyükçekmece	276.572	74
14	Sultangazi	532.802	71
15	Maltepe	523.137	64
16	Başakşehir	509.915	62
17	Gaziosmanpaşa	483.830	62
18	Eyüpsultan	420.194	59
19	Kadıköy	467.919	57
20	Kartal	475.042	54
21	Pendik	743.774	53
22	Sultanbeyli	360.702	51
23	Beylikdüzü	409.347	41
24	Avcılar	437.221	33
25	Üsküdar	517.348	33
26	Beykoz	245.647	29
27	Arnavutköy	336.062	28
28	Silivri	221.723	27
29	Sarıyer	344.250	24
30	Tuzla	293.604	24
31	Bayrampaşa	268.850	20
32	Şişli	264.736	16
33	Ataşehir	416.529	13
34	Zeytinburnu	280.896	13
35	Şile	48.537	12
36	Çekmeköy	299.806	10
37	Bakırköy	220.476	9
38	Çatalca	80.007	4
39	Adalar	16.325	2
Toplam		15.655.924	2531

Kaynak: rapor.icisleri.gov.tr, E-İçişleri İş Zekâsı Modülü, [Ziy.Tar. :29/05/2024]

Grafik 81: Deprem Başvuru Sayıları

Kaynak: rapor.icisleri.gov.tr, E-İçişleri İş Zekâsı Modülü, [Ziy.Tar. :29/05/2024]

İlimiz Açık Kapı Birimlerine Depremzedelerden 24 Bin 868 Başvuru Geldi. Barınma, İhtiyaç ve Yardım Talepleri Karşılandı.

Kahramanmaraş'ın Pazarcık ve Elbistan İlçeleri merkezli olarak meydana gelen ve 11 ilimizi etkileyen depremler sonrasında ilimize gelen afetzede vatandaşlarımız tarafından ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik başvurularına ilişkin Açık Kapı Birimlerince hizmet vermeye başlanmıştır.

Depremlerin yol açtığı sorunlar göz önüne alındığında; Valiliğimiz ve İlçe Kaymakamlıklarımızdaki Açık Kapı birimlerine yapılan başvuruların çoğunlukla barınma, gıda, maddi yardım gibi acil ihtiyaçların karşılanmasına yönelik olduğu görülmektedir. Bunun yanı sıra sağlık hizmetleri, eğitim ve psikolojik destek gibi konular da başvurular arasında yer almaktadır.

İlimiz Açık Kapı birimlerine depremlerden zarar gören 24 bin 868 vatandaşımız başvuruda bulunmuştur. Bu başvuru sahiplerinden; 3 bin 8 vatandaşımızın KYK yurtlarında ve “Evim Yuvan Olsun” uygulaması kapsamında barınma sorunları çözülmüştür.

52 bin 69 vatandaşımızın acil ihtiyaçları (aynı, nakdi ve gıda yardımları gibi) hızlı bir şekilde karşılanmıştır. Sağlık ve Eğitim yardımı talebinde bulunan 4 bin 524 vatandaşımıza yardım sağlanmıştır. İş ve Meslek talebi olan 13 vatandaşımız ise İŞKUR'a yönlendirilmiştir.

Küçükçekmece Kaymakamlığı Açık Kapı Birimi

Depremden Etkilenen Vatandaşların Sorunlarına Çözüm Sağlayan Açık Kapı Birimleri ile Bin 482 Hane ve 4 Bin 891 Depremzede Vatandaşımız Ziyaret Edildi.

Açık Kapı birimlerince; Kahramanmaraş Pazarcık-Elbistan depremi sonrası Afet Bölgesinden İlimize gelen depremzede vatandaşlarımıza kamu hizmetlerine erişimde yaşadıkları sorunların çözüme kavuşturulmasına yardımcı olmak amacıyla yoğun çaba sarf edilmiş ve bu çalışmalar sonucunda vatandaşlarımızın büyük ölçüde memnuniyetleri gözlemlenmiştir.

Açık kapı depremzede ziyaretleri, deprem sonrası toplumda dayanışma ve yardımlaşmayı artıran önemli bir adım olmuştur. Bu ziyaretler sayesinde bin 482 hane ziyaret edilmiştir. 4 bin 891 vatandaşımızın sorunlarının daha hızlı ve etkili bir şekilde çözülmesi sağlanmıştır.

SONUÇ

Çalışmamızda, TÜİK ve diğer ilgili kurumlardan elde edilen verilere dayanılarak İstanbul'un sosyo-ekonomik analizi gerçekleştirilmiştir. Bu analizde, 2022-2023 dönemine ait İstanbul ve Türkiye verileri karşılaştırılarak değerlendirilmiştir. Ayrıca, Açık Kapı birimlerinin İstanbul'daki hizmetlerinden elde edilen sonuçlar da bu değerlendirmeye dahil edilmiştir.

Demografi

Genel Nüfus Bilgileri:

- İstanbul'un nüfusu bir önceki yıla göre 252 bin 27 azalarak 15 milyon 655 bin 924 sayısına ulaşmıştır. Türkiye nüfusunun %18,33'ünün ikamet ettiği İstanbul'da erkek nüfus 7 milyon 806 bin 787 kişi olurken kadın nüfus ise 7 milyon 849 bin 137 kişi oldu. Toplam nüfusun %49,86'sını erkekler, %50,14'ünü ise kadınlar oluşturmaktadır.

Nüfus Dağılımı ve Yoğunluğu:

- İstanbul ili nüfusunun dağılımı incelendiğinde, Esenyurt ilçesi en kalabalık nüfusa sahiptir.
- İstanbul'da nüfus yoğunluğu ülke geneline oranla oldukça yüksek olup 2022 yılında 3 bin 62 kişi/km² iken 2023 yılında 3 bin 13 kişi/km²'ye yükselmiştir.
- Diğer yandan en yüksek nüfus yoğunluğu olan ilçelerin başında Gaziosmanpaşa gelmektedir. Sırasıyla Güngören, Bahçelievler, Bağcılar ve Bayrampaşa diğer yoğun nüfuslu ilçeler arasındadır.

Doğurganlık Bilgileri:

- İstanbul'da canlı doğan bebek sayısı, bir önceki yıla göre 14 bin 190 azalarak 156 bin 708 olarak kaydedilmiştir. 2023 yılında canlı doğan bebeklerin %51,17'si erkek, %48,83'ü ise kızlardan oluşmaktadır.
- Doğurganlık hızının yaş gruplarına göre incelendiği İstanbul ve Türkiye genelinde, en yüksek doğurganlık hızının 25-29 yaş grubunda olduğu belirlenmiştir. Ancak 2009 ile 2023 yılları arasında bu yaş grubundaki anne sayıları azalmıştır. İstanbul'da binde 108'den 80'e düşen bu sayılar, Türkiye genelinde 126'dan 101'e gerilemiştir.

Çocuk Bağımlılık Oranı:

- Çocuk bağımlılık oranı, ekonomik olarak aktif olan birey başına düşen çocuk sayısı ile ölçülmektedir. İstanbul'da çocuk bağımlılık oranı 2007 yılında %34,7 iken 2023 yılında %27,7'ye düşmüştür. Bu %20,17'lik bir azalmaya karşılık gelmektedir. Bu veriler, İstanbul'un Türkiye ortalamasından daha düşük bir çocuk bağımlılık oranına sahip olduğunu göstermektedir.

Evlenme ve Boşanma Bilgileri:

- İstanbul'da 2022'den 2023'e evlenme sayısında %1'lik bir artış yaşanmıştır.
- Bin nüfus başına düşen evlenme sayısını ifade eden kaba evlenme hızı İstanbul'da 2022'den 2023'e binde 6,66'dan binde 6,75'e yükselirken, Türkiye genelinde ise binde 6,76'dan binde 6,63'e düşmüştür. Bu da İstanbul'un kaba evlenme hızının Türkiye ortalamasının üzerinde olduğunu göstermektedir.
- 2022 yılında İstanbul'da boşanan çiftlerin sayısı 35 bin iken, 2023 yılında 33 bin 297'ye düşerek %4,87'lik bir azalış yaşanmıştır.
- Ayrıca, kaba boşanma hızı, yani bin nüfus başına düşen boşanma sayısı, İstanbul'da 2022 yılında binde 2,2 iken 2023 yılında binde 2,11 seviyesinde azalmıştır.

Ölüm Hızı:

- İstanbul'da kaba ölüm sayısı 2022 yılında 73 bin 751 olarak kaydedilmişken, 2023 yılında 69 bin 937 olarak gerçekleşmiştir. Bu, %5,17'lik bir azalışa denk gelmektedir.
- Bin kişi başına düşen ölüm sayısını ifade eden kaba ölüm hızına bakıldığında ise İstanbul'da toplam kaba ölüm hızı 2022 yılında binde 4,6 iken 2023 yılında binde 4,4 olarak azalmıştır. Diğer bir ifadeyle 2023 yılında bin kişi başına 4,4 ölüm düşmüştür.

Göç Bilgileri:

- 2007-2008 döneminden 2021-2022 dönemine kadar olan süreçte, İstanbul aldığı göç miktarında genel bir artış göstermiştir. Özellikle son iki dönemde (2021-2022 ve 2022-2023), İstanbul'un aldığı göç miktarında belirgin bir artış yaşanmıştır.
- Aynı dönemlerde İstanbul'un verdiği göç miktarı da artmıştır. Özellikle, 2017-2018 dönemi ile 2022-2023 dönemi arasında İstanbul'dan göç edenlerin sayısında büyük bir artış gözlemlenmiştir.
- Bu dönem boyunca İstanbul'da net göçte dalgalanmalar yaşanmıştır. Son iki dönemde net göç hızı negatif yönlüdür; İstanbul'a gelen göç, İstanbul'dan ayrılan göçten daha

azdır. Bu durum, İstanbul'un göç alımı ile göç verimi arasındaki farkın net göçteki dalgalanmalara işaret etmektedir.

Nüfus Projeksiyonu:

- 2030 yılında İstanbul'un nüfus beklentisi 16 milyon 512 bin 489 kişi olması yönündedir.

Sosyal Hizmetler

Hane Halkı:

- Türkiye'de 2008 yılında ortalama hanehalkı büyüklüğü 4,00 iken, 2023'te 3,14'e düşmüştür. Ülkemizde 2008-2023 döneminde ortalama hanehalkı büyüklüğünün genel olarak azaldığı görülmektedir. İstanbul'da ise 2008'de ortalama hanehalkı büyüklüğü 3,80 iken, 2023'te 3,15'e gerilemiştir. İlimizde, 2008-2023 döneminde ortalama hanehalkı büyüklüğü azalış göstermektedir.
- İstanbul'da bulunan ilçelerin ortalama hanehalkı büyüklüğü azalmış görünmekle birlikte Sultanbeyli ve Sultangazi ilçeleri son iki yılda da ortalama hanehalkı en büyük ilçeler olarak yer almaktadır. Şile, Şişli, Adalar, Kadıköy ve Beşiktaş ise son iki yılda ortalama hanehalkı en küçük ilçeler olarak dikkat çekmektedir.
- 2015 yılında Türkiye'de tek kişilik hanehalkının sayısı 3 milyon 113 bin 496 iken, bu rakam 2023 yılında 5 milyon 192 bin 825'e yükselmiştir. Oranlar da aynı dönemde %14,4'ten %19,7'e çıkmıştır. Bu dönem boyunca, Türkiye genelinde tek kişilik hanehalkı giderek artış göstermektedir.

Okuma-Yazma Bilmeyen Kadın Sayısı:

- İstanbul ilinde 2023 yılında okuma-yazma bilmeyen kadın nüfusunun yaş gruplarına göre dağılımı incelendiğinde, toplamda 184.122 kadının okuma-yazma bilmediği görülmektedir. Bu rakam, İstanbul'daki toplam 7.004.581 kadın nüfusunun %2,63'üne denk gelmektedir.
- En fazla okuma-yazma bilmeyen yaş grupları sırasıyla 65+ yaş grubunda 111.337 kadın ve 60-64 yaş grubunda 16.873 kadın olarak gözlemlenmiştir. İlçe bazında yapılan değerlendirmede ise Esenyurt ilçesi, 12.531 kadın ile en yüksek okuma-yazma bilmeyen sayısına sahipken, en az okuma-yazma bilmeyen kadın sayısı 154 kişiyle Adalar ilçesinde saptanmıştır.

Sosyal Yardım:

- İstanbul'da 2023 yılında toplamda 4.270.727.569 TL değerinde yardım yapılmış ve bu yardımlardan 1.572.470 kişi faydalanmıştır. Bu miktar, çeşitli sosyal ve ekonomik gruplara yönelik çeşitli yardım kategorilerine dağılmıştır.
- Yardımların en büyük kısmı, %57,09 oranla yaşlılara ve engellilere yönelik aylıklara ayrılmıştır. Bu da toplumun yaşlı ve engelli bireyelerine sağlanan desteklerin önemini vurgulamaktadır. Ayrıca, yabancı yardımı %21,90 oranla önemli bir paya sahipken eğitim yardımı da %5,16 oranla yüksek bir paya sahiptir.

Sosyal Hizmet Kuruluşları:

- 2023 yılında ilimizde faaliyet gösteren toplam 471 sosyal hizmet kuruluşu, çeşitli alanlarda hizmet sunmaktadır. Bu kuruluşlar, çocuk, kadın, engelli, yaşlı hizmetlerinin yanı sıra şiddet mağdurlarına, madde bağımlılarına ve sosyal yardımlar alanlarına da odaklanmaktadır.
- Toplam kapasiteleri 23 bin 707 kişi olan bu kuruluşlar, yıl boyunca 24 bin 597 kişiye hizmet sunmuştur. 2023 yılındaki yüksek yararlanma oranı, toplumun sürekli ihtiyacını ve sosyal hizmet kuruluşlarının önemini vurgulamaktadır.

Açık Kapı Birimlerine Yapılan Sosyal Hizmet Başvuruları:

- 2023 yılında ilimiz Açık Kapı birimlerine yapılan sosyal hizmet başvurularının ilçe dağılımına bakıldığında; Esenyurt, 17.447 başvuruyla en fazla başvuru alan ilçe olup, Sultangazi 10.485 başvuru ile ikinci sırada, Küçükçekmece ise 8.313 başvuru ile üçüncü sıradadır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik

İşsizlik Sayısı:

- 2023 yılında İstanbul'da işsizlik, 2022 yılına kıyasla 73 bin kişi azalarak 640 bin kişiye düşmüştür. Bu da İstanbul'daki işsizlik oranının bir önceki yıla göre 1,3 puan azalarak %8,9'a gerilediğini göstermektedir. Aynı verilere göre, İstanbul'da işsizlik oranı 2023 yılında erkeklerde %7,4 kadınlarda ise %11,7 olarak kaydedilmiştir.

İstihdam Durumu:

- İstanbul'daki istihdam oranı bir önceki yıla göre 1,5 puan artarak %51,9'a yükselmiştir. 2023 yılında İstanbul'da erkekler arasında %69,3 istihdam oranı kaydedilirken, kadınlar için bu oran %34,9 olarak belirlenmiştir.

İşgücüne Katılım:

- İstanbul'da işgücüne katılan kişi sayısı 2022'ye kıyasla 216 bin artışla 2023'te 7 milyon 207 bin kişiye ulaşmıştır. Erkeklerde bu sayı 4 milyon 677 bin, kadınlarda 2 milyon 530 bin olmuştur. 15-24 yaş grubunda işgücüne katılım 41 bin kişi artışla 1 milyon 134 bin kişiye ulaşmıştır. Bu grupta erkeklerin sayısı 703 bin, kadınların sayısı ise 431 bin olarak belirlenmiştir.
- Cinsiyet bazında işgücüne katılan kişi sayısı verilerine göre hem İstanbul'da hem de Türkiye genelinde erkeklerin işgücüne katılım oranı, kadınlara göre daha yüksektir.
- 20-24 yaş grubunda İstanbul'daki işgücüne katılma oranı 2022'de %64,2, 2023'te %66,3'tür. Türkiye genelinde ise oranlar 2022'de %61,3, 2023'te %62,5'tir. İstanbul'da %2,1'lik artış varken, Türkiye'deki artış %1,2'dir.

İşsizlik Ödeneği:

- 2023 yılında İstanbul'da işsizlik ödeneğine başvuranların sayısı, bir önceki yıla göre %3,76 azalarak 386.513'e gerilemiştir. Bu başvuru sahiplerinin yaklaşık 202.365'i ödenekten faydalanma hakkı kazanmıştır. Dolayısıyla, İstanbul'da işsizlik ödeneğine hak kazananların sayısında bir önceki yıla kıyasla %6,27'lik bir azalma yaşanmıştır. İstanbul'da işsizlik ödeneğine başvuran kişilerin işsizlik sayısına oranı ise 2023'te %60,39 olmuştur.

Sektörel İstihdam:

- İstanbul'da 2023 yılında sektörlere göre istihdama bakıldığında; tarım sektörü yalnızca %0,5'lik bir kısmı temsil ederken, sanayi (inşaat dahil) %29,3 ve hizmet sektörü ise %70'lik bir dilimi kapsamaktadır. Geçen yıla nazaran, sanayi sektöründeki istihdamın oranı %6,98 ve tarım sektöründe istihdamın oranı %16,66 gerilerken hizmet sektöründe %3,38'lik bir artış meydana gelmiştir.

Açık Kapı Birimlerine Yapılan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Başvuruları:

- Açık Kapı birimlerine yapılan çalışma ve sosyal güvenlik başvuru sayısı bir önceki yıla göre %66,02 artarak 1378 başvuru olarak kaydedilmiştir. 2023 yılı başvuru

yoğunluğuna göre sıralamada, Esenyurt 161 başvuru ile birinci sırada yer alırken, Pendik 97 başvuru ile ikinci sıradadır. Fatih 96 başvuru ile üçüncü sırada bulunurken, Küçükçekmece 77 başvuru ile dördüncü sıradadır.

Eğitim

Örgün ve Yaygın Eğitim:

- İstanbul'da toplam 4.054.477 öğrenci bulunmaktadır. Bunların 2.985.983'ü örgün eğitim öğrencileri 843.199 'u yaygın eğitim öğrencileridir. Bu veriler Türkiye'deki toplam öğrenci sayısının %11,70'inin İstanbul'da olduğunu göstermektedir.
- İstanbul'da toplam 195.262 öğretmen bulunmaktadır. Bunların 171.224'ü örgün eğitim öğretmenleri, 24.038'i ise yaygın eğitim öğretmenleridir. Bu veriler Türkiye'deki toplam öğretmen sayısının %15,51'inin İstanbul' da olduğunu göstermektedir.
- İstanbul'da toplam 11.394 okulun yer aldığı görülmektedir. Bunların 7.705'i örgün eğitim okulları, 3.689'u ise yaygın eğitim okullarıdır. Bu veriler İstanbul'daki toplam okul sayısının Türkiye'deki toplam okul sayısının %11,93'üne tekabül ettiğini göstermektedir.
- İstanbul'da toplam 131.537 derslik bulunmaktadır. Bunların 107.002'si örgün eğitim derslikleri, 24.535'i ise yaygın eğitim derslikleridir. Bu durum Türkiye'deki toplam derslik sayısının %14,84'ünün İstanbul'da olduğunu göstermektedir.

Net Okullaşma Oranı:

- 2022-2023 eğitim öğretim yılına gelindiğinde ise ilköğretim kademesinde net okullaşma oranının %95,24'e yükseldiği ve ortaöğretim kademesinde ise %93,87 olarak kaydedildiği gözlenmektedir. İlköğretim kademesindeki kız çocuklarının net okullaşma oranı %95,24 iken, ortaöğretim kademesinde %94,05 olarak gerçekleşmiştir.

Bu verilere dayanarak, net okullaşma oranlarının ilköğretim ve ortaöğretim kademesinde artış gösterdiği gözlemlenmektedir. Ayrıca kız çocuklarının okullaşma oranlarının da artması olumlu bir gelişimi ifade etmektedir.

Eğitim Seviyesi Tamamlama:

- İstanbul'da ilkokul tamamlama oranı 2021/22 öğretim yılında %89,04'ten 2022/23 öğretim yılında %93,07'ye yükselmiştir. Türkiye genelinde ise aynı dönemlerde ilkokul tamamlama oranı %93,24'ten %102,27'ye arttığı görülmektedir.
- İstanbul'da ortaokul tamamlama oranı 2021/22 öğretim yılında %94,01 iken 2022/23 öğretim yılında %94,55'e yükselmiştir. Türkiye genelinde ise aynı dönemlerde ortaokul tamamlama oranı %97,95'ten %98,14'e arttığı görülmektedir.
- İstanbul'da ortaöğretim tamamlama oranı 2021/22 öğretim yılında %65,20 iken 2022/23 öğretim yılında %70,36'e artarak yükselmiştir. Türkiye genelinde ise aynı dönemlerde ortaöğretim tamamlama oranı %76,38'den %82,41'e arttığı görülmektedir.

+6 Yaş Nüfus Okur-Yazar Durumu:

- İstanbul'daki okuma yazma bilmeyenlerin oranı 2012 yılında %2,73 iken, 2023 yılında %1,58'e gerilemiştir. Bu, okuma yazma bilmeyenlerin oranında yaklaşık %42,2'lik bir azalma olduğunu göstermektedir.
- Okuma yazma bilenlerin oranı ise %97,26'dan %98,42'ye yükselmiş, bu da okuma yazma bilenlerin oranında yaklaşık %1,19'luk bir artış gerçekleştiğini işaret etmektedir.
- Türkiye genelinde okuma yazma bilmeyenlerin oranı 2012'de %4,22 iken, 2023'te %2,36'ya gerilemiştir. Bu, okuma yazma bilmeyenlerin oranında yaklaşık %44'lük bir azalma olduğunu ortaya koymaktadır.
- Öte yandan, okuma yazma bilenlerin oranı %95,78'den %97,64'e çıkmış, bu da okuma yazma bilenlerin oranında yaklaşık %1,95'lik bir artış sağlandığını işaret etmektedir.
- Sonuç olarak, okuma yazma bilme oranının artışı ve okuma yazma bilmeyen kişi sayısının azalması, eğitim ve farkındalık çalışmalarına verilen önemin ve sahada yapılan çalışmaların etkili olduğunu bir göstergesidir.
- +6 yaş ve üzeri nüfus içinde okuma yazma bilmeyenlerin oranının %1,58 olduğunu göstermektedir. İlçelere göre okuma yazma bilmeyenlerin dağılımı incelendiğinde, Esenyurt 14 bin 631 kişi ile en yüksek okuma yazma bilmeyen nüfusuna sahipken, bunu 12 bin 551 kişi ile Bağcılar ve 11 bin 860 kişi ile Küçükçekmece takip etmektedir. İstanbul'da üniversite mezunu kişi sayısı 2023 yılında 2 milyon 783 bin 676 olarak belirlenmiştir ve bu rakam +6 yaş ve üzeri nüfusun %20'sini oluşturmaktadır. Üniversite mezunu kişilerin ilçelere göre dağılımında, Kadıköy 169 bin 598 kişi ile en

yüksek üniversite mezunu nüfusuna sahip ilçe olarak birinci sıradadır. Ümraniye 146 bin 537 kişi ile ikinci sırada yer alırken, Pendik 137 bin 92 kişi ile üçüncü sıradadır.

Yükseköğretim İstatistikleri:

- İstanbul'da bulunan toplam yükseköğretim kurumu sayısının 60 olduğu ve bu sayının Türkiye genelindeki yükseköğretim kurumlarının %29'u oluşturduğu görülmektedir. Devlet üniversitelerinin İstanbul'daki payı ise ülke genelinin %10'una tekabül etmektedir.

Açık Kapı Birimlerine Yapılan Eğitim Başvuruları:

- 2023 yılı içerisinde Açık Kapı birimlerine yapılan eğitim başvurularında, yoğun nüfusa sahip ilçelerden Esenyurt 205 başvuruyla en yüksek müracaat sayısına ulaşarak listenin başında yer almıştır. Bahçelievler ise 160 başvuru ile Esenyurt'u takip ederken, Bağcılar ise 127 başvuruyla üçüncü sıradadır. Bu üç ilçe en fazla başvurunun yapıldığı ilçelerdir.

Sağlık

Hekim Sayıları:

- 2022'den 2023'e hekim sayılarında toplamda 1906 kişilik bir artış yaşanmıştır. Bu artışın büyük bir kısmı, 2951 kişi ile asistanlardan kaynaklanmaktadır, bu da uzmanlaşma eğiliminin arttığını göstermektedir.
- Diğer yandan, dış hekimlerinde 842 kişilik bir artış, pratisyenlerde ise 1134 kişilik bir azalma görülmüştür. Ayrıca, uzman hekimlerde 753 kişilik bir azalma yaşanmıştır. Bu veriler, İstanbul hastanelerinde hekim sayısının genel olarak arttığını ve uzmanlaşmanın öne çıktığını göstermektedir.

10 Bin Kişiye Düşen Hekim Sayısı:

- İstanbul'da 10 bin kişiye düşen hekim sayısı 2022 yılında 34 iken, 2023 yılında 36'ya çıkmıştır. Ancak bu artışa rağmen, İstanbul'un Türkiye genelindeki hekim sayısındaki payı %23'ten %22,6'ya düşmüştür.
- Dış hekimi sayısı hem İstanbul'da hem de Türkiye genelinde değişmemiştir. Ancak İstanbul'un Türkiye genelindeki dış hekimi sayısındaki payı küçük bir artış göstermiştir. Bu, İstanbul'un dış hekimi sayısı bakımından Türkiye genelinden daha yüksek olduğunu göstermektedir.

Hastane Sayıları:

- İstanbul'da Üniversite hastanelerinin yatak sayılarında artış görülmektedir. 2022'de 5.503 olan üniversite hastane yatak sayısı, 2023'te 5.676'ya yükselmiştir.

Yatak Sayıları:

- İstanbul'da toplam yoğun bakım yatak sayısı 2022'den 2023'e azalarak 9.570'ten 9.150'ye düşmüştür. Erişkin yoğun bakım yatak sayısında 346, yenidoğan yoğun bakım yatak sayısında ise 75 azalma yaşanmıştır. Ancak çocuk yoğun bakım yatak sayısında 1 yatak artışı gözlemlenmiştir.

100 Bin Kişiye Düşen Hastane Yatak Sayısı:

- 2022 yılında İstanbul'daki 100 bin kişiye düşen hastane yatak sayısı 302 iken, 2023 yılında bu sayı 300'e düşmüştür.
- İstanbul'un Türkiye genelindeki payı ise 2022 yılında %18,2 iken, 2023 yılında %17,4'e gerilemiştir.

Sağlık Hizmetleri Primi Hazine Tarafından Karşılanan Nüfus:

- İstanbul'da sağlık hizmetleri primi Hazine tarafından karşılanan nüfus, geçen yıla göre %4,6 artarak 476 bin 10 kişiye ulaşmıştır. 2023'te ilçelere göre incelendiğinde, Esenyurt 40 bin 880 kişiyle en yüksek primi Hazine tarafından karşılanan nüfusa sahip ilçe olarak öne çıkarken, Küçükçekmece 32 bin 781 kişiyle ikinci ve Bağcılar 32 bin 46 kişiyle üçüncü sırada yer alıyor. Bu üç ilçe, İstanbul'da sağlık hizmetleri primi Hazine tarafından karşılanan nüfusun en yoğun olduğu bölgeler olarak belirlenmiştir.

Açık Kapı Birimlerine Yapılan Eğitim Başvuruları:

- 2023 yılında İstanbul'da sağlık başvuruları incelendiğinde, Ümraniye 383 başvuruyla en yoğun müracaat sayısına ulaşarak listenin başında yer almıştır. Küçükçekmece, 198 başvuruyla Ümraniye'yi takip ederken, Sultangazi ise 149 başvuruyla üçüncü sıradadır. Bu üç ilçe, İstanbul'da sağlık başvurularının en yoğun olduğu bölgelerdir.

Ekonomi ve Sanayi

İmalat Sanayisinde Çalışanlar:

- İstanbul'da sanayi kuruluşlarının 2022 ve 2023 yılları arasındaki durumunu incelediğimizde 2022'de 22 bin 959 İSO Üyesi Sanayi Kuruluşu bulunurken, 2023'te bu sayı 23 bin 896'ya yükselmiştir.

- 2022'de İstanbul'da toplam 22 bin 959 sanayi kuruluşu faaliyet gösterirken, 2023'te bu sayı 23 bin 896'ya yükselmiştir. Bu da %4,08'lik bir artışı ifade etmektedir. Toplam çalışan sayısı açısından 2022'de 1 milyon 521 bin 810 kişi çalışırken, 2023'te bu sayı 1 milyon 568 bin 58'e ulaşmış ve %3,06'lık bir artış yaşanmıştır.

Gayri Safi Yurt İçi Hâsula:

- 2004 yılında İstanbul'un GSYİH değeri yaklaşık 174,7 milyar TL iken, 2022 yılında bu değer 2,2 trilyon TL'ye çıkmıştır. İstanbul'da da yaklaşık 12,6 katlık bir artış yaşanmıştır.
- İstanbul'un Türkiye GSYİH'deki Payı 2004 yılında İstanbul'un Türkiye'nin toplam GSYİH'ye oranı %30 iken, 2022 yılında bu oran %30,3'a yükselmiştir.
- 2004 ile 2022 yılları arasında Türkiye genelinde ve İstanbul'da GSYİH'de artışlar yaşanmıştır. İstanbul, 2004 yılındaki GSYİH'deki payını 2022 yılında koruyarak hafifçe artırmıştır ve Türkiye ekonomisindeki önemini sürdürmüştür.

Kişi Başına Düşen Gayri Safi Yurt İçi Hâsula:

- İstanbul için 2004 yılında kişi başına düşen GSYİH değeri 10.332 USD iken, 2022 yılında bu değer 15.666 USD'ye çıkmıştır. Bu da yaklaşık %52'lik bir artışı göstermektedir.
- Sonuç olarak hem Türkiye genelinde hem de İstanbul'da kişi başına GSYİH değerlerinde önemli artışlar gözlemlenmiştir. İstanbul Türkiye ortalamasının üzerinde kişi başına GSYİH değerine sahiptir

Dış Ticaret Verileri:

- İstanbul'un Türkiye geneli ihracattaki payı %48 ile %53 arasında değişiklik göstermiştir. İstanbul'un ihracat değeri ise 2014 yılında 84 bin 831 milyon USD'den 2023'te 127 bin 211 milyon USD'ye yükselmiştir.
- İstanbul'un ithalattaki payı, son on yılda genellikle %49 ile %58 arasında değişiklik göstermiştir. İstanbul'un ithalat değeri 2014'te 139 bin 891 milyon USD iken, 2023'te 203 bin 369 milyon USD'ye çıkmıştır.

Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması:

- İstanbul'da Birinci Kademe Gelişmiş İlçeler Sıralamasında Şişli 1. Sırada Yer Aldı.
- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın İlçe Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması (SEGE-2022) araştırmasına göre İstanbul'da birinci kademe gelişmiş ilçelerin coğrafi

bölgeler bazında dağılımı incelendiğinde; 39 ilçenin 29'unun birinci kademe gelişmiş ilçeler içerisinde yer aldığı görülmüştür. Bu ilçelerin %74'ünün birinci gelişmişlik kademesinde olduğu görülmektedir.

Açık Kapı Birimlerine Yapılan Ekonomi ve Sanayi Başvuruları:

- 2023 yılında İstanbul'daki Ekonomi ve Sanayi başvuruları incelendiğinde en fazla başvurunun Esenyurt ilçesinden geldiği görülmektedir. Bu ilçe, 21 başvuru ile listeye öncülük etmektedir. Bahçelievler 11, Fatih 10, Beyoğlu 7 başvuru ile Esenyurt ilçesini takip etmektedir.

Yerel Yönetimler

Yapı- Bina İstatistikleri:

- Türkiye genelinde 2022 yılında 127 bin 885 yapının inşaat ruhsatı alınmış iken 2023 yılında bu sayı 138 bin 270'e çıkmıştır. Bu da %8,12'lik bir artışa denk gelmektedir. Öte yandan İstanbul'da 2022 yılında 15 bin 086 yapının inşaat ruhsatı alınırken 2023 yılında bu sayı 16 bin 696'ya çıkmıştır. Bu da %10,67'lik bir artışı temsil etmektedir.
- İstanbul'da 2022'de 117 bin 985 daire için inşaat ruhsatı verilirken, 2023'te bu sayı 158 bin 162'ye çıkmıştır. Bu, İstanbul'da %34,05'lik bir artışa tekabül etmektedir.
- 2022 yılında toplam 24 milyon 816 bin 047 m2 alanda inşaat ruhsatı alınmışken, 2023 yılında bu rakam 32 milyon 499 bin 707 m2'ye yükselmiştir. Bu durum, İstanbul'da yapı ruhsatına göre yüzölçümünde yaklaşık %30,96'lık bir artışı yansıtmaktadır.
- 2022 yılında İstanbul'da 10 bin 523 bina için Yapı Kullanma İzin Belgesi verilirken, bu sayı 2023 yılında 9 bin 900'e düşmüştür. İstanbul'da Yapı Kullanma İzin Belgesi sayısında görülen düşüş oranı ise yaklaşık %5,92'dir.
- 2022 yılında İstanbul'da Yapı Kullanma İzin Belgesi ile onaylanan daire sayısı 112 bin 674 iken, 2023 yılında bu rakam 91 bin 211'e düşmüştür. İstanbul'da Yapı Kullanma İzin Belgesi sayısında görülen düşüş oranı ise yaklaşık %19,04 olmuştur.
- 2022 yılında İstanbul'da Yapı Kullanma İzin Belgesi ile onaylanan toplam yüzölçümü 21 milyon 160 bin 172 m2 iken, 2023 yılında 17 milyon 76 bin 127 m2'ye düşmüştür. Bu sayı 1 yılda Yapı Kullanma İzin Belgesi'ne göre onaylanan yüzölçümünde yaklaşık %19,30'luk bir düşüğe denk gelmektedir.

Ulaşım:

- **Kara Yolu:** 2022 yılında İstanbul'da kara yolu ulaşımıyla günde 8 milyon 742 bin 165 kişi taşınmıştır. Bu sayı, toplam ulaşımın %66,55'ini oluşturmaktadır. 2023 yılında ise bu sayı 11 milyon 324 bin 258 kişiye yükselmiştir ve toplam ulaşımın %70,62'sini oluşturmuştur.
- **Raylı Ulaşım:** 2022'de İstanbul'da raylı ulaşım araçlarıyla günde 3 milyon 793 bin 562 kişi taşınmıştır, bu da toplam ulaşımın %28,88'ini oluşturmaktadır. 2023 yılında ise bu sayı 4 milyon 116 bin 514 kişiye çıkmış, fakat toplam içindeki payı %25,67'ye düşmüştür.
- **Deniz Yolu:** 2022 yılında günde 600 bin 375 kişi deniz yoluyla taşınmıştır, bu da toplam ulaşımın %4,57'sini oluşturmaktadır. 2023'te ise bu sayı 594 bin 483 kişiye düşmüş ve deniz ulaşımının toplam içindeki payı %3,71'e düşmüştür.

Su İstatistikleri:

- İstanbul'da 2022'de toplam 19 bin 891 km olan su şebekesi uzunluğu, 2023'te 19 bin 990 km'ye yükselerek 99 km'lik bir artışı temsil etmiştir.
- Bu, yıllık bazda %0,49'luk bir artışı ifade etmektedir. Ancak, su isale hattı uzunluğu 2022 ve 2023 yıllarında aynı kalmıştır, her iki yılda da toplam 3 bin 130 km'dir. Sonuç olarak, su şebekesi uzunluğunda artış görülürken su isale hattında herhangi bir değişiklik olmadığı gözlemlenmektedir.

Su Kapasitesi:

- İstanbul'un su kaynakları kapasitesi, 2022'de 1 milyar 625 milyon m³/yıl iken, 2023'te 1 milyar 700 milyon m³/yıla yükselerek 75 milyon m³/yıl artmıştır. Bu %4,61'lik artışın nedeni olarak, Projelendirilen Melen Sistemi 3. Pompa İstasyonu'nun hizmete alınması gösterilebilir.
- Aynı dönemde, günlük ortalama su miktarı 2022'de 3 milyon 23 bin 759 m³ iken, 2023'te günlük 3 milyon 60 bin 450 m³'e çıkarak 36 bin 691 m³/günlük bir artış yaşandı. Bu da %1,21'lik bir artışı göstermektedir.

Kanal Şebeke Uzunluğu:

- İstanbul'da 2022 yılında kanal şebeke uzunluğu 16 bin 960 km olarak kaydedilmiş. 2023 yılında bu uzunluk 16 bin 990 km'ye yükselmiştir. Bu veriler bir yıl içerisinde kanal şebeke uzunluğunda 30 km'lik bir artış olduğunu göstermektedir.

- Yüzdesel olarak bakıldığında, 2022 ve 2023 yılları arasında İstanbul'da kanal şebeke uzunluğunda yaklaşık %0,17'lik bir artış yaşanmıştır.

Atık Su Arıtma Tesisleri:

- İstanbul'da 2022 ve 2023 yıllarındaki atık su arıtma tesisleri ve arıtılan su miktarları incelendiğinde, her iki yılda da 90 adet atık su arıtma tesisi bulunduğu görülmektedir. Ancak, arıtılan su miktarında belirgin bir artış meydana gelmiştir.
- 2022'den 2023'e geçişte arıtılan su miktarında 1 milyar 484 milyon 484 bin 938 metreküp (m³)'den 1 milyar 646 milyon 72 bin 144 metreküp (m³)'e kadar olan %10,88'lik bir artış gerçekleşmiştir.

Açık Kapı Birimlerine Yapılan Yerel Yönetimler Başvuruları:

- 2023'te İstanbul'da yerel yönetim başvurularına bakıldığında Küçükçekmece 1665 başvuruyla en fazla müracaat alan ilçe olmuştur. Küçükçekmece'yi 459 başvuruyla Eyüpsultan ve 243 başvuruyla Silivri takip etmiştir.

Çevre Şehircilik

Konut ve Yerleşim Durumu:

- İstanbul'da toplam 309 şantiyede TOKİ projeleri gerçekleştirilmektedir. Bu şantiyelerde şu ana kadar 59 bin 989 konut tamamlanmış durumdadır. Diğer yandan, hâlâ devam eden inşaatlar kapsamında 40 bin 875 konutun daha tamamlanması beklenmektedir. Bu verilere göre İstanbul'da TOKİ tarafından planlanan veya inşa edilen toplam konut sayısı 100 bin 864'tür.

Açık Kapı Birimlerine Yapılan Çevre ve Şehircilik Başvuruları:

- 2023 yılında İstanbul'daki Çevre ve Şehircilik başvuruları incelendiğinde 109 başvuru ile başvuru sayısının en fazla Sarıyer ilçesinden geldiği görülmektedir. Beşiktaş 57 başvuru ile ikinci sırada yer alırken, Fatih 52 başvuru ile üçüncü sırada yer almaktadır.

Enerji

Doğalgaz Aboneliği:

- 2022 yılında İstanbul'da doğalgaz abone sayısı 7 milyon 15 bin 892 iken, 2023'te bu sayı 7 milyon 131 bin 229'a yükselerek bir önceki yıla göre 115 bin 337 daha fazla abonenin doğalgaz kullanmaya başladığını göstermektedir.

- İstanbul'da 2022 yılında toplam doğalgaz tüketimi 6.802.961.170 m³ olarak kaydedilmişken, 2023'te bu değer 6.724.356.200 m³'e gerileyerek 2023 yılında toplamda 78.604.970 m³ daha az doğalgaz tüketilmiştir.
- İstanbul'da kişi başına düşen yıllık doğalgaz tüketiminde ise 2022 ve 2023 yılları arasında bir değişiklik olmamış ve 430 m³ olarak sabit kalmıştır.

Elektrik Aboneliği:

- İstanbul'da 2022 ve 2023 yıllarında elektrik abone sayılarına ilişkin verilere göre, her iki yılda da abone sayısında bir artış yaşanmıştır. Avrupa Yakası'nda 2022 yılında 5 milyon 389 bin 989 olan abone sayısı, 2023 yılında 5 milyon 456 bin 895'e yükselmiştir. Anadolu Yakası'nda ise 2022'de 3 milyon 86 bin 603 olan abone sayısı, 2023'te 3 milyon 134 bin 640'a çıkmıştır.

Elektrik Tüketimi:

- 2022 yılında İstanbul'da toplam elektrik tüketimi 37 milyar 659 milyon 428 bin 556 kWh iken, 2023'te bu rakam 38 milyar 952 milyon 156 bin 84 kWh'ye yükselmiştir.
- Bireysel tüketimde ise 2022'de kişi başına 2 bin 377 kWh kullanılırken, 2023'te bu miktar 2 bin 601 kWh'ye ulaşmıştır. Kişi başına ortalama 223 kWh'lik bir yükselişi göstermektedir.
- 2023 yılında İstanbul'da hem toplam elektrik tüketiminde hem de kişi başına elektrik tüketiminde 2012 yılına göre artış yaşanmıştır.

Açık Kapı Birimlerine Yapılan Enerji Başvuruları:

- 2023 yılında İstanbul'daki enerji başvuruları incelendiğinde, Beşiktaş, Esenyurt ve Sultangazi gibi ilçeler ön plana çıkmaktadır. Bu üç ilçe, toplamda 9 başvuruyla öncülük etmektedir. Diğer yandan, Kartal ve Sarıyer ilçeleri, her biri 6 başvuruyla ikinci sırayı almaktadır.

Din Hizmetleri

Cami Sayısı ve Oranı:

- İstanbul'da toplamda 3.586 cami bulunmaktadır. İstanbul'daki en fazla camiye sahip olan ilçe konumundaki Fatih'i sırasıyla Üsküdar, Ümraniye ve Pendik takip etmektedir.

- TÜİK verilerine göre İstanbul, ülke nüfusunun %18,34'ünü barındırıyor. 15 milyon 655 bin 924 kişinin yaşadığı metropolde her 4 bin 366 kişiye bir cami düşmektedir.

Kur'an Kursları:

- İstanbul İl Müftülüğünden alınan verilere göre, İstanbul'da 2.061 Kur'an kursu ve 5.756 Kur'an kursu öğreticisi bulunmaktadır.
- Ümraniye, 114 Kur'an kursunda 336 öğreticiyle en fazla öğreticiye sahip ilçe konumundadır. Fatih, 106 Kur'an kursunda 308 öğreticiyle ikinci sıradadır. Sultanbeyli ise 104 Kur'an kursunda 257 öğreticiyle üçüncü sıradadır.

Açık Kapı Birimlerine Yapılan Din Başvuruları:

- 2023 yılında İstanbul'daki Din Hizmetleri başvuruları incelendiğinde en fazla başvurunun Esenyurt ilçesinden geldiği görülmektedir. Bu ilçe, 18 başvuru ile listeye öncülük etmektedir. Bahçelievler ilçesi 9 başvuru, Bağcılar ilçesi 8 başvuru, Beylikdüzü ve Sarıyer ilçeleri ise 6 başvuru ile Esenyurt ilçesini takip etmektedir.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık ile Orman ve Su İşleri

Yüzölçümü Türleri:

- İstanbul'un arazi dağılımına ilişkin verilere göre, 2022 ve 2023 yılları arasında bazı değişiklikler meydana gelmiştir. Tarım alanları, İstanbul'un toplam yüzölçümünün %16,25'inden %15,84'üne düşmüştür. Bu, 2.250 hektarlık bir azalmaya denk gelmektedir.
- **Çayır-mera alanı:** Çayır-mera alanları %1,21'den %1,16'ya gerilemiş ve 248 hektarlık bir düşüş yaşanmıştır.
- **Orman ve fundalık alanı:** Orman ve fundalık alanlar ile göl ve baraj alanları sabit kalmıştır.
- **Sanayi ve yerleşim alanı:** Sanayi ve yerleşim alanlarındaki büyüme %36,81'den %37,27'ye yükselmiştir, bu da 2.498 hektarlık bir artış temsil etmektedir.
- Sonuç olarak, İstanbul'da tarım ve doğal alanlar azalırken, sanayi ve yerleşim alanlarında bir artış gözlemlenmektedir.

Tarım Alanı:

- 2022 yılında İstanbul'da toplam tarım arazisi alanı 86 bin 963 hektar iken, bu değer 2023'de 86 bin 521 hektara gerilemiştir.

Tarla Bitkileri Üretim Alanı ve Miktarı:

- İstanbul'da tarla bitkileri üretim alanı 2022'de 70 bin 661 hektar iken, 2023'te 70 bin 792 hektara yükselmiştir. Aynı zamanda üretim miktarı da 2022'de 375 bin 385 tondan 2023'te 361 bin 489 tona gerilemiştir.

Meyvecilik Üretimi:

- 2022 ile 2023 yılları arasında İstanbul'da meyvecilik alanında bazı değişimler gözlemlenmiştir. Meyvecilik alanı 2022'den 2023'e 78 hektar artarak 2.746 hektardan 2.824 hektara yükselmiştir. Meyve veren ağaç sayısı da artış göstermiş ve 1.652.305'ten 1.691.695'e çıkmıştır. Ancak, meyve vermeyen ağaç sayısında da bir artış yaşanmış ve 63.819'dan 66.781'e yükselmiştir. Toplam meyve üretimi ise 2022'den 2023'e düşüş göstererek 6.931 ton'dan 6.713 ton'a gerilemiştir.

Sebzecilik Üretimi:

- 2022 yılında İstanbul'da 2 bin 655 hektarlık sebzecilik alanı bulunurken, 2023'te bu alan 2 bin 664 hektara yükselmiştir. Aynı dönemde sebze üretimi %5,34'lük azalış ile 63 bin 604 tondan 60 bin 207 tona düşmüştür.

Kümes Hayvan Varlığı:

- 2022'de İstanbul'da 1 milyon 499 bin 484 kümes hayvanı bulunurken, bu sayı 2023'de 72 bin 529 yükselerek 1 milyon 572 bin 013'e ulaşmıştır.

Küçükbaş Hayvan Varlığı:

- 2022'den 2023'e, Merinos sayısı 5 bin 805 'den 6 bin 415'e yükselerek %10,50 oranında artmıştır. Yerli küçükbaş hayvan sayısı 149 bin 732'den 155 bin 47'ye yükselerek %3,54 oranında artmıştır. Kıl ve Tiftik keçisi sayısında 22 bin 799'dan 25 bin 806'ya çıkarak %13,18'lik bir yükseliş gözlemlenmiştir. Bu verilere göre, 2023'te toplam küçükbaş hayvan varlığı %5'lik bir artışla 187 bin 268 başa ulaşmıştır.

Büyükbaş Hayvan Varlığı:

- 2022'de saf kültür ırkı miktarı 33 bin 921 baş iken, 2023'te %4,24'lük bir azalma ile 32 bin 482 başa gerilemiştir. Aynı dönemde, kültür melezi 45 bin 163 baştan %0,19'lük bir artışla 45 bin 250 başa çıkarken, yerli ırk %50,91'lik bir azalmayla 3 bin 217 baştan bin

579 başa gerilemiştir. Manda miktarı da 2022'de 12 bin 944 baş iken, 2023'te %6,42 oranında artarak 13 bin 776 başa çıkmıştır. Genel olarak, toplam büyükbaş hayvan sayısı 2022'de 95 bin 245 baş iken, 2022'de %2,26'lık bir azalışla 93 bin 87 başa düşmüştür.

Orman Arazisi Alanı:

- İstanbul'da doğal yaşamı korumaya yönelik çeşitli alanlar bulunmaktadır. İstanbul'da doğal yaşamı korumaya yönelik 26 tabiat parkı, 1 tabiatı koruma alanı, 2 yaban hayatı koruma sahası, 3 yaban hayvanı üretme istasyonu ve 1 tabiat anıtı bulunmaktadır.

Açık Kapı Birimlerine Yapılan Gıda, Tarım ve Hayvancılık Başvuruları:

- 2023 yılında İstanbul'daki Gıda, Tarım ve Hayvancılık başvuruları incelendiğinde en fazla başvurunun Esenyurt, Bahçelievler ve Üsküdar ilçelerinden geldiği görülmektedir. Bu ilçelerden Esenyurt 48 başvuru ile listeye öncülük etmektedir. Bahçelievler 14, Üsküdar ise 12 başvuru ile listenin ikinci ve üçüncü sırasında yer almaktadır.

Gençlik ve Spor

Genç Nüfus Oranı:

- İstanbul'da 15-24 yaş grubundaki genç nüfus, 2022'de 2 milyon 350 bin 951 iken 2023'te 2 milyon 318 bin 178'e gerilemiştir. Ancak genç nüfusun toplam nüfus içindeki oranı değişmemiş ve %14,8'de kalmıştır.

Lisanslı Sporcu Sayısı:

- 2022 yılında İstanbul'da kaydedilen 896 bin 848 lisanslı sporcu sayısı, 2023'te 998 bin 704'e yükselmiştir. Bu oran, İstanbul'da lisanslı sporcu sayısında yaklaşık %11,35'lik bir artışa işaret etmektedir.

Faal Sporcu Sayısı:

- Faal sporcu sayısına baktığımızda, 2022 yılında İstanbul'da 130 bin 992 faal sporcu bulunurken, 2023'te bu sayı 150 bin 827'ye yükselmiştir. Bu, İstanbul'da faal sporcu sayısında %15,14'lük bir artışı temsil etmektedir.

Spor Kulübü Sayısı:

- İstanbul'da spor kulüpleri çeşitli türlerde bulunmaktadır. 2023 yılında bu kulüplerin sayılarına bakıldığında, spor kulübü sayısında %4,58'lik bir artış yaşanmış ve 2.574'ten 2.692'ye yükselmiştir.

Stadyum Kapasiteleri:

- İstanbul'da toplam 6 stadyum bulunmaktadır. Bu stadyumların toplam seyirci kapasitesi 2022'de 249.442 iken 2023'te 254.360'a yükselmiştir. En fazla seyirci kapasitesine sahip stadyum ise 77.087 seyirci kapasitesiyle Atatürk Olimpiyat Stadı'dır.

Açık Kapı Birimlerine Yapılan Gençlik ve Spor Başvuruları:

- 2023 yılında İstanbul'daki Gençlik ve Spor başvuruları incelendiğinde, en fazla başvurunun 36 başvuru ile Bakırköy ilçesinden yapıldığı görülmektedir. Bakırköy'ü 25 başvuru ile Esenyurt ilçesi takip etmektedir, Bağcılar ilçesi ise 15 başvuru ile üçüncü sırada yer almaktadır.

Kültür ve Turizm

Tarihi Değerlere Sahip Yapılar:

- Tarihi değere sahip yapılara bakıldığında en fazla sayıda tarihi yapının çeşme, en az sayıda tarihi yapının sinagog olduğu görülmüştür.

Müzelerin Ziyaretçi Sayıları:

- 2022'den 2023'e kadar İstanbul'daki müzelerin toplam ziyaretçi sayısı artmıştır. Özellikle Hisarlar Müzesi ve İstanbul Havaalanı Müzesi'nde belirgin bir ziyaretçi artışı gözlemlenmiştir. Hisarlar Müzesi'nin ziyaretçi sayısı %44,8 artarken, İstanbul Havaalanı Müzesi'nin ziyaretçi sayısı %35,3 artmıştır. Bu veriler, İstanbul'daki müzelerin genel olarak ziyaretçi sayılarının arttığını göstermektedir.

Kütüphane İstatistikleri:

- İstanbul'da halk kütüphanesi sayısı %14,49 oranında artarak 79'a çıkmıştır.
- Kitap sayısındaki artış da %17,86 oranında olup, 2 milyon 870 bin 369'a ulaşmıştır.
- İstanbul'daki kütüphaneden yararlanan kişi sayısı büyük bir artış göstermiş ve %148,72 oranında artarak 5 milyon 184 bin 788'e çıkmıştır.
- Kütüphaneye kayıtlı üye sayısındaki artış da %23,74 oranında olup, 397 bin 138'e ulaşmıştır.
- Bu veriler, İstanbul'daki kütüphanelerin hem altyapısında hem de kullanıcı ilgisinde önemli bir gelişim yaşadığını ortaya koymaktadır.

- İstanbul'da 2022 yılında örgün ve yaygın eğitim kurumlarındaki kütüphane sayısı 5 bin 626 iken, 2023 yılında bu sayı 5 bin 158'e düşmüştür. İstanbul'daki kütüphane sayısındaki azalma %8,31'dir.
- Kitap sayısında ise bir artış gözlemlenmiştir. 2022 yılında İstanbul'daki örgün ve yaygın eğitim kurumlarındaki kütüphanelerde 8 milyon 262 bin 837 kitap bulunurken, bu sayı 2023 yılında 9 milyon 977 bin 188'e çıkmıştır; bu da %20,74'lük bir artışı temsil etmektedir.

Taşınmaz Kültür Varlıkları:

- 2022 yılında İstanbul'da toplam taşınmaz kültür varlığı sayısı 33.479 iken, 2023 yılında bu sayı 33 bin 869'a yükselmiştir. Bu artış, İstanbul'un kültürel mirasına ve tarihi değerlerine verilen önemi yansıtmaktadır.

İstanbul'a Gelen Yabancı Ziyaretçi Sayıları:

- 2022 yılında İstanbul'u ziyaret eden yabancı turist sayısı 16 milyon 18 bin 726 iken, 2023 yılında 17 milyon 370 bin 30'a çıkmıştır. Bu sayı 1 milyon 351 bin 304 kişilik bir artışa denk gelmektedir. Yüzdesel olarak incelendiğinde, 2022 yılına kıyasla 2023'te yabancı ziyaretçi sayısında yaklaşık %8,43'lük bir artış olduğunu göstermektedir.

İstanbul'a Gelen Yabancı Ziyaretçilerin Sınır Kapılarına Göre Dağılımı

Deniz Yolu:

- 2023 yılında İstanbul'a deniz yoluyla gelen yabancı turistlerin dağılımına limanlara göre bakıldığında; Karaköy limanı 330 bin 706 ziyaretçi ile en yoğun liman olurken, Marmara limanı sadece 235 ziyaretçi ile en az ziyaretçi ağırlayan liman olmuştur.
- Diğer limanlardaki ziyaretçi sayıları ise Sarayburnu 26 bin 606, Tuzla 21 bin 511, Pendik 595, Ambarlı 3 bin 710 ve Zeytinburnu 16 bin 666 olarak kaydedilmiştir.
- Bu verilere göre, Karaköy Limanı en fazla turist çeken liman iken, Marmara Limanı en az turist ağırlayan liman olmuştur.

Hava Yolu:

- 2023 yılında İstanbul'a hava yoluyla gelen yabancı turist sayısını havalimanları bazında değerlendirdiğimizde, İstanbul Havalimanı, 12 milyon 177 bin 784 yabancı ziyaretçi ile en çok turisti ağırlayan havalimanı olmuştur.
- Sabiha Gökçen Havalimanı 4 milyon 771 bin 157 ziyaretçi ile ikinci sırada bulunurken, Atatürk Havalimanı sadece 15 bin 491 turist ile listenin sonunda yer almıştır. Bu verilere

göre, İstanbul Havalimanı 2023'te en çok, Atatürk Havalimanı ise en az yabancı turisti ağırlamıştır.

Milliyetlerine Göre İstanbul'a Gelen Yabancı Ziyaretçiler:

- 2022'de İstanbul, Rusya'dan 1 milyon 495 bin 024 ziyaretçi ağırlarken, 2023'te bu rakamı 1 milyon 990 bin 226 ziyaretçi sayısını bularak artış göstermiştir. 2023'te Almanya'dan gelen ziyaretçi sayısı 1 milyon 286 bin 504 ziyaretçi sayısı ile ikinci sırada yer almaktadır.
- İstanbul'un ABD ve İngiltere'den gelen ziyaretçi sayılarında da önemli artışlar gözlemlenmiştir. ABD'den gelen ziyaretçi 2022'de 717 bin 107 iken, 2023'te 853 bin 766'ya; İngiltere'den gelen ziyaretçi ise 613 bin 199'dan 701 bin 961'e yükselmiştir.
- İstanbul'u ziyaret eden toplam yabancı ziyaretçi sayısı 2022'de 16 milyon 018 bin 726 iken, 2023'te 17 milyon 370 bin 030'a yükselmiştir. 2023'te yabancı ziyaretçi artışıyla İstanbul; Rusya, Almanya ve İran'dan yoğun ilgi görmüştür.

Konaklama Tesisleri:

Turizm İşletme Belgeli Yeme-İçme ve Eğlence Tesisleri:

- İstanbul'da 2022 yılında 533 olan Turizm İşletme Belgeli Yeme-İçme ve Eğlence Tesislerinin sayısı, 2023'te 577'e yükselerek %8,6'lık bir artış göstermiştir. Kapasite açısından bakıldığında, 2022'de toplam 157 bin 582 olan kapasite, 2023'te 165 bin 347'ye çıkarak %5 artmıştır.

Turizm İşletme Belgeli Konaklama Tesisleri:

- 2022 yılında İstanbul'daki Turizm İşletme Belgeli Konaklama Tesisleri'nin sayısı 671 iken, 2023 yılında bu sayı 831'e çıkmıştır. Bu, bir önceki yıla kıyasla %23,85'lik bir artışı göstermektedir. Kapasite açısından bakıldığında, 2022'de İstanbul'daki bu tesislerin toplam kapasitesi 141 bin 049 iken, 2023'te 145 bin 745'e ulaşmıştır. Bu da yaklaşık 3,3'lük bir artışa denk gelmektedir.

Belediye Belgeli Konaklama Tesisleri:

- 2022 yılında İstanbul'da 22 belediye belgeli konaklama tesisi bulunurken, 2023 yılında 25'e yükselmiştir. Bu sayı bir yıl içinde %13,6'lık bir artışa işaret etmektedir.
- Kapasite açısından ise, 2022 yılında bu tesisler toplamda 14 bin 451 yatak kapasitesine sahip iken 2023 yılında bu kapasite 14 bin 651 yatağa yükselmiştir.

Açık Kapı Birimlerine Yapılan Kültür ve Turizm Başvuruları:

- 2023 yılında İstanbul'daki Kültür ve Turizm başvuruları incelendiğinde Fatih 9 başvuruyla en yüksek müracaat sayısına ulaşarak listenin başında yer almıştır. Zeytinburnu 5 başvuru ile Fatih'i takip ederken Beyoğlu, Kartal ve Ümraniye 2'şer başvuruyla 3. sırayı paylaşmaktadır.

Bu çalışmada kullanılan ikonlar için www.flaticon.com adresinden yararlanılmıştır. Icons designed by “catkuro, dDara, Eucalyp, Freepik, itim2101, justicon, monkik, photo3idea_studio, Pixel perfect, Smashicons, surang, wanicon, xnimrodx” from “Flaticon”.